

EX
LIBRIS

Dr HEINRICH
CHRISTENSEN

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 14329

ALEXANDERS SAGA.

NORSK BEARBEIDELSE FRA TRETTENDE AARHUNDREDE

AF PHILIP GAUTIERS LATINSKE DIGT ALEXANDREIS.

MED EN ORDSAMLING UDGIVEN

af

C. R. Unger.

CHRISTIANA.

Trykt paa Feilberg & Landmarks Forlag

hos Carl C. Werner & Comp.

1848.

Føroed.

Alexander den Store var en af Middelalderens mest yndede Romanhelte, hvorfor ogsaa hans Bedrifter ere blevne Gjenstand for fast utallige Bearbejdelser snavel i Vers som Prosa hos de fleste af Europas Nationer. Hvad Under da, at vore Forfædre, som med saa megen Interesse omfattede alt, hvad der havde Navn af Historie, ogsaa have optaget dette Emne imellem den store Mængde Oversættelser, hvortil de hentede Stoffet fra Frankrigs og Englands mere fabelagtige Sagnkredse.

Hvorvel nu denne Slags Sagner i historisk Vigtighed og Interesse naturligvis langt fra kunne maale sig med dem, der omhandle Begivenheder i de nordiske Lande, saa ere de dog for Sproget og Litteraturhistorien af stor Betydenhed, og fortjene derfor tilfulde, ligesaa vel som den store Masse endnu utrykte Skrifter af legendarisk-asketisk Indhold, at drages frem for Lyset.

For ikke at tale om de vigtige Bidrag disse Skrifter indeholde til Kulturhistorien, og de interessante Betragtninger de lede til ved den eendommege Maade, hvorpaa vore Forfædre opfattede, gjengave og ligesom nationaliserede det fremmede Stof, vil jeg kun her kortelig gjøre opmærksom paa deres Vigtighed i sproglig Henseende. Det er en Selvfølge, at her, paa Grund af det forskjellige Stof og det fremmede Feldt, hvorpaa Tanker og Begivenheder bevæge sig, man forekomme mangfoldige Begreber og Ord, Berigelser for Sprogforraadet, til hvis

Fremtræden Skildringen af det vante, hjemlige Liv ei saa let gav Anledning; ja undertiden kunne endog saaledes leilighedsvis enkelte hidtil enestaaende *ἄπαξ λεγόμενα* af og til dukke frem og sprede Lys paa Steder, hvor man før fæmlede efter den rette Betydning (jvf. *narir*, nærværende Saga 100¹⁵, med *Skirnism.* Str. 31 Ældre Edda).

Hertil kommer at en stor Del af denne Slags Oldskrifter have vedligeholdt sig i ældre Afskrifter, og saaledes i Sprogform ere forblevne nærmere den oprindelige Text, end Tilfældet er med mange andre; i ældre Tider bleve nemlig aldrig Afskrifter tagne med diplomatisk Nøiagtighed, men enhver Afskriver forandrede Orthographi og tildels Sprogform efter eget Skjøn, udelød Ord, som vare ham dunkle, optog andre paa hans Tid mere brugelige Udtryk og Bøiningsformer for de i Originalen forekommende forældede eller da mindre bekjendte, kort behandlede sin Text fra Formens Side med fuldkommen Egearsandighed. Jo længere altsaa deslige Afskrifter stige op i Tiden, desto troere og anskueligere maas det Billedet være, de give af Sproget i dets ældre og oprindelige Skik, og desto vigtigere bliver det at erholde, saa vidt muligt, nøiagtige Aftryk deraf til Befordring af et mere selvstændigt Studium af Oldsproget.

Förend jeg gaar over til at gjøre Rede for Haandskrifterne og disses Benyttelse ved Udgaven af denne Alexanders Historie, maas jeg i Korthed omtale det latinske Digt, der ligger til Grund for denne Sagn, samt dets Forfatter og Forhold til den norske Bearbejdelse (s. forøvrigt Grässe: *Die grossen Sagenkreise des Mittelalters*, Dresden und Leipzig 1842, samt Nyerup: *Almindelig Morskabslæsning i Danmark og Norge igjennem Aarhundreder*, Kjøbh. 1816.)

Philippe Gautier de Lille eller de Châtillon (Mag. Philippus

Galterus Castellionensis) var født i Byssel (Lille), men kaldte sig efter Staden Châtillon, som han selv siger:

*Insula me genuit, raptus Castellio nomen,
Perstrepsit modulis Gallia tota meis.*

Han skal have været Provst ved Domkirken i Dornick (Tournai). Sit Digt Alexandreis tilegnede han Guillelmus, Erkebiskop af Rheims, og inddelte det i 10 Bøger, hvis Begyndelsesbogstaver tilsmenlagte udgjorde dennes Navn; saaledes begynder for Exempel første Bog:

*Gesta ducis Macedum totum digesta per orbem,
Quam large dispersit opes, quo milite Porum
Vicerit et Darium, quo principe Gracia victrix
Risit, et a Persia rediere tributa Corinthum,
Musa, refer*

Digtets Tilbliven maas falde i Slutningen af det 12te Aarhundrede; thi Erkebiskop Guillelmus døde 1201, og Digteren omtaler Thomas Becket's Mord (29 Decbr. 1170) som en nylig foregaaet Begivenhed (s. nærv. Overs. S. 115). Digtet selv er fornemmelig bearbejdet efter Curtius, udmærker sig ved livlige, fortræffelige Skildringer, og var derfor særdeles yndet i Middelalderen, da det blev fortolket i Skolerne, endog med Tilidsættelse af de klassiske Digtere. Herfra skriver sig den Mængde Haandskrifter af Digtet (tildels med Varianter og korte Oplysninger), som endnu existere, og de mange Udgaver man i forrige Tider foranstaltede deraf (2 i 15de, 4 i 16de og 1 i 17de Aarhundrede), hvilke dog alle nu ere saa sjældne, at der f. Ex. i Kjøbenhavn, hvor der findes 5 Haandskrifter af dette Digt (3 i den Arn. Magnæanske Samling og 2 paa det kongelige Bibliothek), paa Tryk kun eksisterer et eneste Exemplar, den daarlige Udgave in 4v. Lyon 1558, der forvares paa det kongelige Bibliothek, og i Christiania findes den desværre ikke paa noget af Bibliothekerne.

Den norske Bearbejder har ikke lagt an paa at levere nogen ordret eller slavisk Oversættelse af sin Original, som han behandler temmelig frit, men har meget mere stræbt at lempe Stil og Foredrag efter de indenlandske Sagners Vis, og har derved lagt for Dagen stort Mesterskab i Behandlingen af sit Modersmaal. Det var ogsaa det ypperlige Sprog i denne Saga, som i den Grad tildrog sig den store Arne Magnusens Opmerksomhed, at han selv i sin Tid forberedede en Udgave deraf (s. Werlauff: Biographiske Efterretninger om Arne Magnusen i Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed. III. 128.)

Paa Steder, hvor Digteren antiller almindelige Reflexioner eller moralske Betragtninger over Begivenhederne, har Oversættelsen som oftest holdt sig nærmere ved Originalens Ord og Udtryk, og citerer da gjerne meistari Galterus som Hjemmelsmand, undertiden med Tillæg af: er versat hefir þessa sögu. Til Sammenligning hidsettes her af Originaldigtet, hvad der svarer til Slutningen af 2den Bog, nærværende Udgave S. 36:

Proh gloria fallax

Imperii! proh quanta patent ludibria sortis

Humane! Cirum terræ pelagique potentem

Delicias orbis, quem summo culmine rerum

Extulerat virtus, quem fama locarat in astris,

Qui rector composque sui, qui totus et unus

Malleus orbis erat, inbellis femina fregit.

Parcite, mortales, animos extollere fastu

Collatis opibus aspernarique minores!

Parcite, victores, ingrati vivere summo

Victori! vires, sceptrum, diadema, triumphos,

Divitias dare qui potuit, sufferre valebit.

Hvem der er den egentlige Oversætter eller Bearbejder af denne Saga paa Norsk er vel vanskeligt at vide med Bestemthed, da den ældste og bedste Codex tier herom, og skjunt den

ynge Afskrift i Cod. Arn. Magn. 226 fol. angiver den som Biskop paa Holum 1264 afdøde Brand Jonsson, saa grunder denne Angivelse sig sandsynligvis kun paa en traditionel Formodning. At Oversættelsen er bleven til omtrent ved Midten af det 13de Aarhundrede, Oversætteren være nu en Nordmand eller Islænder, kan man med Rimelighed slutte af Sproget, og dette synes ogsaa at bestyrkes ved den Bemærkning, som er knyttet til Digterens Beretning (S. 115) om Robert af Fløndern og Thomas Beckets Mord, at man heraf kan skjønne, hvad Tid Mester Galterus har levet (hefir uppi verit); thi havde Oversætteren været Digterens Tid nærmere, havde han vel ikke af slige Omstændigheder behøvet at slutte sig til dennes Levetid.

Ved Udgaven af nærværende Saga ere følgende Haandskrifter benyttede, samtlige i den Arnamagnæanske Samling i Kjøbenhavn:

I.

A) Pergamentcodex 519 qv. Efter denne Codex er Texten aftrykt, dog saaledes at den ved aubænbare Skrivfeil og Udødelser er suppleret efter B (226 fol.), saa ofte det lod sig gjøre, og forøvrigt ved Conjectur berigtiget, hvor man med nogenlunde Sikkerhed kunde slutte sig til den rette Læsesaade; dog ere slige Forandringer bemærkede i Noterne, og Membranens Læsemaade der anførte, da Erfaring har vist, at hvad man saaledes ved første Øiekast har anseet for Feil, undertiden ved fortsat Forskning kan gjøre sig gjældende som det rette.

Sagnens Inddeling i 10 Bøger, overensstemmende med den latinske Alexandreis, grunder sig for en Del paa Codex selv, da den der (undtagen ved Niende Bog) er antydet ved et stort malet (rødt eller grønt) Begyndelsesbogstav, og kan maaske

være til Nytte for dem, der have Adgang til Originalen og Lyst til Sammenligning.

Med Hensyn til dette ypperlige Haandskrift *) Skjebne kan man bemærke, at Arne Magnussen har erhvervet det i Norge af en Magister Ottesen, Prest i Bergen, og at det tilforn havde af en Magister Ottesen, Prest paa Voss. I sin egenhændig optagne Catalog over sine Haandskrifter (Cd. Arn. Magn. 435 qv.) har Arne nemlig følgende Rubrik:

Alexandri Magni Saga, antiqvâ scripturâ.

Örvarodds Saga

4to.

Bokina feck eg i Norege af Mag. Otta Ottasynne preste i Biörgvin, hcfur hann átt Mag. Geert Miltzow prestur á Voss.

Ordene: Örvarodds Saga har han senere overstrøget, og ved Siden af tilføiet: þesse Örvarodds Saga er nu separeret hjer fra, og er sier i lase. Det samme har han ogsaa bemærket paa en tilhæst Papirlap bagi Cd. 519, 4to.: Hier aptan vid var Örvarodds Saga med annarri og nyrre hendi, hveria eg her fra nu separeret hefi. Denne Örvarodds Saga staa nu blandt Additamenterne No. 76b qv., og her har ligeledes Arne Magnussen paa en Seddel anmærket, at den stod bagved Alexanders Saga, og at han havde faaet den i Norge (s. Rafn: Fornaldar sögur II, X—XI). Det kan altsaa ingen Tvivl være om, at han med denne i Catalogen anførte Alexandri Magni Saga mener Cd. 519 qv. Den Papirlap, som for laa løs og nu er fastheftet foran i denne Codex, og hvorpaa med Arnes Haand: Kom fra Ormi Dadasynne 1721, maa selvfølgelig senere ved en Feiltagelse være kommen ind i denne Bog, hvor den ikke hører hjemme.

*) Nærmere Beskrivelse over denne Skindbog findes hos Gislason: En eksemp. ist. bogen i fornald. S. XI—XLIV.

Denne Membrans ægte, gamle Sprog- og Bøiningsformer karakterisere den som hørende til de bedste af de ældre Haandskrifter; saaledes kan man f. Ex. mærke Præt. Conj. af de reduplicerende Verber uden Omlyd (liöpe Pag. 67 Lin. 8) samt det nægtende -a: era, vara, en Egenhed den har tilfælles med Eirspennill og Morkinskinna, og man kan vel uden at feile meget anse den for samtidig med den første af disse Codices, skjönt den vistnok er yngre end den sidste. Tiden for dens Afskreven maa man vel saaledes med Gislason henføre til omtrent 1300, og maaske snarere før end efter dette Aar. Orthographien (f. Ex. Forvexlingen af æ og ø) synes at røbe en islandsk Afskriver.

Til Lettelse for dem, der ei ere vantede ved Haandskrifternes i enkelte Punkter vakkende Betskrivning, anføres denne Membrans vigtigste Egenheder i saa Henseende.

Vokalerne:

Imellem korte og lange Vokaler skjælnes som oftest ikke, dog betegnes de sidste af og til ved en Accent (ét Sted ved Fordobling, siia 2'). Undertiden accentueres ogsaa Diphthonger, og Vokaler der ifølge sin Natur ere lange, som ei, öü, æ, ligeledes g, ø, q; ved de 3 sidste har man dog af Mangel paa Typer ikke kunnet gjengive Accenten. Herved maa bemærkes, at Accenten kun bruges over disse, naar de virkelig ere Diphthonger eller lange Vokaler, altsaa ikke naar au eller ø staa for Omlyden af a (ö), eller æ og q blot ere graphiske Tegn for e.

Tegnene for de to Lyd æ og ø forblandes meget ofte, saaledes at æ, q, der egentlig skulde staa for æ (Omlyd af ö), ligesaa hyppig bruges for ø (Omlyd af ö); og ø, q, der egentlig skulde betegne ø, igjen paa den anden Side sættes istedenfor æ. Exempler herpaa finder man overalt.

a staa undertiden, upaavirket af den følgende Stavelses u,

istedenfor Omlyden ö*) (ellers i dette Haandskrift betegnet o, au, a, q): stöðvæt (d. e. stöðugt) 39²², ústaðug 55²², markuð 64²².

au (av), undertiden med ét Tegn a, bruges, foruden regelmæssigen som Diphthong, ogsaa 1) for at betegne Omlyden ö som: taulo (d. e. tölu), vstaðöet (d. e. ústöðugt), hauf-ðingi (höfðingi), samv (sömu). 2) og paa et Sted 28¹⁴ av = á (Aa, Elv).

e bruges undertiden for g, dels altsaa for æ (Omlyd af á), som: sei (d. e. sæi) 93⁴, geta (d. e. gæta) 12¹², gefa (d. e. gæfa) 13²¹, nest (d. e. næst) 13¹⁰, hesta (d. e. hæsta) 90²¹, véra (d. e. væra) 125¹³; dels for æ (Omlyd af ö), som: hevir (d. e. hævfir) 39²⁰, eginn (d. e. æginn) 67⁹. Sjældnere staa w (g) og o for e, som: wu (d. e. eu) 7⁴, hærnæðe (d. e. hærnaði) 53¹⁸, ein (d. e. ein) 35²¹; brf (d. æ. bréf) 25¹.

o vexler med u i Böinings- og Afbøiningsændelser, samt med au, for at betegne ö; paa to Steder bruges det for á: hövom (d. e. hávum) 89²⁰ og höðom (d. e. höðum) 57²².

q findes af og til for at betegne ö (U-Omlyden af a) som: sqk 26²², svqr 63⁴, strandhogg 13²², qreiganom 5²⁰; der-

næst staa q nogle Steder for á (Aa, Elv) som: 22¹⁸ 53¹⁸, qna (d. e. ána) 30²².

o og g bruges dels 1) for æ (s. ovenfor), dels 2) for ö, som: asco (d. e. ösku Dat. af aska) 48¹⁸, æxn 52⁸, øxl 50¹ ørugt 59¹², øðrovis 29⁸, hövom (d. e. höfum) 23¹⁰, sandhøfum 51², freidargarð 59⁹, rønd 19², røskve 89⁹, sløngor 21²⁸, spærðo 48¹⁴, støkr (d. e. stökk) 22¹⁰; grende 10⁹, grendum 38¹⁸, tgmødu (d. e. tömdu) 33²¹.

u betegnes hyppig ved v; sjældnere derimod bruges u som Consonant for v, som: svinirðliga 5¹⁸.

Consonanterne:

Undertiden fordobles Consonanterne irligtigen, som: solenn (d. e. sóln) 103³, i mótt (d. e. i mói) 37²⁷, grett (d. e. grét) 58⁹; undertiden, og dette er hyppigere, skrives de enkelt, hvor en nøiagtigere Skrivebrug fordobler dem, som: drepin (d. e. drepina) 128²¹, ein (d. e. einn) 123⁷, gneg (d. e. gnegg) 67¹⁸, spretr (d. e. spretrr) 71²⁰, rekiöna (d. e. rekkjana) 72⁸, stok (d. e. stökk) 89²⁷.

Som oftest udelades h foran l, n og r, som: luti, lutr, niga, raust, reysti, ræðaz, rumnaðr.

Naar ö skulde komme til at staa sidst i en ubetonet Stavelse efter en Vokal, skrives det undertiden t: scilnat 32⁴ for skilnað af skilnaðr. Hyppigere bruges dog omvendt ö efter enkelte Consonanter for d og t, som lycö (d. e. lykt), speö (d. e. spekt), vacða (d. e. vakta), fjölde (d. e. fjöldi), vandö (d. e. vandl).

To Gange forekommer Tegnet q for ng, nemlig svivirðen 52¹, lagt 120¹⁸.

For Bogstavet v bruger Codex foruden det almindelige Tegn ogsaa et andet, der nærmer sig mere dette Skriftegns angelsaksiske Form. Af Mangel paa Typer har man ikke kunnet adskille disse.

*) At Omlyden af a i vort gamle Sprog, som nogle jantista, har været tilsvarende med o er smaaagt. Denne Paastand grundroves toisom af Lemninet i de gamle Vens (I. Ex. Skokkr li dýr á 2044:1 Fagra. P. 121, Öld bofr atud gøldið ssa. P. 141; disse to Linjer disse fleste Led af en Visuførding, hvor Reglerne færdie samme Consonant i Bland sk, 14, ssa forskjellig Vokal ö og o, säke e og o), og skjönt dette er et Bevis laster osisium, kan ssa dog til Overføð bemærke, at mange af de gamle Haandskrifter isenselig nøiøglig adskille disse to Lyd; for- tending er især i ssa Hraensode de senkaldie Amsetis Regil (No. 2087 gr. ald. Samt. Kaagl. Bbl. i Kjöbenhavn) skrivne paa Island öndret ved Aar 1300, en Codex der paa det nöiøgtigste ved forskjelligie Tegn og Accenter adskiller Vokalylidene. Angemærk Udtalet af denne Omlyd hos de Ga m l e, er det vel smaaagt at kunnig til søgen Vinöd, mensie det kan have havt den dunnle Lyd af det engelske u; isidertid synes Udtalet ö (den ssa brugelige paa Island og i nogle Strøg af Norge) at have forvækket for o (den almindelige i de fleste norske Dialekter), ssa meget flere ssa den fleste i enkelte Örd har vedligeholdt sig overalt i Landet (saa i Bjær, Örn, Öl, Kjöf, søgg, glögg og lgn.).

Det mediale Suffix ved Verberne betegnes almindeligen ved *x*, dog ogsaa ved *sc*, *zc*: *hæsc* 40°, *versc* 44°, *seze* 115°, *hofze* 117°; to Gange ved *s*: *dvels* 20°, 26°, men *dvelz* 24°.

Hvad de i Codex forekommende Forkortninger angaar, da ere de gjengivne overensstemmende med de Steder, hvor de forekomme opløste. Herved maa bemærkes: i Enden af Ordene anvender dette Haandskrift om hinanden *e* og *i*, ligeledes Endelsen *er* og *ir*; dog da den sidste *ir* synes at forekomme noget hyppigere, er Forkortningstegnet * ved Enden af Ord altid opløst *ir*. Herfra undtages dog naturligvis de faa Tilfælde, hvor * bruges for *ar*, nemlig *svar** og *riid** i d. e. *svarar*, *riddari*; thi saaledes skrives disse Ord helt ud andre Steder i Codex. Formerne *p'rar*, *p'ri*, *p'ra* findes ingensteds opløste, man kan saaledes ikke vide om Afskriveren har ment *þeirar* o. s. v. eller *þeirrar* o. s. v.; den første Form er her valgt. Præt. Plur. af *vera* skrives hyppigst forkortet *v^o*, dog flere Steder helt ud *varu*, *varo* og *voru*, da det sidste synes at forekomme oftest, er denne Opløsningsmaade bleven fulgt paa de Steder, hvor Codex har *v^o*. Forkortningen *mān* Dat. Plur. af *maðr* er bleven opløst *monnum*, som Ordet findes paa et Sted skrevet helt ud; paa et andet Sted staar *maunnum*, paa et tredje *monnum*. Dativ af *hann* skrives forkortet *h'm*, undtagen paa ét Sted, hvor det er opløst *honum*; denne Skrivemaade er derfor her fulgt.

Cd. Arn. Magn. 520 qv. er en Papirafskrift af A, der nogle Steder er bleven confereret.

2.

B) Pergamentcodex No. 226 fol. (jvf. Gislason: Um frump. IX—XIV) Efter denne Membran er en Lakune af to Blade i A bleven udfyldt, og det saaledes supplerede (Pag. 76—82) sat

imellem klammer. Ligeledes er det som Anhang trykte Brev fra Alexander til Aristoteles, der ikke staar i A, taget af denne Codex (s. Note til Pag. 162).

Med Hensyn til den Recension af Alexandersagaen, som findes i denne Bog, kan man mærke, at den ofte er betydelig kortere end A, idet paa mange Seder hele Sætninger og Perioder, der kunne være borte uden at skade Fortællingens Gang, ere udeladte, fornemmelig i de længere Taler. At anmærke disse Udeladelser i Noterne vilde have været for vidtløftigt og uvigtigt; man vil her blot gjøre opmærksom paa, at naar en Feil i A er rettet uden at B's Læsemaade anføres, er dette gjerne et Tegn paa, at det tilsvarende Sted mangler i den sidste Codex.

Angaaende Retskrivning og Sprogform i denne Membran kan bemærkes, at den bruger *æ* (*ę*) for *æ* og *ø*, ofte *aa* (almindelig sammenslyngnet i ét Tegn, hvilket man her ikke har kunnet gjengive) for *å*, *d* for *ð*, samt ofte *mer* og *mit* for *ver* og *vit* (Plural. og Dual. af late Pers. Pron.), og *Prap.* med for *vid*.

Bogen er skreven paa Island, formodentlig noget efter Midten af det 14de Aarhundrede, og deler sig hvad Indholdet angaar (Alexanders Saga indtager nemlig en saare liden Part af denne store Foliant) i to til forskjellige Tider forfattede Hoveddele. Den første af disse er den saakaldte *Stjörn* (eg. *stjörn heimisins*, Verdens Styrelse) en Art af Bibelhistorie fra Verdens Skabelse til det Babyloniske Fangenskab, en Compilation af Peter Comestors *Historia scholastica*, *Nicentii Bellovacensis Speculum historiale* o. fl. a. (s. Werlauff: Nordisk Tidsskrift for Oldkyndig-III 128); denne er, som Bogens Fortale melder, samlet og oversat paa Foranstaltning af Kong Haakon Magnusson (reg. 1299—1319), og tildels efter dennes egen Medvirksomhed og Diktat. Brand Jonsson († 1264) kan saaledes ikke have havt noget at bestille

med Udarbeidelsen af denne første Del af Bogen, skjønt dette nok kunde være muligt ved den anden, hvor blandt andet tillige findes Alexanders Sagu, da han ved Enden af denne anden Part af Bogen, der kun tilfældigvis man være kommen til at staa paa samme Membran som Stjörn, udtrykkelig nævnes som Oversætter efter Kong Magnus Haakonssöns (Lagaboters) Befaling.

3.

C) 4 Membranblade, No. 655 qv, fragm. XXIX. Disse Blade stemme saa nøie med Cd. A, at man gjerne kunde antage den Codex, hvoraf de ere Levninger, forat være samtidig med A og at hidrøre fra samme Original som denne. Da dette Haandskrift imidlertid har adskilt sig noget fra A i Retskrivningen, hidsættes her til Sammenligning det meste af 4de Blads første Side (Jvf. denne Udgave Pag. 144* til 145*). Hvad her er sat imellem () er udeglemt af Sagaskriveren, hvad der staar imellem [] kan ikke sees paa Grund af Huller i Pergamentet.

þa vænar hann þo við er hann kemdi mal broður síns. litu við honum heldr hermiliga og mælr. Er tu þar broðir. s. hann skemðar fullr en tómr trunadr hefir svikit mæk og ríki mitt. se nu huart tak skal hafa rað þin. og þa lætr hann forá spíot er hann hœlt a at veinum ungum manne æ(r) soft hafði æptir honum. þat flygr ígegnum hann og þarf hann æg flúira. en þ. heldr enn undan. og þui nest felle niðr-fillinn undir honum. þviat hann var sárr til olífs. Þorus var þa og son matfarían at hann mátti eg standa aftr sína. og þa kemr (at) A. gtlar hann dauðan. biðr sína menn fletta hann. en flilenn teyr þa at veria hann og litr þa er at honum vilðu starfa. og í þeirri saipan glepsir hann ik[æði] hans og slengvir honum a bac ser. og lættar upp at standa. En þa lagu þ[ó] i]örin hans uti. og í þui er hann costar upp at rísa. gengr undr or flíum. En þegar er At mátti þeckia at líf var með

Þoro. þa sigrar mildin með honum þa heift er hann hafði til hans haft. og þa mælr hann hui uartu sun odr og sarr þar er þu hafðir spurt til. at ver haufum allðri osigr farit. at þu þorþir at hallda við oss orrostu. þviat þu spyrst míc s. þ. þa skal ee með æinurð suara þer. þar til er ee fræistaða við þil at keppa. var engi sa undir heimsolínni at ee gtlada at þil ísfn myndi við mik comaz. og vísaa ee at ee atta mikil undir mer. þar til er ee ræynda þinn crapt og hamingju. en nu ma sin slic mala lýcð sem orðinn er oekar ímilli. at þu ert mer mycyl mattugri. Við þat uni ee þo at engi hefir (hér) til diarlígar við þer risit en ee. Vil ee þat rað veiga með þer At. at þu styriz gi mianc af þessum at burð mat[ta] t]aca dæmi a mer. at nerða ma sun at nauccurr comi þer akue.

Endeligen maa anføres, at der ogsaa i det kongelige Bibliothek i Stockholm blandt de norsk-islandske Haandskrifter No. 24 qv., findes Brudstykker af Alexander-Sagaen (22 Pergamentsblade fra det 15de Aarhundrede).

Det Bogen tilføiede Ordregister var egentlig bestemt til at indeholde alle de i Sagaen forekommende Ord, men da dette betydelig vilde have forøget Bogens Volumen, er det her med skrænket mig til i Regelen kun at optage dem, der ikke findes anførte i Glossariet til den af Professor Church og mig udgivne Læsebog, eller som her forekomme i en anden Betydning end den der angivaae. De anvendte Forkortninger trods sig tilföeligen vilde forstaaes uden nogen Forklaring; det ved de svage Verber i Parenthes tilföiede að, ó, d, t, eller Gjentagelsen af Rodens Endekonsonanter, skal antyde Præteritums Dannelse. I. Ex. ræma (d) d. e. Præt. ræmda, roma (að) Præt. rómadu, sæta (tt) Præt. sætta, spenna (nt) Præt. spentu, stökkva (kt) Præt. stökta, pynda (nd) Præt. pynda.

Jeg overgiver herved denne lille Bog til mine Landsmænds velvillige Modtagelse, med Ønsket om at den ogsaa maas bidrage sit til at være den Interesse, hvormed vort Oldsprog nu omfattes af saa mange, og med Forsikringen om intet at have sparet for ved en omhyggelig Corrector at faa den saa fri for Trykfeil som muligt. Maatte den nu vinde Sagkyndiges Bifald, og Forlæggerne nogenlunde se sine Udgifter dækkede, vilde det være en Opmuntring til snart, ved given Leilighed, at lade det være en Opmuntring til snart, ved given Leilighed, at lade det følge lignende Udgaver af andre Sagner.

Föränd jeg slutter denne Fortælle, skylder jeg at aflægge min Tak til Hr. P. G. Thorsen, Bibliothekar ved den arnamagnæanske Haandskriftsamling, for den Velvilje, hvormed han har lettet mig Adgangen til de under hans Værn staaende Haandskrifter, ligesom jeg ogsaa har hans Godhed at takke for Underretningen om de i det kongelige Bibliothek i Stockholm værende Membrafragmenter af Alexanders-Sagen.

Christiania i Februar 1848.

C. B. Unger.

ALEXANDERS SAGA.

FÖRSTE BOG.

Darius hefir konungr heitið er reð fyrir Serklandi hann var agetr konungr i þeim lita heimsins er Asia heitir. þa hefir engi konungr verit rikari i þann tíma. Sæti sitt hafði hann lengstum i Babilon er þa var haufuðborg altz ríkisens en hon er nu eydd af monnum fyrir sacir orma oc annarra eitrykkvenda. Darius konungr hefir haft undir sec marga scattkonunga einn af hans scattkonungom er nefadr Philippus. hann reð fyr Griklandi. drottning kona hans het Olympias. Son atto þau þann er Alexander het. Sa maðr var með hirð konungsens er Neptanabus hefir heitið. enn mesti gulldramaðr var hann. af sinom guldrom oc gerningom fek hann sva gort at hann naði at sofa með drottningonni sialfri. af því truðu margir Alexandrum hans son vera en eigi konungsens Philippi. En athofu hans hefir þat þo sidan sannliga birt. at hann var konungs son en eigi horbarnn. oc son Neptanabi. sem ovinir hans brigzloðo honom eptir því sem sidarr mon sagt verða. þessi sveinn Alexander var i scola settr sem sidvenia er til ríkra manna vtan landz at lata gera við borun

siin. Meistari var honom fenginn sa er Aristotiles het, hann var hardla goðr klercr oc enn mesti spekingr at viti, oc er hann var .xii. vetra gamall at alldri naliga alrossian at viti, en storhvgaðr umfram alla sina iafnalldra. Þa koma sendimenn Darij konungs scatt at heimta af Philippo konunge, þann er hverr eptir annan Serklandz konunga hafði vaur verit iafnan aðr at taka af Girkia konunge, þessi scattlr var sva frekkliga heimtr, at iafunval scyllde giallda af sænom sem af laudino. Alexander konungs son spyrr er hann ser vtlenda menn koma i haull fauðor sins, hvaðan þeir væri, eða at hvi þeir færi. Oc er honom var sagt, þa mælr hann fyr mvnne ser. Mikit mein er þat sagde hann at maðrinn scal sva seint taka sitt afl, eða hvart nockot sinn man þar koma at ec mon styrk til hafa at hrinda því ánauðar oke af, er a er lagt riki fauðor mins, en æ mon ec þora nu at sia vapu a lopti, þoat ec mega litit vinna með þeim at sva buno. Eða hvart man þat satt vera at Hercules son Jovis hafí kreist i svndr orma tva með sinni hende hvarnn, þa er Juno stjupmoðir hans hafði til sent at drepa hann. Reivabarnn var hann þa er hann gerði þetta storvirke. Oc ef ec hræddomz eigi nafn Aristotilis meistara mins, þa munda ec freista at likia nakkvat eptir slikum storvirkjom. Eða man þat iafnan scolo ætlað vera, at ec sia son ens versta manz Neptanabi. Syna villda ec þat þo i nockoro at ec væra konungs son at saunno, oc þo engi ætllere, Slikt sva mælr hann fyr munne ser er hann hvgsaðe sem nu er fra talt, oc sva æddiz hann nv þegar akalliga i mot Darjo konunge er scattinn let heimta af fauðor hans, oc neytir i hugenum vöpa sinna

með snarpligom ahlauptom, sem þa er leons hvelpsr hiortinn fyrir ser er hann hefir eigi tekit afl sitt, en tenn ero sva litlar at hann ma eigi bita þo hellir hann ut blóði hiartarins með huginum at hann mege eigi með taunnumom, hann er þa oc seinn a fæti, en þo er vilinn skiothr til aróðessens, Alexander hafði oc litid afl at vinna sva stort sem honom bio i hug, En leons akelð hafde hann ser i hiarta með dirfð alldri meiri. Nv bar sva til at Aristotiles meistare hans oc fostrfaðer hafði gengit vt af herbergi sino, þar er hann hafði gort eina boc af iðrott þeire er dialectica heitir a latino, en þrætoboc er kolloð a norono. Þat matti oc sia a honom hverso mikla svnd hann hafði lagt a boc þa er hann hafði þa saman sett, oc hverso litt hann hafði meðan annars gætt, hann var rvinn oc ofvegian magr oc bleikr i andlite, oc er hann sa Alexandrum fostrson sinn þrutinn af mikille reiði þeire er eigi matte leynaz fyrir brugðnu oc blóðrauðo litar apte, þa spurde hann eptir vandliga hver sqe til vere sva sollinnar reiði, hann gerði sva sem blyðnom lærisveini býriar við sinn meistara, fellr a kne fyrir honom oc drepr niðr hauðeno, oc svarar sva af miklom móde, þungt þycke mer þat at faðer minn elligamall scal lyðskylldr rangligom kraufom Darij konungs, oc þar með allt fostrland mitt, oc þar matte hann þa ecki fleira vm tala, þvíat þesso nest kom gratr vpp, sa er nakkvat sva bra til bernseonnar, oc vara sa af litlo scape, oc með því minkar hann þa fyrst i stað sina reiðe.

Oc nu með þessum ræðum er eptir fara, þa mælr Aristotiles sva til hans. Með því at þer se stort i hug, þa pryðdu þic fyrst með raðspekinne, en tak

siðan til vapna þinna eptir fýst þinne. Ec se sagðe hann at þu hefir efni til at verða mikill maðr oc mattoqr. spari þat nu eigi við þic. oc hlyð mer nu vandliga. oc man ec kenna þer hversu þu scaltt at fara. þat vil ec þer fyrst raða at þu ser raðuandr. at þu hafir iafnan ena beztu menn við þina raðagerð. hlyð ecki a hviksangor þeira manna er tvityngdir ero. oc hafa i sinom hvaptenom hvara tunguna. engi scal þa menn hatt setia er naturan vill at lagt siti. þviat þeira metnaðr þrutnar sva sciott af metorðonom. sem litill læcr af miklo regni. þat er oc oronom nest er veslo batnar. Eigi let ec þic þo at auka þeira manna nafnbætr þot smabornir se. er haverscliga siðu oc somiligan manndom hafa fram at leggja mote ætt oc penningum. Gott siðferði scalttu virða gulli betra. oc þvi scalttu eigi penninginn lata raða nafabotonom. at við honom selia margir svivirðliga sina dað oc drengscap. Ef þu scalt døma milli manna þa lat hvarke manna mun ne auðæfi halla þer fra rettum domi. Fegiræðinne verðr þer þo mest af kent rangdomiho. þvi at hon blindar optliga retsynis augo. oc ef fegirnin sv er at rettv ma kallaz lastanna moðir for ofmikinn gang i konungs haullinne. þa fyr kemr hon aullom siðunum. oc letr mutugiarnan mann afrokiaz laugnom. þat roð ec þer segir Aristotiles. at þu ser miukr oc linr litillatum. auðsottr oc goðr bæna þurplugom. en harðr oc ueirinn dramsaumom. Flyt opt or stað herbuaer þinar. þviat þa er ovinom ohogt við þer at sia er þu ertscommom i sama stað. Optliga scalttu oc fylkia liði þino at þat neme bardaga list. oc veniz vapnfime. Haurð ahlaup scalttu veita uvinom þinom. oc ef þu hefir vilian scieleggian til

at vinna mikil verk a þeim. þa man þer til gefaz mattr oc megin. En ef þu þeckiz sialfr vanforr til vapnasciptis við ovini þina fyr sakar litils alldrs. þa lat þo sia þec vndir vapnom með glauðu hiarta. lattu tunguna beriaz akalliga með eggianarorðino. þo at hondin se vanassa til at styra sverðino. Opt hefir haufðingiom mikil toat. at beriaz at eins með frameggian. oc ef evatsamlig hardagalyeð scytr herinum scele i bringo. þa era betri lokning til en bliðligar fortolor haufðingians með snarpligri ateggian. Ef ovinir þinir flyia. þa recðu oc fyrstr flottann. nu herr sva at at i þitt lið kome flottenn. þa scalttu siðarst a høl hopa. oc lat þina riddara þat sia at þer er afar trautt at renna. oc man þeim þa synaz hofodscom at renna sva sviuirðlega undan sinum konunge. þvi nest hugsaðu hvesso mikill siolde þinna anscota sækir eptir þer. en þot þat se mikill munr. þa lat þic þat ecki sceffa. Ef þu ser at þeir letiaz a eptirforenne. þa scalttu fyrstr aprt snua þinom hesti. oc riða á úvine þina diarflaga. oc neyta þa sverðz þins snarplega. oc sva akallega með þino liðe fram vaða. at varla gefiz þeim tom til at kalla sec sigraða. Nu kemr þar at borgirnar gefaz vpp i þitt valld. eða þu hefir at iorðu lagt þa er eigi vildv sialfkrafa upp gefaz. þa scalttu vppluka fehirözlom þinom. oc gefa a tvor hendr riddoronom. oc smyria sva sar þeira með giofonom. þviat eigi þarstu aðra læcning at fa liðino. helldr en mykia sar oc siukan hvg með gulleno. sva fær aurlyndr maðr siukom bót unnet oc auðkyfingr qreiganom. Enn ef gullit er gnægra til en vilian at gefa. þa lattu þo eigi astina minka þott fættiz giufarnar. Með fogrom heitom scalttu locka liðit at þer. oc efna

þat er þu heitr þegar fong ero a. Storlatr haufðinge ma iafnan oruggt vñ sec vera fyrir ahlauptom ovina sinna. Þviat hvart sem friðr er eða vfríðr. þa kemr honom storlati sitt fyrir sterkan borgar vegg. En smalatum höfðingia tíar hvarke ramligt víge ne mikill vapnabunadr. Oc nu veit ec eigi segir Aristotiles. til hvers þat kemr fostron at segia þer fleira af hvessu þu scalt með þínom herscap fara. En þat vil ec þer ráða með þessom hlutom at þu latir eigi glutranarsama vindryckiu fa of mikít valld á þer. Lat oc eigi heimslega konornar hvgsykia eða vanmegna sterkian hug. oc (ef) þu veitir of mikít eptirleiti vingvðenu er Bachus heitir oc astargyðianne er Venus heitir. þa er sem ok se lagt a hals þer þat er sva þiar hugenn at hann gair ecke at hugsa þat er vili gegne. af þessom hlutom hrórez heipt oc hatr oc geriz margsconar klatr. oc eigi ero þeir lvtir er meirr fyrkomi goðo síðferði en konornar oc ofdrykian. Vel scyldu þeir fostron lostaseme stilla. er laugonom oc heimsins taumalagi styra. Lattu vel gett allra þessa luta er ec hefi kent þer. oc fyr hvelvetna fram rettlæti fylgia ollum þínom vercom. Eigi scal þo rettlæti eitt saman. Þviat þar við scal temprá miscunnena. Optliga scalltv ranzaka ritnengar ef þu vill margvitr verða. Laugen scalltu þer oc kunneg gera ef þu vill rettlar vera. Secra manna mal scalltu próba sanaliga. dōma reynda lute lauglega. Refsa þeim er sekir ro relliga. refsingina scalltu eigi fyrr lata fram koma. helldr en af þer gengr reiden. Scalltu áminnaz eptir teknað sættir vmlíðit sundrþycki. oc ef þu Alexander lífir sva sem Aristotiles hefir kent þer. þa man þitt nafn vppi meðan heimrem

stendr. Þvilik rað kemdi Aristotiles Alexandro sem nu er sagt. oc aull varðveitte hann þau virkuliga ser i brioste. Nv girniz hann engis annars. en ryðia ser til rikis með odde oc eggio. oc þat gerir hann ser þegar i hvgt at ecke vetta mynde við honom rond reisa. sva geisar nu oc hatt hans ofse. at hann þyckiz nu aullum heiminom styra. Oc er hann kemr á þann alldr er mann teçr undan raðningo. þa geriz þat til tíðenda. at einn rier maðr sa er Pausanias het tekr at elsca drottngena Olimpiadem. hann fylliz oc þeirar dirfðar. at hann drepr konungenn Philippum. hvgðez hann þa at fríalso myndo niota mega hennar asta. En honom varð eigi at því kaupi. Þviat Alexander let eigi long frest a foðorhefndum. Oc fauðorbana sinom valdi hann dauðdaga haðoligan oc þo makligan. þegar eptir frafall fauðor sins teçr Alexander til landstiornar. oc þui nest byr hann sec til hernadar. eigi at eins ser til frægðar oc frankvómðar. helldr oc til frelsis ollu fostrlande sino því er aðr la undir miklo apianar oke. Alexander var nu nydubbaðr til riddara sva mikill i hiartano sem rise. en i briostino sem gamall oc vitr riddari. þar matte þa sia nyian oc ungan riddara sua storbugaðan at hann villde þa giarna storra vinna. en Achilles matte a leið koma. sa em mestí kappi er var i Troiomanna sogo. oc eigi at eins ætlar hann at heria á Darium konung oc á hans ríki. þott þar vere sakar brynastar. helldr ætlar hann ef orlog banna eigi. at leggja undir sec alla heimsbyggðina. Borg er su ein á Girclande er Chorinthus heitir af þeim hefir hon nafn teçet. er hana let gera. oc af því at þesse borg var sterkare oc ferikare en aðrar borgir þa var hon kaulloð hófoð allz rikisens.

Páll postole cristnaðe síðan þessa borg. oc eptir venio enna fyrre konunga þa tekr Alexander her með korono konungs nafn. Her hafði konungr stefut flömmennt þing. A því þingi var sva liðe scipat. at þeir menn er ríkastir varo oc raðgastir er senatus heita á latíno. en þat ma kallaz aulldunga sveit á norono. sato nestir konungenom á hvaratueggio hond. þesser menn scole scipa oc stiorna aullo rikino með konungenom. þesser menn scole optar beriaz með diupsettu raðe oc snialre tungu. helldr en með auxe eða suerði. Vt ifra konungsens raðonantom sato kappar hans. þesser mean lata oppt all viti rikara oc liva meirr at domom Achillis en Nestoris. Achilles var áf Girkiom. þa er þeir borðoz við Troiam. vigdiarfastr oc miklo sterkastr en Nestor spacastr oc forsialastr. Frammi fyrir konungenom sat Aristotiles með klerka sveit sína. hann var nu bogenn mioc af elle. oc hvitr fyr horom. þesse sveit var vapnalaus. þviat hon kunne meira af fróði en vapnane. Oc er Alexander sa þetta drengiaval er honom leiz sem reyndiz mikill styrkr vera munde. þa gladdez hugr hans mioc at senom sva miklom alla. dirfd su er adr var oc sua mikil með arøðeno at varla matte vaxa þa ox hon enn er hann sa slicar stedr sinn vilia styðia. oc sua sem hann var aullom hugstercare. sva var hann oc aullom fridare. Ecke þyrsti hann at scryða sec dyrlego konungs scrude at konungr vere auðkendr þar sem hann var. þviat yfirbragð þat sem honom fylgðe hversdagliga gerðe hann auðkendan af aullo folkino. þott hann hefði eigi gullega korono dyrom steinom setta a hofðe ser. eða annan konunglegan bunað af gullofnom kløðum sem þa hafði hann.

A þeim manaðe er iunius heitir var Alexander til konungs tekenn a þesso þingi með vild oc vingan allz stormennis. oc at samþycktum muginom. oc þegar i stað þa scipte hann i sueitir riddorum þeim er hann hafði ser valða. oc þat varo smtigir hundraða. Allir haufðo þeir einn vilia til at beriaz með konunge. en mikit scitðe alldr þeira. þviat eigi at eins valde hann ser unga riddara. helldr oc iafunvel alldraða þa er reyndir hofðo verit at hvatleic með Philippo saudor hans. Aungan gerðe konungrenn þann sveitar haufðingia i liðe sino er yngre vere en sextogr. oc þat mynde sa maðr ætla er hann hefði eigi fyrr set þvilikan her. at sliker sem Alexander hafðe valit ser sveitar haufðingia liðe sino mynde vera hertogar. eða með aullo sialfr senatus. Með sliko riddara liðe sem nu er nackvat fra talt. hafðe konungr með ser til herferðar .ii. þusunder ens fiórða tigar af fotgaungo liðe. þetta lið var oc undarlíga vel buet með vapnum. oc þar með hafðe þat øret arøde. oc þo at þetta lið vere sva mart arøðissnart er nu var fra sagt. þa var þo at tvoro undarlect er Alexander scyllde þat fyrir gtlaz at leggja undir sic allan heimenn eigi með meira liðe. oc þat þo enn undarlígra er hann scyllde þui a leið koma.

Bratt eptir þat er konungr hafðe þetta lið saman safnat. þa gerðiz þat til liðenda i þeire borg a Griklante er Athene heitir. at einn mikill hofðenge sa er Demostenes het. eggiaðe þess borgar mennena. at þeir neitade þessom enom nyia konunge. oc þeir gina við þesse flugu. oc ætla at veria konunge borgena ef hann þar kome. Alexander spyrr þetta bratt oc secundar þegar hernom til þessar borgar. ætlar hann

oc at lyfia þeim sitt ofbellede er fyrstir gerðoz til þess at risa imot honom, nema þeir ride sciott a vit sin. Oc borgar menn finna eigi fyrr, en konungr kemr með berenn at borginne. þeir leggja þegar stefno með ser i haufuðkirkiu þeire er helguð var Pallade. Pallas 'var kallað af heidnum monnum specðar gyðia. A þesse stefno stoð vpp einn ríkr maðr sa er Eschinus het oc talaðe þar sniallt grende, hann annsacade Demostenem mioc um þat er hann hafði eggjað borgar menn at snua i mot konunge, oc hann bað borgariyðenn vpp gefaz fyr konunge oc bidia ser gríða sem fyrst, þat rað toko þeir sem þessi maðr kendi þeim, oc þviat þeir voro samlendir konunge, þa veitte hann þeim þat bliðliga, sem þeir baðo hann miuklega. I þesse borg var forðom ricastr scole, oc þvi þotte konunge til litils at beriaz við þa, at þeir kunnu betr ritniungar at scyra en yapnom at styra, oc eigi varð Alexander meira fyrir at vinna þessa borg en nu er fra sagt. Eptir þetta stefnir konungr her sinom til þeirar borgar er Thebe heitir, þesse var ein en agetasta borg forðom a Griclande, oc er konungr kemr at staðinom, þa luka borgar menn aptr borgar hliðonom, oc þui nest hlaupa þeir vpp a borgarveggina alvaprader, oc syna sva konunge at þeir vilia banna honom borgena, oc ef Thebane hefde teet sliet rað sem Atheniensis þa mynde þeir hafa fengit stoðvað reiði konungs, oc sunnet þar miscunn oc millde sem gnog var fyrir ef miuclega vere eptir leitað. En þui at þeir syndo konunge mikinn motgang, þa reyndo þeir þat at hann kunni refsa þeim þeira dirð, oc niðra þeira drambe, oc meðan konungr hugsar hvesso hann scyle þessa borg vinna, þa koma

til hans haufðingiar margir af enom nestom borgom, oc tia fyrir honom opllega meðan hann sitr um borgina at þar hefde iafnan verit vppspretta mikils vfridar i landino, oc þar hefde margsconar ydomi orðit i þeim stað sem segir i mikille boe þeire er heitir hystoria thebana. Af slicom fortaulom þrutnar mioc reiði konungs til borgar manna, oc nu byðr hann sína menn vapnaz, oc sǫkia borgina, oc þeir gera sva. En borgar menn lata þegar drifa scot a þa, ætla þeir sem þeir gera at veita hart viðruan, konungs menn taka þa þat rað at sumir briota borgarveggenn et neðra með þesskonar todom sem þar til hefde en sumir scutu scioldum yfir þeim, oc hliðu þeim sva við scotom oc griote, oc er borgar menn sia at konungs menn mundo brotið fa borgina, þa hlaupa þeir felmsfullir inn af borgarveggionom oc leita ser fylsena. En konungs menn dynia þegar a hola þeim, oc drepa þeir hvern er þeir finna. Oc er konungr sialfr gengr i borgena, þa kemr á mot honom sa maðr er Demades het hann saung fyrir konunge með fogrom strengleik þat er sva mællte, Heyrðu Alexander enn milldaste konungr afspringr godanna hvart ætlar þu þat fyrir at eyða þessa borg með aullo. Lat þer i hug koma at Aristotiles fostrafader þinn kendi þer þat rað at þu scylldir vera goðr bona þurptugom oc þyrma sigroðom. Eða hvart veiztu þat at her var enn helgi Bakus soðdr i þessi borg. Backum kollodo heidnir menn vingoð sitt, her ero oc morg aunnor guð soðd sagde hann. Einn af þeim Hercules enn sterke oc enn viðfqrte er þu ert fra komenn konungr, þyrn oss þa fyr gudanna sakir þott ver sem þess uverðir. Hvgsa sva fyrir þer at

vstædoct verðr þat ríki er litla miscunn hefir með ser. Einn ef þu ert enn raðenn til at lata drepa allan borgar lýðenn. þa lattu borgina standa með heilu líce. þviat hon er aull goðonom helgoð. Sva lauk Demades sino male. at konungr scipaz ecki við orð hans. hann lætr alla borgena niðr briota sva vandlega at þar sem aðr hauðo verit turnar havir eða kastalar. þar var nu naliga slett iorð. Eldd lét hann oc allz stjadar i leggja husen þar sem hann fek þvi á orkat.

Síðan er konungr hafðe makkliga heft Thebanis þeira dírlð. oc hafðe þar sva kent landz monnum at þiona nyiom konunge. þa setr hann til landz at geta þa menn er honom þotto vel til þess fallnir. En hann þar ferð sina brott af landino. oc ætlar sem hann gerir at heria a ríke Darij konungs. oc nu lætr hann scip sin bua oc hlada af margsconar gozsko. at þat ma hverr maðr ætla at Alexander konungr mynde eigi fa scip nyta mega til slicrar herferðar. Sva er sagt at konungrenn hefðu tucim scipom meirr en halft annat .c. oc þegar er til þess var buet. þa lata konungs menn scip sin or festum. oc þar matte þa heyra mikenn lúdragang oc þioðsynlict akall. þar matte þa marka hvesv mikit flestir unna sino fostrlánde. þeir Grickernir voro nu fuser til at fylgia konunge oc beriaz með honom ser til fjar oc metnaðar. En oc allir af þeim i sva miklom her nema einn. þa setty augo sin aprt um scut meðan þeir matto nockornn vita sia til fostriarðar sinnar. konungr sialfr leit alldregi aprt til lanzens. sva var honom mikil fyst á beriaz við Darium konung at hann gleymde þegar fostrlánde sino oc var þar eptir móðer hans oc systir.

En þegar er konungr sa at Asia kom vpp fyr stafu fram. þa gladdex hann sva mioc við at gleðenne varð nesta rúmfatt i briostino. oc nu biðr hann sina menn roa fast undir seglum at þeir mætte sem fyrst land taka. þeir koma nu sva ner landino at eigi var lengra til hafnar en aurscot. oc þa scytr konungr auro á landet upp oc særir sva iorð ovina sinna. hann kallar þetta giptosamligt heill. oc gott sigrmarc. oc þvi truir herrenn allr oc lystr vpp fagnaðarope miclo. þvi nest taka þeir land. kasta nu akkerum oc bera upp landfestar. hrioda scip sin oc setia landtiollð.

En eptir þetta starf snæða þeir fast lenge fram á nottena. At komanda morne gengr konungr á siall eitt hátt oc ser þaðan yfir landet. þar matte hann alla vega sia fra ser sagra vollo bleika akra stora scoga blomgáða vingarda stercar borgir. oc er konungr ser yfir þessa fegrð alla. þa mælr hann sua til villdarlíðs sias. þetta ríki er nu lit ec yfir ætla ec mer sialfum. En Gricland faudorleifð mina vil ec nu gefu yðr vpp segir hann til haufðengianna. oc sua treystiz hann nu sinni gefu at honom þyckir sem þetta liggi laust fyrir. En hann sciptir nu Griclandi með þeim af stormennino er honom þotto þess maccligstir. hann bannaðe nu oc sinom monnum at taka þar strandhogg. eða gera annat uspaclect. iaft sem hann ætli sialfr hvetvetna þat er fyrir var. þesso nest stefnir konungr til þeira borga er nalegastar voro. oc þeir menn er þær borgir bygðo þar sem þeir spurðo at konungr sa enn vtleunde var sva friðsámr oc þeir visso þo at hann hafðe mikinn afia. þa toko þeir snialt rað. oc gefaz upp sialfkraftu i valld konungs þess. er með diupsettu raðe fek sva gort at hann

þyrmd eoinom sinom. oc lagde þa þo undir sec bardagalaust. Eptir þetta ferr Alexander konungr a þann luta rikisens er Frigia heitir. þar hafde stædet forðom borg su er Troia var kaulloð. þat hafa menn fyr satt at þessi borg hafe forðom mest veret oc sterkost sem raun bar a þviat Agamennon Grickia konungr sat um hana .x. vetr með marga kappa oc otalegan her aðr hann fenge broteð hana fyr Priamo konunge oc sonum hans. Þengat for Alexander konungr fyr forvitne ef hann mætte sia nockvot merke þeira stortiðenda er þar hauðo gorz. ok hann kom nu þar sem Troia hafde stædet. hennar matte nu ecki sia annat en grundvoll einn. þar af matte þo sia hvesv mikil borgen mynde veret hafa. oc nu er konungr hugde at hvar hverge þeira kappanna er þar fellu mundo iardaðer vera. þviat var a legsteinom ritað yfir hveriom þeira. þa kemr konungr þar at er Achilles var iardaðr. En þetta var ritað a legsteine hans. Her hvilir Achilles enn sterke er drap Hectorem son Priami konungs. Sia enn same var svikenn i trygd oc drepinn af Paride broðor Hectoris i solarguðs hofe. A þenna legtitul sa konungr. þviat honom þotte mikils um vert. oc eptir þat bar hann sialfr reykelis yfir leidet sem þar vere nockvorr heilagr maðr iardaðr. Sidan mæltti hann. sva haleit er þessa manuz haminngia orden er her hvilir allra hellzt i þvi at hans frëgd man sua lengi lifa. oc mikil sæmð var honom i þvi at sigra sva mikenn kappa sem Ektor var. En þat þycke mer honom þo mestr sōmðar a'ke veret hafa at sua goðr klerer sem Homerus var gerde boc vm hans storvirke þa er allan allðr man vppi vera. oc þess villda ec oscia at nockorr maðr vere mer slicr eptir lifat mit

sem Homerus var Ackilli ef ver sam nockot þess gort. er lollegrar vmræðo þycke vert. Sa lutr er þo sva at ec kvíða hellzt þoat ec fa undir mec lagt allan heimenn sem mek varir at vera myne. at mikel frëgd life secmr eptir mec en ec villda. oc ef ec scyllda annars hvars. þa villda ec himinrikes helldr missa en frëgdarennar. segir hann. Eptir þetta mæli'r konungr sva til sinna manna. Lated eigi þat scelfa yðr af hernaðe þeim er þer hafet vpp teket þott haminngia se mioc ostadug. þviat overðr er sa farsældar er hann vill ecki þola þat er hart þyckir. en þott manne veiti þungt vm stundar sacir. þa kemr þo iafnan logn a bac vinde. En þviat yðr man vndarlicet þyckia hvaðan ec mega sva mioc treystaz varre farsæld. þa vil ec nu þat kvnnict gera þoat ec hafa hliott yfir þvi lated higat til. þa er ec hafða hefnt fōðor mins. bar sva optliga til at ec vacða þa vm netr er aðrer svauo oc hugsadag með mer hvart ec scyllda at eins veria þat rike er faðer minn hafde att. eða afa mer meira. Oc einshveria nott at aullom audrom sofandom i minu svefniane þa er ec vacða vm slict hugse. kom mikit oc biart lios yfir mec. þvi liose fylgde einn gaufluglegr maðr ef lofat seal mann at kalla. hann var harðla vel klæddr oc þvi licast sem hyscopar þa er þeir ero serydder byscoops scrude. Tolf enir dyrsto steinar voro settir i klæði hans framan a briosteð. I enne þessa manuz var ritað scilicet tetragramaton. þat feck ec eigi scilet segir konungr þviat þat var a þessconar tungu ritað er mer var vkunnict. Sidklædr var hann sva at fyr kleðonom matta ec eigi sia fætr hans. Mikil ogn stod mer af þessom manne. Hafða ec tom til at spyria en þoran eigi hverr hann vere eða hvaðan.

oc at hvi hann fore, hann mat ecki kveðior við mec oc mælli sva til min. Farðu a braut af fostrlande þino Alexander, þviat ec man allt folk undir þic leggja, oc ef þu ser mic nockot sinn þvilikan sem nu synomz ec þer, þa scalltu þyrma minom maunom fyrir minar sakir, oc eptir þat hvarf hann vpp i fyrir minar sakir, oc eptir þat hvarf hann her- lopted fra mer segir konungr, oc þa fylde hann her- berged i brautfor sinne enom dyrlegsta ilm. Eptir sagða þessa vitran mælis konungr sva til riddara sinna, þat scolo þer vita enir vausco drengir at i þess trauste er mer vitradex muno þer yðaran herscap fremia, oc nu snyr konungr aprt til sinna herbuda. En þesse vitran fek sinna framkvemd litlu sidarr oc sannadez með þeim hette, at eptir þat er Alexander konungr hafde unnet þa borg a Jorsalalandi er Tirus heitir, þa stefadi hann til Jorsalaborgar með miklo liðe oc ætlade hann at briota borgena, en niðra gyð- enga tign oc svivirða templum domini sem aðrer heidner konungar hafðo gort fyrir honom, oc er borgar menn spyria þessa fyriraetan konungs, þa taka þeir þat rað, at byscop sa er þa var at stadnom gengr ut með aullom haufðingiom borgarinnar oc gerir virðuliga processionem amot konunge, oc ætlar sva at svefia hans reiði, oc þegar er konungr ser byscop, þa kemr honom i hug at sa maðr var iafnt þannug buinn er honom vitradiz fyrr meirr, oc hann stigr þegar af hesti sinom oc fellr a kne fyr byscope, þetta undruduz konungs menn mioc er konungr litel- ætti sec sva mioc at hann laut þessum manne, þar sem þeir vissv aðr at hann villde alla lata til sin luta, oc þeir haufðo hann aungom fyrr set sitt haufð hneigia, þa standvar konungr sitt lið oc kallar stor-

gettinga sina með ser, riðr sidan i borgina fridsamliga, ofðrar til templum domini margar storar gersimar þær sem þeir kaulloðo þægiligstar gvðe er varðveittv musterið, hann heitr oc þvi gyðingom sem hann efnde, at þeir seyldo æ i fride vera oc goðo yfirlæti meðan hans riki stode.

ANDEN BOG.

SA kvittr kom nu til eyrna Dario konunge at Alexander konungr var kominn i rike hans með her- scillde. Oc þviat Darius konungr hafde lengu um kyrt setið i goðom fride, en af vaniz styriolld oc vfride, þa bregðr honom við þesse tidendi nockvot, Oc þoat hann vere viðlendare fyr sacir margra scatt- konunga rikare, miclo festerkare, af ageto forellre tignare, fyrir alldr sacir oc fregðar i sinom rikdome fullkonnare en Alexander, þa varð hann þo þegar i huginom lögri, þar sem hann matte i hvivetna meire vera ef hann hefde sva gnogan vilia til at veria lond sin sem hann hafde yrin fong á. Oc þviat Darius konungr var fride vanr oc miclo bilife, þa varð hann rauntregr til vfridarins. En at engi þotte sva sem konunglicet valld minnkadiz eða scelfðiz við þenna tidenda pata, þa lotr Darius konungr scera herorvar vpp vm rike sitt oc honom samnaz bratt vtalegr herr. Oc i þvi bili sendir Darius konungr Alexandro kon- unge bref þat er þesse orð stodo a, Darius konungr konunga fremde gudanna sendir þetta bref Alexandro þion sinom, þott þv ser Alexander liklegr til vpp- reistar fyrir sacir goðrar ættar, þa þyrndv þo litlum

allðri oc enn vaxanda. Vscaplect er at taka allden af treno fyrr en fullvaxit er. haf mitt rað oc legg niðr sem sciotast vapn þau er heimsleg ofdirð eggiaðe þic til vpp at taka. Far heim til modor þinnar oc haf með þer þessa luti er ec sende þer at gíof. þat er raðnengar svipa er allðre þinom hæfir. oc bollr einn er þer samir enn betr at leika með en sciollðr eða sverð. þar með sendi ec þer fehirðzlor þor er fa mono þer yrna scotpenninga til at koma heim apr osollno liðe þino. En ef sva mikil gðe byr i þino brioste at þer þycke deilld friðe betri með minom fiandschap. þa man ec senda til at refsa þer. eigi riddara mina. helldr vegðarlausu þrela. þa er þic scola i prisund setia oc lata sva biða neisulegs dauða. þa er Alexander konungr hafðe yfir lesit brof þetta. lotr hann ser litt bregða við þesse akefðarorð. andvarpar þo við nockot sva. ræðir sidan stillelega til sendimanna Darij konungs. Betr virde ec gaufoglegar gíafar konungs en sialfr hann. Bollrenn markar með vexte sinom heim þenna er ec man undir mec leggia. Með svipo þesse scal ec temia þa Serkina. þa er ec hese eptir fengenn sigr vppbrotet allar fehirzlor Darij konungs. Slíc orð ritar hann apr til Serkia konungs. oc setr fyrir sitt innscigle. hann gefr sendimonnum virðulegar gíafar oc biðr apr fara við sva buet. Darius konungr ferr nu með her sinn til ár þeirar er Evfrates heitir. hon er ein af þeim florum er or paradiso falla. Hann ser nu þat af brefom Alexandri konungs at eigi man með storryðom einom hrinda mega hans hernaðe. Oc a slettom vaullom þeim er lago við ana. setr Darius konungr herbuðir sinar. hann stefnir nu liðenu einhverun dag vt á vollona.

oc lotr til taka at telia liðet i solar vpprás. oc su sysla vinnz þann dag til kvellz. ok fek þeyge talt. Oc nu hyggr Darius konungr þat at fyr sakir mikels vapnabunaðar. oc vtalligs hers mone enge þora við honom rønd at reisa. Nu sendir hann fyr ser með vgrynne liðs haufðingia þann er Mennon het at reyna styre Alexandri oc veria honom borg þa er Sardis heitir. Mennon hafðe .vi. hundruð þusunda liðs. en þott Alexander hefðe miclo minna lið. þa fek hann þo sigr fyr hvalleics saker sinna manna oc leggr vndir sec borgina. I borg þesse var þors hof i miclo halde. oc i hofino stoð vagn einn. hann var með nockorskonar vel sva festr við ok eða sila. at engi kunne fra leysa. Vagnenn hafðe þar lengi stadet i hofeno. oc sa var atrunaðr borgarmanna. at engi mynde leyst fa scauklana fra okeno. nema sa er sidan fenge sigrat allt Asiam. Oc er Alexander konungr spurðe þetta. þa var honom mikit vm at reyna hvart hann fenge leyst knutana. oc þviat hann villde giarna fyr sec lata fylhaz orlaguanna scipan. þa tekr hann vpp oket oc vill fra leysa scauklana oc fær engi leyst. En at eigi þotti þeim sva er hia stoðo sem þetta vere konungenom illt heill. þa segir hann sva til sinna manna. Hvart hyggið er manne nockors at auðnara. at hann fae knuta þessa leyst. eða viti með hverri list þeir ero saman riðnir. Mikill hegome seger hann at trua slico. bregðr sidan sverði oc höggr i svndr knutana. Oc her var nu annat hvart. at Alexander konungr fylldi þat er orlogen hoðo fyrir scipat. þott hann leyste knutana helldr með sverðe. en með hondom ser. ella synde hann þat at þesse atrunaðr. hafðe hegomegr veret. Nv ferr Alexander konungr

heðan til þess staðar er Anchira heitir, oc meðan hann duels þar. þá sendir hann nokkurn hluta liðs síns at leggja vndir sek þær þjóðer er Capadoccs heita, oc er hans menn koma aptr með fengnum sigre. þá stefnir hann með her sínom imot Dario konunge oc ferr nu sva hvallega, at þat var ner fra líkendum, oc því sevndar hann sva, at þaðan sem hann var þá staðdr er at fara inn i megin landzens um þröngva dale, oc miclar torföror, oc ef Darius konungr hefðe þannog sciotare orðet, þá hefðe hann þar matt teppa Alexandro stig.

Darius konungr flytr nu oc a brott herbúðer sínar fra anne Evfrate, þar scortir nu eigi vapna-brac oc mikinn luðragang. Hann stefnir aullom her sínom i mot Alexandro konunge. En sva scipar hann liðe sino at i fyrsto fylkingo var líknesci guðs þeira er Jupiter heitir a latino, en þorr a vara tungo. Þor var sva umbuð veitt fyrir sakir mikils atrunadar er Serkir höfðu til hans, at hann sat i gullegre kerro setre dyrom steinom, framme fyrir honum var alltare fagrlega með silfri buet, á altareno bran elldr mikill fyrir líknesci þors. Elldr sa scyllde alldrege slochna þat kaullodo þeir vigðan elld. Fyrir kerro þors voro margir hestar beittir sniohvitr at lit. Tolf þjóðer voro til settar at varðveita þenna blotschap. Þær er a sína tungo mælti hver, oc i þesse fylkingo voro þeir menn er aldyðan hvgðe at oðauðlegir mynde vera fyrir sacir iðulegrar þionosto er þeir veitto gvð-onom. Þetta lið allt saman voro .x. þusundir. I annarre fylking voro fremstir fröndr Darij konungs margir oc guufgir með .xv. þusundir, þeir voro líkara bunir konom en hermonnom. Þviat klæde þeira voro víða gulle buen. I midre fylkingonne sat sialfr Darius

konungr i gullegre kerro, þar var scipat a baðar hendr honom morgom gudum þeim er hann þottiz mikit traust undir eiga. Vppi yfir kerro konungsens sat einn are, hann var algylltr oc breidde vængina vt yfir kerrona á alla vega oc hlífde sva konunge með scugga sínom við solar hita. Af þessom bunade gulle glæstom oc gimsteinom matte Darius konungr auðkendr vera af aullom herinom. Framme fyrir ser hafðe konungr scipat .x. þusundum þes liðs er allt var spiotat, eigi var gull eða silfr sparat við spioten, meirr voro flest gor til frægðar en fremðar i vapna-scipat. Darius konungr hafðe oc einkom til sett at geta sín .cc. manna a hvára hlíð, þeir einir menn voro til þess valðer er konunga kyns voro eða af auðrom enom gaufgostom ælton. Oc at eigi vere Grickiom auðsott at sækia konungenn þa lykr hann vtau fylking sína með .xxx. þusunda folgongoliðs, þess er undar-legu var vel at vapnom buet. I þridiu fylkingo var möðer Darij konungs oc drotningia kona hans born þeira oc allt sculldalið hans þat er honum var mest vm hugat, þetta lið allt saman fluttiz i fimtegom vagna, þat var Serkiom tit i þann tíma þeim er rikastir voro at hafa með ser til bardaga allt hysce sitt oc lata þaðan auðens biða. Með þesso liðe léttr konungr flytia fjarhlut sinn á .vi. hundradum mula oc .iii. hvndradum ulfallda. Til gezlo við born oc konor oc konungs fehizlor var settr fiolde bogmanna oc þeira er með slengor foro, síðarst fór þat lið er i Noregi monde leidangrslíð kallat vera. Mart af þesso liðe var lítt vapnað en sva mikell mugr var þat allt saman at eigi fek talt. Slíct er sagt fra liðscipan oc liðsfiolða Darij konungs. En hverr er þetta kallar lygelega

sagt, eða telr slikt með ykiom. Þá lese fyrr en føle librum Machabeorum. Þá hoc er enn helge Jeronimus prestr hefir ført af ebrescu i latino oc ventir mek at hann mone finna þar sagt at Antiochus Serkia konungr hafðe með ser til Jorsalalanz .i.c. þusunda fotgongoliðs. oc .xx. þusunder riddara þa er hann etlaðiz at sigra Judam Machabeum er þa var með brøðrom sinom hauðfinge yfir gyðenga folke.

Nu er at segia fra Alexandro, at hvar sem hann ferr þa stökr lanzfolkit undan oc eyðir heröðin. oc er hann ser þat, þa flytr hann herbuðer sinar til þeira stada er gamlir menn kaulloðo herbuðir Ciri konungs. Þaðan sendir Alexander konungr Parmenionem. þann enn dyrsta hauðfingia er var i liðe hans at geta borgar þeirar er Tharsus heitir. lanzmenn villdo brenna borgina. I þessom stad var síðan foddr enn söle Páll postole. Parmenio byr nu þar firi konunge. en hann kemr sialfr stundu síðarr. Eptir miðre borgeenne fellr q su er Cignus heitir. fagrt vatn oc scirt. her fysis konung til a sund at fara. þar var boðe at honom hafðe heitt gort vndir herklöðonom af miclom solar hita þviat þetta var vm miðsumars sceið. enda villde hann fyr metnaðar sacir syna iðrott sina. Her matte nu sia at sciotr atburðr fekz við orlogen. oc leitade þeim um at turna. oc i þessom atburð staðnaðe nockot hamingia konungsens. Hann leypr alsveittr a kallt vatn. oc þegar tekr kulðinn at stemma vindþarnar en konungr stirðnar. Oc nu verðr hann þegar til landz at leggja sem hvatlegast. Her af tekr hann nu sottmikla. sva at sialfum honom þicker orvent at hann mone við retta. Hann er nu borenn til herbergis sins. en i herbuðom geriz grat

mikill. segir hverr öðrum at konungr er at komenn bana. Oc sva taka sumir til orðz. hverr scyndelegr atburð hefir sva sciott raðet konunge varom til bana. Þu en ustaduga hamingia hvivetna grimmare segia þeir fyr hvi villtu rona konungenn þegar sua dyrlego life sem hann hefir haft. þu vart honom her til sua mild sem möðer. hvi villtu nv geraz honom grimm stüpmöðer. Heimrenn girntiz a at hafa þenna einvallz konung yfir ser. En hvat scal af oss verða segia þeir er fylgt hövom konungenom. ver megom nu eigi snuaz apr til fostrianz vars vm eyðimerkr þoat ver vilim. Eða hvart mono ver haufuðlauser rasa framm i fylkingar ovina varra. Eigi siam ver oc mann maklegan til at koma i stað slicom konunge sem Alexander hefir veret. Þetta kvein þeira Grickianna heyrðe hamingian þar sem hon sat oc velle hvele sino. hon stendr vpp nu broser at roðom þeira. oc svarar sva þvi er á hana var leitat. Furðo mioc er mannfolkit blint ens sanna um orlogen. er þat anzsakar mek iafnan sva ranglega. Aðrar gyðior hafa oc eigi siðr valld en ek at gera sem þeim likar. en hvat sem illa verðr þa kenna menn mer völd af. Nu gef ec monnonom frið oc farsöld þa losa þeir mek. en ef ec kippe fra þeim þa lasta þeir mek sva sem naturan hafe mer staðfesti gefet ef ec hafa villda. En ef ec vera ollom iofn oc silfeytt með sama mote. þa monda ec eigi kallað hamingia. Naturan hefir mer þat laugmal sett at ec scylda alldrege um kyrt sitia oc hafa lausung fire staðfeste. Síðan er hamingian hafðe þetta rott þa tok konungr þegar nockot at styrcna þviat vindr naðe þa smam oc smam at renna i aðarnar. þo hafðe hann iðravere mikinn. oc nu

setz hann vpp við olboga oc røðir sua fire sinom monnom. hvart man ovinafloekr varr scola her i herbuðunom spennu Alexandrum konung sigraðan bardaga laust. þviat sua nalegr sem herr Darij konungs er oss þa ferr nu ecki seianni læcningo komet við sott mina. Eða mono þeir berkia scola yfir varo herfange riddarar Darij. en Alexander man utlagr oc dyrdarlaus vera flettr. kastaðr a bera iorð ovina sinna. Nei segir hann. allt man auðrovis verða. Freiste læcnarner fyrst ef þeir mege mer nockora bot vinna. oc vite þeir þat at meirr leita oc fyr læcningina tomstundar til at beriaz við Darium konung hellðr en at lengia lif mitt. Oc vist þicke mer bardagafrestin verre. en siucleikr sa er ec hef. þviat þott ec sia siukr oc ec mega ecki annat gera en syna mec fire minne fylkingo. þa mono þegar ovinir varir flyia. en minir menn flottann reka. Slíc akefð konungsens oc rassande bardagafyst aflar liðeno mikels otta at sciotar atgerðir læcnanna monde sótt hans auka. Philippus konungr faðer Alexandri hafðe fengit honom læcne þann er oc hét Philippus. þesse enn same maðr var viðr staddr røðo konungsens. oc het þvi at hann monde fa gort hann heilan a þriggia natta freste ef hann villde a kyrðom hafaz. Oc þott konunge þotte long heilsubið oc bardagafrest. þa dvelz hann þar þo i borgenne Tharso sva sem læcnir beiðde. A þesse stundo kemr til konungs bref er Parmenio sendir honom. þat stoð a brevino at Darius konungr hefðe heitið Philippo miclo fe oc systor sinne með at hann seyllde svika Alexandrum i dryck. Nu kom enn þriðe dagr fra þvi er konungr hafðe sóttina teket. oc þa ferir Philippus honom heilsodryck þann er hann hafðe

buet. konungr truir nu læcningom illa fyrir þat er a brofino stoð. oc i þvi er hann tekr við dryckinom þa fór hann i hendr honom þat sama bref biðr hann vpplesa oc meðan Philippus less yvir brovit. þa hygg konungr vandlega ef honom bregðe nockot við. oc eigi fór hann þat sèt. Oc þegar er hann hefir yvir leset. þa mglir hann til konungs lægiande. Minn herra segir hann. byrg tve hrozlona oc ger þek katan. lat gðarnar taka styrk af heilsodryck þessom er ec gef þer af heilom hug. En giarna villde sa er mek hefir i rog boret at þesse sott atgerðulaus hefðe þek til bana leitt. Oc at viso er annat hvart at hann aufundade mina kunnastu. eða fyrmunde þer lifsens konungr. oc þat hygg ec sannara er siðr scyllde. Oc vist synir sa sec illviliaðan oc svikanna sekian er hann sannar þeim a hendr sviken er sycnn er. En sva gerir opt vandr maðr at hann bregðr þvi oðrom er hann veit a sialfan sec. oc af slíco sva verðr rettlatr maðr optlega fyrðomðr af liugfroðre hirð. en sa leystr er sacbitenn er. Siðan er Philippus hafðe sannlega fire sec svarat. þa biðr hann konung uhroððan drekka. oc hann gerir sva. Eptir tekenn dryk for konungr heilsu sina oc slíkan styre alls oc hugar sem hann hafðe fyrr haft. Hofðengiarnir renna nu a hals Philippo læcne hverr at oðrum oc þacka honum heilsu konungsens. kalla hann nu verit hafa fodor fostriardar sinnar oc gezlomann. Annan dag eptir stigr konungr a hest sinn. riðr um allar herbuðir oc synir sec heilan. seecr or liðino alla gðro þa er gorz hafðe af siukleik hans. oc styrkir herenn með bliðu yfirbragðe sialfs sinus oc fogrom fortatum.

Siðan er herr Alexandri konungs hafði brotit

enar nalegstu borgir, oc hann sialfr hafðe fornað guðonom sliet sem hann het til heilso ser. þa ferr hann til þeirar borgar er Ixon heitir, þar kemr Parmenio i mot konunge, hann hafðe unnit þessa borg oc stæct i brott borgar lýðnom, en buet þar fire konunge. I þessom stad hefir Alexander konungr hirðstefnor, oc leitar raðs við haufðengia, hvart þaðan scal biða þess er Darius kemr með her sinn, eða scal enn stefna fram lengra til motz við hann. Fra því er sagt at Parmenio gefr konunge þat rað at hann seyle fram hallda liðino i fiakklofa nockorn þar sem Darius konungr var at komenn oðrom megin með her sinn. Segir Parmenio sva at i þrongva dal þeim mono iafumikil vera verða briost a fylkingom konunganna þott Darius hafe lið miclo meira, oc þetta rað verðr teket vm sidir með villd allra hoðengia en atkvæðe konungs. Þat geriz til tidenda meðan Alexander konungr dvels i þesse borg er fyrr var nefnd at sa maðr er borenn i rog við hann er Sisenes hét, hann hafðe verit harðla korr konunge, en nu var honom þat kent at hann hefðe teket fe til af Dario konunge at svikia Alexandrum. En þat var til þess haft, at hann leyndi brevi nockoro því er honom hafðe sent einn af riddorum Darij konungs, oc fyr þa sök var hann drepinn at vitanda konunge fyr logna soc at því sem flestir gtlodo.

Nu er at segia fra Dario konunge at þa er hann er kominn fram at þrongva dal þeim er fyrr var getið með allan her, kemr imot honom með micla riddara sveit gerzcr maðr einn sa er Timodes het, hann hafðe vorðet landflotte af Gricklande, þesse maðr byðr Dario konunge lið sitt, oc hann þiggr þat, hann gefr honom

oc þat rað at hann seyle aprt snua her sinom til valla nockorra sletra oc beriaz helldr þar við Alexandrum er hann mege við koma ollu liðe sino. En ef konunge þycke svivirðlect aprt at snua oc syniz herinom sem þat mone illt heill at hoga þegar á hol, þa biðr Timodes at hann late brott fara fiarlut sinn flestan allan oc þar með oført lið konor oc borna, fae þar sva lið með at þat folk mege vhrrett vm sek vera. Oc ef sva illa verðr segir Timodes at hamingia vill Alexandro betr en oss i enom fyrsta bardaga, þa syniz mer venna at fiarlutr várr se hirðr oc liðet spariz sumt til þess at retta þann bæcslett ef ver fam nockornn, late guðen oss engan fa. Mikit urað at gefa i einom bardaga allt senn i valld hamingionnar þat er við ligger. Þetta var nytsamlect rað er hann gaf konunge en þo syndiz audrovis hoðengiom þeira Serkianna, oc þess fysa þeir Darium konung at hann late drepa Timodem oc sveit hans alla, kvedaz þat gta at því hafe Timodes þetta rað gefit at hann monde ser gta fiarlutenn allan ef Darius yrðe sigraðr, hlaupa sidan aprt með feno i Grickia konungs her, oc kaupa sic sva i frið við Alexandrum. Darius konungr hlyðer ecke a þessar fortalor, þviat hann var milldr maðr oc godgiarinn, lętr ser allt rog illt þickia, en svarar sva þeira ræðom. Verðe þat eige segir hann at ec lata drepa þa menn er mer hafa gorz handgengnir, oc gefit sek i mitt valld, seyle konungr lata slicha vhefo vinna. Nei segir hann, alldrege scal sva liot vfrggð fa saurgað elle mina. Sidan þackar konungr Timodi synndan godvilia. En svivirðlect syniz honom aprt at snua liðino, þyckir sva sem margir mono kalla flotta, oc nu langar hann mioc

til at bardagenn scyle takaz sem fyrst oc i dal þeim er fyrr var geteð. En þat rað tekr hann af þeim er Timodes hafðe gefit honom. at hann letr brott flytia mestan þora sjarins til borgar þeirar er Damascus heitir. oc ferr þar með mikit lið. En hann letr drottningina oc moðor sina oc son sinn .vii. vetra gamlan biða i herbudom þess er at hende kemr. vill i því hallda venio enna fyrre konunga.

Enn nesta dag fire þann er Darius konungr visse at bardagenn monde takaz á. gengr hann vpp a hol einn litinn er var i millom herbudanna. Hollenn var allr groenn vtan af ilmande grosom. I ovanverðom holinom stoð eitt fagrt tre þat er laurus heitir. Annan veg vt i fra fellr a ein mikil. at anne fram ganga tveimmegin vallgronir backar. til þessa staðar letr Darius konungr blasa öllom her sinom. kallar síðan haufðengia til sin oc scipar til hvar hverr þeira seal i fylkingo vera með sinar sveitir þa er bardagenn tezt. oc er hann hefir því scipat sem honom likar þa litr hann yfir liðet er sat a vollonum vt ifra hol-enom. Darius konungr var enn tigulegste maðr oc af því eno goda yfirbragðe er hann hafðe monde hverr dugande maðr i herinom þickiaz scyllde til at veita honom sliet er mætte þott hann þegðe sialfr. Síðan talar hann fyrir liðeno oc hefr sva mal sitt. Her er nu þat lið samankomet er ec veit iafnan sigr-sællt veret hafa. oc er þat eigi undarlect fire því at þer Serkernir erod oc arvar gudanna. komner fra Belo konunge er fyrst hefir af varom frændom verit hafðr i goda taulo. Verit öruggir oc uscellfir i hiortonom. gefit ecki rum hregzlomni. eigi er sem þer monet við ofrefte eiga. Refsing ma þat kalla en eigi bardaga

er konungr hegnir þræla sina þa er sec gera sva diarfa. at þeir taka vapn honom i mote. þessi enn scæborni sveinn Alexander er ver hyggiom at se son ens odyggva Neptanabi hefir latet gefa ser konungs nafn oc hyggr nu þat þar sem hann er i brodde lifs sins at ecki mone við honom standa. rasar hann án raðe. gefr ecki gaum hvað fyrir er. vill helldr þott hann vite visan bana sinn beriaz en lifa við usigr. En þegar hefir honom nu nockot ödrovis tekiz en hann hugðe. þvíat fire varom monnom hefir hann latið mikinn fiolða sinna riddara. oc af því grunar mek at hann treystez ser miðr en var. Mikil scomm at sær þrælur oc fatækir þeir er ecki bein hafa i hende scolo þora i mot at risa höfðengiom þeim er fyrir eigu at raða mestum hluta gullz þess er i heiminum er. Vita villða ec hvaðan Alexander tekr þa dul at hann mone niota mega þess rikes. er sa enn agete konungr Cirus hefir alt er sigr fek hvar sem hann harðiz i heiminom. En þott hann se dauðr. þa rikir hann enn fyre mek er i hans stað emk kom-enn oc at mér livanda livir enn hans hamingia. Allir menn vito þat at ver Serkirnir erom fra risom komnir. þvíat ver funnom ettartal vart til þeira ritað i annalum. en ver megom á storvirkiom þeim er eptir þa lifa sia hvilicir þeir hafa veret. Bgr varar vatta at þeir horðoz við goden sialfr. þeir gerðo stopolenn Babel höfðo tigl fyrri griot en bið fire lim. Varir forellrar hafa oc eptir leipt þa ena miclo Babilon er nafn tok af tungna sceipte. Heilir sva nu með því at þer set komnir fra slicom afreksmonnom kallit aprt til yðar þeira styrk. verit karlmannliga foðorleifð yðra. getið vandliga sændar oc frægðar. latið eigi fatækian oc

ullendan sigrvegara tröða iorð oc afreksvere fedra varra. En ef sva scamsamlega verðr at sa enn odyggve flokr uvina varra kome nockorom a flotta þott þer vilid eigi fyr mer beriaz eða fyr eignom oc odolom eða nagronnom yðrom, snuit þo aprt til bardagans fyr sacir kvenna yðarra oc barna. Þviat þat folk mono fiandmenn varir spennu i herbuðonom ef þer vilid eigi veria oc gera ser at herfangi. En eigi hræðomz oc at tvoro at sva verðe. Þviat sva hefir mek dreynt sem ver monem sigr fa. Ec þottomz sia i svefninom at landliold Grickia logodo. Oc ec sa Alexandrum kleddan pellzkleðum eptir þeim sid sem er i Babilone. oc i borgena var hann kominn oc leiddr handtekenn fire mek. Þvi nest þotte mer hann hverfa. En til hvers dvel ec mek i slikre rodo, sver ec þess fire solena er vpp renn i varo riki at hver sem a flotta snyr scal minn fiandmaðr vera. Oc er konungr hafðe sva talað þa keme laupande niosnar-maðr einn með þeim tidendum at Alexander hafte snuet a flotta. oc þorað eigi at bida þess er Darius kemi með her sinn. segir hann hafa laupet a fioll oc scoga oc stefot sva ut til hafs et þeinsta. konungr truir þvi er þesse scræfa segir i vil honom oc verðr hardla glædr við. seggir nu at eptir seyle hallda sem hardast. Oc herrenn allr stefnir þegar yvir qua er fell scant fra herbuðonom sem fyrr var sagt. vanda þeir nu litt leiðna dreifiz liðit mioc þviat hverr stefnir þat er gegust þotte at sem fyrst mette komaz fire þa Grickia oc snua þeim aprt. Hvert rasar þu enn feiglige fiolde segir meistar Galterus er versat hefir sogo þessa. oc snyr sva rodo sinni til þeira Serkianna. Hvert etlit þer at Alexander mone flyia sa maðr er

flottann hyggir hveriom leste liotara. en hræðez þat eitt at þer monet flyia. oc ef hann seyilde kiosa hvart hann villde helldr flyia oc hafa sigr. eða veriaz ör stað oc vera sigraðr af flottamonnum. vere sa einn fyr hende at taka þann kost annan hvarnu. meire ván at hann evaðiz i hvart honom þotte miðr til sændar.

Nu er aprt at hverva til sogonnar sialfrar. oc fra þvi at segia at herr Dariz konungs sokir hart fram til borgarennar Ixon. Oc nu verða varðhallzmenn Alexandri varir við hermenn. Þviat þeir mega sia liomann af gulle oc gimsteinom er liðet hafðe boreta a sek oc vapn sin. Heyra þeir oc vapnabráket. oc þeckia ioreykina er sva voro mielir at longom fal solena. Oc einn varðhallzmaðr sa er fek set herinn af holi nockorom hávum. hefir þegar áras til borgarennar. oc segir Grickiom at Darius konungr er nu okominn at eins með sva mikinn her sem engi maðr man fyrr þvilikan hafa set. Alexander konungr truir þesso trautt. Þviat hann angrar ecki annat en frest bardagans. Oc þegar er hann veit til vis at hersagan man sonn vera. kallar hann hátt oc molir sva. Vapn vapn Grickir. Oc fyrst verðr hann sialfr buenn af staðnom oc hleypir imote Serkiom. oc hialmat oc brynjat riddara lið sva hvat sem buet verðr. Sva rasar solltenn vargr til braðarennar þa er hann fæðir á ser hvelpa sina. þeir yla þegar er þeir misa miolkr ör þurrom spenom. Yling þeira oc dreyrgiarnn sulltr keyrir vargenn vm sidir i bufiar haga at leita ser matfanga. Smalasveinninn leysir þegar hunda sina er hann ser varginn. en hann stefnir at feno eigi at sidr. smalenn veit eigi hvert hann scal undan hallda. þickir sem vargr mone fire vera hvert sem hann snyr. með þessom

hette greysiz Alexander imot ovinom sinom þeim er því trúðo at hann monde flyit hava. Oc þegar er Serkir sia herin fara imoti ser. þa vita þeir hvat hreddriann er. syndiz þeim nu eigi sem þeir höfðu gllat at Alexander snari baki við. Nv sundraz miok fylkingar Darij konungs af akalli oc þys þeim er varð þa er saman dro liðet. Margar tungor gengo oc i herinom. oc varð af því seint at gera rað fire sva miclom mág. var oc flest allt liðet betr buet til rasar en bardaga. Darius konungr fór nu þo scipat her sinom i fylkingar i annat sinn. hann gerir nu þat rað at þegar er herr hans komi fram ór dalnom þannoc sem rúmlent var. scyle gerða utan um fylkingar Grickia með múginom sva at þeir mætte engan veg undan komaz. þetta rað hefðe Dario nytsamleçt verit ef framengt yrðe. En hamingian su er hverio raðe er rikare gek imote. því at Alexander kom imot honom fram i dalnom þar er sua var þronglent at iafumikil urðv vera briost á fylkingonum. Bardage þessi tocz i heraðe því er Cilicia heitir seamt fra Ixon þeire borg er fyrr var nefnd. oc i dal einom þrongom sem nu hefir sagt verit.

Nu er fra því at segia at Alexander fylkir liðe sino. fotgaungolið scipar hann i fylkingar broddenn. En fyrir enn hægra fylkingar arm. setr hann þann hertoga er Nichanor het. hann var son Parmenionis. oc með honom þa haufðengia er sva heita. Tholomeus oc Aminctas. Perdicas oc Cenos. Clitus oc Meleager. Hverr þessa var hertogi yvir sino liðe. Enn vinstra fylkingar arm scal veria Parmenio sa maðr er einn var fröknast af Grickiom oc með honom Craterus oc Antigonus oc Philotas son Parmenionis annarr er

ner var bezt vigr i herinom. Framme firir ollom merkiom var einn ungr maðr a heste þeim er Bucifal heitir ecki delligr bleyðimonnom undir brún at lita. þat var sialfr Alexander macedo. Nestr honom var iafnan sa maðr er Ephestio het trunaðarmaðr hans einn. iafnan konunge at alldre oc kleredome. en fridare synom. Oc nu riðr konungr sidan er hann hevur sva scipað liðino. framme fyrir fylkingom. biðr hertogana heriaz hraustlega. mælr bliðlega til vina sinna. Hvessir sliova. en brynir hvracka. Nu semr hann oc þrongr saman i annat sinn dreifðar fylkingar. þrælom heitr hann frelsi. en gnoglego gulle felausom oc legiornom ef þeir vilia vascliga heriaz. sumom bendir hann með spiotsçapte sino at sciotara gange. Með slikom sva fortolom riðr hann um herina. oc þar með eggjar hann bogmenn at þeir bendi boga sina þegar er Serkir koma i scottfiri. biðr hann oc þa er með slongor fara at þeir late oc ecke sgin at ser. Þeir hann oc at þegar er i hoggföri ma koma scyle þeir ulatlega brytla með oxom oc sverðom. En meðan herrenn dvelz oc Gricker biða með fylcðo liðe. þess er Darius kómi. þa talar Alexander sva fire liðeno. Heyrð er enir fræno drengir er komner eroð fra bardaga-guðeno. sialvo er Mars heitir. oc þer er sva haveð framiz i morgom storvirkiom. at allr heimr girniz at hafa yðr ser til lavarða. Nu er sa dagr komenn er ver hofom ýskt at koma skylle. A þessom dege vill hamingian gefa þann sigr er hon hevur oss opt heiteð. þenna sigr bende hon þegar firir i Evropa. þa er þer brutuð Thebas alla til iardar. oc drapot allan horgarlyðenn. en tgmöð Athenas með ogn ciane saman. Her megoð er nu sia fyrir yðr úvig-

ligan her, oc kvenselegar fylkingar er allar þickia scina af gulle oc gimsteinom. En þat sama glyc er þeir hafa þar á sek borit, synir oss at ver megom heldr venta þaðan herfangs en hasca. Þviat með vapnom scal sigr vega, en blautir menn oc bilive vanir kunna ecke annat en ogná. Hreðaz þeir sverð oc sar, oc litt mono vapn yðor hafa raufat innysle þeira, oc litlo blode mono þeir ut hafa hellt adr en þeir mono flyia. þa mon ec reyna hvesso mioc þer hirðet um mek er ec se slíor sverð broten en hlivar klofnar af storum hoggom. Houd hauggvanda man vilia syna, oc sverð man sanna sem reitt er hvesv mioc yðr kemr Alexander i hug. Sigreð nu þa er þegar erv sem sigraðer se, vitid at sialfs sins fiandmaðr er sa er hann reidir sliolega sverð at úvin sinom, oc scemma vill sa sitt lif, er hann lengir lif úvinar sins, oc engi er þat millde at þyrma motstodomonnom sinom i bardaga. þung er su houd sialfre ser oc maeleg afhogs, er hon vegr sparlega, slenscaparfullir menn þora at hlaupa i dauðann þa er þeir taka at falma, en þora eigi at veria sek, oc forðaz sva dauðann. Latet yðr nu i hug koma hvesv morg rangynde eða marga bardaga oc stór manndrúp Grickir hafa þolat haufðengiom ór Asia, gtlit er þorf vinna at frondr cinir giallde þess er fedr gerðo, eigi er fullhefat þott þessi múgr se allr niðr drepinir er þer set her fyrir yðr. Allt Asia scal giallda þeira hervirkia, er gor hava veret i Europa. Media scal giallda með Dario konunge þess hernaðar er Xerxes konungr hefir gort i Gricklande. Berið nu þa fram merkin þar eptir sem ec scal fyrir fara, oc ryðit með sverðonom gotor i gognom fylkiingar þeira. Bardagans

vil ec luttakare vera með yðr, en herfangsens eig. Þvi scolod ér með yðr scripta. At fulllo vinnz mer agetið eitt saman, fiarens ann ec yðr en mer fregðarennar. Sva talar Alexander, oc þegar eptir þat laupaz at fylkingar, oc þa liosta Serkir vpp herope miclo, oc sva Grickir et sama, þeyta nu hvarirtveggio luðra sina oc herhorn sva at byll i ollom fiollom þeim er i naud ero. Alldregi hafde dvergmattenn oc veitt blioðonom fleiri annsvor en nu.

Fra þvi er nu at segia at her verðr kostr at sia sem glla ma morg oc agetleg vapn, en þo baro gin af ollom qðrum, en þat voro vapn Darij konungs. Eigi var sparat gull við þau, en þo var miclo meira vert vm hagleic þann er þar var á. Scioldr hans var siaufalldr a þyctina, en lagðr allr utan með gulle, þar voro scrifaðer á frendr oc forellrar Darij konungs oc storvirke þeira. Risarnir er fyrst gerðo stopolenn Babel eptir Non flod a velli þeim er Sennáar heitir, oc þar eptir tungna scripte. I odrom stad á scilðinóm var scrifað Nabogodonosor konungr oc þat er hann for til Jorsalaborgar með her sinn, oc vann borgena, braut til iardar templum domini oc alla borgarvegge, gerðe hertekinn gyðinga lyð, oc hafde Sedechiam konung er hann hafde blinda latet, heim með ser til Babilonem. Þat var allt scrifat a scilðinóm er enom fyrrom konungom hafde vel tekiz, en þat var allt latet niðre, liggia er þeim hafde til svivirðingar gorz. I þriðia stad var þat scrifat er Baltasar konungr drack or gullkerom þeim er Nabogodonosor hafde teket ór templo domini, oc hondin syndiz rita á hallarvegginom þat er engi fek scilt nema Daniel spamadr. A listunne vtan vm þessar

sogor var saga ens agða konungs Ciri er sigraðe Lidiam oc Kresum konung er bleodr var af spadome solarguðs. Þesse stórtíðende voro þar oll á scrivat sem her er nu nockot brevat af, en þat ero stórsögur ef þær ero greiddar ut ígegnom. En þat er at segia fra þvílocom Ciri konungs þess er hvervetna er getið á bokom, at drotning ein sv er Thamaris het reis í mot honom, oc í þeire soku er hon haðe við hann fell Cirus konungr. Vm þann atburð rþðir sva meistare Galleras. Ho ho, bleckiteg er þessa heims hamingia oc opt syniz þat hvesv vóllt hon er. Cirus konungr var á sinom dogom viðlenztr konungr, oc sigrselstr, hans frggð haðe faret of allan heim oc hvar sem hann haðe við lent, vrðo allir fire honom at lata. En sva ríkr oc matlugr sem hann var, þa fek þo ein kona sigrat hann. Eigi scyldo dauðlegir menn segir hann meistarenn storaz af gefnom ricdome, oc fyrtila ser minne menn. Eigi scyldo þeir oc enir sigrsolo vera upacngmir við enn þesta sigrvegara. Sa er gefa ma styrk oc ríki sigr oc auðefe, sa enn same ma þat allt íbrott taka er hann vill.

TREDIE BOG.

Nv er til sogonnar at snua, oc fra því at segia, at vapnabrak oc brestir af storom höggom sigra ludragang sva at heyrir trautt eða eigi, oc sva þyekt driva nu spíot oc orvar oc alzkonar scotvapn at varla ma sia fyrir heidan himin, konungr sialfr Alexander ríðr fyrst fram sva snart til at iafna sem steinn af valsngö oc þar at er gullagðer scilldir oc hialmar

settir af dyrom steinom segia til at helldr mono fyrir vera konungar en kotkarlar, oc þar stefnir hann at er merki var borit fire Dario konunge, þat var flugdreke gylltr allr, hann gapðe munne er vindr bles framan í ginet oc var redelegr at sia. Meðan Alexander konungr leitaz vm hverna hann finne makleagan til at leggja fyrst við iorðo, þa ríðr ímot honum hausðenge sa er Arethas heitir, hann var greive ivir Siriam, leons merki hek af hans spíotscapte, en hialur hans þotte loga af karbunculo þeim er i var settr. Arethas leggr í scioldd Alexandri með spíote sva fast at spíotscaptit brast isundr, oc nu leggr Alexander ímot í scioldd Arethe oc ígegnom sciolddian oc þresfallda brynio sva at spíozoddrinn nemr í hiartano stað. Grikkir liosta þegar vpp ope miclo oc kalla þetta verk mikinn sigr, oc sigrvenlect heill er konungr sialfr heitir sva roselega vaket vig fyrstr manna. Eptir þenna atbrvd taka saman að ríðlaz mioc sveitirnar, oc nu ríða fram þeir hertogarnir Clitus oc Tholomeus menn bollzte vascelegir vadir vapnom at sia, oc sva fara þeir geystir ímote sinom fiandmonnom, sem solltenu leo mote senom yxnaflocke. Tholomeus ríðr at þeim riddara er Kleocus heitir oc leggr til hans í vangann, en út vm annan sva at þar lýtr heitenn í brot, findr honom sva leicnom dauðom til iardar. Clitus ríðr at þeim riddara, er Ardophilus heitir oc leggr í scioldd hans spíote. Ardophilus leggr oc í mott í scioldd Cliti, sva leggja þeir fast at isvndr brestre spíotet hvartveggja. Eptir þat scíptaz þeir höggom við þar til vm síðer falla til iardar hestar þeira oc sialvir þeir af möðe langrar oc snarprar söcnar. Oc sva liggja þeir um ríð sem eigi se líf með þeim. En er

móden tok nokkot af þeim at renna. þá kemz Klitus fyrr á fotr. oc þá er Ardophilus leitar við vpp at standa setr Klitus sverðit á hals honom. oc gerir sciotan scilnat bucs oc hofvðs.

Nu riðr fram af Serkiom einn ágetr hofðenge er Matheus heitir. friðr maðr synom. siallr i mali. oc goðr til vapns. Oc i vinstra fylkingararme Grickia. drepr Matheus þann riddara er Yollas hét. Philotas son Parmenionis er var einn af hofðengiom þessa fylkingararms vill hefna sins felaga. oc hoggr eptir Matheo með sverðe. En kviclatr hestr er Matheus sat á. berr hann vndan hoggvino. Philotas hoggr þá til riddara þess er Ochis heitir oc tvisciptir a honom síðuna. Eptir þetta hogg. oc morg onnor stór er Philotas gefr Serkiom. leggja fast at honom riddarar af Hircani. oc er Grickir sia at hann á við mikit ofrefle. þá stefna til fvltings við hann þeir hertogarnir. Antigonus oc Cenos. Craterus oc Parmenio fader Philote sa maðr er allz var þess luttakare er Alexander gerðe sva at frasagnar vere vert. En hefr etla oc suma. segir meistar Galterus. at þegja yvir meðan má hver giöld Parmenio tok sinna tilverka. Antigonus riðr at þeim manne er Phelax heitir. oc hoggr til hans með sverðe sva at hann þarf eigi fleira. Cenos leggr spiole til þess mannz er Mida hēitir. oc af því lage fór hann bana. Craterus stefnir at þeim manne er Amphiolus heitir. oc veitir honom averca. þrifr síðan i hialm hans. oc steypir honom grendum til iardar or kerro er hann hafði setit i. Craterus vinnr a þeim manne er stýrt hafðe kerrunne sva at hann dregr eptir ser iðren. hrindr honom síðan á fotr sinom lavarðe. Parmenio gengr fram mote Serkiom

eptir vanda. oc nu riða at honom riddarar. annarr heitir Dimus. en annarr Ysamnes. hann var konungborena maðr. þeir leggja báðr senn spiotum á högri síðu Parmenionis. hann bivaz ecki við logen. en kallar á gerzkan riddara þann Horestus heitir. sa hefir latet hest sinn. oc hefir áras vpp i fiallz liðena. snu apr sem bradast til bardagans segir hann. ec seal giallda þer apr hest þinn. síðan snuz hann við Ysamni oc leggfr framan i briost honom. oc rindr dauðom apr af hestinom. en fór þann sama hest Horesto. Eptir þat riðr hann at Dimo. oc hoggr af honom hondena. steypir honom af heste. leypir síðan a hann oc gerir hann uvigian með ollo. því nest drepr hann Agilon oc annan Elan. enn þriðia Chirippum. hann var etlaðr af Arabia. Nv riðr fram einn af Grickjom sa er Evmenides het oc vinnr mikit illt a Serkiom. vegr stundum með sverðe. en stundum með scotvapnom. Diaspen drepr hann með sverðe. en seytr með oro i auga þeim manne er Evdochius het. Evmenides brytiar. morg bein Serkia. oc riðr yvir margan hofðengia-buc i bardaganom. Nichanór son Parmenionis vegr eigi sliolegarr i enom högra fylkingararme. en þessir er nu hefir fra veret sagt. oc nu riðr at honom einn ungr maðr er Edimus heitir. friðr synom oc vel borena. þvíat hann var kominn fra Ciro konunge. Hann hoggr i sciöld Nichanoris. en þar rytr af sem hagl af hvse. stadvet hvs hirðir eigi vm reiðe loptzens. sciöldenn sakar oc eigi litet hogg. En þo reiðiz Nichanor við. oc leggfr spiole framan i glygget er á var brynnionne fyrir augano. oc spiozoddrenn hevir angat oc renner sva til at hann tekr jafnel syn fra því augano er heillt var vtan.

Fra því er nú at segja at sa maðr gengr þar fram í liðe Serkia er Negusar heitir. hann var ríkr haufðenge af Ninive kominn frá Nino konunge er gera let þá miclo borg. Hann veqr með breiðöxe mikille, stundum seytr hann galkokum, stundum berse hann með sverðe. Gerðzean mann þann er Helis heitir seytr hann ígegnom með gallake, með sverðeno hoggr hann hond af þeim manne er Dorilus heitir, oxena keyrir hann á hals þeim manne er Hermogenet het, oc eigi þarf hann fleira. Philotas Parmenionis son ser nu hvesv mikit illt Negusar vinnr á Grickiom, oc feykir at honom með brugðet sverð, hoggr sidan til hans í gullroðenn hialm þann er scöin af piripo þeim er í stöð, sverðet sveðr af stalborðom hialme, en missir þo eigi með ollo, þviat þat tekr af hondena vinstre er Negusar hafðe brugðet vpp fyrer andlit ser, oc nu byz en hegre at hefna systur sinnar, oc reidir vpp öxe sva snart, at þat hogg monde fort hafa Philotam til heliar ef eigi vere af honom boret. Amictans einn af hertogom Grickia ridr at í þesso svarve, oc hregðr scillde við hoggveno. Negusar hoggr rauf á scialldarbucleno oc fester þar oxena, oc er hann vill ábrott kippa öxe sinni þa verðr Philotas enn nær staddr, oc scellir af honom hondena í aulbogabót. Sár oc sut gera margan mann sterkan. Negusar litr á stafana, oc ser nú at hann man ecki vega mega til fulltings Serkiom, en þo vill hann veita þat er hann ma, oc lgr nu fullaz fyr lotr heste riddara þess er Yollas het. Hestr fellr vm hann, oc Yollas af hestenom, oc þau somo spiot er Grickir hófðo glat at Negusar seyldo á gista, standa nu gegnom Yollam oc hest hans. Af þesse rapan allre saman, oc miklom

vapnagang letz oc Negusar við hollzte mikiun raustleic. Nu taka daudir bukar at þekia iordena hvervetna, vellir flota af blode, en dalverpe fyllaz oll. Af hvarontveggjom fellr nu mikit lið, en þo miklo meira af Serkiom, taka nu mic oc þynnaz fylkingar þeira, oc þeir at digna þott enn vgre vtal liðs eptir. En þott Grickir vgre faer hia Serkiom, þa letiaz þeir þo ecke á soknenne, þviat dirfð oc arðe bgrta þeim liðscortenn. Oc nu er Serkir taka á hol hoga, þa ridr fram konungrenn sialfr Alexander sva snart sem elding flyge, hann ryðr ser goto í gegnom fotgongolið, oc sva riddaralið, vandar eigi þott þyckt se firir scipat spiotvm oc sverðom, vill at viso na Dario fyrr en flottenn breste. En einn gauflgr frēnde Darij er Oxatreus heitir þrongr samau fylking hans, sva at Alexander naer eigi sēkia sialvan Darium. Nu tekz af nyio mikit mannfali i hvarratveggjo lið. Hofðengjærnir sialvir taka nu at fulla hvern at audrom. Bardagagyðian er Bellona heitir hristir dreyruga vebranda oc sár allzkonar dauda. Sumir ero scotnir ígegnom barkann eða i smaðarmana, sumum ligr heilenn vte, sumir fa bana af scotom eða slongom, halsbeinet er brotit i sumom, en idren liggia sumom ute, morgum verða oc sverð at skaða. Annarr deyr nu, en annarr er daudr með ollo, Annarr sprauclar nu, en annarr er fullsgfðr.

Sa maðr var í liðe Serkia er Zoroas heitir egipzkr maðr af borg þeire er Memphis heitir, hann var auðkendr af agelligom vapnom þeim er hann bar, oc hann kunne mest i herinom af astronomia oc visse gorla af naturo himintungla, nér vera monde ár eða vðran, sniosamr vetr eða vaxtsamt ár heill sumar eða

þat haust er vin þriviz a. Musicam kunn hann oc hardla vel. oc allan stjornogang scilde hann agetliga. Orlog manna visse hann oc fyrir af stjornoidrott sinne. oc þat er sciostast at segia fra at alla heimsens naturv hafde hann luct ser i brioste. Oc nu hafde Zoroas set fyrir af stjornogang at hann monde scant hafa olifut. En þviat eigi fek hann helldr en adrer orlogum vm turnat. þa kostgefir hann sem mest at na funde konungsens sialfs Alexandri. oc girniz mioe a at falla fire vapnom sva virdulegs haufðengia. Oc þviat hann hatar livel. en elskar bardagann þa rasar hann fram i fylkingarbroddenn i mot Alexandro. oc þegar er Zoroas fer set konungenn þa letr hann drifa þyct at honom scotvapu or kerry er hann sat i. Eigi gremr hann at eins konungenn at ser með vapnagange. helldr letr hann fylgia brigzle oc eggian sva meglande. Heyrðu Neptanabi son eilif scomm modor þinnar. hvi glatarðv sarvm. oc vinnr á slenscaparmonnum. snu helldr a mek ypp gde þinne. oc ef þu hefir enn nockorn krappt með þer. þa legg mek við iorðo. þviat minom riddarascap fylgia siau speðar idrottir. em oc af þvi verðr at bera tvau ciapell af lauro Annat fire riddarascap. en annat fire klerkdome. Sva mæler Zoroas en Alexander konungr vill eigi reidaz við akostom hans. helldr vill hann miscunna þeim er girniz at deyia firir hans vapnom oc svarar honom sva bliðlega. Ho ho. scyssa mikitt segir hann. hvern sem þu ert þa bið ec at þv livir. oc fyrirfarir eigi i dauða þinom herbergi sva storra þrottla. oc allregi scal min hond. eða mitt sverð saurgaz i sva margvitrom heila. Ertv hardla nytalsmegr heiminom. Eða hver villa eggjar þec at vilia sva rapa til helvitts

þar sem engi vizka ma þrivaz. sva mæltti konungrenn. En Zoroas leypr or kerryne oc at konunge oc hoggr til hans með sverðe á letr þar sem metiz brynian oc brynhosan oc helgar sva vigvollenn með konungs blode. Nu reidiz konungr en keyrir þo brott hest sinn með sporom til þess at hann mege þyrma Zoroe oc temprá sva reide sina. En Meleager einn af hertogom Grickia fleygir at i þvi oc hoggr undan Zoroe baða fetr i knesbotom i eino hoggu. Eptir þat laupaz margir at oc brytia Zoroam i smátt. oc giallda sva stjornom apr þann er eptir þeira gang trude sin forlaug fara mondo.

Nu snyr ollo mannfalle i lið Darij konungs. oc eigi veit hann sialfr hvat til raðs scal taka. hann ser alla vega fra ser vigvollenn floa af blode sinna manna. ser oc margan haufðengia liggia hia ser grendan. En þeir er hann treystez best taka nv flyia. oc sa er styrt hafde kerry konungsens liggir haufvðlaus millom hestanna er dregit hoðu kerruna. oc idren hans er vte liggia veviaz vm letr þeim. Oc meðan Darius konungr evaz i hvart hann skal a fote flyia. eða veita ser sialfr bana. þa seytr Perdicas einn af hertogonum spiole til konungsens. þat nemr stað i hoðino. beinen veria þo heilann sva at hann sakar eigi. þa leypr Darius konungr or kerry sinne. oc vill eigi beriaz lengr við ofrede. leggr nu á flotta oc rennr með útignom monnom þat er beinst var vm fioll oc scoga. þar til er sa maðr er Auson heitir setr vndir hann hest. Oc nv riðr Darius konungr yvir Evfraten. oc nemr eigi stað fyrr en i Babilone. Matheus verðr nu varr við oc adrer þeir er enn villdo helldr beriaz en flyia. at Darius konungr hefir lagt á flotta. oc þegar

minkar dífð þeira við þetta, oc nema þeir at þiona felutenom, sneriz þar nu sciótt staðfestin í hrozlo. Hauðingiarnir flyia nu hvær at auðrom. Eigi standa þar oc útigirnir eptir er tignir flyia, oc vara þat vndarlect at allir leitade nu vðan þviat nauðsyn er at limirnir seclviz þa er hauðudet bendiz. Grikkir reka flottana í akafa, oc geva morgom ecke goðan hæ-slett, fellr nu sa mægr með scomm í flottanom er hann atte kost at falla með dað oc dregscap fire konunge sinom oc fostrlaude. Síðan er Grickiom leiddiz at reka flottann, þa slíðra þeir sverðen sodd af maundrape, oc nu biðr Alexander konungr at þeir scýle saman sopa herfangino. Grickiom ferr simt vpp at luka fehirzlum Serkia, vanda þeir eigi hvart lycelr finnaz, síðan fara þeir a scoga at leita þess fiar er Serkir hafa þar hirt í fylscnum. At saman komno herfangino sciptir Alexander konungr feno með líde síno. Nu klyfia þeir hesta sína oc hlada vagna af gulle oc gersinum, troða secke sína þar til er þeir spya or ser gulleno, oc hafna bondom þeim er geta scyldo fengens fiar. Yfret fe þyckir hondom þeira nu saman komit, en agiarn hvgr vill enn meira, oc enn fylla þeir hosor sínar af því er eigi sér ann-oc enn arstadar rum, oc kyrtla sína fyrir. Svmir fara til þannog er kvennaflöckar ero fyrir, oc slita af þeim eyrnagull oc gullniste oc aðrar gersimar er þer hoðdo a sec borel, sumir leggja þegar blöðgar hendr ym hals þeim, kyssa oc kreista, scammaz oc eigi at leika fyrir aldyðo auglite slict annat er þa lystir. Morg letr þar sinn meydóm. Onnor sveiten sv er sekir saurgaz af leikenom, en sv fær licn, er versc með svt oc sorg. Þviat nauðung oc ofresle minkar ísfnan

secd þess er þoler oc fire verðr. En eptir því sem byriar konungligre tign, þa letr Alexander konungr aka í gylltum kerrum með allt tengða líð Dariz konungs til herbuda sína með modor hans oc systur er hede var oc kona hans, oc son hans .vii. vetra gamlan, sva var mikil mildi konungs at hann var þannog til modor Dariz sem hann monde til sinnar modor ef hon vere þar. Drotning kono Dariz kallar hann systor sína, sveinenn gerir hann ser at oscbarne. Sva mikil mandoms út bygðe briost konungs í þann tína ef vpptekiu hatt helidez með honom at engi ufregð mætte saurga hans ena biorto fregð. En síðan er fengian auðr Serkia oc þeira bilive gaf óveno framgang, en fiarens gnott vanstilles moðer talde hvetvetna soma, þa tok hamingian at spilla nattvranne, oc lestrir at stemma kraptanna rás oc þeim aprt at snua, þviat sa enn same er fyrr var mildr óvinom sinom gerðiz síðan handmaðr sumra vina síana, let drepa þionostomenn sína síalfs, oc gláde engan lut hermennem bannaðan. Oc þviat segia verðr hede livft oc leitt, þa kom þar at Alexander konungr kalladiz son lovis, er heidnir menn truðo vera hinna guð, oc hann bauð óðrom at kalla sek sva, þviat metnaðr hans gek allt yvir manlect eðle, þa er honom leiddiz at vera maðr at eins, oc þotte litils vert at vera þestr iardlegra luta. Eptir þat er Alexander konungr hefir scipt herfange með herinom sendir hann Parmenionem með miclo líde til Damascus þess grendis at na því micla fe er Darius hafde þangat sent til gezlo sem fyrr var sagt. Þat varð eigi torvellt fire því at greive sa er settr var yvir þessa borg af Dario vnne nu betr fiarens þeim er sigraz hafde.

en sveic þann er sigradr var. oc dro borgarmenn á talar. það at þeir gefiz vpp í valld Grickia. þviat iamsciott scipte hann trunade sinom i greyscap. sem hann sa hamingiona sciptaz millom konunganna. Parmenio vill engi grið gefa þeim er sva trunadartomir ero. leypir á þa þegar oc drepr þar mikinn múg. þat for sem malect var at greifenn fell með því liðe er hann dro til draps með sino velræde. þetta spyr Darius konungr bratt at Grickir hafa gefit hans monnom enn mikit slag. oc tekit fyrir honom ogrynne fiar. en sciotar seadabętr þickiz hann fa. þa er sa maðr kemr til hans er honom kann þat segia at greifenn hefir fallet i fyrsto fire sialfs sins svic. oc eigi nennir Darius heðan af at segia hamingio blinda vera með olló. þars hon gelldr stundum vandum monnum optir af rettri vag sem þeira slerð hefir til þionat. Sliet sva bar i þętr Durio konunge þott nu take þungt veita. sannadiz her þat sem mełtt er at fätt er sva illt at einvge dvge.

þa er .vii. dagar voro liðnir fra bardaga þeim er nu hefir nockot verit fra sagt. oc Alexander konungr hafðe iarda latet lic tiginna manna þeira er fallet havfðo eptir þeim sið er þa var. Ferr hann til þeirar borgar er Sidon heitir. oc eptir þat er hann hafðe þat folc undir sek lagt er þa borg bygðe. stefnir hann til þeirar borgar er Tyrus heitir. oc þegar er Grickir nalgaz þessa borg sia þeir at borgarmenn mono helldr villa veriaz en vpp gefaz. Alexander konunge verðr gladr við er hann seal firir hafa sunnet þa menn er eigi spare viðr at nema. þeir scipaz fyrir a borgarvegge til varnar. hafa viða sett vpp flaca til lifðar mote griotflaug. en þar sem þeira

missir. er þyct scarat scioldum fyrir. Gricker sekia fast at. en borgarmenn veriaz oc virkða vel. lata þyct drifa scot oc griot. Morg valslongva hefir þar dauða þeim er vndir borgarveggionum ero. Leng þeriaz Grickir við þessa borg. þeir leggja scipom vtan at henne. þviat hon var søborg. veita nu harða atsokn þęde af sia oc af lande. þar kemr enn at þeir fa brotet þessa borg. oc þegar er þeir na inngongu drepa þeir allt þat er fyrir verðr unga menn sem gamla konor sem karla. Engo þyrma þeir. en þat helldr til þess at Alexander konungr hafðe fyrr en hann settiz um borgena gort riddara sina til borgarmanna at biða þeim frið ef þeir villde gefaz i hans vald. þeir launado sva konunge þodenn frið at þeir nidduz a sendimonnom oc drapo þa. Oc fire þa soc vrðo þeir fire sva grimre konungs reiðe oc misto licnar af honom sem vert var. at þeir hosðo drepit þa er þeim buðo frið oc grið af konunge. oc gerðv þat niðings verc er engom duganda manne er geranda þott fvllr fiandscapr se meðal manna. oc því biðr Alexander konungr at drepa scyle sem sciostat ma allt folc i borgenne. fyr vtan þat er i heilof hog komez. Nu geriz mikit brac oc hormolegr gratr i stadenum. konor eþa sem þęr mega mest aftaka. Gricker hvgsa nu hvernog þeir scyle sciostat eytt fa þessv folke. oc þat rað taka þeir. at elldr er lagðr at borgenne þeim megum er vindr stendr mest at henne. solltenu elldr fleygir þegar er hann magnaz i hvsa þoc. oc því meirr hvngrar hann er honom gefz meira til matar. sva lataz nu tignir sem vtignir. Allir borgarmenn deysia. en mikil grein er á hvesv þeir deysia. Sumir roðaz elldenn mest. oc at þeir

forðez hann, laupa þeir á vagn Grickia. Sumir laupa í elldinn at þeir forðez vagnen. Sumir laupa ut af borgarveggjum á spinn oc dreckia ser sialvir til þess at þeir forðez elld oc vagn. Sumir leita ser fylsena oc leggja sidan snoror a hals ser oc kyrkia sec í hel. vilia helldr drepa sec sialvir, en vera drepnir af Grickiom. Sumir þeir er aðr hava bariz scamuz enn at flyia, kiosa helldr at deyia fire logom oc rettindom, fire frelsi sino oc fodorleifð, þetta var somasamlect daudakyn oc scemdarlauss dauðe at forðaz eigi bana sinn með rzglo, veriaz helldr með drengscap sem her gerðo marger þeir er runno mote daudanom til þess at þeir hefude sin sialvir á Grickiom, oc eigi spurðo þeir at veita stor hogg oc þiggia, oc fengu þeir fire sec sitt iafnvirðe. Ecke gerir nu meira manntion en elldrinn, oc þar kemr at su en ageta borg Tirus, er Agénorr konungr hafðe reisa latet í fyrsto brennr vpp oll, oc verðr at ósco er miklo manvirke. Í þesse borg hefir fyrst funniz ok kent veret stafrof á ebrescu ef því ma trua er fornscaldin hava sagt, eða frettir hafa fra faret. Agénor konungr er reisa let Tirum sem sagt var, var faðer Cathmi er fyrst fann stafrof a griczco oc erv storar sogor fra þeim þer er fannaz mono í þeire boc er heitir Ovidius magnus. Alldrege var þesse borg vunnen fyrri, en Alexander konungr vann hana, oc eigi varð hon vppreist fyrr en af kristnom monnom þeim at veitanda er þeir hafa nafn af tekít, þar hefir sidan verit dyrkat af reitruaðo folki nafn ens krossfesta þess er hǫðe eignaz með laudorlego valde þessa borg oc allar aðrar oc man iafnan hava valld yver.

Þesse borg Tirus er nu var niðr broten mette varat hafa við aðrar þjóðir í austrhálftu heimsins at engi dirfðiz at briota bág við Alexandro konunge. Borg heitir Gaza er þo þorðe við at risa, þat folk er hana bygðe villde veita Dario konunge, oc því bygðo þeir oll port þa er guða iafnengenn Alexander konungr nalgaz þessa borg með lið sitt, vilia freista ef trunadr sa er þeir veita Dario konunge, fae sigrat hamingio Alexandri konungs, þar tekz nu bardage með Grickiom oc borgarmonnom, þeir veriaz vel en Grickir sǫkia oc fast at. Her geriz mikít manfall í hvarotveggia liðe. Oc meðan soenn var sem akofust, leyr ein borgarmaðr á fund Alexandri konungs sem hann villde ser fridar biðia, hann hafðe þo brugðet sverð vndir scillde, oc þegar er hann kemr sva ner konunge at sverðet ma taka til hans, bregðr hann því vpp vndan scaldinum er minzt varðe, oc hoggr til hofuðs konunge. En þvíat orlaganna scipan verðr sinn framgang fá, oc forlog manna fara sem fyrir er þllat, þa scelfr hondin, oc fǫr hann ecki reitt sverðet sem hann villde, þvíat Lachesis ein af þeim þrinur systrom er orlogom styra, vill eigi at Alexander konungr verðe vapndaðr þar sem nu var þegar fyrir buet eit þat er hann skal drecka, oc honom man at bana verða á .x. vetra freste, Alexander konungr verðr sciott varr við hvað þessi maðr villde gera, oc byðr at af honom scyllde hoggva þa somo hond er sverðet hafðe fram reitt, oc með því sama sverðe. Nockor hvilld hafðe orðet a bardaganom, en sidan er þesse atburðr varð, veita Grickir af nyio harða atsoen, konungr sialfr bersc oc í akava. Einn af borgarmonnom scytr til konungs spiole, þat

kemr á oxlena vinstre oc fœr hann þar sár af. Annarr sendir honom stein hann kemr á lerit oc verðr konungr þar oc sarr af. En þoat hann hefðe fengit ii. sár þa leggr hann eigi niðr at hellðr vpptekna syslo. Þviat hann hirðer meirr um fregð en langlife. Eigi lettir konungr fyrr en hann hefir drepit haufðengia þann er halldet hafðe þessa borg af Dario. oc eptir þat gevaz borgarmenn vpp. Síðan riðr Alexander konungr í borgena með her sinn. Þvi nest scipar hann ríke sino með enna bezto manna raðe. oc setr hoðengia ivir allar borgir þær er hann hefir undir see lagt. oc síðan ferr hann til Egíptalanz. oc eigi scilz hann þar við fyrri en þat er lagt vðir hans valld.

Eptir þat fysiz hann at fara vestr í Libiam. oc sökja þors hof þat er eitthvert var í mesto halde fire visdóms sakir þess er menn þottuz þar fa. þat var kallat templum Hamónis. þangat var at fara harða mikit torleide þott fair menn oc vaskir veldez til þeirar farar. Þviat betr mego sökja langan veg oc torsóttan faer en margir. þar þyrster iorðena til doggvar. oc himin til regns. samr hite er þar iafnan. Avaxtlauer sandar erv þar þeir er ecke na gras á þrivaz. þetta kalla menn sandhof. þa er solen hefir lengstvm þert sanda þessa með sinom hita. oc blase síðan vindr á. oc rvgle þann tíma sandinom þeir er ivir fara. verðr þvillic stormr til at iafna af sandfoke sem barofall á sę. oc slikir hascar þickta þar vera á þurru lande sem svelgr í hafc eða Sirtes oc Scilla þeir hascar er sva heita. Yfir þetta torleide ferr Alexander konungr með lið sitt oc fœr þar mikit manntíon. Sumir spyia or ser sande. en sumir kafna

í sandfoke. Eigi þarf starf fyrir hava at grava þa niðr er þar lataz þviat sandbaran hylr þa sciott. þat vere likara þott Grickir hefðe faret iamlanga stund ivir storan sę. at eigi hefðe þeir þar harðara niðr komet en í sandhofum þessom er nu foro þeir ivir. hvergi sia þeir her manna spor. eða handa vere. oc hverge fa þeir set vpphoder ne scoga. slikan vfero-veg fara þeir fíora daga. oc þa koma þeir at kvellde dags í scog þann er templum Hamonis stendr í. stormikit scarð varð í þesse for á liðe Grickia. Nu finna þeir í scogi þessom brunn þann er stoðvar þorsta þeira. oc frasagnar er verðr fire sinu natturu. þa er sol gengr sem hgst vm miðian dag er þesse brunnr iskalldr. en sva teer hann at orna sem sol gengr til víðar. Vm miðnættis sceið vellr hann af hita oc þverr þa mioc. síðan kolnar hann sva sem dag nalgaz þar til er hann verðr enn iskalldr vm miðian dag. oc ferr sva iafnan. Alexander konungr ferr síðan til hofsens. oc gengr til frettar vm forlog sin við licnesce þors þat er þar var dyrkat í brutz like. oc at fengivm andsvorom spurðra lita oc ofraðv miclo fe svyr konungr aprt til þeirar borgar á Egíptalanda er Memphis heitir. þoat hann vere fuss at fara vt á Blaland. oc þannok sem vfort vere firir hita sakir. En þviat Darius konungr hafðe kvedet á dag ner hann scyilde beriaz við Alexandrum konung oc villde scom vera lata bardaga frest. þa fengoz Alexandro konunge nu fire þvi scylldare syslor en bryttia blamenn.

Meðan Grickir huvaz slict at sem nu hevir sagt verit. þa samnar Darius konungr liðe um allt ríke sitt. oc endrbotir styrk sinn í annat sinn. Darium

konung eggjar miog til bardaga svivirðeꝝ sv er hann feck i enum fyrra. oc þat annat at hann ventir at nu myne betr takaz en fyrr. Iamvel samnaz nu til herbuda Darij kotkarlar sem riddarar. Gręnar ekrur oc þyrnaflvill iorð taka nu kveina vm þat er verefere scolo hvilld taka. oxn þeir er adr voro vanir arðr at draga verða nu beittir fire vagna. hverr ylfalldi verðr krafðr til herfarar. filar ero oc bunir til bardaga hvar sem þeir faz. oc havu byrðar ecke smaleitar. þviat hverr þeira hefir á baka ser kastala. sva buaz oc nautrekar sem annat folk til þessar orrostu. Sva mikill herr samnaz nu Dario konunge at Xerxes konungr hafðe alldregi iammitit lið þa er hann heriadi til Gricklandz. oc var þat lið þo sva mikit. at þat drak vpp sumar ár með ollo. oc eigi dro Agamennon konungr iammitit lið i Auliðe ey er þat þa er hann bioz at heria til Troiam. oc hann blotaðe til byriar dottor sinne eptir firesogn Calcantis spamannz. oc firðiz sva guða reide. sa herr var þo sva mikill at havið vanz varla scipastoli Grickia. Alexander konungr undraz miog er hann spyrr þetta sva margar þusundir sem fire scommo voro niðr drepnar. at Darius konungr hefir nv spanan dreget meira lið en fyrr. þannog sva undradiz Hercules þa er hann fecz við Antheum er kallaðr var iarðar sonr. Antheus var e þvi sterkare er hann fell optarr. oc volve þat þvi at hann tok all af modor sinne hvert sinn er hann let fallaz til hennar. oc er Hercules fann þat. hof hann Antheum vpp a bringu ser. oc mælti sva. fyrir ecke seal þer koma þetta bragð hingat scalttu þa falla. sidan kreistir hann Antheum við bringu ser þar til er ond gengr or honom. Með þeima helle vndrad-

iz Hercules oc. þa er hann barðez við Yðram dreka þann er iafnan fek tvau hofuð i staðenn þegar er eitt var af honom hoggvet þar til er Hercules fek af honom styft með brogðom sinom oll i senn.

þat er nv nest at segia fra Alexandro konunge at hann ferr ivir ona Evfraten með allt lið sitt. oc þa spyrr hann þau tidende oc hann ser nockof af at Darius konungr hevur sendan Matheum með miclo liðe til at brenna borger allar þęr er i nand voro. oc iamvel alla akra til þess at Grickir sneriz apr. oc at eyddom herodom þrongðe sulltr þeim til af at lata vppteknum hærnaðe. oc þeir orventa ser ivirfarar vm brendar byggðer. En Alexander konungr treystir enn sinni gęvo oc girniz nu sem optarr til ens mesta metnadar. en vandar eigi þott Grickir faste nockora daga. helldr fram forinni iamt sem adr. þott Darius konungr hafðe litt bliðlega firir honom buet. Alexander konungr ferr nu sem hvallegast allt þar til er hann kemr ivir q þa er Tigris heitir. oc fire þa soc heitir hon sva at hon fellr striit. oc ferr sva sciott til at iafna sem et flugsciota dyr þat er tigris heitir. þat er sciostat at segia fra for Alexandri at hann sękir fund Darij sem hann ma aftaka. oc leitar at komaz firir hann sem hundr firir hioro eða veiðemaðr fire villigoltt at hann komiz eigi meirr inn i magn rikis sin. Oc er Darius konungr for niosn af at Alexander nalgaz. þa sętr hann herbudir sinar við Arbola þann stad er sva heitir. oc i þeim bo letz Darius setia landtiofld sin er sidan fek úfregð oc saurgaðez af þeim micla gløp at þar svikv vandir þęrlar ágetan hofðengia oc drapo sinn herra.

þat gerðiz þessa nest til tíðenda með Gríckíom. at eitt kveld þa er halfröckvið var orðet. oc aptan-
stiarna var vpp komin. oc sol hafðe fyllt dagliga
þionosto. en scinanda tungl tok at gleðiaz af brottfor
broðor sins at á dregr tunglet. oc verðr eclipsis. oc
þar kom at þat var rault í at sia sem blöð. þesse
syn scelvir höfðengiana sialva eigi siðr en minne
menn. oc fire þa soc mest at ovinir þeira voro sva
ner. oc ákvedens bardagastefs var scant at biða.
þickiaz Gríckir sia at himintunglen benda firir með
ogn oc ryggleic þau stortíðende er eptir mono koma.
Allr Gríckiaherr reðez þessa syn. oc tekr nu sem
ei var vðarlect at sofa firir þeim bardagafysten.
Illr kvrr geriz nu í líðino kveina þeir mart en snua
sakargiptom ollom á konungenn sialvan. kalla ser nu
leitt vera. at konungr þesse drage þa lengra vm í
heim vm torforelega sialvego. þar sem allt ero bren-
dar fire þeim borger oc bygðer. oc stórar ár risa við
þeim víða. segia þeir oc at mikil guðs reide ligger á
konunge fire þat er hann vill einn ivir ollom vera.
oc fire þa soc hataz himintunglen við hann. oc
neita naturvlegt líos af ser at gefa. at hann girniz
vnfram mannlect eðle firir at raða sialvo himinrike.
en hafnar foðorleifð sinni. dregr í margan lífshasca
sec oc sina menn. oc þo ser einom til fregðar. troy-
stír mislyndre hamingiv allt ór hofi. Sliet sva kvein
þar herrenn saman oc gerir þesskonar kvrr. Alex-
ander konungr lét ecki sliet á sek bita. hann lét
kvedia þings þegar í stað. kallar síðan til sin astron-
omos. oc spyrr þa hver save til þess vgre. er á tunglet
hafðe dreget. eða hvat guðen monde eptir þetta lata
koma. biðr at þeir scyle mugenn heyrn lata sonn

svor. Í flocke þeira meistaranna er af astronomia
kvnno mest. stoð sa maðr er Aristandus het rvmmaðr
miog af elle. þesse maðr svarar spurðom lutom af
konunge oc segir sva. Latet af Gríckir at reita for-
logen með hegomlego kveine. Gvðleg scipán styrir
himintunglom. en eptir því ganga þau sem allra luta
scapare hevir firir scipat. Allt verðr eptir því fara
sem hann hefir fyrir söt í vpphafe. hvart sem sþrenn
gengr á land framarr venio. eða briota landscialptar
borgir niðr. eða fae menn sottir af vanstilli lopzens.
eða drage myrkr á sol eða tungl. eða gange venio
seinna Mercurius sv stiarna er sva heitir. þa verðr
þetta allt eptir vilia þess ens hæsta höfðengia er ollo
reðr. Án hans raðe mega himintunglen ecki. En
þaðan af verðr þat er tungl misser sinnar birte at
iardar scugga herr fire þat. ella þolir þat ofrike af
birte broðor sins. sva sem tendrat líos firir ofns
munná lyser ecke fyrir ofrike mikils loga. þo man
oc sonn dome til þess finna segir Aristandus at fornra
munná sogn ok spekinga þeira er Memphim hava bygð
þa borg er menn kvno mest í af astronomia. at ecli-
psis solis hevir firir bent usigr Gríckia. en á tungl
hevir dregit fyrir vsigre Serkia. Eptir þat tok Ari-
standus dome til eptir því sem stoð í fornóm Sercia
sogum at eclipsis lune hafðe vorðet fyrir úforom oc
hamingioleyse Serkia. Allr höfðo þetta fire satt. er
þessi gamle meistare sannaðe. oc þvilic orscurd'ér
borenn vpp firir herenn vier sciott hugarreikan
Gríckia. þviat ecke stoðvar sciolará tungor oc hendr
alþýðo. en árunaðr tekenn af fornóm domom þeim
er gamlir menn sanna með sitt mal. þott alþýðan se
matlug. grim oc ústauðg ef hon tekr einhverio fast

at trua þott hegome se. þa veitir hon iannan lyðne þeim er trvnaðenn kveykia. en hafnar hófðengia stíorn oc konunga bode. Síðan er von oc traust fegre forlaga en Grickir hefðe vent ser vni ríð. tok at herða huge þeira fire fortolor Aristandi. oc bardagafysten tok enn at kviana með þeim. þa byðr konungr at landiolliden seyle þegar vpp taka. oc var nu ner miðri nott. fire þa soc. at hann vill eigi kolna lata með Grickiom vpptekenn akava. Ferr hann nu sialvr i fararbrodde. oc hevir i fyrsto liteð riddara líð með sér.

FJERDE BOG.

Fiorom notlom fyrr en bardage þesse tokiz. er nu tekr til at efuaz þa er Grickir fara fram millum ár einnar oc storra marka þar sem allt ero bygðer eyðdar fire þeim. geriz þat til tíðenda at drotningona systur oc kono Darij konungs leiðir til bana dauflæg missa bónda sins. oc hamingiotiön lanzens með mikille møde langrar leiðar. Alexander konungr verðr sva ryggir við líflát hennar. sem hann monde verða mega þott honom vere sagt drap möðor sinnar oc systra. Eigi mætte Darius konungr meirr harma dauða kono sinnar þott hann vere nér staddir. Sa er beðe var senn ungr oc gamall sat yvir líki hennar. oc sva gek millden ríct með honum sa lutr er fageitr er iafnan með hermonnom. at hon mycðe stírðan ovinar ofsa með fellum tarum. Eitt sinn hafðe konungrenn Alexander set drotningona síðan er hon var hertekin oc varð honom eigi sön fegrð hennar vrein

astar kveika. þviat hann kaus helldr at vera gezlomaðr fregðar hennar oc reinlives. oc þat var honum meire dyrd segir meistare Galterus at spilla hvarigo. helldr en saurga hvartveggia. Gellingr einn er Thiriothes heitir. oc þionat hafðe drottningo. oc varð hertekenn með henne. komz á laupi fra Grickiom til fundar við Darium konung at segia þau tíðene er gorz hava. Sva kemr þesse maðr fire konungenn at hann hafðe bode slitit af ser kløde sin oc ryskt sec. þar með gret hann sem hann matte. þegar er Darius konungr ser Thiriothen. mælr hann sva til hans. Dvel eigi segir hann at firekoma þvi i þinne tíðenda-sogu. ef enn er nockot eptir minnar heilsv. snu sem fyrst i sorg rezlo minne. Numet hefi ec nu vesall at vera. oc bogna fire timaleyse. en þat gina er veslom til vilnaðar at vita sinn lut fyrr en síðarr. þviat sva scal bol bota at biða meira. En vita þyckiomz ec at þu kant segia hervilegar víðfarar minna manna. þgr er mer mono þungare þyckia en hvert annat afelle þat er ec hefi fenget hertil. en eigi vil ec framarr á kveða. þa svarar Thiriothes. þat kann ec yðr fyrst á segia minn herra. at Alexander konungr hevir sva micla virðeng veitt böðom drotningom möðor yðarre oc systur. sem yðrer menn mego mesta veita þeir er sculldugir eru þeim at þiona. Hermed kann ec at segia þer þat er ec þore varla vpp at kveða. at sv virðilega fru. systir yðor oc kona. let líf sitt aðr en ec liopomz fra Grickiom. þegar er Thiriothes hafðe sagt tíðenden. snuaz allar herbuðer Darij konungs i sorg oc grat. segir meistare Galterus. konungrenn sialfr fell i úvit. en þegar er hann rettir við. eyss hann molldu i hófuð ser. sva þiekir honum

sem drotningin mone þvi latiz hava at hon monde eige þola vilia við ráðvende sinn. scomm a sialfre ser af Alexandro. oc nu biðr Darius konungr at allir seyle ganga brott ór landlialdeno nema Thiriothes gellingr. sidan spyrr hann eptir vandlega hvernog at have boriz vm liflát drotningar. Thiriothes sverr þess at hon hellt ollum reinleic sinom. oc Alexander konungr gerðe þvi sidr vanvirðeng til hennar meðan hon lifðe at hann grett hana dauða sem hon hefði veret hans kona. oc gerðe þar með utferð hennar sva virðulega sem verðugt var at gera eptir sva tigna konu. Darius konungr tortryggvir þo sogn hans. þviat sv micla ast er hann hafðe við drotningo. telr þat firir honom. at Alexander mone buet hava með henne. hon var herteken segir hann áget af frggð oc burðom. en sa er valld hafðe fenget yvir henne er a þeim aldre sem asten kann heitast verða með manne. oc af slico sva man hann gort hava til hennar þat er hann matte. Af þesshattar ahyggiom modiz hugr Darij konungs þar til er Tiriotes sverr þess við guðen oll. at drotningen hevir halldet reinleic sinom allt til daudadags. oc nu truir konungr orðom hans. Sidan rettir hann hendr sinar vpp til himins. oc melir sva. Heyrðu emm hæste faðer allra guda herra lupiter. Heyrð er oc heimagud var. er standa latet Serkia riki með yðro fulltinge. þess bið ec yðr fyrst at þer gevet mer at hallda rike mino. oc þeim ollom er mer pionz. En ef þer hafet sva firir etlat at ec seyla lata rike mitt. oc biðe forlogen sva. at Asia stunde til annars höfðengia. þa vil ec þess biðia. at sva milldr uvir oc miskunsum sigrvegare take rike eptir mec sem Alexander er. Sidan biðr Darius

konungr guðen með tarom. at bæn hans seyle framgang fa. oc þo at hann hefðe þat rað gort adr at heriaz við Alexandrum sem fyrst þar sem hann hafðe neitað tysvar höðnom fride. þa seiptiz þannog um raðagerð hans fyrir astar sakir þeirar er hann teer hava til úvinar sins Alexandri af milldevercom þeim er Thiriothes hevir tallt af honom. at hann sendir nu .x. riddara höfðengia til fundar við Alexandrum konung at biða fridargorð af nyio millom þeira.

Sendimenn Darij konungs fara nu með slicom höðom. sem hann leggir fire þa til þess er þeir koma þar sem Grickir ero. þeir lata bera fire ser fagran vond af tre þvi er oliva heitir. þat var orugt fridar-tæn i þann tima. oc þegar er þeir koma fyrir Alexandrum konung þa berr sa þeira fram orenden er ellztr var oc bezt taladr. sa het Achilles. hann hefr sva mal sitt. Eigi seyllder Darium konung ofrefle til þess at hann beidez sva opt fridar af yðr enn milldaste konungr. meirr helldr til þess sva micla millde er þu hefr synt honom i þvi goda yvirleigi er drotningen oc moder hans oc adrir ástmenn hans hava þegit af yðr. Navisto þeira þickiomz ver sacnat hava en eigi megom ver þvi syta at þat lið hafe herteket veret. þu helldr oc sva somilega þa er eptir liva sem þu ser faðir þeira. Herteknar døtr vars herra kallar þu drotningar. sem þor have halldet tima sinom ollom. oc lotr þor ná þeim tignarnofnom er þer hava fyrr haft. sem þu munir eigi þann handscap er i millom er yðar oc foðor þeira. Bleikt andlit oc ryggleg augo syna þat at þu ert miklo milldare úvinr. en hermanna natura se til. Sliect yvirbragð segir til lvat i scape byr. þannog sva ryggleggr var Darius

konungr yvirliz þa er ver scilðomz við hann, sem þu ert nu, oc harmaðe hann dauða kono sinnar, en þic ryggvir liflát úvinar þius oc nu monder þu buenn til bardaga imote Dario ef eige dvelde þic groptr fru varrar, oc fire þvi er mikil nauðsyn at settir takiz með yðr. Darius konungr hyðr þer til satta dottor sina, oc þar með i heimanfylgio hennar oll lönd þau sem liggja meðal árennar Evfraten, oc Hellespontum. Hellespontum heitir haf þat er skilr Asiam oc Evróþam, son sinn byðr hann þer oc i gisling til fullz friðar oc fastrar trv. Moðor hans oc dotr vill konungr varr at þer gefit aprt i valld hans, en hann vill leysa þor út .xxxiii. punda gullz. En ef guðen hefðe eige gefet þer segir Achilles meira vit, oc stercara briost en mannleg natura mette fa. þa mattv sva hvgsa at vist hava veret þor stundir, er þv mættir eigi at eins gefa friðenn, hellðr hefðe þér oc biðia hans, oc sæltaz heilom sattom. Eða hvart veiztv hversv mikinn af Darius konungr hevur saman dregit beðe á sç oc lande, sva margar þioder hevur hann at ser heimtar af fiarrlegiom rikiom at varla vinz landet herbudum hans eða sçrrenn scipastole. Eige þarf ec at gera langt vm þetta, konungr varr hevur einn sva mikinn af, at heimrenn man eige þvilikan uman fa til motzens. Síðan er Achilles hafðe fram boret örende Dario konungs letr Alexander konungr kalla til sin raðgiava sina, oc spyrr eptir hvessv þeim synez at taka þessom boðom er sendimenn Dario foro með. Senatus synir þat i yvirbragðe sino at hann evaz i hvessv svara scal, oc þat er sagt at hirðen oll þagðe lenge þar til er Parmenio svarar, sa maðr er eigi var snialfr i male, sem hann var

staðugr oc hugrackr. Firir longu syndiz oss þat rað segir hann, at Serkir hefðe nát út at leysa lið þat er ver hofom herteket, þviat ogrynnu fiar mættem ver teket hava mote þeim er andaz hava, eða hinom er komez hava brott or myrkvastovom, ef ver villdim þeckiaz i fyrsto þat er boðet var, oc þat gevom ver enn til raðs at vfort lið boðe kerlingen moðer Dario oc dotr hans se gevit aprt Serkiom sva mikil gull sem þar er i mote boðet þviat þar stendr Grickiom af mikill fartalme. Mikil oc ágett riki megot ér ny fa konungr án vthellingo bloðs yðarra manna, oc þat hygg ec at engi konungr man eignaz hava fyrr iam-morg riki millum Histrum oc Evfraten æ erv þat, oc i meire mannaumir mono ver koma verða ef enn scal lengra fram hallða með heraðenn. Hygg at þu hvessv mikils þu girniz, Eða hvessv mikil þu hevur vadir þic lagt, þat er ver latum at bake oss. Haf i hug þér Grieland soðorleifð þina hellðr en Indialand eða Bactra, þviat betra er heilum vague heim at aka eptir morg storvirke hellðr æ liva iamnan i víriðe.

Alexander konungr tekr þungliga tillogom Parmenionis, oc svarar sva, Ef ec vgra Parmenio, þa monða ec meira virða boðet gull, en mikinn sigr, oc vilia hellðr vera somalauss en fa sigr með somð án auðofum. En ny reðr Alexander londom með fatoki sitt vruggr oc frials fire fiarens ahyggio. Vel likar mer at ec sia konungr en eigi kaupmaðr. Mer er ecki falt, oc vei verðe þeim er sell hamingio sina. Ef ec vil at hertekit lið se golldet aprt Dario konunge sem hann beidex, þa scal hellðr gefa þat vpp kauplaust en taka þar gull i mote, þviat eigi foz fire

giavar heði verð oc vinátta, en ónga þok mego kaup
suðlaz. Síðan er Alexander konungr hafðe sva svarat
Parmenioni, þa biðr hann kalla til sin sendimenn
konungs, oc er þeir koma fyrir hann melir hann sva
til þeira. Seget sva Dario at sialvan mek hevi ec til
þess virt helldr en hann er ec gerða vel til hans
mannanna sem býriade minne tign. Eige scal kven-
na flokkrenn þat finna at ec sia þeim siandmaðr,
þeir einir scolo vitislaust Alexandrum fyrilita er
littir ero, oc ecke scal ec þeim vapnum hota er
eigi mego neyta þeira, oc blaut nattura bannade
þeim at beru. Vápasorr verðr sa hverr at vera, er
ec vil þess virða at verðe fire minne reide. En ef
Darius heiddez af oss fridar með truleikom oc flyðe
ibrott allt or þeim þriðjunge heimsins er hann hevir
vallð yvir, þa monda ec evaz i hvart ec scyllða veita
honum þat eða eige. En nu þar sem hann lockar
vine mina stundum með fyrirheitom en stundum með
giovom til svikreða við mek at þeir geve mer eitir at
drekka, þa scal ec eptir honum hallda þar til er hann
er i helio, þviat eigi vill Darius beriaz við mek sem
reitr úvinnar, helldr vill hann leynaz at mer sem svikare
eða stelaz enn helldr sem vandr raufari satt at segia.
Sva man honum þickia sem hann fae sigr nockorn ef
ec tek þa sgt er hann býr mer, þer buðut mer oc
af hans halvu at ec scyllða taka i heimanfylgio með
dottor hans aull þau laund er liggia odro megen ar-
ennar Evfraten, oc fire þa soc hygg ec at þer havet
hvar ver taulomz viðr. Hygset sva at fylkingar minar
ero komnar yvir Evfraten, oc herbúðer Grickia standa
nu fire framan þat endemark er þer settvð mer i
heimanfylgio meyiarennar. Rekit a brott heðan kon-

ung þeira Grickianna, at hann vite þat yðart vera er
þer gevit honom. Eða gefr Darius mer mikinn soma,
ef hann vill fyrr megiaz við mek en við Matheum.
Faret aprt nu segir Alexander konungr, oc seget
þau svor min yðrom höfðengia, at ec tel i mino valld
vera allt þat er hann hevir enn at varðveita sem
þat er hann hevir latet, oc þar með sialvan hann,
þessir lutir scolo vera verkakaup oc ervedeslaun
Grickia. Sva mglir hann, oc nu fara Serkir aprt.
Síðan er Darius konungr spyrr þesse svor Alexandri
þa sendir hann Matheum með miclo liðe mote Grick-
iom at hanna þeim yvir at fara bede slettur oc hall-
vego þar sem þeir höfðu til gilat.

Nu lgr Alexander konungr bua til graptar lic
drotningar kono Darij með miclom veg oc smyria
með enom dyrstum urtum, stein mikinn lgr hann oc
upp hauggva ör hamargnipo einne, sa var settr yvir
leiðe drotningar, þesshattar smide heitir piramis á
latino, þat er sem har turun á vara tungu. Ebreser
maðr gerðe steinenn adr en ypp vere reistr sa er
Apelles hét, hann var mioc ágetr af sinom hagleic,
Eigi voro þar á scrivð eða scoren at eins nofn oc
verk Grickia konunga helldr var oc þar til teket
er heimrenn var scapaðr, oc furet yvir sex daga verc
þau er almattegr guð gerðe, þa er hann scop alla
lute andlega oc likanlega, þar var oc markat hver-
nog Adam oc Eva voro sviken fyrir ormenn, oc
fyr þat a brott reken or paradiso aprt til iardaren-
nar er Adam var scapaðr af. Eptir þat var scri-
vað þat er Kain drap Abel broðor sinn, oc sva
hvesv Lamech er enn siaunde var fra Kain varð
honum at scada, sia matte þat oc at fyr usiðo manna

marga oc stóra, var því liet sem guð iðradéz þess, er hann hafði scapadan mannenn. Því nest var markat arkarsmíðan, oc Noa floð, oc þar eptir þat er Noe fann vin at gera. Síðan voro markader hofuðfeðr Abraham Ysáac oc Iacob, oc vm hvern þeira nockorr merkilegr atburðr, þar nest eve Iosephs, oc þat er Iacob for með sonom sínom til Egiptalandz, sia matte þar oc þau stortakn er guð gerðe á Egiptalande fire Moysen þion sinn, aðr en hann leyste þadan allan Gyðenga lýð yvir et rauða haf, en dreeðe Pharaonem konunge oc ollum her hans, er þar hugðez eptir myndu ganga, sem Gyðengar hofðu fire faret, en síðan þat er guð fódde lýðena á hinna miolve, oc gaf Moysi log á fialli því er Sina heitir, stodvade þorsta folksens með því vatne er spratt ór harðre helle, grof sialfr Moysen þar er engi madr matte finna grof hans. Oc þar eptir með hveriom stórtacnom losve leidde Gyðenga yvir Iordan, oc borg sv er Iericho heitir, fell við ludraþyt þeira, oc at Iosue andaðez síðan er hann hafði scipt fyrirheitno lande með því liðe ollo er komet var fra .xii. sonom Iacobs. Eptir þetta synir Apelles í sino smíde domendr þa er voro fyrir Gyðenga folke, oc hvesv Dalida sveik Samsonem enn sterka er einn var af þeira tolo. Í androm stað á legsteine þessom var markuð konunga eve oc þar til teket er Heli fell dauðr af stoli sínom, því nest er Samuel vigðe Saul til konungs af atkalle Gyðenga. Oc þvíat Saul er í fyrsto var goðr konungr, hellt eigi tecnom hette, var Davið smurðr til konungs er drap Goliam risa með litlom steine, þa er hann var ungr sveinn at aldre. Eptir slik stormerki voro scrivot nofa oc

verk annarra konunga byðe þat er Salomon let gera mustere guðe til dyrdar oc mart annat þat er þeir Davið fedgar hofðu ágætlega gort. En þat let Apelles allt niðre liggia er þeir hofðu mote guðe gort, sva þat er þeir konungar blotöðu scurdgöð er eptir þa komo. En þat var innelega markat með hveriom atburð Helias drap þa er kallaz hofðu spamenn Biál scurdgöðs þess er sva het, oc hvernog hann var nvminn vpp af iorðu í ellegre kerru at ásianda Igrisveine sínom Heliseo. Övarr á legsteinenom varu markader þeir konungar er heilog hoc segir at goðer oc ágetir have veret, þat varo þeir Ezechias oc Iosias, þat var markat um Ezechiam er hann reinsade folkit af scurdgöða saure, oc vade logen vpp er aðr hofðu lengi sovet, oc hvesv solen veik upr gang sínom til þess at hann tryðe sek hava þeget af guðe þat er hann hefðe beðet, en þat var at guð geve honom lengra lif. En vm Iosiam er morgum dyrlegom verkom var fregr, var þat markat hvesv ágætliga hann hellt pascatibena. Fyr vtan Davið oc þessa tva konunga varu engir þeir er ei veru nockot sekir blöta eða annarra lagabrota. Vpp fra konungom varu markader á steinenom spamenn, oc sagt á hverre tíð eða undir hveriom konunge hverr þeira hafðe sínar spár fram lagðar, þeir .iiii. gengo þar fyrst, Ysaías, Ieremias, Ezechiel, oc Daniel. Sva var scrorit sem Ysaías rette fram fingr sinn oc mælte sva, se herna, mor mon son geta, oc þeir aðrir mælte nockorom orðom hverr ór sinne spagogu vm hegathurð eða písl guðs sonar, þar eptir var scipat tolf enom minnom spamonnom, oc scrivat nafn eða nockot ór spagogu hvers þeira þat er allt kom í einn stað niðr. Vlarst á steinenom var markat

rike Ciri konungs. oc þat er Gyðengar náðo heimfararleyve or enne miclo herleidengo. oc hvesv þeir endrnyiodu Salomons mustere með Zorobabel hertoga. þar eptir var saga Hester. oc sva Tobie. oc þat er Iudith drap Holofernem i herbudom sinom sialfs. En sogor þessar lukvz allar i eye Esdre ritara. Vm fram þau stormerki er her erv styttelega brevat. oc þann hagleic er a var þesso smide. var allt verket með gulle buet þar er þat þotte heit bera.

Síðan er Alexander konungr hafðe sva tigulega gort víferð drotningar sem her er nú nockot fra sagt. byðr hann at vpp scyle taka herbuder oc hallda mote Dario sem harðast. Oc nu sendir hann riddara þann er Memdes heitir með nockora sveit at vita hvar Darius fore með her sinn. þegar er Matheus er Darius kónungr hafðe sendan i mote Grickiom verðe varn við niosnarmenn Alexandri. heimtir hann saman lið sitt oc scundar aprt til herbuda Darij. Nv þviat Grickir nalgaz miok tekr Darius konungr at fylkia liðe sino. á slettom vollom. at eigi gefe þrongr staðr honom vsigr sem fyrr. Hann riðr sialfr vm fylkingarnar oc eggjar fast liðet með fogrom fortalum. en vapnar þat er aðr var illa buet. Alexander konungr hevir nu valet ser herbudastad. þadan matte sia vel landliöld Serkia. hann fylkir oc liðe sino eptir þat. Nu geriz scamt i millom fylkinganna. ma nu sia þar á lopte morg merki. Oc eigi var langt at biða. aðr en Grickir liosta vpp herope miclo. Serkir þeyta þar oc i mot ludra sina. oc opa sva sem þeir mego mest aftaka. sva varð mikit vm herop oc ludragang þeira at nalega scalf oll iorden af. Oc Athlas stakrade við er einn er af þeim er vpp hallda heimenom. sva at

hang fek varla staðet vndir byrðe sinne. oc þat hvgeðe hann at þvi monde seta þat et micla hark oc óp er hann heyrðe. at risarnir monde beriaz i annat sinn við Iovem. dvergmalenn varð oc hardla malugr við heróp þetta. oc sva þaut i daulom ollom er i nand varu. Sva varu Grickir nv geystir. at varla fek Alexander konungr stoðvat þa at ei slite þeir fylkingarnar oc liope þegar á Serke. En þvi at solin scundude nv gang sinom i egiun at hon sei eigi sva mikil mandrap sem til horfoez at verða monde. þa biðr Alexander konungr at þeir scyle grava dike. oc setia þar i innan herbuder sinar. oc sva var nu gort. Síðan gengr konungrenn vpp á hang einn. þadan matte hann sia yvir allar fylkingar Serkia. Oc er hann sa hvesv mikill afe þeira var fire muga sakir oc vapnabunadar. oc heyrðe þar með hesta gneg oc hareyste margra tungna ser okunnegra. þa etla ec segir meistar Galterus. ef leyft er at trua þvi. at nockorr auðvellegr ótte have komet i þat et gaufuglega briost oc risalet hiarta konungsens. Með slikvu hette aftar styrimannenom ahyggio þeim er lenge hevir siglt bliðan byr oc hagstedan ef hann ser þvert veðr at fara scipeno með miclom storme. hann kallar þa oc biðr felaga sina sla undan hovudbendum oc laða segle sem tíðast. en leypr sialfr aprt til styresens. oc leggr þat or lage. Sva scal gila at konungrenn have ottaz þa er hann sa utallegan mug úvina sinna komenn i mote ser.

Eptir þat er Alexander konungr hafðe set yvir lið Serkia léttr hann kalla til sin raðonauta sina annat hvart fire þa sok at hann gvaz nockot i hvat til raðs scyle taka. eða til þess en heildir at hann reynde

hvesv staðugir þeir vere. oc leitar nu raðs undir þa. Seint verðr til svara þviat allir meta við Parmenionem. oc þar kemr at hann svarar. þat þette mer rað segir hann at ver veittem Serkiom álaup þegar er natta tekr. oc komem þeim á uvert. Oc ef þeir laupa upp or svefne i nattmyrkre. þa man annat hvart þar sem margar tungor oc sundrleitir síðer ganga i herinum at þeir mono þegar flyia. ella man auðvellt at drepa hvern þar sem staðem verðr. at þriðia koste mono þeir vpp gevaz. En ef ver beriumz a dagenn. þa monu scelva vart lið rðdeligar ásanior Scitarum eða Indialanzmanna er hvergi sceðia hare sino. eða mikill vppvoxt risa þeira er til eru komnir af þeim stodom er Bracta heita. þat fylgir oc ecki mego faer menn at gera sva morgom þusundum nema þeir fæe komet a uvert. Nu hevir Darius oc valet ser til vigvallar ruma staðe oc sletta. oc fire þa sok man eigi þronglendet at sinne sem fyrr geva oss sigr. Flestir allir Grickir lova þetta rað. oc einn hoðenge sa er Poliparcan heitir. eggjar þess mioc at vm nottina scyle beriaz. oc segir at þvi at eins mego Grickir sigra ef sva er gort. Alexander konungr litr við honom reidulega. þviat hann vill eigi nu ásaka Parmenionem þar sem hann hafðe þat gort litto adr. þa er hann hafðe þess fyst at taka scyllde þer settir er Darius hafðe boðnar. oc svarar sva. þetta er þiova siðr oc ladrana er þer biðet oss gera. þeira ván er oll i svikom oc leynelegom prettum. Ecke scal var fregð prettum þiona. Oc at ecke se þat er a drage vara somð þa man eigi nu þurfa sigreun at kenna þrongom vigvelle. man oc nu kostr at beriaz við sialvan Darium. Eigi scal oc nottin vallda varom sigre

at ver synem oss rodda vera. scal af þvi vist a dagenn beriaz. þviat sa sigr er ver þellom at fa. scal annat hvart enge verða. eða vera somasamligr i alla staðe. betr herr þeim er konungr scal heita at hamingian breste fire sakir annstreyrnra orlaga. helldr en hann scammez þess sigrs er hann for a nattarþele með þioflegom álaupom. Eige vil ec þvi kaupa sigreun. at þeir er eptir oss koma sinne sva ritað. at Alexander konungr hafte með prettum sigrat. oc minke sva slegðen micla fregð. Ek hefe nu spurt oc at þeir hava sterka vordø á ser Serkirair. oc liðet ligger allt undir vapnum. oc megom ver af þvi ecke þott ver villem koma þeim á uvert. Faret af þvi heim til landtiallda yðarra oc havet við yðr sem bezt. taket svefn oc havet þat i hvg yðr. at sv rið er a morgen scal verða man vndir oss leggja halvan heimenn. Oc siðan er konungr hafðe sva mjelt. þa ganga þeir til landtiallda sinna.

Darius konungr gerir oc i annan stað rað fire sinom monnom. oc þat bragð etlar hann Grickiom sem þeir mondo teket hava ef Parmenio hefðe raðet. fire þa soc byðr hann at liðet scyle liggia vapnat vm nottina. oc aller bestar scyle standa sauðlaðer. stora ellda letr hann oc gera hvervetna millum herbuðanna. sva þyckir nv til at sia sem allar herbuðer Serkia loge. Gylltir hialmar oc gullagðer scilðir keppaz við himentunglen með birti sinni. Loftet vndrar mioc er þat hevir fire fundet eigi minne lios. en þat hevir adr i ser. oc óttaz þat at iorðen mone þreða til at verða himennenn. Notten sagnar þvi mioc er hon likiz degenom. þviat hialmr Darij konungs lyser henne sem solen degenom. Steinn var

settr i ovanverðan hialmenn. því biartare en tungl eða stíornor, sem solen var honum biartare. Margir steinar varo settir i ring um hann vtan þeir er hverr sannaðe sec vera harða dyran. Þat er nu at segia fra Alexandro konungi at hann hevir lagz til svefns. en fêr eigi sofnat þvíat hann hugsar fire ser á marga vega hvernog hann seyle þess beriaz eða við scipa liðe sino er hann fae sigrat Darium konung sva sem alle hans var nu mikill oc torbreytlegr. Um sliet ligr hann hugse oc vakir alla nottena þvíat sva var briost hans fullt af ahyggiom at þer hava þar varla rém.

Nu verðr her fyrst fra at snua. en þar til at taka at ey ein ligr i á þeire er Tibris heitir er fellr igegnum Rumaborg. I eyio þeire er holl ein mikil oc miok vandud. hon stendr a fiorom stolpom. Fire þesse holl reðr drotning einaget er Victoria þat er sigr heitir. Vtallegar dyrr ero á hvse þesso. Hvrðer ero þar hvellar þegar er þer erv vpp loknar sva at heyrir til þeira ner um allan heim. Við hallar dyrr sitr sv drós er Ambicio þat er metnaðr heitir. drotningen sialf sitr i hasgti því er gort er af sils beine. hon hevir a hofde þiapel af lauro. sva er hon storlát at hon gefr á tvgr hendr hveriom er hava þarf. Vt ifra henne tva vega sitia systr hennar þer er með henne erv i sífellv. þar er fyrst Gloria þat er fregð. er livir meðan heimreun stendr. Maiestas þat er valld er þar oc. er morgom mygir með sino rike. þar sitr oc Reuerentia þat er tignarbragð. er folket gerir lyðet hofðengium sinom. Iusticia þat er reutete hevir þar oc sem macleet er virðulegt sete þvíat hon vapnar laugen oc verr rettynden. oc hallar engan veg sino rettsyne. Clementia þat er mildte er oc i þeira

samsæte er mioc remmer riki konunganna. þvíat hon er goð af gridum oc miscunnar morgom. þar sitr oc sv fryr er Pecunia þat er auðr heitir er gneggra hevir guil en goða síðv. þvíat hon er losta noreng oc vanstilles moðer. Concordia þat er samþecke sitr oc i þesse sveit blið við alla oc úminneg vmlidens sundrþeekes. þvíat hon endir oc svevr allan vfríð. þar er oc Pax þat er fridr er buandanom er einna hollost. þvíat hon gefr honom frelse at vinna sliet er hann þarf. Copia þat er gnott sitr þar en nesta með fullu hornu þvíat þer fara optlega baðar saman. Framme fire drotninginne standa þionar hennar. þat erv leikar þeir er með margseonar scemtan blanda hegoma við alhugt oc glediã hana sva. I þesse sveit erv oc úmerk eptirætle. oc einarðartauss latr með vndirhyggiom en bliðv yvirbragðe. Allir stunda þeir a þat at fregð drotningar seyle sem lengst liva. En alla vega brott ifra henne þiota songfêre. þau er með ymissum hattum yppa fagrliga hennar love. Síðan er þesse drotning sa hvesv margar áhyggiir stodo fire svefne. þeim er hon hafðe gevet þera lut i hverre soen allt fra blautv barnsbeine. þa ræðez hon þat at su rið er at komanda morne scyllde verða monde hera konungenn alle ef hann teke engan styrk af svefnenom. oc fire þa soc spretr hon vpp or sete sino. oc ferr hvallega þar til er hon kemr i helle þann er sa buande reðr fyrir er Sompnus heitir. oc þar komen tekr hon sva til orðs. Ris vpp þu faðer oc far til fundar við Alexandrum fosterson minn oc leys hvg hans oc licam af ahyggiom. þvíat þar af ligr hann andvake. sva melle hon. en þo at hann vere latr oc þungr a ser oc dovenna mioc af langre

legu. þa vill hann þó gera þat er hon biðr. tekr nu fiadrham er hann atte oc bindr á sek flygr síðan leiðar sinnar. Oc allt þar er hann for i naud himia-tunglom. þa fellr a þau sva mikill óminnes haufge. at þau ga eige at ganga leiðar sinnar. Eigi rennr hann fyrr staðr en hann kemr til herbúða Gríckia. oc til reckio konungsens. hann tekr þegar ibrott þaðan allar ahyggior oc legz i rekionne hia honom. oc þa sofnar konungr fast oc sefr allt til þess er miok var mornat.

Nu rennr sol upp. oc því at hon synir sek vita firir þau stortíðende er þann dag mono geraz gevr hon af ser lítt líos oc bendir firir með bleikum lit margs mannz feigd. Oc þa samnaz saman hofðengiar Gríckia til landtiallz þess er konungr svaf i. þeir undraz þat miok er hann sefr sva lenge. þar sem hann var ísfnan vanr sialvr at vekia aðra. oc slier haske sem þeim stod nv fire durum. þat etla samir at konungr mone vera rögðr. oc myne sva vilia fela rezzo sina at lata sem hann sove. En engi þorir inn at ganga at vita hvat títt er oc eigi innverðer hans helldr en aðrir. Eigi þora þeir oc at vapna sek eða buaz til bardaga fyrr en konungrenn byðr þat sialfr. Parmenio gefr þa þat ráð at menn soyle fara fyrst til matar sins oc biða sva þess er konungr vatne. Darius konungr er nv komenn a for með her sinn. oc er Parmenio verðr þess varr. þa gengr hann inn i landtialld konungsens oc at rekionne þar sem hann liggir. oc kallar a hann nockorum sinnaum en hann vacnar eigi at helldr. oc þa tekr Parmenio a honom oc melir sva. Vpprunnen sol herra biðr yðr vaka. en eigi ec. hvi setir þat er þer havet sva lenge sovet.

Nv nalgaz Darius konungr en Gríckir biða enn vapnlausar yðars boðs. hvar er nv sa kraptr oc styrkr hvgar þins er her til hevir fyrir ongu bognað. þu vart ísfnan vanr sialfr at vekia íamvel varðhaldzmen-nena sem aðra. Trvðu því segir konungrenn. at mer hevir ecki svefasamt ordet vm ríðer fyrr en nv er ahyggior hava komez á brott or brioste mino. Parmenio vndraz þat miok en treystiz eigi eptir at spyria hvi þat sete er hann segir sek nu áhyggiolausan vera. oc þa svarar konungrenn sva. þa er uvinir varir brendo bygðer oc akra en brutu borger oc þorðo eigi at beriaz við oss. var sok til þess at ec vgra hvgsiúkr. oc þar fire sek ec alldrege ro. En þvíat sere gevaz a at beriaz við sialvan Darium oc allan hans alla. oc liclegt se at hann mege eigi forðaz þenna bardaga með flotta þa er nu enge sa lutr er mek hvgsyke. En til hvers dvel ec nu. faret oc taket vapn yðor oc buez eptir veniu. Ec man i annat sinn segia her af fleira i betra tome. Síðan letr konungr blasa til at líðet herkleðiz. hann vapnaz oc nu sialfr. stigr síðan a hest sinn er Buciful heitir. Alldregei hofðo Gríckir set konungenn katara fra því er þeir borðoz et fyrsta sinn vndir hans merkiom. Oc er hann ríðr fram i líðet. þa styrkez i hugennum hverr er konungen ser. oc margr sa er aðr var olttafullr. vente þegar at vel mondi takaz. þvíat sva þotte sem sigrenn sete i andlite honom. Nv scipar hann líðe sino i sveitir. oc scipar síðan fylkingar. hann biðr oc sina menn varaz við kerrur þer er Darius konungr hafði íarna latet. sva at þar var meizlavan af þeim er fyrir yrðe. oc af þeim herbunade matte hann venta ser mikils sigrs. Oc því gefr Alexander

konungr Grickiom þat rað, at þar sem Serkir leypa fram með þeskonar kerrvm, scyle þeir vikia tva vega undan oc geva þeim rúm, oc snua síðan eptir þeim oc gæta þess at hvaregir have faret þrendlaust hestarnir eða þeir er kerrunum styra. Oc þa er hann hafðe slikar aminnengar gort sinom monnom, kemr til hans maðr einn sa er laupet hafðe fra Serkiom oc segir honom at Darius konungr hevir kasta latet niðr hersporom i einhveriom stað leynleaga oc gllar þat ef hann sér eigi sigrat Gricke með ofrefle at þeir scyle þo verða sigraðer með slikvm brogðum. Alexander konungr letr taka þenna mann oc varðveita til þess at hann take slíkt vpp sem hann stundar til, þa er reynt verðr hvart hann segir fals eða eigi, hann letr oc gera kynnicet ollum herinum eptir því sem honom var sagt hvar hersporom var niðr kastað, oc biðr at aller scyle varaz þann stað at eigi vyrðe þeira kraptr yvirkomenn af prettum Dartj konungs.

Nv riðr hann framan fire fylkingarnar oc eggjar liðet alla vega, síðan talar hann fire herinum oc hefr sva mal sitt. Nv er þar komet goðer drengir at oss er fire hondum et sidarsta starf, en hvert agete monom vér fa af þeim orrostom er ver hovom haet nema guð oc hamingian leiðe til goðra lycta varn enn sidarsta sigr. Oc þess megum ver uruggir venta, þviat hamingian er iafnan styrkir Alexandrum vill þiona mer sem hon vill yvir vera oðrum höfðengiom, þegar eptir þat er allt Gricland hafðe numet mer at þiona, oc vér forom þaðan i brott, sende hon i mot oss úvine vara til þess at var fregð mette sem fyrst framgang taka, oc þoat þeir er þa borðoz oss i mote hefðe vilia til at gera sliet i annat sinn, þa mono

þeir alldrege þora þat síðan. Allr þesse mugr er imot oss er kominn ognar með ongo oðro en höfðatale, oc þviat hamingionne leiðez nu at telia hversv margan sigr ver hovum fenget þann er henne þickir eigi mikils verðr, þa starvar hon nu þar i at ver scylem á einum dege fa sigrat heimann allan i senn, Oc því meira man þesse sigr þicka verðr sem þeir ero sere er hann mono fa, en hiner fleire er sigraðer mono verða. Ganget nu þa i gognom þessar enar vviglego fylkingar þar sem sverðen ryðia gotor fyrir yðr, hygget at hvesv scilldir þeira oc hialmar scina at gulle oc gimsteinom, oc hvesv liomar af þeim dyrum klæðum er þeir hava á sek boret. Hverr myne spara við sek at sigra þa er þannog buaz til bardaga, hverr mon hende drepa við boðno gulle nema sa er ecke veit. En þer megot nu vel oc letlega eignaz allan þann auð er þessar þiðir hava saman boret ef sverðen erv lyðen, oc andsvara með storum hoggvm fegiornum hug þeim er eigi þyrstir minnr til draps oc dreyra uvina sinna, en til gullz oc gersima. Allt þat herfang er þer megot her sia oc fá, scal yðart vera en eigi vart, Sigret at eins mer til handa, en sciptet feno með yðr, Hverr sa er sva vill beriaz at mer like scal vera felage minn vm fregðena, en taka til sin allt annat, oc berez hann eptir því sem hann ser mek beriaz. Oc ef Alexander verðr eigi séna i framanverðre fylkingvne, oc snue hann bake við uvinum sinum, þa man hava sacvorn fire sek hverr er sliolega vill beriaz eða flyia, oc vist man honom sv soc vpp geven. En ef ek live mer eigi miok oc mæla ec alldrege þetta við kappann hia mer, far þu fyrre oc berse fyrir okr baða, þa em ec verðr at

hava þá felaga, er mer fylge mannega. Hverr sa er konungr skal heita verðr scylldr til at geva þau dæme af ser sialvom er reystemenn mege raustleic af nema. Sva melle hann oc nu laupa saman fylkingarnar, sva mikit hark oc ogorligr gnyr varð þar af sem verða monde ef heimrenn allr rapaðe.

FEMTE BOG.

I manaðe þeim er maíus heitir teoz orrosta með Alexandro oc Dario snemma dags, sva er til visat i helgum bokum at þenna bardaga have Daniel fire sagt i sinne spasogo, oc sa buccr er hann sagðe at or norðrhalvu heims monde koma, oc Serkiom var sunnlega guðleg hefnd sins ofsa synir sek nv. Oc þegar er sa maðr sa konungeñ Alexandrum er Aristomenes heitir ettadr af Indialande, keyrir hann fast fram fil er hann sat á, oc seyr til hans spiole sva snart at i gognum gek sciollð hans oc spiozoddrenn nam i bryñionne staðar. Alexander konungr leggr i mote spiole á filenum sva at þegar gengr á hol. Af falle hans varð mikill dykr, oc i því er fillenn tók at riða, hans varð konungr sverð sitt a hals Aristomeni sva at af gek i höfudit. Ok er Girkir sea þetta, þa kalla þeir ok segia sva. Várr er sigriñ, várr er sigriñ, Serkir drifa nu þyekt at, ok beru allir skót vapn aa konunginn Alexandrum, ægi verdr hann skelfr med vapnaganginn helldr ðruggr, þviat hendr ok hamingia stydia hann sterkliga, sva lætr hann sem ecki se fyrir þo at vapn Girkia sé, ok nu drepr Alexandr konungr i þessi framreid adra .ij. menn. Annarr

var egiptzkr, ok het Pharos, en annarr syriendzkr ok het Elephas. þurr iord er adr var þyrst, naair nu at drecka varnt blóð nogt, þviat nu er mikit mannfall j huarutueggia lidinu. Philotas son Parmenionis gengr nu vel framm hann drepr .ij. riddara, þa er nefndir eru, het annarr Enos, en annarr Kainan. Enos hafdi adr drept þann mann girzkan er Esiphilus het, enn Kainan þann riddara er Laudremenon het. Sa maðr stefnir nu i moti konunginum Alexandro er Geon het, ok bygdi vid hafit rauda, sva er sagt at faðir hans vgrí blamaðr, enn modir hans risadottir, Geon hafdi tekit vðxt at erfdum eptir modur sina, ok þar med yfir ferliga asionu af fedr sinum. Morgum manni stod af honum mikill ótti, bædi fyrir vaxtar sakir ok yfirlita, þersi maðr vill giarna ná fundi konungsins Alexandri, ok rydr ser götu sva at hann drepr .xv. menn med rotaklumbu cinni. Ok nu kemz Geon þangat sem konungrinn er fyrir, Alexandr konungr undraz mikinn vðxt hans, Geon vedr framm med rotaklumbuna reidda, ok kallar med ogurligri röddu. Huer ærsl eggja þik konungr, at beriaz med þann mann sem kominn er af risunum sealfum, er arædi hofdu til at beriaz med sealfan louem, ok mundu hann keyrt hafa af sinu riki ef eldingar hans hefði eigi hlift honum. Ok i því er Geon mælti þetta, skaut Alexandr konungr spioti i gin honum, ok nistir sva tunguna nidr vid kuerkrnar, at hann megi eigi gudlasta þadan af. Enn því at hann fellr ægi med skotit, hleypir Alexandr konungr at honum ok verdr þa Geon at falla fyrir briosti hestzins, er snart liop at, Girkir bera nu vapn aa hana, sva

margr sem at ma komaz, ok senda hann sva saxadan til heluitis.

Nu ridr framm einn riddari, sa er Clitus het, ok drepr þann mann er heitir Sanga. Ok er brodir hans sa þat, sa het Damaskus, skytr hann at Clito .iij. gassakum i senn, ok er hann ser at Klitus fær af ser borit skotin, hleypr hann or kerrunni ok höggr til hans i hialminn, ok rauf á hialminum, ok i heilanum mundi suerdit hafa stadar numit ef brynhatrinn er hann hafdi vndir hialminum, hefði æigi hlift honum. Enn þo at Clitum suimradi med hoggit, þa lek hann þo med þenna sem hinn brodur hans, rak spiotit i gegnum hann. Metha het fadir þeira ok var hann nærr staddr drapi sona sinna, þrutin reidi bannar honum at grata dauda þeira. Enn sva gerir hann bleikaa, sem daudinn setiz i andlit honum, ok þo kalladi hann a Clitum sva mælendi, þu hinn grimmi kueliari drapt sonu mina tua, ok skemdir i þeira drapi lif vesallar modur ok ðruasa födur, Ecki er þer nu hedan af vgeranda, drep þu nu gamlan karl aa fetr sonum sinum, ok lat konu mina helldr grata .iij. enn .ij. Slikt sva mæli Metha vid Klitum, ok skytr sidan gassaki at honum, þat stefnir framan i andlit Cliti, Clitus bregdr upp skildi sinum vid skotinu, ok festir þar i skotit, þat sama gassak þrifir hann ok sendir apr Metha, þat flygr i gegnum barka sins lavardar ok nu fellr Metha ofan aa sonu sina, ok ferr sva til heliar, at hann fadmar sonu sina bada. Sa madr gengr nu fast framm er Nichanor het, annarr son Parmenionis, hinn mestli kappi, enn hamingian tioar honum mikit i fyrstu framgöngu, ok gefr honum at vinna stor verk á sinum vuinum, varla fengu fot-

göngumenn stadi med frækiligum höggum ok la vid sealfi at hann mundi koma Darianis aa flotta, ok nu falla Dariani þyekt.

Sua mikill fioldi drifr nu til hallar Platonis, at þar verdr naliga rumsfatt til vidrtöku þess er þo fenguz ollum nockur sáemilig rúm, vid þat er hann er goðr vidtakna, þviat hann visar öngum ut, þeim er til hans koma, ok honum hafa med nockuru þeonat. Ok nu goriz sua mikit mannfall at Atrops ein af þeim .iij. systum er orlögunum styra fær eigi sua skiott slitit örlagsþraduna sem þeim þickir þurfa, leggja systr hennar nu nidr verk sitt, ok slita nu allar örlagsþraduna, sem þær megu tidaz. Einn veg deytia nu rikir sem vrikir, þviat daudinn gerir öngvan manna mun. Margr berst nu frækiliga, enn þo berr Nichanor einn af allum i sinni framgöngu, ok sua þickir honum som ekki se atgert, þoat fioldi manna se nidr drepinn, hann sækir nu framm at fylkingu Darij konungs, ok vill finna hertogann Remmonem, er mikit illt gordi a Girkium, ok nu þröngiz huarr i moti öðrum, ok sem þeir finnaz, gefa menn þeim rym at ridaz at, huargi fær nu komit sari aa aman, enn brutu badir sin spiofsköpt, þui næst brugdu þeir suerduum sinum, ok gefr huarr ok þiggr af ödrum stor slög, Taka nu skildir þeira at höggua, ok geraz þeir miok sarir, ok þar kemr at þeir falla badir til iardar, Nichanor kemz fyrri a fætr, ok nair suerdi sinu ok keyrir þat þegar i gegnum Remmonem, ok er Serkir sea hann fallinn, vilia þeir allir sækia at Nichanore, Hann verst vel ok drengiliga, þar koma ok riddarar af Hircania med mikinn styrk ok sækia at honum allir, þeir sla gard vm Nichanorem, ok nu

mæðiz hann af langri söku ok snarpri, ok stakar hann fyrir vapnaganinum. Enn þó bifaz aldrí hiartat. Nu fellr þersi madr vñ sidir er verit hafdi sem hinn styrkazti borgarvegr Alexandro konungi med miklu lofi, sem verdugt var. þui at hann hafdi margan mann fyrir sik adr en hann fell, af falli Nichanoris vard illr kurr i lidi Girkia. Alexandr konungr verdr nu varr vid þessi tidindi, ok helldr þagat til er sea hin styrka stod hefir fallit, ok nu vard bleydimonnum æigi gott at verda fyrir honum, sua sem hann var beiddr. Syndiz þat flestum rad at hallda vndan honum. Fidias het einn riddari sá er fyrstr vard til at snua i mot konungi, hann var fridr madr synum, ok sua vel ættadr at hann var kominn fra Ciro konungi, honum hafdi Darius konungr heitit systur sinni, ef hann gengi sua framm, sem þeim hæfði er mægiaz skylldi vid sealfan hann. Sa madr ridr imot honum iafno vaskleiks, er Ephestio het ok getit var i fyrra bardaga. Hann legg r spiti i skiofld Fidie ok i gegnum hann, ok fell hann daudr til iardar af hesti sinum.

Dat er nu næst at segia af þeim monnum er varu i fylking konungsins Alexandri, at hvurr berst ódrum diarligarr, ok nu tekr Alexandr konungr at briotaz aa þa fylking er sett vár til grigtzlu med Darium konung sealfan, hann ueit nu varla huat til rads skal taka, þar sem þrotin uan goriz at hann megi sigraz, þuiat nu falla menn hans, ok eru brytiadir sem bufe. Metnadr ok skammfylli bannar Dario konungi at flyia enn ottinn eggjar hann vndan at hallda. Ok medan hann efaz i huart hann skal flyia undan eðr eigi, sér hann sina menn flyia huern sem ma, þa leyr hann

aa hest einn er hann feck þrifadan, ok verdr nu sealf sem adrir at flyia. Alexandr konungr verdr nu varr at Darius konungr hefir flyit or orrostu, hann keyrir nu hest sinn sporum, ok hleypir framm yfir valinn ok þagat eptir sem Darius flydi or orrostu. Sva ridr hann mikit at óngir hans menn gatu fylgt honum. Darius konungr hleypir æigi slætta vegu, helldr grytta, þar til er hann kemr yfir á þa er Licus heitir med litla sueit manna, þa nemr hann stad ok hugsar huart hann skal nidr briota bruna er yfir var ána, þviat hann ser at æigi fær Alexandr konungr nad honum, ef hann brytr af bruna, enda komaz þa hans menn æigi yfir aana, ok eru þa hóggvir nidr, af vuinum sinum, ok fyrir þui sigradi manndomriinn nytsamligt rad, ok hirti Darius meirr vñ annarra lif enn sialfs sins. Dariani renna framm til brvarinnar sem þrönguaz mega þeir, þat er allr fioldi er tuifalldr þorsti keyrir aa merkr brott, at leita ser vatn i leynum, ok at þi vatni leggz huerr sem hann finnr, ok til þers dreckr mægr, at hann deyr af, sua tyniz þar ok mart lid, at þat leyr i senn a bruna mart, sua at hon hefir æigi rum til med at taka, ok lætr sua lifi.

Nu tekr at kuellda, enn Alexandr konungr fær æigi nad Dario konungi, ser hann nu sina menn flyia med sliofudum vapnum ok mikilli mædi. Sakaz nu vñ þat er nattin nalgaz. Tekr nu þat rad, at hann snyr aþr til lids sins, ok vill nu veita Parmenioni, er hann hafdi skiofliga fra ridit, ok þa leypir imoti þeim einn riddari med þeim tidindum, at Parmenio hafui sigrat þann mikla mug, er hann bardiz med, ok sendi hann mik til yduar herra at hera ydr þersa sögu. Alexandr konungr verdr gladr vid þersi tidindi, ok

snyr til herbuda sinna. ok er minzt van var. kom i moti þeim ein fylking Serkia or dal nðekurum. su er all þotti loga af gylltum hialmum ok smelltum skiðllum. þeir er fyrstir foru af Serkium namu stad er þeir sá lidit fara. ok er þeir sá hue litit lid þeir hofdu. runnu þeir þegar á Girki. konungr sealfr ridr þegar frama fyrir merkin. er hann vissi huat titt var. ok vill eigi forðaz haskann. ok setr sik briost fyrir fylking sinni i mot vuinum sinum. á hvert opt var hardliga leitad. ok alldri matti sigrat verda. Enn hamingian stod honum æigi fiarri. þviat hann mætti þegar i fyrstu hofdingia þers lids. ok keyrir þegar spiotlit i gegnum hann. hann het Giazak. ok nu er mikit mannfall. er náttu tekr. ok þickir nu Serkium uænna at flyia.] en beriaz lengr. leynaz þeir nu brott or bardaganum hvern sem komaz ma oc nema eigi fyrr stað en um miðnette þa er þeir koma i Arhola þann stað er sva heitir. þar var fyrir Darius konungr. oc þat lid er undan hafðe komiz með honom. Hann leitaz þar raðs við sina menn huat nu scal at hazaz. Døma þeir þar allir saman i bryggjum hug vm hamingiotion sitt oc þat mikla slag er þeir hava fenget. Siðan er Darius konungr sér af ser rundet mæðelegom andvorpum harnþrungins hugar litr (hann) yvir lid þat er Grickir hofðu leift honom oc mglir sva. þat er manzens edle at þola stundum stor úfoll. en fagna stundum af farselligom lutum. bogna fire harðrette risa því nest ypp við atþrífengan tima. slict sama hende Kresum konung sem oss hevir nv. oc enn helldr þann ágeta konung Cirum er ein kona fek yvir komet. Oc sa Xerxes er þacðe havet allt naliga með sinom scipastole naðe varla með eitt scip aprt at venda til

sins rikis. oc fire því scal enge nyiung fa snuet sterku brioste at enge log scylda hamingiona til at vera manne iamnan holla. En þat er sigroðumi einga ván at venta ser sigrs á uvinum sinum i annat sinn. Ec veit vist at Grickir mono nv hallda til borga þeira er eyddar ero af monnom. en fullar af fé. þar man su ágiarna þioð leita þess at stoða þorsta sinn á gulleno. oc seðia fengenn hungri á nyio ráufenge. þat hygg ec oss mono haglect vera. Nu man ec fara ut i Mediam i þann luta rikes er vfridrenn hevir ecke grandat. man ec þar endrbøtt fa styrk minn allan. Eigi man oss oc þat meina nv sem fyrr at ver dragem eptir oss of fiar. born eða konor oc þionostomenn þeira. þviat þat hava mattvgir menn reynt at langre veniu hvessv miket slikir lutir talma þeira frankvömð er beriaz scola. Oc þviat Alexandro hevir þat sigr gevet er hann dro eigi eptir ser þeskonar þunga. þa man hann oc þar fyrir tyna sigrennum er hann hevir slict allt teket i sitt valld. oc sa er sigraðez frials af sinv fatgke. man yvir verða komenn laðenn af herfangi. þviat með vapnum ma sigr vega helldr en með gulle oc gersemvm. Manndomr oc reyste goðra drengia veria lond oc riki betr en auðr eða sterk vige. Forom nu þar sem ek kom adr á i vthalvor rikes vars. oc hirdum eigi þoat oss se þat nockot snuet til vanvirðengar. þviat þat er manne nysamlegt þa er þungt vill veita at freista fleira við en þess eina er fagr orðromr falle til. raun hevir þat optlega sannat. Vér vitum oc at enir fyrre feðr forellrar varir hava ratað i iamstor afelle oc þa hava þeir um ridar sakir undan hallat úfriðenum. oc þyrmt beðe ser oc úvinum sinum þar til er hamingian hevir vitiat þeira. oc

gevet þeim héra lut, en hinum niðran er aðr hava sigre raðet. Sva lykr Darius konungr sino male, oc menn hans røma lít þessa raðagorð. Þickir boren vau at hann mone aprt fa nað sōma sinum þar sem Alexander ma þegar at komanda morne seliaz vm sialva Babilonem, oc adrar borgir þer er hann hafðe varnarlausar gefit i valld ðvina sinna, oc at siðr venta þeir at hann mone aprt fa þat er hann hevur lalet, at þeir gta at hann mone vera brátt af settr ollo rikino. En þo villa allir fylgia honom út i Mediam, hvart sem þar hellðr meirr til at liðet þickiz vm sec vuggara meðan þat hellz saman, eða treystez þat eigi at briota boð konungs þo at hans fyriretlan syndiz nu flestum vlikleg til mikillar uppreistar.

Þat er nu at segia fra Alexandro konunge at hann sciptir herfange með liðe sinu i þeire borg er Darius konungr hafðe dvaliz i um nottina eptir bardagann, scortir hann nu hvarke til fong ne vilia at geva hverjōm yfren ervedeslaun, siðan ferr hann yvir Siriam hvatlega, þviat hann girniz at koma til Babilonar sem fyrst oc fa hana með valde, ef hann naer eigi með þeira vild er borgena byggia. Oc þa er hann atte scamt til stadarens, kemr i mot honom Matheus með sonom sinum sa maðr er einn var agetastr af þeim hofðengiōm er þionat hofðu Dario, hann gefr i valld Alexandri sialvan sek oc borgena Babilonem, konungr tekr honom bliðliga, oc verðr harða fegenn hans grende, þviat mikit oc langt starf monde til þurva at vinna sva sterka borg oc fiolmenna, þesse maðr Matheus er iamnan hafðe ser allat mikillar fregðar af sinne reyste, oc i fyrra bōrdaga konunganna varð miok agetr af freknligre framgongu gaf oðrom dēmi

á sialvum ser at hyllaz at Alexandrum konung oc friðaz við hann. Eptir þetta scipar Alexander konungr liðe sino i fylkingar þannog sem mest syne mege til vera, oc biðr Gricke fire fara, en Serkia lið eptir, oc stefnir siðan til stadarens, borgarlyðrenn drifr úti mot konunge, oc synir af ser mikinn fagnað i hans tilkvamo. Auðr sa er fornkonungar hoðo saman dreget, er hvervetna til synes boren við þenna nyia konung, oc scurðgōden sialf erv boren ut or hofum sinum i mot honom, dyrir vevir eru við breiddir út á vegenn þar sem herrenn scal riða. Gamli bōndr oc allraðar hvsfreyior taka kleðnað sinn enn bezt, þrelar oc ambattir hava oc sva goð kleðe nu, oc þau kenna sek varla, oc gleyma nalega nauð oc nofnom sinum þeim er þar fylgia, oc lan- kleðe gera þann margan her rikmanligan er fatekr var, strēten ero þakēð með enum fegrstum blomum þar sem konungr scal riða, oc allar þer urtir er bezt ilma erv bornar fyrir hann á elda þa er Serkir hoðo mikinn atrvnað til fire viglo sakir þeira, þau grimmo dyr er heita tigres oc pardi fara firir fylking konungs, oc þar með morg leon, Fiolde mannz drifr i ena hesta turna eða a borgarveggina at þeir mette sem gorst sia for Grickia, oc allra helzt konungenn sialvan, Margr leikare ferr ut af staðenum með allzkonar songfere mote konunge, oc þeir ganga margir með neigt hofuð i mot honom, er spamenn voro kall- aðer, oc letoz vita firir orlog manna, þeir varo til komnir af Egiptalande, oc or þeire borg er Menphis heitir er i þann tima hugðu margir mestan spacleik i bua. Sva segir meistare Gallerus true slico hverr af er synez, at sialvr Rumaborgar lyðr have alldrege

teket með iammikenn þris við sinum höfðengiom eptir þau storo hervirke er þeir hava gort. oc þat var maklegt segir hann at sva vgre gort. þviat ef rett er hugsat vm vere annarra konunga. oc se þau sannlega lovat. oc í annan stað se þat upptalt er Alexander konungr vann. oc athugt hvessu mikit hann tok í fang ser á unga alldre. oc með hvessv litlu liðe hann barðez i mot enim mestum höfðengiom. oc hvessv scamma stund hann hafðe til at leggja undir sek heimenn allan. þa man sva synaz sem allir þeir konungar er foruscällden hava mest lovat í sinom bocom. have veret lyðmannligir þia þessum konunge. oc vist mette Lucanus segir hann þickiaz oflovat hava keisarann Iulium i sinne boc. Vilde gud at nu vere Fracka konungr slíkr sem Alexander var. þa monde skiott allr heimr þiona retre tru.

SJETTE BOG.

Alexander konungr er nu kominn i borgena Babilonem. oc nu mglir meistare Galterus þessum orðum til borgarennar i sinne boc. Se her Babilon drep heimsins. oc otta konunganna. se her nv þann Alexandrum er þv matt opptinnum sia firir i helgum bocom oc spasogum at koma mynde. oc sigra allt Asiam. Hygg at honom vandlega nu er þu þarft eigi at spyria til hans. oc dramba eigi við honom. þoat þv havir hann lucðan fire innan sterka tiglvegge. þar er hann fadmar allan heimenn með sino valde. oc sialvir konungarnir rēðaz þegar er þeir heyra nafn

hans. þessi scal vera þinn konungr. er aull veralldar bygðen mette ginnaz til yvir ser at hava. ef hans tign helde vel i alla staðe þeim mannkostom er hann tok vpp i fysto með henne. Se. segir hann enn til borgarennar. hversu stillelega storn hann veitir sigroðom þeim er geva sec i hans valld. oc lit á micla millde þess mannz er hamingian veitir flesta farsglld. oc sva lin log gefr sinum undirmonnom. oc höfuðstað rikis sins byggvir hann þeim somom. er fire scammo borðoz i mot honom. oc gerir ser af uvinum ena kgrsto vine. Nu snyr maistare sino male meifr til konungs sialfs. oc segir sva. At af margfallego munuðlive þvi. er meira gang hafðe i þessarre borg Babilon. en hvervetna i oðrom stoðum. oc af ugrynne fiar þvi er hann fek þar. misti hann þess retletis oc þeira mannyrða er hann hafðe numet af meistara sinom Aristotili. Sva mioc er þat fole orscamma er þenna stað bygðe. at þa er vinet villir huge manna. oc kveycir liotlega lostagirnd. lata þeir er veita vinet beðe fsalar við feno konor sinar oc detr. oc ef dryckrenn gerir þeim úsparan peninginn er ser vill kono kaup. þa pytir hann hana nauðga er fala letr. ef hon vill eigi losteg. þat er þar oc siðr við dryckenn. at iamvel höfðengiarnir sialvir sem aðrir lata leika fire ser allar ngr malega. Tva daga oc .xx. var Alexander konungr i Babilon. Oc þviat herrenn allr hafðe nv livat sem lyste. oc leget i dryckio alla þessa stund. var sva dignað daðen i morgom. at ef uvinir þeira hefðe nu þegar á þa laupet. mondo þeir ecki sva freknlega framganga. sem venia var til iamnan adr. Nv riðr konungr ut af staðenom með allan her sinn. oc á vullum nockorum fogram eigi langt fra borgenne.

letr hann stauðva liðet fire þa sauk at hann letr þar upp segia þau log er hann vill setia. oc þat er hann scipar oðrovis i herinom. en hans forellrar enir fyrr konungar hoðu sett. oc semr nu allar þionostur af nyio. setr hoðengia yvir hveria þusund riddara þa er ciliarche ero kallader á latino. til þess at hverr þeira mege sannliga proba þa sveit er hann er yvir scipaðr. oc scynia þat at sliet take hverr vpp sem hann þionar til. oc eige mege sa með false gera sec godan dreng. er hann er dadlæss. eða því hefirgleymt er goðr drengr gerer. þat hafðe veret venia enna fyrr konunga. oc sva foður hans Philippi at lata blasa i ludr þa er hoðengiar hersens scylldo setia merke sin vpp. en þviat sva bar opt i mót at eige matte heyra ludrenn um allan herinn fire harke oc vapnabrake því er varð. haud Alexander konungr at heðan ifra scyllde reisa vpp a dagenn háva stong til vitnescio. en taka firir mark a noittena reykh eða elld. Her með biðr hann oc byðr tignum sem útignum. at hverr scyle halldinn vera vilia af sinom verkum oc verkkaupom. en enge dirfðe sec til þess at kenna ser þat. er hann gerir eigi. eða leita frögðar fire annars frama. oc alla þannug þess er hann stundar ecke til. Sidan er Alexander konungr hafðe sagt vpp herinum þer laga-setningar er hann hafðe samet aðr með diupsetto raðe. oc allir toko því þacsamliga. þa stefnir hann til þeirar borgar er Susa heitir. borgarmenn geva stadenn vpp fire honom. oc sgr þar ól sjar. oc enn sem fyrr sciptir hann því ollu með liðe sino.

Eptir þetta ferr hann til þeirar borgar er stendr i því heraðe er heitir Uxia regio. fire þeire borg red einn greive sa er Medates het mikill kappi oc goðr

drengr. þviat hann varðveitte sec sialvan Dario konunge sannan vin. Alexander konungr varð þess varr af þeim monnom er bygðo scant fra borgenne. at leynistigr einn liggr þangat þa er borgarmonnom er ukunnigr. oc ef hann sendir þangat nokkorum part af liðe sino man eigi vart við verða fyrr en þeir koma i borgena. þetta var harðla mikil hascafor. þviat liðeno matte litlo við koma. Tauron het einn riddari konungs er opt hafðe reyndr veret at roske. hann kveðr konungr til þessar ferðar. oc nokkora riddara með honom. þa er hann valde til fire vascleics sakir. þesse maðr ferr á nattarþele með sina sveit sem fire hann var lagt. En konungr sialvr flytr herenn þegar er lysa tekr. til borgarennar yvir gliúfr nokkor. Sidan letr hann gera slaka marga til lifðar við grioti því liðeno er hann scipar til at briota borgarveggenn et nedra. þat var harðla torsottlegt verc. at vinna þessa borg þannug sem hon var sett. þviat ollomme-gen var bratt atsoenar. en hon var vida ludð með hovum homrom. oc fire því var her eigi at eins at heriaz við vaskan lyd þann er varðe borgena. helldr við sialva setning hennar. Gricikir taka nu fast at sekia stadenn. oc þo eigi iafndiarflega sem konungrenn. þviat borgarmennir fengo flett af liðe hans þat hvalf er hann var vndir sialvr oc sporðo sidan hvarke við hann scot ne griot. oc er þeir sa at hann stok ecki fire því. þa freistoðo borgarmennir þess at biðia hann fra hverfa. oc telia vm firir honom at hann monde þar eigi svig á fa er naturan sialf hafðe sva ranlega fire buet. en hann sekir því fastara sem hann ser at torsótra er. oc leitar nu mest at briota borgarliðen þviat vm þau var buet af manna hondom.

Sialfr bryz hann við at briota veggenn með buckum eða þeim tolom oðrom er þar hæfð bezt til. oc gengr iamnan fremstr af þeim er fremstir erv i atsoenne. her með eggjar hann fast lidet oc segir sva. Ho. seom mikil er oss þat goðer felagar er sigrat hovom mestan lut Asie. oc unnet allar borgir þær er ver hovom við brotez. at sova við vegge eins litils kastala. hvern mone sva sterkr staðr vera at staðet fai fire vtan varnn vilia. Engi mon sva ramligr borgarveggr at eige mone falla þegar er hann veit Alexandrum ner koma. oc enir hesto turnar hava nu nvmet honom at niga. Sva melir hann. oc þa sia Grickir hvar Tauron er kominn vpp a borgarveggenn innan með sina sveit oc gefr borgarmonnom ecke bliða baksletto. Við þessa syn vex þeira dirfd á atsoenne. en hinir er adr þottoz vruggir vm sec. þickiaz nv með ollu yvirkommir. Synez þat sumom at veria enn meðan ma. oc falla helldr en flyia. En svmir vilia helldr undan leita oc forða ser sva ef lpre gevaz á. þat er at segia at mestr lute borgarlyðsens leypr i einn kastala er stoð i borgenne. en þviat aller sia at þeim mon þetta verða scamt sciol. er þat rað teket at .xxx. manna erv sendir a fund Alexandri konungs at leita þeim lifsgríða oc leyves at flyia i friðe fra ollom eignom sinom. En þau komo svor i mote. at þeir þurfo ser engrar licnar at leita. oc dauðenn man eigi lénge dvelia at svefia þeira svt. oc þeir scylldu við þat hellzt hvggaz mega. Borgarmennenir verða ryggvir við þesse andsvor. oc þviat þeir erv sem fleire eigi fuser at deyia. vilia þeir enn fleira við freista fyrr en á dette dauðenn sialvr.

Greivenn Medates er hoðenge van yvir staðenum

sendir nv mann á laun til drotningarennar móður Darij konungs er Sisigambis het. oc herteken var af Alexandro at biðia þess at hon myke reide konungs. oc þigge frið af honom borgenne oc borgarlyðnom. Medates var beðe frendi Darij konungs oc námágr. oc þvi bað hann móður hans miscunnar leita ser oc sinum monnom. hann visse þat oc gorla at Alexander virðe hana sva mikels sem hon vøre hans móðir. Sendemaðr Medatis kemr fram ferðenne oc flytr grændet sva sem honom var boðet. En drotningen taldez lenge vndan at gera þat er hon var beðen oc svarar sliku. hversu byriar hertekenne kono at biðia sva storra luta. oc gera mee micla. meðan ec em engis valldandi. en þat er sannlect at þess se synial er sva er beðet. at enge van eða verðleicr stendr til at faz mege. Er oc hogt at virða þa hon til ofdirfdar þeim er biðr. hęvir mer helldr at hugleida hver ec em nv. en minnaz á þat hvilic ec var fire stundo. roðomz ec oc þat sva margz sem ec hevi adr beðet konungenn. at millde hans mone meðaz vm sieder af folbeidne minne. A þessa leid afsakar drotning sec. en þo ritar hon til konungs oc biðr at hann seyle geva gríð Medati er nu vill giarna geraz hans maðr ef hann a kost. oc þoat hann vili eigi licna borgarlyðnum. kallar hon ser mikit veitt ef Medates naer gríðum fire ben hennar. her ma sia hversv micla millde oc staðfeste konungrenn hafde með ser. Eige at eins gaf hann gríð Medati fire bęn drotningar er hann hafde hertekna. helldr ollom borgarlyðnum. oc þar með hveriom sem einom allar eigur sinar. oc sličan rett sem hann hafde fyrr haft. oc þvi framarr at þeir scylldo honom ónga scatta

gjallda. þóat Darius konungr hefðe fenget sliet valld a þessum lyð. oc bygðe þar fire siandmenn hans einir. monde mōðer hans eigi þiggia þeim meire licn af honom. en hon þa nu af uvin sínum Alexandro.

Eptir þetta sciptir konungr liðe sino i tva staðe. oc setr Parmenionem höfðengia firer sumt liðet oc biðr hann fara þar sem landet er betra yvirfarar eptir at leita hvar Darius konungr se nu með þat lið er vndan komz með honom nestom er þeir borðoz. En hann ferr sialfr at leita hans með einvalalið sitt þar sem landet er verst yvirfarar. oc vegrenn liggir yvir stor fioll. oc margur aðrar torfōror. oc glar sva at fara þar er mest verðr gaguleiðet i Persida. þat land er sva heitir. Sva er sagt at Alexander have hverge meire þrautir þolat en i þessarre ferð. oc hamingian hevir her i helldra lage synt honom þat at hon vill engom trygg vina vera. þat var vida at herrenn varð at flytiaz eptir gliufram eða diapurum daulum. þar sem landzfolkir var á fiollum yvir uppi. oc leypte ovan storo griote. I sumum stōðum var at flytiaz i festum vm þau biorg er hverge matte léttr i festa. Her tynir konungrenn miclo liðe. oc oppt verðr hann þar aprt at vanda. er hann vilde fram hallda. en þo lycr her sem annarstaðar. at hann bar sigr af ollum þeim er honom höfðo i mote riset. Nu kemr hann fram vm sider i Perside oc stefnir fyrst at þeire borg er Persepolis heitir er höfvōstaðr var allz Persidis. hann brenner oc brytr hana alla til iardar. oc léttr drepa hvert manz barn þat er bygt hafðe borgena. þesse borg hafðe veret hardla fręg. þviat margir fornkonungar höfðo þar longom setet. oc dregt saman sva mikinn auð. at i

ollo Asia var hvergi iammikill saman kominn i einn stað. Eigi at eins höfðo þeir þetta gort til styrks eða nytsemðar rike sino. helldr oc iamvel til þess. at hverr er sei seyllde þat undraz er þeir matto sva mikitt gull eða silfr hava saman dregt. þvi meira fe fek Alexander konungr oc i þesse borg sem hon var miclo auðgare en hver sem ein sv er hann hafðe fyrr vndir seg lagt. Sva feck agiracn her mikinn framgang i liðe Grickia at hon eggjar margan i hofuð sinom felaga þa er hverr keppiz vm at fa mest einn af því er ollom var fręð. oc margr sa er hann hafðe laðet sec af gulle oc gersimum þottiz engis aflat hava. þegar er hann sa nockoron hava þat fenget er fagetara var. Purpurena oc onnor en dyrstu klede varo riven i sundr þar er hverr riftaðe sliet er hann fek. en gullkeren þav er af hagleicnom varo miclo męteligri en af malmenom. brytividu boloxar i sman mola. iamvel ruplōðo Grickir oc rento scvrðgōden sialv sva at þau varo rōðeleg eptir. þviat með segrð oc fe leto morg limona. Sliet var endalycð þessar borgar. er sva fręg hafðe veret fyrrmeirr af sinom höfðengiom oc einna mest af Xerxe konunge er þadan heriade i norðrhalvo heimsins. hann hafðe .x. þusvndir scipa firir at rada. sia en same siglde sumum stōðom a þurru lande. oc hann veitte siaenn i gognum hava halsa. Allar borgir i Asia höfðo konungar fyrir at rada þeir er eptir Alexandrum komo þgr er hann hafðe undir sec lagt aðrar en þessa borg Persepolim. hennar merke ma hverge sia. sva var hon vandliga niðr broten. nema nockor qrmol mege finnaz i á þeire er fellr hia þar sem borgen hafðe

staðet, oc Araxes heitir. Þviat konungrenn let þangat bera hvern stein er staðet hafðe i borgarveggionom.

Þat heilt til þess er Alexander konungr var sva miclo grimmare þessom stað en hveriom annarra, at borgarlyðrenn hafðe hertekit af liðe hans noccorar .iij. þusundir. Oc þa er hann atte scamt til borgar-ennar, var þat lið sent i mot honom sva buet, at sumir hoðo latet hond eða fot, af sumum voro scoren eyron, eða varrarnar, augo voro stungin vt a sumum, sumir voro markaðer i enne sem þiovar á ymsa leið. Aller i þesso liðe voro meiddir at noccoro, oc þannog at hverr matte liva lenge við sina scom, þa er þetta lið com mot konungenom, eclaðiz hann i fyrsto sia scrimsl hellðr en menn. Oc er konungrenn varð varr at þesse enn vesle lyðr var af hans liðe, fellde hann sialfr tár, oc allr herrenn með honom, oc snerez þa sciott sa sigr er aðr var fengenn i sara sul. Síðan styrkir hann þetta lið með fogrom fyrirheitom, segir at hann skal geva þeim allt þat er þeir vilja kraft hava, hvart sem þat er heima i fostrilande þeira, eða annarstaðar i hans rike. Nu ferr þetta folk fyrst abrott or herbuðom at gera rað sitt hvat af skal þiggja þvi er konungrenn hevur boðet. Svmir vilia staðfestaz i Asia þar sem þeir voro nu staddir. Sumom syniz venna at vilia heim Griclanz fostriarðar sinnar, Euticon het einn maðr i þesso liðe er oc var ágétr af sinne snilld. Sva er sagt at hann have talat a þa leið vm þetta mal. Hversu monom ver þora at syna oss heima i varo lande ef ver scommuniz at ganga vt ór dyllizom þeim er ver bygðom fire scommo, þess erendes at biðia oss hialpar, oc nentom ver varla þat til at vinna at syna varom felogom

hvilic ferlike ver erom orðnir. Oc þvi synez mer sva sem þess monde hvern lysta at leyna sinom lytom sem mest oc koma ser þar er hann vere ollom vkvunastr, þviat þar er høgast af at hyggia sinne ofarsöld, en vesell maðr ma þannog hellz gera sec sçlan, þeir er freysta hollosto felaga sinna síðan er hamingian hevur herra sciliz, vito eigi gloria hversso scamma stund hormoð er eymð þeira, saer einir fella tár fire þat, en þegar er tarea þorna þornar asten oc milden með. Er þat oc ecke samfert kvein oc kvíða vesals manz, oc dramb ens sela með varkunnar-leyse, en sa er sannr oc ágétr vinr, er eigi leggrr leiðende á vin sinn, þoat hann velle i micla vesoll, þat er vande manzens þess er hamingian vill vel, at velia ser vini eptir hennar þocka. Oc sva mette vera at hverr varr firelite annan, ef eigi hefðe iofu vgipta til handa fallet ollom af þessom þrim þusundum, eða hvat etlit þer segir Euticon, ef ver viliom vitia heimkynna varra, hversso hvsfreyior varar myne við oss taka, þer er ver fireletum nauðgar þa er ver hovom hernaðenn, ho ho, segnar mono þer oss saðma oc kalla liufa þa er leiðelegir erv, Allvkunneg er þeim konan er hann trver henne sva vel, þviat hennar skaplynde er varlet veðr visara, oc briosteno blant-are enn hardaste steinn er adamas heitir, eða man sv vera blið oc hgg sinom bonda giptotomom er honom var haurð þa er giptan fylgde, þvi villda ec hellðr þat rað eiga með yðr at ver staðfestimz her sem ver erom vkunner, en fyrir veniv sakir styggvaz menn nv eigi við at sia oss er orðnir erom fyrir en dauðenn kome sem halfeten lic. Nu lycr Euticion sino male, en maðr verðr til at svara honom, sa er

Techilus heitir, oc segir sva. Eigi liz mer vart mal slikan vtveg beztan eiga sem nv var tiadr. Engi dugande maðr virðer via sinn eptir yvirlitvm. eða firelitir hann af áfelle harðra forlaga. eigi hevur naturan gort oss afleitlega. helldr grimleikr fiandmanna varra. illz eins kalla ec þann maklegan er hann semmaz sialfs sins oc harðrar hamingio ef hann helldr manndomeno. þeira manna er þat at orventa ser hialpar af odrom. er enga man oc vęita en þeir gtte nockors gods koste. oc proba slicir af sialvum ser at litil millde myne hva i annars brioste. havet mitt rað goðer felagar. oc hvęset at guðen forna oss meira gott. en ver męttem vetta fire stundo. þat ero fręndr oc fodorleisð conor varar oc eignir. heilir sva verðum á brott or þesso lande. er oss ma þyckia sem myrkvastova. oc tokom apr til var bliðara lopt. betre mal oc betre siðu. fire hvi scolum ver her vera vilia vesalir oc anauðgir. ef kostir er at fara til fostriardarennar. þviat ę monom ver þar frialsar vera. Vtlogðom monnom þickir ser mikit veitt. at þeir næ hera þein sin at eins a fauðorleisð sinne. Vere þeir her nu þa með okunnom þiodum er firer þvi forðaz fostriarðer sinar. at þeir trva illa frendom sinom eða hvsfreyiom. en ec scal at viso venda heim i mitt land. geve guðen mer song áfram at koma. Sva lycr Techilus sino male. en sam syniz þetta þannog sem haan hevur tiadr. þviat maitug venia varð rikare með flestom en nattura. Oc þat syniz konungenom sialvom seta meira raðe sem Evticion hafde mellr. oc þvi gengr þat fram. hann gefr storar eignir ollo þesso liðe. oc þar með sva mikit lausafe. at hverr hafde allt yfret við at bua.

Siðan er Alexander konungr hafde sva sēt fire þesso liðe sem hans tign byriade. þa ferr hann i Mediam. oc scundar ferð sinne sem mest at hann mege þar na Dario konunge. hann var nv kominn til Ebactana hövuðborgar i Media. oc etlaðe þaðan i þann luta rikis sins er Bracta heitir. en þa er hann fek niosn af. at Alexander for eptir honom hvallega oc nalgadez mioc fund hans. þa sciptir hann um raðagiorð sinne. oc byz til bardaga i mot honom. vill nu helldr lataz en lengia með flotta lif siðt. þa er herr Dariz var saman kominn i einn stað. letr hann kveðia ser hliods. oc talar siðan a þa leið. Ef hamingian hefde valet mer þat lið er daðlaust vere. oc dauðann etlaðe drengiligan með hverio mote sem hann verðr. monða ec helldr þegia goðir halsar yvir þvi er męlanda vere. en dvelia dagenn af með tomom orðom. en þviat ec hevi reynt yðarn manndom. oc vist meirr en ec villða. oc ec veit nv gorla at enge maðr getr ser betri eign en goða vini. þa scoommoz ec enn eigi at heita konungr. oc mest fire sakir þeirrar staðfeste er þer havet mer synt. er einir havet loteð alla þa dað oc drengscap. er allt Asia seyilde haft hava oc helldr villduð fylgia mer er tysvar heveg á flotta komet. en þiona þeim enom sigrsøla Alexandro. Oc ef ec ma eigi. þa munv þo gvðen giallda yðr macleg laun fire slicra raun. oc þeir er eptir oss koma i heimenn. mono eigi sva dauvir at eigi heyre þeir yðart lof. oc eigi sva ranglatir at eigi reide þeir slicra manna fregð oc frama. Sva meguð er hvęsa at fregðen man eigi fara i molld með yðr. oc framinn kann eigi deya. Oc þvi vil ec eigi hedan af leggiáz á flotta. helldr vil ec með

yðrom styrk oc raðe risa við úvinum minom. eða hversø lenge scoluð ér þat þola at vtlendr kónungr raðe ríki varo. en ec se gor vtlögr. Annat hvært scal ec lata livet með semð eða vinna þat allt aprt er ec heve latet. Eða syniz yðr sgmilict at Dariusz yvir-konungr allz Asie gere sva vilia vikingsens Alexandri. at eptir dgmom Mathei gevez hann í valld hans oc take með þockom ef hann þiggr af honom valld yvir einhverio heraðe. eða scal hann liva til þeirar neiso at þiggia nockorn part af ríki sialfs sins honom til vegs er veitir. Engi scal fire þesso hofde raða eiga. enn ef nockorr lytr þat scal hann eigi því mega hglaz at hann se minn fiorgiavi. þviat á einvm dege scal pryðeigr dauðe taka fra mer hvartveggia livit oc ríkið. Oc ef þer villdet sem ec goðer drengir þa man oss eigi verða mein eptir dauðann at drambe Grickia. late hverr sem einn sialfs sins hond hefna sin. eða verða ser at allrdrage. Nv þa ef gvden villia eigi fylltingia þeim er retto male fylgia. oc etli þau ser eigi soma sannynðen at veria. gerom þat þa er oss man lovat vera. deyiom sem drengiom somir. heyreð nv oc havet þat er ec bið yðr fire framavere forellra varra oc frænda er sva opt scattgilldo ser þetta fole er nv berse oss í moti. gerit sem yðrir attungar. faet sigr með spmð eða fallet með fregð. þar vm er golt at velia. Sva talaðe Darius sem nv er sagt. en enge romr varð at male hans. þviat liðet var allt nalega felmsfyllt oc fusara at flyia Alexandrum en snua imot honom. Einn maðr varð til at svara konungsens eyrende. sa het Archabatus vinr hans harðla hgr. Giarna vilíom ver yðr fylgia herra segir hann hvert rað sem þer vilet vpp taka. oc

dauðenn einn scal oss scilia mega. Eptir þat er þessi maðr hafde þetta meyllt varð romað af liðeno rað konungs. en auðsgtt var þat á yvirbragðe vel flestra at þat syndiz vradlect.

Fra því er nv at segia at þeir menn í hirð Darius konungs er annarr het Bessus en annarr Narbazones. oc konungr hafde gort micla af litlom. sva at þeir reðu nv baðer fyrir miklo liðe. bera saman þat rað at þeir scyle taka hann sialvan hondom. oc ef þeir fa eigi forðaz Alexandrum. etla þeir sva at kaupa sec í fríð við hann at sfera honom Darium lifanda. en ef þeir fa sett vndan honom. etla þessir vandu þrjár at drepa drotten sinn oc taka ríkit eptir hann oc elaz síðan imot Alexandro. Oc þviat þeir sa nv at flest allt lið Darius var vfst at fylgia honom við þat er iamnan toe þungt at falla. þa neyta þeir sva þeiror gulo at Narbazones gengr á fund konungsens. oc er hann kemr fyrir hann. melir hann a þa leið. Minn herra segir hann veit ec at mislica man þer þat er ec etla vpp at bera. en opðega verðr saren sart at læna. oc morgo sinne batnar enom siuka við beiskan drycc. oc ef menn verða nauðugliga staddir í siovar storme. þa kasta þeir vtan borz miclom luta eigu sinnar til þess at þeir halde sialvum ser heilom oc scipi sino. oc bera sva hol til batnaðar. Scilia mattu herra at því sigraz úvinir þinir iamnan a þer. at gvden ero gagustaðleg þino male. oc því koma þinir menn hart niðr at hamingian vill yðr eigi veita til sva stora luta sem þer havet í starvat her til. Nv vere þat mitt rað at þv leitaðer hennar á fleire vega oc dryckir ur smærom kerom vm stundar sakir. en þat er at þv gevir vpp konungsnafnet oc ríket með

einhveriom vana þinna oc villdarmanna. þeim er með nyiom heillvm fengi frelst oc friðat lond yðor vðan ágirne þessa sandallocks er þer faet alldregi ro fyrir. en síðan takir þu tign þina með friðenom oc konungliet valld yvir ollo Asia þat er enge ma annarr at retto eignaz meðan þu ert a live. þetta mottle sciolt skiaz. þviat ef höfðenginn fex sa er sigrsælle vere oc meirr naturadr til at heya folkrorstor. þa scortir enn eigi lídsallann i Bracta eða Indialande. þar megom ver enn meira fa en ver havem adr lateð. Eða firir hvi scolom ver rasa fram i dauðann. þat er karlmannlegt at forðaz hann. en hataz eigi við livet. vþrifsir menn oc elinlausir leggja leidende á at liva. oc eigi er þat vndarlect. þviat enom nennolausa þeim er narir i heiminom er sem dauðe. þat er livet scal heita. En þar imot freistar enn frgkne hversvetna fyrr en yvir hann luke oc er hann hevir reynt til fullz vm sin forlog. þa er honom sem hinom lovat at deyja. Geret nu sva vel goðe konungr taket vpp heillt rað er ec vil raða yðr. her er nv Bessus vinr yðarr vitr maðr oc harðfengr. faet honom rikisvond yðarinn oc korono til þess at hann friðe firir yðr. oc er hann fer þat gort taket er sialvir apte sem verduct er tign yðra með betra tima. Við þesse orð Narbazonis varð Darius harða reidr. oc melli sva. Gorla seil ec af þinom ordom enn vande drottens svikare, at þat er þu kallar rað. erv velgøðe. oc þviat þu þickiz tima til þess hava fvnðet. villtu at visv rena mic eigi at eins rikeno. hellðr iamvel liveno. oc síðan bregðr konungr sverðe. oc monde hava hoggvet hann nema Bessus bede firir honom. oc þvi for þat eigi fram at hann hafði mikinn afla. oc þoat

hann lete sem hann hēðe Narbazoni friðar. þa sa Darius þegar er hann hvgsaðe hvat á mynde liggja ef hann gerðe eigi sem Bessus bað er slicts atte koste við hann at þvi sinne er hann villde gort hava. Eptir þetta biöða þeir Bessus sinom monnom at setia herbuder nockot i brott fra öðro líðeno. En Archabatus. sannr vinr Darij. telr þa firir honom at gevandi se ró reiðe. oc melir sva. þat villða ec herra at þer bgeret með þolenngøðe þat er uvizka flutte með folsev oc rangsýne þessa manz. oc røðde með raðleyse. Oc þviat Alexander nalgaz nu mioc. oc þer eigað enn þaðan sem fyrr mikils hasca von. þette mer rað at þer leitaðe at hallða saman líðeno með þen oc bliðv. enn at þat scilðez eige fra yðr af svndrþyeke. oc gëttet einkóm með vingan til þess riddara líðs er þer havet her fengit i Bracta. þetta rað likar Darjo konunge vel oc síðan lętr hann setia herbudir sinar. oc er nv þo hvgsiukr harða. þviat hann scilr at styrkr hans gerez mioc vstaðulegr. Oc þviat hann gæðe eigi firir margfaldlegom áhyggjom konungligrar stiornar eptir fyrre veniv. þa gerðe líðet raðlaust oc litt samhvga hvat vpp seyilde taka. At sialvom honom var oc sva litill gaumr gevonn. at nalega var hann longum einn saman staðr i landfiallde sino. Nv hera þeir Bessus enn saman rað sin. oc tia með ser at torvellt man verða at taka konungenn hondom oc þat var liclect. þviat sva er sagt at þangat i lond veita menn sva micla vegsemð oc hollosto höfðengion sinom. at iamvel þeir er ottaz þa meðan rike þeira stendr með beztom bloma þiona þo oc tigna þa með sama hette sem fyrr at halla take hamingio þeira. varla kvnnv þeir niðr leggja þa lofneng er vm sinn hava

þeir vpp teket at veita. Oc þviat þesso folke var þannog faret er undir Dario var. mattv þeir Bessus oc Narbazones eige fá valld hans sva openberlega nema þeir hette mioc sialvum ser oc liðe sino. Þvi synez nv rað at gera þat þat yvirbragð á. at biðia ser licnar. oc kalla mioc mismellt hava veret. at Darius geve vpp konungdom sinn. Nv liðr af en nesta nott. oc þegar vm morgonenu eptir. byðr Darius at vpp scyle taka herbudernar. Oc iamskiott koma þeir Bessus oc Narbazones með miclo liðe til fvdnar við hann oc falla til fota honom. biðia af ser reide minclega. en kallaz heðan ifra sem her til vilia þiona honom trvlega. oc gera þat allt er hann vill firir þa leggja. þat sonnvðu þeir sem oppt verðr mellt. at marg melir þa sagrt er hann hyggr slátt. en sva fengu þeir vm talet oc sunkat see at hann trvðe þat allt falslaust er þeir mello. oc gaf vpp bliðlega þat er þeir hado. En eigi iðroðuz þeir þa heldre en aðr sinnar vhevo. er þeir sa hverso miðlrr oc miscunnsamr var sa en gode konungr. er þeir etlodo at svikia. oc þviat Darius trvðe monnom sinom sialfs oc vente þaðan eigi svika sem fram komo. en oltadez Alexandrum er nu var mioc sva komenn eptir honom. tekr hann enn þat rað hvat sem hann hevir fyrr rætt. at hallða vndan oc forðaz hann sem fere gevr framurst á.

Sa maðr var i liðe með Dario konunge er Patron het. gerzer at kyne mikill vinar konungs. hann var settir yvir Grickia lið þat er var með Dario. Siðan er þessi maðr varð varr við at þeir Bessus oc Narbazones satv með svicrþdom vm lif konungsens for hann sem nest honom sialvum með lið sitt til gezlo

við hann þegar er herrinn fluttez or stað. Oc iamskiott sem Patron naðe male konungsens melle hann til hans a grizko. þv gode konungr segir hann. ec vil gera þer kunniet at þau svic er ec veit vist at þeir Bessus oc Narbazones hava saman boret mono syna see bratt ef sva ferr sem þeir hava etlat þviat nv man vera komenn endadagr þinn eða þeira. Nv þa til þess at ec mega hrinda þessarre vhevu er þeir etla fram at hava. lat mic með mino liðe vera gezlomann þinn i dag. oc biðt at kvellde at landtialld þitt se sett i millom herbuda þess liðs er ec em yvir settir. oc siðan haldiz þesse hattr meðan nauðsyn krefr slikrar breytne sem ec heide. Ec oc minir sveitvngar hovum firirlatet foðurleifðer varar. en ventvm oss þaðan allrar vppreistar sem þer ervt herra. oc vist er þat satt at segia at ec vtlendr maðr oc litels verðr mondag eigi biðadz til at geraz þinn hafsvðvorðr oc gezlomadr sliçs hofðengia ef ec se nockorn annan vilia nv veita þer þa þionosto. þesse maðr Patron varð ágetr af þeim trvleic er hann veitte lanardrottne sinom. En þat syndiz her sem optarr kann verða at sinom forlogom verðr hværr at fylgia. Darius konungr hefðe ser heilvm haldet ef hann villde þiggja þat er Patron haud honom. en þviat þess var af auðet. svarar hann sva þesso male. þoat ec hava iamnan reynt yðarn trvleic Grickianna segir hann. oc ec vita vist at þer vilet mer heillt raða. þa mon ec þo eigi sciliaz fra mugenom minna manna. þviat hellðr villða ec vera velltr. en trva eigi þeim er mer eigo at launa sin þrif oc þroca. hvat sem yvir kœnn liða. man ec alldrege flyia sialfs mins fylgiara. Oc ef þeir vilia mec nv feigan. þa forðumz ec eigi dauðann. heldr

fyser mec til hans. Eptir þat ferr Patron til liðs síns með micla úglede fire þat er konungrenn villde eige þiggja þau heilræði er hann gaf honum oc vist hefðe þiggjande veret. þviat þessi maðr villde gjarna geva sec fyrir sinn lanardrotten, oc hallda manndomenom i alla stæde. Sva var Bessus ner staddr þa er Patron hafðe talat við konungenn at hann matte hvert orð heyra, en þviat hann scilðe eigi þa tungu er þeir mellto varð hann varr af tula einom hvat þeir taulodu. Oc þat eina stouð þa firir er hann stefnde eige þegar at Dario, at honom þotte raðuligra at fa hann livanda i hendr Alexandro oc alla sva sialyvm ser hans vinatty, helldr en drepa hann þvæt fyre gevez á. Bessus dvelr nv til netr vögvo sína, þviat notten gerer margan diarvan at dryggia, þat er ræzla með scamfyllu bannar á dagenn at gera. Oc þannog hattar hann þa, at þegar er hann naer male konungsens, þackar hann honum þat er hann hlydde eigi a slerðsamlegar fortolor Patronis, oc segir auðsynt vera i hans tilsetningo at hann etlade kaupar sec i frid við Alexandrum með hoðe Darij, kallar oc eigi undarlect at utlagr maðr oc oreigi vinne flest allt til siarens at hann fae. Darius konungr tok liklega þvi er Bessus mellte, oc visse þo vist at þat var allt hollt oc heillt er Patron hafðe raðet honum en þar var nv komet at hvarveggja var harðr kostrenn at trva eigi monnom sinom sialfs, eða vera svikenn oc hætta live sino þeim i hendr er tynt hoðo trvleikonvm ollom.

SYVENDE BOG.

Sva segir meistare Galterus at þann dag er þeir Bessus oc Nabuzones reðu þat með ser at dvelia til eptirfarande nêtr vögvo sína, tok soleunn seinna ganga en hou er von til þess at lengr en scemr frestadið þat niðingsverc, er þo varð fram koma. Tunglet var oc tregt til at syna sec oc sia þann glêp er þa monde geraz. En þo varð solen at setiaz, en tunglet at taka sína ras eptir firesettr scipan oc hoðe þess er þau þiona, oc þvi kom nv nott eptir þenna dag sem alla aðra. Darius konungr liggr þa vacaunde i lantiallde sjno, oc hvgsar hvert rað hann scal taka, en þat hendir hann sem margan at raðen þrotar firir honum, þviat ecke ma feigum forða, þar til sinnaz alldrege raðen, þo mellte hann þessom orðom firer munnri ser, þv gode fader allra gudanna, hvat etlar þu sidarst at sia firir mer eptir þau morgo valk oc vaandræði er ec heve þolat i rike mino, eða scolu þar en efsto forlogen eptir fara, hvat heve ec sva illt gort at ec sia maclegr þess afelles at vinir minir vili mec feigan, oc ec scyla þeim eigi trva mega er firir mitt lif ette sialva sec at vedsetia, oc minir þionostumenn se mer grimmare en openberir handmenn. Ef ec heve veret úverðugr þess micla rikes er ec heve haft, eða stiornat illa minom undirmonnom, have logen eigi sinom rett halldet firir mer, oc kalle lyðrenn mic hava veret ser viking en eigi rettan konung, eða have Darius þa er hann scyllde dæma mal manna horet firir borð lut ens fatka, oc sellt rettlget i sinom domvm firir mutur oc manna mvn, eða neckorr have latet sína fodorleifð, oc vordet arfræningr af

hans agirne, have fundiz með honum svik og sannleiks hatr, vist em ec þa verðr at deyia, og eigi bið ec þa gvðen dvelia dauða minn, höllzte langt líf hava þau mér veitt ef sva er, mælegt er at þeir Bessus og Narbazones verða þa minir scadamenn, og himna-buarnir late sva verða sadda sina reiðe rettliga i svivirð-lego drape Dariz. En ef öðrovis veit við og hava ec rettlegt elscad sva sem nattura manzens ma hera fire sinom breyscleic, gere gvðen þa sva vel, late mec eigi biða sva neisvlegan dauða, at vþrifnir þręlar og dauðlauser drottensvikar stande yvir minom hövud-svordum, heldr komi mér fire nockot mitt meinleys og grandlaus gve, en þeir so daudamenn er þess erv verðer, eigi kann ec annars beiða, en rettlatr madr take firir sitt rettlegt mæleg laun, og vandr madr fæe firir sinn vandscap þat er hann hevir til verkat. Nv have guðen lastradet með ser at minn endadagr seyle nalgaz fire hvi scolo aðrir en ec sialvr verða mer at allrlage, eða fire hvat kom mer at hava forðat fiorve mino við Grieki, ef menn minir sialfs sevlo leggja hendr á mec, eða scal ec evaz i at veita mer heldr sialvr scada, þesse hond og þetta sverð ma þat vinna, þoat ellen meðe mec nv mioe. Oc þa monde Darius konungr hava lagt a sér sverðeno nema þat þere við, at einn gellingr sa er var innværdr hans og þa var einn við staddr, hefðe sleget vpp ope miclo, en hird-en oll su er ner, var staudd i herbudunom, og opet heyrde hvge at konungrenn monde vera drepenn, segir þa hverr öðrum fall hans, og geriz nv illr kvrr i lideno. Margir eggja þess at lidet seyli vapnaz, og leita til hefnda, en þviat flestir erv felmsfvllir firir otta sakir vurðr ecki af þvi, og þar sem alli þeira

var mikell er margir þottuz vita at á svikom mondo veret hava við konungenn stoð af þeim sa otte en sva sigrade drengenn fire ollom, at engir þorðu taka til sinna vapna. Oc þegar er Bessus og Narbazones spyria þesse tidende at konungr vere fallenn, biðia þeir sina menn alla vapnaz, stefna sidan með ollo lide sino til þess landlialdz, er þeir visso at konungr hafðe sovet i, og ryðia ser goto með odde og eggio igognum þat lid er þar var saman komet, en þeir fundu konung lífs er þeir hvgeðu dauðan vera, þa taka þeir hann hondum og lata siotra, synex þat nv her sem iamnan kann henda, at hamingian er ústauðug þviat sa enn same Darius, er fire scommo sat i gylltri kerrv, og herrenn allr ottadez sem konung sinn, er nv settr i einn hervelegan cart, og hevir eige valld a sialvum ser, og þat eina gera þręlar hans nv til tignar honom fire nafus sacir þess er hann hafðe boret, at þeir setia á fętr honom siotra þa er or gulle voro gorvir. Allar sehirlzor hans gera þeir ser at herfange sem hann sialvan, sava nv sidan á flotta með allt saman at þeir fæe forðaz þann er eptir ferr. Hvert etliz þer at fara, segir meistare Galterus grimmir glöpmenn og neisulegir niðengar, mon nockor landz eða lagar mega leyNaz yður yhefa. Nei, kunnect man yðart nafun hvar sem þer faret. Man og enge sva rier sidan, at vm see mege vruggv vera firir þyrstanda þręle til dreyra sins lanardrottens.

Nu er at segia fra Alexandro, at hann scvndar ferð sinne sem hann ma mest þangat eptir er hann spyrr at Darius ferr vndan og stefnir til borgar Ebaetana, þviat hann hvge Darium myndo þar vera, etlar nv at setiaz vm stadenn, og sciliaz eigi fyrr ifra.

en hann hevir brotet allan til iardar, oc nat konungenum sialvum, oc leida sva til lycda langan vfrid. En þa spyr hann at Darius hevir flyet i brott þadan oc iamsciott styrir hann þar ifra, oc etlar at hallda eptir honom i Bracta, þann luta rikesens er sva heitir, oc þa kemr einn niosnarmadr sa er þat kvno sannlega segia Alexandro, at hann mone eigi þurfa langt at rekaz eptir Dario þadan ifra. þviat menú hans sialfs segir hann hava svikit sinn herra, oc settan i bond sem einn illyrkia. Alexander konungr varð vkevde við þessa tidendaspurinn, oc letr kalla sidan til sin höfðengia hersens oc segir þeim sva. Nu er scamt eptir ervedes vars, oc horvir til þess at ervedeslaunen mone verða mioc mikil. Ver hovum spurt þau tidende er þo ero mioc harmande, at vandir menn hava svikit goðan höfðengia. Darius konungr hevir þau giolld teket imote goðo yvirlyete þvi er hann hevir veitt villdarmonnom sinom, at þeir hava settan hann i bond scamt i brott heðan, mon hann nv vera dauðr eða liva nauðigr við sva micla scomm. Nv þa goðer felagar, ride hverr sem hann ma mest af taka, til þess at ver megem hialpa Dario, en drepa þa niðengia er sva neisvlega leev við hann. Era minne manndomr at þyrma honom yvirkomnom, helldr en sigra hann þa er valld hans var með beztum bloma. Allir rgma vel þat er konungr melli, oc heita þvi, at i hvern hasca sem hann leidr þa, scyle þeir honom fegnir fylgia, oc nu ferr hann sva hvallega, at herrenn scal eigi taka hvilld at komande nott helldr en vm dagenn.

Alexander konungr kemr með her sinn þa er natta tekr til þess staðar er Darius hafde veret þa er hann var svikenn oc handtekenn af Besso oc hans

sveitvngum, þar koma imot konunge .ii. menn þeir er helldr villdo sumtengiaz sveitom Grickia, en fylgia lengr þeim flerðarfulla flokke, er þeir Bessus oc Nabazones voro firir, þesser menn gerðuz leidtogar fire Grickia her um nottena, þviat þeir vissv gorla hvar gagnstigrenn var at hallda eptir þeim Besso, konungrenn ferr nv með liðe sinn fylcðv þannog at fylkingar voro ferhyrðar oc iamþiokvar ollomegen, oc sva let hann liðet fara geteliga at þessa scipan scyllde hverge slita, oc þa er var vm miðnettis scoid, kemr imot Alexandro konunge einn flottamaðr af Darianis sa er Brocubellus het, oc segir honom at Darius var enn a live, oc eigi lengra þadan i brott en halvan þriðia tog milna, þesse maðr biðr konung fara varlega með her sinom firir þvi segir hann at þeir Bessus oc Nabazones erv nér yðr með mikil lið oc vel buet, oc eptir þa miclu vhefu er þeir hava gort man þeim nv fätt i augu vaxa, en þat er iamnan reynt at heliarmadrinn er harðr við at eiga, sa er hann ventir ser engrar vilnsnar ef hann kemr i valld uvina sinna, Við þessar fortolor tekr at vaxa miok akave konungs vm eptirforna, oc hann eggjar nv fast at enge spare sporana við sin hest, Eigi liðr langt adr, en Grickir heyra harc oc mikinn gny er kerrvnaar ganga þess liðsens er vndan helldr, oc forðaz vill þeira fvnd, oc nu mette þeir vel sia Serkia lið, ef eige meindað mollandryc eða ioreykir, oc fire þvi bavð Alexander konungr at liðet scyllde stoðva sec, oc þegar er þat matte verða, oc niðr sette mollandryket, þa ser Bessus þadan er hann var á fialle nockoro með liðe sino hvar Grickia herr for at honom, Við þessa syn varð honom eigi gott, þviat hann gat eigi flarre hvat hann

monde vpp taka. firer þann glæp er hann hafðe gorvan. ef Alexander fengde mat honom. I annan stað er þat at segia at þegar er Grickir sin lið Bessi. fara þeir sliet er af ma taka vpp i gegn fialzhliðenne. oc ecke ma þat enn a finna. at þeir mone forillaz at etia við allamvneñ. Hefðe Bessus sva mioc veret hvønn at hvg oc árðe. sem at svikvm oc velreðe. mette hann nu sva mikil illt hava gort Alexandro at røsliga þette hefta vera þeira hervirkia er hann hafðe gort i Asia. þviat hans lið var þvi ollo frekntegra. sem þat var miclo fleira. oc hafði styrk sinn allan þann er svefu oc fetzla ma mannenom fa. oc ef Bessus þann er stefnt i þetta sinn á Gricee. monde synz hava hverso mōden meinar. eða hvat hvilðen veitir þeim er beriaz scolo. En tveir lvtir með hvgleyse bonnoðo Besso mest til at raða. hvatleicr Grickia oc nafn Alexandri. þat nafn er allr heimrenn ottaðez. oc fire þat sama orvilnaðez Bessus at hann monde sigraz megu við allamvneñ. Teer nu þat rað at hann snyr á flotta með liðe sino. oc telr þat firir Dario konunge i einne herveligre kerrv sem fyrr er sagt. at hann seyle stiga á best. oc forða með flotta live sino. firir ovinom er eptir fara. konungrenn svarar oc quez eigi hirða hvat svikarinn segir. biðr at guðen seyle hefna honom. oc Alexander konungr ef hann er slier drengr sem hann er sagðr. þoaf lif mitt liggi við. scal ee eigi lengr segir hann fylgia þeim flokke er yvir ōngu þyr nema flerð oc velom. en ee þarf nu ōngu kviða. þviat ecke ma falla við vm hamingialeyse mitt heðan ifra. sa dauðe er vander þrelar þeta sinom herra mon setia mina svl. oc fa mer hvilld eptir margar navðer er ee heve þolat. þesse orð konungs standaz þeir

Bessus eigi. oc hans sveityngar er i svikvm hoðo bundez með honom. þeir bera nu vapna a Darium sva þyckt sem hagl drife. oc sciliaz eigi við hann fyrr en hann er serðr til olivis. þar drepa þeir i hia honom pionostosveina hans tva. þa er iafnan hafðo fylgt honom. oc sva sgra þeir eyke þa er dreget hoðo kerrv hans. til þess at nv scilðe sem fyrst þeira felag oc foroneyte.

Eptir þetta verk flyr Bessus i Bracta þat rike er sva heitir. en Narbazones helldr vndan i Hircaniam. fire þa sok sciliaz þeir oc dreifa liðe sino. at þeir verðe þa scinna vppspurðer en adr. Sva scyllder til flottans ein saman ræla. en sumum visar van til slicis utvegur. sa lutr er maðr ma þvi siðr missa til fylgðar við sec. sem honom felle þyngra. þviat vānen tiar þat iafnan þeim er henne trver. at hann mone biða betre daga. Sva er sagt at þo heimtað saman einar .v. þusvadir þeira riddara er eige villdo flyia. oc helldr kvru at falla á fōdurleifðum sinom oc veria meðan þeir mētte log oc rettynðe. þotte þeim goðr hvarr er vpp kvemi. at iengia lif sitt með vasclegre vorn. eða lataz við godan orztir. oc liva eigi við seom eptir slican lanardrotten sem var Darius konungr. Mikill stolde var þat af Darianis. er þegar hefto sec af flottanom er þeir fundu at nockorir villdo vdrnam veita. oc meðan þeir gato varla raðet með ser hvart þeim scyllde kerra vera vornu eða flotte. þa driva Grickir a hendr þeim. Oc nu sem iafnan hava þeir ser .iii. lute þa er bezt koma þeim er beriaz eiga. þat erv vapnabunaðr goðr all oc vruct árðe. firir þvi tioar nu ecke rēddum at flyia. at þo verða margir falla at frēknir se. her varð oc sa lutr er eigi

mette trvlegr þickia at miclo voro fleire, her teknir, en þeir er toko, herfanget var oc halvu meira, en þeir mette nytiom a koma.

I þessare hrið letoz af Darianis .liii. þusundir riddara þeira er vaslect viðnam höfðo veitt, oc sva seint vrðu Grickir nv saddir á mandraponom at þeir lettvi eigi fyrr en konungrenn bauð þeim af at lata. Eptir þetta leita þeir ser at matfongum oc drepa niðr busmala þann er Darius hafðe reka latet eptir liðe sino. þvi nest rannzaka þeir eptir hvar Darius konungr myne verá, oc rauva alla vagna þa er Serkir hava att, oc þo finna þeir hann hverge, þviat eykir þeir er drogv kerrv konungsens höfðo reikat i dalverpi nockot, eptir dalnum rann einn litill lekr, þannog hafðe runnet fire þorsta sakir, einn af Grickiom sa er Polistratus het, þesse maðr ser eykena, oc gengr þangat til er þeir voro, vill scynia hvat þeir have með at fara, oc i þeire kerrv er þeir voro firer beittir, finnr hann Darium konung at komenn bana nalega, hann var hylðr nockorom scinum herfelegom, Polistratus spýrr a þa tungu er Indiamenn mela hverr hann vgre, en konungrenn verðr harðla fegenn er hann matte scilia mál þessa manz oc svarar sva, Vist hevir Darius konungr eigi með ollo tynnt hamingio sinne, er ec scal eige þurva tula til at tala við þec, er oc nv þat eina sva at oss sneuz til huggannar er þu matt heyra oc fra bera hvat ec megle sidarst adr en ec enda lif mitt. Vilda ec giarna at Alexander konungr vere nv sva ner mer sem þv ert, oc mette sva milldr uvinnr heyra mec, oc myndim við þa fa sciott sett þa longu deily er vit hovum att. En þviat orlogen banna at við megem viðr talaz, þa scalltv

hverr sem þu ert segia þau mín orð Alexandro, at við þat fer ec af heimenum at ec á honom mikit gott at launa sva somasamlega sem hann er til moður minnar oc sonar mins, þviat hann gerer þannog til þeira i alla stæde sem dyrlegum höfðengia somir, en herðir eige á þeim sem hermenn ero vanir, þann flandschap er var i millum hevir veret, hann hevir minn uvinnr veret allar stvnder, oc þo mer hollare en þeir er ec hvgrða at vinir minir vgre, þviat Alexander hevir lif gefet minom astmonnom, oc með liveno veitir hann þeim virdelect yvirleste, en þeir er ec trvða sem sialvom mer hava sviket mec, oc launat sva þat er ec heve með liveno gevet þeim mikit rike, Hormoliet er þat at segia, at þeir hava drepet Darium er sialva sec monde vedsett hava firer hans lif, ef þeir vere dugande drengir, Fyrir ávinnum sinum fek hann varðveittan see, en við svikum vina sinna fek hann eigi sed, Nv bið ec at Alexander laune þeim er mec hava sviket sem þeir hava til þionat, oc late þa taka þvilika hefnd sem þeim dugir er drept foður sinn, I sliuk malgveste scyllða ec sva hans hefna, ef hamingian hefðe mer gevet hera luf, en eige man mic einn sliet henda kunna, helldr er þat sameiget ollum þeim er morgom scofo stiorna, en þviat ec á þenna malalut at sinne, þa deme Alexander konungr nv rettlega, oc refse sva þenna glep er þrellenn hevir gort i drape sins lauðdar, at eige þicke minne nyivng i refsinginne, en i verkeno sialvo, gerer hann eige a þa leið, man á draga firir honom þa biartv fręgd er hann hevir adr feuget, oc freste hann hefndunum eða late minne verða en maklect er, Ber oc þat ifra minum orðum, at ec bið hann vera varan um sec, oc sia vandlega við sliukum svikvm.

sem ec heve firir orðet. oc giallda varhuga við þeim hasca. er sciott kann at svva. en geta sva meðan hann riker rettletis oc nytsemðar at hann vere hvar- tveggia með iafnaðe. Oc nu þa bið ec þess guðen himinrikes oc helvites aðr en ec deoya. at allr heimr þione Alexandro. oc sa enn micle se mestr i miclo rike. þar með bið ec. at hann firirumne mer eige þeirar semðar er eptir mec se gort sem byriar kon- ungligre tign. Sidan er hann hafðe sva mællt. rettir hann enom gerzka hond sina hegre. at hann bere Al- exandro slict til iartegna. at Dario konunge var hvgat. þat er hann hafðe røtt. oc eptir þat letr hann livet.

Vm þesse tìðende talar meistare Galterus i bōc sinne. Sglar vere salurnar segir hann en þer visse firir hvat enn goðe mæðr tekr vpp firir sina tilstundan er hann ferr af heiminum. eða hvat vandir menn eigo firir hondom. Eigi myndem ver þa geva sva mikinn gang agirni. eða lostasemi. oc seinna mynde þa margr svelga sinn fōdurarf. eða girnaz einkum a þat vin er sva vgre sterct at varla fenge tunnan halldet. Eigi myndi Simonar erlingiar þa sva fast briotaz til at fa með boðno fe fala byscupsstola oc minna gang hefðe þa lastanna kveyka. þat er herra Nummus með enum hestum hōfðengiom heilagrar kristni. oc eige myndo þeir er fyr alldr sakir mego bornn heita breka sva snemma til byscupdomanna. þoat þeir vere til goðs liclegir firer burða sakir. heilðr myndo þeir hins biða. er setligr alldr. oc semilegt sidferðe með goðri kunnustu velði þa til þeirar tignar utan verðleic eða fvlting gafugra frēnda. Eða mynde þat henda kvana at kardinalar velðe tva i senn til pavadomsens fyrir sakir ofundar. oc sins sundrþyckis. Vist fyr

ongan mun. Eigi reðe mutan þa sva miklo með rang- latum domanda. oc eigi vgre þa drepnir scamt ifra oss sem ver hovum nylega spvrt hellgir byscupar Robertr i Flandr. Thomas i Englande. oc ggr enge grein hvart er vere lgrðir menn eða leikmenn. Af þessom orðum ma vel scilia hvern tima meistare Gal- terus hevir vppi veret. En firir þa soc hendir margan þat er vscapelect er. at likami manzens verðr svikinn af tilfysi stundlegra luta meðan hann kostar at fa svip- lega sglō þessar veralldar. oc lockar hann sva salena til samþyckis við sec at hon gleyrnir guðe oc minniz eige þess. eptir hvers licnesci hon er gor. eða hvert hon scal hverfa sidan er scilnadr er gorr hennar oc likamans. oc þar af verðr sva mikil vanvizca með mannenum. at hann kann eigi sia hvat er sonn sglā er. oc girniz morgo sinne þat er sialf natturan neitar honom. sparir sec til engrar vhefu. oc hirðir ecki vm log eða rettynde. oc fyrir þessa soc hirði Bessus eigi. er hvarke ottaðez guð ne menn hvat hann ynni til þess at hann neðe rikenō. vann hann oc sva mikit til. at hann drap sinn lauard oc sva dyrlegan hōfð- engia sem var Darius konungr. Til þeira lycða leidir meistare Galterus þetta er hann talar eptir dauða Da- rij. at ef því verðr nockot trvad er ver hovum ritað mon þeim vera saman iafnat i Franz Dario oc Pompeio magno. oc þoat Darius se nv dauðr man þo með mino nafni lifa lof hans segir hann meðan heimrenn stendr.

Nv spyrr Alexander konungr fall Darij oc hann scundar þegar þungat sem liket lá. oc seze niðr hia likeno oc ser i gaupnir ser. oc harmar sva dauða Darij at hann fgr eigi vatni halldet þoat hann hefðe

morgv sinni fyrr mikinn kost til gevet at þat scyllde verða sem nú var fram komit. Síðan er hann hevir þert tarin fra augum ser, teer hann sva til orða. Mioc er þat eina dauðlegum monnom til licnar laget, at dyrdin kann eigi deyia, oc fregden ma eigi fyrfaraz, verðr eptir því sem mælect er, at þu hevir til verkat Darius konungr i lif þino, man þin fregð fara um allan heim, oc eigi man þitt agete fynnaz mega, þar er þu hafðer áreðe til at risa i mot Alexandro, hefða ec nat þer heilum scyllder þv þat reynt hava, at engi nauðakostr veri oss at þiona, þviat einum at eins scylldir þv minni vera, en ollom odrom meiri. En þviat þeir vando þrælar, er yvir hava staðet þinom haufuðsvordom fyrmunðu mer at ec metta mikla minn soma, með þeire millde er ec monda þer hava synt ef þu hefðer komet i vart valld, scal ec i stað forns fiandscapar, gera þer til sændar enn sliet er ec ma, en þat er at hefna þin a þeim er þic hava sviket, late guðen mec sva fa lagt undir mec allan heimenn sem ec efni þetta. Síðan léttr hann búa lic Darij til graptar, oc smyria með dyrvm vrtum, sva gerer hann vtferð hans virðelega, sem venia var til i þann tíma at gera eptir ena mesto hofðengia, oc iarða hia enom fyrrvm Serkia konungum forellrum hans, hann léttr oc reisa havan stein af hvitvm marmara yvir legi hans þann er Apelles hafðe gort undarlega vel af sinvm hagleic, sa enn same er nefndr fyrr i sogunni, oc þu varð enn ágiétr af slicu verki, Vadir þessum hava steini er Píramis heitir á latino, stodo .iiii. stolpar, þeir er sva voro gorvir, at aukn á þeim voro af gíri, leggernir af silfri, en hofuden af gulle, Yppi yvir stolpunum var hvalf sva gagnsettt sem gler,

þviliet vaxet sem himinn til at sia, á því hvalve var scrifaðr heimrenn allr greindr i sina þriðingja, oc sva hver lond liggia i hveriom þriðingja, eða hverir ágetir staðer erv i hverio lande, oc þar með natura, beðe landanna oc þeira þjóða er londin byggia, oc sva eyiar þer er i hafino liggia, þar var oc markat hversu vthafet gerðer um oll londin, eða hversu mið-iarðarsiar er allar ár falla i, greinir þriðingja heimsens, oc þviat Alexander vissi gorla hvat Daniel hafðe fyrir spáð, scrifaðe hann yvir leiðe Darij, þesse orð, Her hvilir taknsamligr rutr þess horn beðe tvav, braut Alexander hamarr allz heimsens, þat ma sva scilia, her hvilir Darius er markaðr var i spasogu Danielis fyrir hrvtinn, hans horn, þat erv ríke, braut vndir see Alexander, sa er sva tamðe heimsbyggðena sem hamarr iarnn, Apelles sette þar oc á leiðet eptir gyðinga sogn aratolo fra vpphafi heims til þess er hofze ríki Alexandri, þat ero .iiii. þusundir, oc .viii. hvndrvt tírð .ix. oc .viii. vetr.

Fra því er nú nest at segia, at Alexander gefr mala riddarum sinum, oc grøðir sara með godom giovum oc þegar er tími matti til verða veitir hann i herbuðunum ágelliga veizlo ollo liðe sino, at þeire veizlo kemr vpp sa kvittr i herinvm at eptir margan sigr, þann er Alexander konungr hevir fenget etle hann nú at vilia fodorleifða sinna, oc hann þyckiz holzlí viðlendr orðinn vera, sva verðr herrenn kvikr við þenna kvittr, at margr leypr sem hann se oðr orðinn, oc sa sveimr geriz um allar herbuðer af þesso, at vel hverr svifr at sinne eigu, oc berr saman i einn stað, þat er hann á, oc vill buenn vera sem hann scyle þegar annan dag heimleidis sinva, sumir taka

lantiolldin vpp. oc laða i vagna sina. þat er sciostat at segia. at sva verða ner allir fegnir vpploste þesso er af ongum samnyndum hafðe riset. sem himen hefðe hondom tekit. þessi kurr kemr til eyrna Alexandro. hann verðr við þat harðla beiser i fyrsto. en biðr þegar er hann hafðe temprat rasande reiðe kalla til sin hertoga sina. síðan tíar hann þeim af miklum móðe at menn hans sialfs vili svipta hann einvalldi heimsens. þviat nalega liggir laust fyrir. oc hann verðe fara til fostriarða sinna með eina saman scóm. firir þann micla sigr er hann mette fa. en þeir villdi fylgia honom. kallar guðen sialf ovunda at hann sæc því framkomet. er hann hevur vpptekit i at starva. oc þau late fyr því liðet langa til fodburleifða sinna. oc fysaz heim með framaleyse. helldr en fa micla fręðð firir scóm bið. oc fara sva fremi. Hertogurnir heita þegar með bliðv at fylgia honom nv sem fyrr hvat sem hann vill at havaz. oc segia at sva myni þar með allt liðet. ef hann lockar þat til sin af nyio með fogrom firirtolom.

Oc nv lętr konungr stefna þing. oc þa er liðet kemr saman. sezcz hann á stol er honom var buenn. oc því nest tekr hann at tala. oc hefr mal sitt á þessa leið. Eigi er þat undarlect goðir vinir eptir sva morg oc stór framaverc sem þer hafet unnit. at yðr fyse heim til fostriarða yðarra. oc heyra þat lof er þar mon af yðr vera sungit þviat firir yðrar hendr er Gricland frelsat undan því ánaudaroke. er þat hafðe lenge undir leget af ofrike Serkia. oc þar með hafet er vnnit oss til handa. Siriam. oc Armeniam. Parthiam oc Persidam. oc morg onnor riki. Fleiri lond hovum ver eignaz fyr yðarn fręknleik. en aðrir

konungar borgir með hamingio sina. Vissa ec vist at vér fengem sva fast haldit þesso micla rike þott ver scilðimz ifra sem vér hofum sciott allat. mynda ec eðgis iamgiarn vtan yðra hvot sem vitia fodburleifðar minnar oc frenda. oc niota þar með fenginnar fręððar. En þviat rikit er ungt. oc stendr eigi á sva sterkom stofne sem scyllde. oc þer þiðir er vér hovum sigrat erv eigi tamðar sem hevur at ganga undir varo oke. er mioc úvist hversv vér niotum várrar sigrsele ef vér getom eigi vandliga til. Oc fyr því byriar oss þar sem biðendr eigo byr. en braðir androða. at maka þessar þiðir i várri dvol með nockvorri veniv. at i tome take þer tamningo fyrir vanda varrar navisto. at niðrlogðum þraleic þorparaligs siðferðes. Mikit mego biðen morgo sinne. sva scal betra akrina at biða þess er hann er fullkominn oc scera eigi fyrr. oc sva vinet at taka þat eigi fyrir tilsettan tíma. Seynlaus kyçvendi oc iamvel leon oc onnor en grimmvstu dyr fer sva tamet með langri veniv. at þau hafna sinni natturv. oc verða lyðen oc mivc sinum meistara. sigrat havet er Serke goðer hulsar. en tamet enn eigi. vnnit með vapnum. en samet eigi til samlags við yðr. þviat þeir enir samv er nv ottaz yðr hiaverande. mvno þegar geraz yðrir fiandmenn er þer ervt ifra. oc þoat yvirkonungr Serkia se frafallenn. erv þo margir enn eptir i rikino varir motstöðomenn. þeir Bessus oc Narbazones draga nv lið saman i þeim luta rikisens. er ver hofum eigi enn lagt vndir oss. scóm mikil at þeir er til þess vere bornir at vera þręlar fastir á fotom seyli þat fyrir beraz eptir þann micla glęp er þeir hava gort. at eignaz rikit eptir Darium. þvi scolum ver gera sva sem lecnar erv vanir er þeir

græða sár. þá scera þeir af grandit allt at vni heillt mege groa. Ver scolum oc af sníða með sverðum varum allt þat er scedia mette ríki varv. en ver sgerem ifra við sva buet. Opt kann sva verða at einn gúeisti gerir mikit mein ef hans er eigi gætt. sa er hann vill vrugr vm sec vera scal vandliga niðr lemia allan styrc uvina sinna. getir hann þess eigi. er sem hann elle þa mote sialvum sér. Eða hovum ver firir því mikinn kost til gevonn at sigra Darium at Bessus scyle taka ríki eptir hann. þér hofðengiar heimsens geret sva vel. lateð oss eigi þa scomm henda. litid starf at sigra svikarann. oc þarf eigi lagt til fara. þviat einar .iiii^r. dagleider forom ver heðan aðr en hann sfer hvergí forðaz varn fund. En þat er reynt at ecke torleide tecr við yðr iamvel man sfer fyrir slicum vthafit sialft þo at þat scyle reyna. þviat allt er slett envm sigr-sæla. honom er enge lutr usferr. Eigi er nv langt at leita sigrsins. er hann stendr beint firir dyrunom. þeir erv faer er eigi se sigraðer oc ver scylem sigra. en þar firir mynv þér odlaz þat agete er ei oc ei myn vppi vera. þa er þeir er eptir oss koma. heyra þat at ver havem fyrir yðrar hendr hefnit Daríj konungs. Slic verc vere vel vattandi. þoat sialfr Hercules hefðe gort at enge sette sa undan yðr. er sann-reyndr er at svikvm við sinn lanardrotten. oc því at eins verðum ver vingslir í Asia ef ver vinnum þetta til. Sva melir Alexander konungr. en allr herrenn heildir þegar vpp hondum sinum. oc heitr með lóva-take at gera fyss oc segenn allt þat er hann beiðir. hvart er. aðr þotte liust eða leitt. oc nv býðr hann at þegar scyle taka vpp herbudernar oc buaz at hallda eptir þeim Besso sem hvatlegast.

AATTENDE BOG.

Þrim nottom eptir þetta þing er fyrr var fra sagt kemr Alexander með her sinn í þat land er Hircania heitir. oc síðan er hann sek vnnet þat land. oc sa vandi svikare Nabazones varð handtekinn er svikit hafðe Darium. en eigi drepinn sva kom hana orðom firir sec. þa kemr til herbuda konungs drotning su af Amazonia er Kalestris heitir. oc .cc. meyia þeira með henne er a dansca tungu mego vel heita scialld-meyiar. þesse drottning reð londum allt í millum þess micla sialtz er Caucasus heitir. oc ár þeirar er Phasis heitir. Sa var hennar buningr er hon kom firir konung at hon hafðe tvav sceyte í hegri hende. en orvapel á vinstri. klæði með slicri gerð sem aðrar amazones ero vanar at hava sva stvtt. at eigi taka betr en á kne. þat briost er þér ala meybörn á. þau ein vilia þér vpp sêða. hava þér iamnan bert. en annat sviða þér framan til þess at þat scyle styttra vera. oc þér mege hogligarr við komaz en ella mynde at sciota oc benda hoga sina. Calestris drotning starir á konunginn lenge. oc undraðez mioc er hann var sialfr eigi sva mikill voxtum sem fregð hans var mikil. oc hvgsaðe með ser hvar. sa micle craptr er hann hafðe lotet mette leynaz eða rum hava með ei meira manne. þess haltar þioidir er oc var þessi drottning af komen. oc fiarrlegar ero þeim halvom heimsins er meire seyn byggir í virða þa eina mikils. er raustlega ero vaxnir eða vel kleddir. oc gilla at þeir einir myni oc miclo til leidar koma. er naturan hevir gnogliga gevet voxt oc fridleic. en þat kann þo iamnan henda at litill buer byr yvir miclo vite. oc framkvæmðen ferr stundum at

eins eptir vexte manzens. Alexander konungr spyrr drotningena síðan er hon hafðe staðet fyrir honom um rið oc horft a hann vpp. hvat þrende hon villde þangat sækia. eða hveria micla semð hon villdi þegit hava. ec vil segir hon alla mer erfingia. oc því kom ec her at til þessa starfa vil ec ongan mann nyta með mer nema sialvan þec. ann ec þugarre betr en mer at geta son þann. er londum raðe eptir slikan höfðengia. veit ec þunga maklegre en mec at oðlaz þann soma. verðr okr dottor audit at eiga. þa vil ec hana vpp feda. tekr hon rike eptir modor sina ef timaz vill. enn ef við eigum son. þa man ec hann senda þer til handa. Villtu sagðe konungr vera með mer i hernaðe oc scillaz eigi ifra mér. Ec verð sagðe hon aprt fara sciott til rikis mins. er getzlolaust stendr meðan ec em ifra. Nv þoat hon villdi scamma rið at eins dveliaz með konunge. þa þiggr hon þo þat er hon heiddez. oc er hon með honom vart halvan manað. ferr síðan aprt til rikis sins. oc þyckiz hava vel syslat. oc sva fianz ritat. at þau Alexander have allt dottor eina.

Nv er at segia fra Besso þeim vanda vikingi er svikit hafðe Darium. at hann er kominn i þat riki er Bactra heitir. oc hevir latet geva ser konungs nafn. oc þer þioðer er Scithe heita. hevir hann lockat til sambanndz við sec. byz nv til bardaga. oc etlaz at risa við Alexandro. oc þegar er hann spyrr þessi tíðende. verðr hann harðla beiser. en lið hans var sva þungfgrt fyrir sacir ogrymme fiar þess er saman hafðe dregez. oc hverr villde hava. at hann matte ecki sva sciott buenn verða til atlaugo við Bessum sem honom líkaðe. Oc nu teer hann þat rað er undarlect

ma þickia til frasagnar. at alla þa lute er hann ser at herinum voro til fartalma. biðr hann at bera scyle vt a einn víðan voll. fyrst letr hann fram bera. þat er hann hafðe fenget sialfr ór lutscepte. dyra veve. gyll oc geimsteina. oc allzkonar gersimar. síðan verðr hverr annarra eptir konungs boðe sinar eigtr fram at bera. Oc þa er þetta morð fiar kom allt saman i ein stað er varla ma þlla hversv mikit vera mynde. gengr at konungrenn sialvr oc leggr elld i. Margr stendr sa yvir þesso bale er feet var a borel. er sva logar innan sem peningrinn utan. oc a scamre stvndu brennr þar vpp allt þat fe er þeir höfðu lenge saman dreget. oc þolat beðe til heitt oc kallt at þeir mette fa oc varðveita síðan er fengit var. Enge þorðe þo sacir á at geva hvart er hann var ricr eða vricr. þar sem konungr sialfr var vpphafsmadr at þesso verke. oc iann við aðra i fiarlateno. síðan er þetta var at syslat er sva sagt at riddararnir kallez frelstir hava veret fra miclom áhyggiom. oc þeir er aðr höfðu veret fiarens þreglar. scilðu nv at þeir höfðu þegret frelse sitt. með konungsens raðe oc eltzenz þionostv.

Eptir þetta toc herrinn at flytiaz. oc etlaz fara i Bracta at leita þar at Besso. oc þa geriz þat til tíðenda at Alexander konungr er nv var vrvgr oc ottalaus fyrir ovinum sinum. verðr þess varr at menn hans sialfs etlodo at sitia um lif hans. Einn af vinum konungs þeim er hann trvde bezt var Philotas son Parmenionis þess manz er allz var þess-luttakare er konungr gerðe til fregðar. Philotas atte þann scialldsvein er Dimus het. þesse Dimus hafðe gort rað með felogom sinum at hava konunginn i helio. oc þess varð viss sa madr er Cebalinus het. oc segir Philote með scyrum

iartegaum, en hann letz eigi trva oc gefr at engan
 gaum, oc þa er Cebalinus fann at Philotas hirte ecki vm
 hans saugn gerir hann þann mann varan við er Metron
 het, en sa segir þegar konungi, oc því nest ero þeir
 hanteknir er bundiz höfðo i þessv úraðe. En iam-
 sciott sem Dimus er vppspretta hafðe veret at þessv
 veirðe vísse at komit var fyrir konungenn hvat hann
 hafðe firir etlaz, oc hann sa sina felaga hantecna,
 letr hann fallaz a sverð sitt, þvíat hann villde eige
 hetta á þann dauðdaga er aðrir velðe honom. Su soc
 er nv geven Philote at hann hefðe viliat konungenn
 feigan, oc þat til funnet, at hann hafðe þagt .ii. daga
 yvir því er Cebalinus hafðe sagt honom, oc hann er
 hantekinn sva sem þeir er sankendir voro at svikrød-
 onom. Nv letr, konungr kveðia þings, oc herrenn
 kemr saman alvapaðr sem hann hafðe höðet. Enge
 þottez vita hvat þessi þingstefna scyllde, oc var ollom
 mikil forvitne á hvat vpp myndi koma. Oc því nest
 segir konungr vpp þat micla úrað er Dimus oc hans
 felagar höfðo saman boret, oc eptir þat letr hann fram
 bera likit Dimi, oc þa mēlir hann. Nér hafðe nu
 goðir felagar at sciotr myndi verða varr scilnaðr, oc
 hamingionne er þat at kenna er ec live nv. Við
 þessi orð konungs varð illr kvrr i liðeno oc beidduz
 allir at hann scyllde birta firir þeim hverer vliues-
 allir at hann scyllde birta firir þeim hverer vliues-
 menn vm hans lif hefðe setet, oc þa segir hann. Sa
 einka vin föður mins oc minn Parmenio er mestan
 gang hevir haft allra manna, hann er rot oc uppspretta
 fiorraða við mec, oc Philotas son hans hevir samdyct
 við föður sinn i þesso vraðe, oc valet ser til felaga
 Lechalaorum, Demetrium, oc Dinum, er her ligger
 dauðr fyrir yðr, oc þa verðr mikill ymr i herinum.

eptir þetta ganga fram .iii. menn Cebalinus, Metron
 oc Nichomachus er fyrst hafðe fenget niosn af svik-
 onom oc vitna malit oc segia mugenom hvernog havez
 hevir þesse vheva. Hygget at nv þa segir konungr,
 hverso trur sa var sinom lavarðe, er hann vísse þesse
 svic oc leynde þo. En þat birtiz nv i drapi Dimi
 hverso samat hevir at leynd því er hann villde heldr
 lata livet en segia. Cebalinus sagðe þegar er hann
 varð varr við, enn Philotas einn trvðe eigi, oc sva
 hevir hann þrutnað af því micla valde er vér hovum
 honom fengit i hendr, at hann villde nv konungr
 vera. Þat man hann etlat hava at fair mynde min
 hefna vilia þott ec véra drepinn, þar er fader minn
 er dauðr, en synir engir eptir. Eigi þarf hann þat
 etla, þvíat her ma hann sia á baðar hendr mer höfð-
 engia marga, oc meðan ec heldr þessom heilom, man
 honom eigi sva reynaz, at ec missa föður, eða ann-
 arra frenda. Ecki syniz mer oc þat minka hans secð,
 at Dimus segðe eigi eptir honom, þvíat þat ma licliet
 þyckia atmorgum mynde i augo vaxa at segia sličan
 glæp vpp á sinn lavarð. Veit ec oc þat at Philotas
 hevir mart vsatt mēllt til min, oc verit giarnt at lyða
 oðrum þeim er sva hava gort, sva hevir hann sagt
 at honom vere fagnaðr á því at sialfr Iupiter kallaðez
 vera fader minn, oc þo kvað hann þat harmanda því
 auma folki er undir mér er, oc bera verðr minn ofsa
 er ivir gengr hovet allt. Ecki let ec sliet á mek bita
 þott ec vísse, þvíat ec villda eigi þar firir styggvaz
 við vini mina þa er ec hafða sva dyrt keypta, Nv
 vann honom eigi þorf at vega með tungunni at eins,
 oc því villde hann vapnanna neyta, hveriom scal ec
 nu þa trva mega, er sa villde mec svikia er ec etlaða

þvi oruggara til at gæta mins lífs, sem ec hafða honom meira valld gevet, betr mætte Alexander falla i bardaga firir óvinom sínom, heldr en vera vélltr af vinuum þeim er honom samde eige at ottaz, eða forðaz sem uvine, hvat man ec nv þa segir hann oc lítr á baðar hendr til höfðengia sinna, nema flyja til yðar fostbreðra minna, ec ma eige, oc eige vil ec heill vera fyr vtan yðarn vilia, oc ef þér vilet mec heilan, þa hefuit mín a svikaranom, oc hegnet eptir þvi sem sannlect er.

Síðan er hann hafðe sva melltr með mikilli reide, gengr hann af þingino, oc nv letr hann leiða fram Philotam bundinn a þinget, oc melir sva firir, at hann seyle na at svara firir sec, at eigi mege þat mæla, at logen have veret rént sínom rett, i hird slic höfðengia, Philotas stoð nv i manninginom bleikr oc með hrygglegv yvirbragðe, hendr hans varo bundnar á bac apr, hann var oc herviliga kléddr, vlier þeim er scommo adr gek nést konunginom i ollom met-ordom, var höfðengi riddara, oc mestr i herinum allra hertoga, Flestom gekz hvgr við er hann sa sva buenn, þat gerðe at ast sv er þeir höfðu á foður hans Parmenione, þotte þat hormoligt er slicom manne toc sva þungt at timaz hafðe mist adr tveggia sona sinna i bardaga, annarr het Hector, en annarr Nichanor, sa micle kappe er fyrr var fra sagt i bócinni, Nv var þessi einn eptir til hvgganar feðr sínom er slikum storsokom atte at svara, oc matte hann þessom at ongo líðe koma, þviat hann var fiarre staddr, Af slico sliovadez mioc grimleicr margra, þar til er einn höfðengi sa er Aminthas het oc til var settr at tala konungs erende tok at ásaka Philotam margu vega,

oc vacðe sva vpp svæfða reide stormennis oc mugsins, Nv ser Philotas at scomm saga man fra honom verða vist ef hann svarar ongv fyrir sec, oc nv hefr hann mal sitt á þessa lund, Godir felagar segir hann, auðvelliga ma saclauss maðr orð til finna at svara firir sec, en ervelt verðr enom auma at hallda þvi efne vel, er hann vill hava i sino male, þoat sacleysi þat er ec hevi fram at bera til þessa mals er ec lyt at svara gere mec grvggan oc ottalausn, þa scelvir þo iafnfram oc seckr hvgenh hamingio hatr þat er at rasar oc hgrir mer dauða, Oc i annan stað skal ec eigi na at afsaka mec firir þeim er ranzaka seyllde malet með réttleste oc dæma þar eptir síðan, eða hvi vill hann eigi nv nér vera þar er hann einn man dæma vilia mitt mal, oc ma oc engi annarr leysa þat, þviat varla ma sva til bera, at ec verða lauss nema sa leyse er binda lét, En þo at bundinn maðr mege litille vorn fyrir sec koma, oc sa er hann naer eigi at afsaka sec firir domandanom, heldr þicker sva sem hann ásake þann vm rangleste er dæmir, þa scal ec eigi at sjðr svara fire mec sem verða ma, oc sciliaz alldregi við mitt mal meðan ec ma þvi fylgia oc fulltingia, þat se ec eige af hverri soc hirden mege mec fyrðgma, Enge sannar þat á mec at ec hava gengit i samband með þeim er svika villdo konungen, en hann heldr þo þat fire satt, oc gefr sacir a at ec hava verit forkolfr i fiorraðum við hann, en hvat mege sannlect i þvi synaz at Dimus mynde leyna meistara sínom ef hann mætte með þvi afsaka sec at hann hefðe fylgt at hans raðe, úliciet er þat at sa þyrmi oðrom, er eigi þyrmir sialvom ser, en þvi, ma trva at Dimus myndi Philotam hava fyrstan vpp.

sagt af þeim er i bragðe varo með honom. ef hann metti því veriaz oc minka sva sina secð. at honom vere sem androm dyrt latanda drottins orð. kann þat oc oppt at beraz ef .ii. ero hafðir fyrir einni soc. at enn meiri lytr at svara oc giallda þess er haðer gera til. Segeð þer nu þa goðer drengir. er monod vilia vera laganna vinir sem þer kunnaet þau vel. hversv mege þann manna rettlega dema til dauða. er enge ma honom at saunno sakir finna. ialar hann oc ongur á hendr ser. oc eige mynde vera dgm þm mec her i dag. nema Cebalinus hefðe sagt mer þann grvn er hann hafðe fengit af svicredum við konungenn. En því er mer brugðet at ec hava þagat yvir þesso er hann sagðe mér. hvat þa. er nockot því trvanda er einn sveinn segir. vngt er sv saugn. er sa kveikir er lit-ils er verðr. þvíat eptir manne ero mál metande. hefða ec veret i raðe með Dimo. oc hans sveitungom. þa mynde enge herr hava orðet i þesso bragðe fyrr en framkomet vére. þvíat eigi scorte tom til at gera hvart er helldr villde a laun eða openberlega. Ec matta raða Cebalinum af i fyrstu at eige segðe hann slica saugu konunge sem hann sagðe mer. oc sidan er hann hafðe mer sagt. geck ec til konungs herbergia með minn sveit alvapaða. oc er ec kom inn matta ec gera þat er mer er nýkent at ec hava viliat. eða mynda ec eigi þora nema Dimus vere ngr. þvíat hann hevir gorz forkolfr i því úraðe er hann hafðe saman bundet með sinom felogom. er því truað at ec hava latið hann vera á vidrbörða. oc leynt mer. þat er oc halldet fyrir satt at ec hava mér gflat konungdom ef Alexander mette drepin verða. Seget nu goðer drengir er her standet ilia ef ec hefse fē boðit noc-

korum yðrom til slics. eða stundat meirr til eins en til annars. þa sauc gefr oc minn herra mer. at ec hava þat kallat harmanda hans undirmonnom. er sialvr Iupiter sannar hann vera sinn son. Nu ma ec sia hvat mic hevir blect. þat er ast oc einorð. trvnaðr oc heilgðe er ec hafða við hann sialvan með hollre hirtingo. Eigi dyl ec at ec hava því nér ritað til hans. oc eigi fyrir aleitne sacir. helldr goðvilia. at oðrom vere meirr en sialvum honom þat vattanda. at Iupiter vere hans faðer. oc þat vere þelt til aufundar ef hann gerðe þat sialfr orð á. hvat tíar mer nu at hava til hans stundat fra blautv barnsbeini oc sva til stundat at ec hevi margan dag minv blode ut hellt fyrir hans sacir. oc þar með niast breðra minna tveggia. en laudor minn ma ec því siðr fulltings biðia. þoat hann vére nu ngr staddr. at ec scal varla þora hann at nefna. þvíat honom er slic sauc gefen sem mer. oc eigi þickir þat þorf vinna at hann hafse latet aðr .ii. sono sina. nema hann misse nu oc ens þriðia. Nu þa søte faðer. manlu hliota at deyia með mer. oc fire minar sacir. oc ganga þa þo rict vscaupin er sonr verðr loður sinom at dauðasauc. Hvart se nu þa aumlegra elle hans eða gisca mín ef mer scal saklausum varna lifsens. fyrr en ec hava fullkomlega tekit minn þrosca. oc haga sva honom til sciottlegs dauða iafnscamt sem þess er at biða er natturan mette með retto kalla hann ifra þesso live. ef hamingian villde lét hava þeira biða.

Sva melli Philotas. oc þa kemr konungrenn apra a þinget með sina sveit alvapaða. oc þa þegar gera boðengiar rað sitt. hvart beria seyllde Philotam griote i hel eptir fornorn sið. eða seyllde pina hann til

sagna. oc þat samdyede konungr at hann se með marg-
folldom kvolum til kreistr at segja sína secd. oc nv
byðr hann kveliorom at þeir seyle bua aull pislar-
fære þau er þeir hava til fyrir augom Philote. sidan
er þeir hava sva gort. melir hann þetta. Eigi þurfu
þér þyngri kvalar bua mer. þviat ec iate at ec villda
konung seigan. En þa er þeir höfdo lenge pint hann.
oc þar var komet at sarea höfdo eigi fleiri rúm a
hans likama sagde hann um sidar hversu hann hafde
setet vm lif konungs. en a þat urðu menn eigi sattir
hvart hann vere þess valldr. eða segde hann þvi ser
á hendr slica úhefu. at hann dgi þa sciotara en adr.
oc firdiz sva langar kvalar. Vm þenna atbvrð reðir
meistare Galterus a þessa lund. Micla stund leggr
hamingian á at hestia margan mann. en eigi er hitt
minnr fra hversv sciott er hon kann at legja þann er
hon hefir adr ypp havet. oc hversv liet henne verðr
fyrir. Se nv hvilican hon hafde gort þenna mann með
miclo starve er eigi var af storom ettom. hann var
riddara höfðengi. oc hertogi yvir miclo liðe. oc einn-
hverr mestr kappe i herinom. með faudor sinom Par-
menione. oc þvi nest var honom sva steypt þa er
hann leitade enn þera upp at stiga. er sa var gryttr
með allra höndom. er adr hafde með sinne hende
gevet marc til hvert sinn er herrenn scyllde nockor
flytiaz. hegomlig er heimsins dyrd segir hann oc
hardla vólt. oc tomt nafn er at heita höfðenge. oc
girnaz fyrir odrom vera. en eigi at gagne at verða.

Sidan er .vi. dagar voro lidnir fra drupe Philote. þa
ferr Alexander konungr með her sinn sem hann hafde
adr etlat. oc letr eigi fyrr af en hann ser nút Besso.
oc þa er Bessus var leiddr fyr konung. bundinn oc

flettr af ollum kleðonom. leit hann grimliga til hans
oc melli. Fyrir hvi vartu sva diarfr enn vandi nið-
ingr. at þu þorðir i bond at svara þinn herra Darium
konung dyran höfðengia. oc girntiz sva rikis hans.
at þu toct hann af lifdogom. oc sidan er hann hafde
gevet þessom manne morg ill orð oc heðilig sem
maklect var. þa letr hann sa hann i hendr broðor
Darij at hann scyllde sia fyrir honom. þann hafde
Alexander konungr með ser haft eptir fall Darij. oc
i sva goðo yvirleste. at hann var einn af þeim er hann
trude til þess at gæta sin i sífello. þessi maðr letr
pina Bessum lenge oc marga vega. oc vm sidar letr
hann festa hann á galga. oc lycr sva hans gfi at
hann fell þvi þera. sem hann hafde lengra ypp klivet.

Eptir þetta ferr Alexander konungr með her sinn
til ár þeirar. er Tanais heitir. þar gengr at áne þeim
megen er hann kom at rike þat er Bactra heitir. en
audromegen Sithia. þat kalla svmir Svipioð ena miclo.
þesse en sama Tanais scilr oc heims þridiunga Asiam
oc Evropam. þat hafde Alexander konungr lenge i
hug ser haft at leggja Sithiam undir sec. oc nu setr
hann herbudor sinar fram við ána. oc letr bua scip
er hann etlar at liðet seyle flytiaz á. oc þa er þar
var komet bunadenum. at hann gtladez annan dag
eptir at flytiaz yvir ána með herenn. þa koma til
hans ridandi .xx. menn af Sithia. þeir voro sendir á
fund hans af lanzfolkino. oc sidan er þeir hafa nát
mali konungs. þa berr sa fram grende þeira er ellztr
var. oc hefr sva mal sitt þa er hann hafde horft adr
nockora stund a konungenn. Verir þu konungr þvi
hove mikill at licams vexte. sem agirni þin er mikil
a marga vega. þa mynde þer verða rvmfátt i heimenom.

oc þat hygg oc þot þu fengir undir þec lagt alla heimshygd at þer þotte eigi þorf vinna, nema þu stionnadir oc himinriki, með því at þec girnir iamvel þat at fa er þu matt ongum nytiom á koma. Eða hvat montu þa er þu hevir sigrat allt mannkynet, nema faz við en olmosto dýr, eða beriaz við aðrar veltir, oc vera kann at þu þindir oc scynlausu scepno fioll eða merer til þess, at hon seyle þiona þinom ofsa. En þat vge þo hugsanda at en hesto tre þott þau stände á sterkuu stofne verða iafnan felid á litille stundo. Þat león er i dag þickiz oc er, vera konungr annarra dýra, ma at morne vera smafugla bráð, etall ryðr fyrekeu horðo iarne. Eða hvat er sva rikt eða ramt i heimi, at ecke þurfi at ser at ottaz, optlega veltir litil þusa mielo lasse, enge ma fyrir dauðanom úruggr vera, ollom kemr hann á kné. Seg mer Alexander hvat hovum ver Scithe til saka gort við þec. Ecke hovum vér barz i mote þér, oc af því lattv oss i fride vera, er ecke forvitnar at vita meire deile á þer. Ver hofom hella fyrir hallir, oc latom oss þorf vinna þat er naturan sialf en fyrsta moder vár vill hafa gefet, girnez þessi þiöð oc ecke meira, en hallða því frelsi er hon gefr, kynnum ver af því ongum at þiona, vilom ver oc ecke yvir oðrom vera, kaullom ver þann selan er sialvan sec hevir firer konung, oc helldr sino með frelsi en girniz ecke annarra. Ean ef þu konungr gengr nockor framarr, þa gengr þu yvir þat marc, er naturan hefir sett þér oc oðrom er alla gerer at sonno sglá, þa er hennar raðe vilia fylgia, þu seallt oc vita hvat vér hovum vm at leika á varo laude, Bufe scortir eigi, tokom ver þar af at gnogo mat oc

klæde, hovum vér oc vapnabuað nockorn. Ean vm gull eða gersimar aðrar hirðom ver allitt. Ean undrumz ver mioe sva morg rike oc stor laund sem þu hefir undir þic lagt oc gilar nu at vinna Indialand, er þér þickir eigi scomm i at seilaz til busmala vars, þat megom ver hellzt af scilia mikilleic ágirne þinnar, at þer myne scorta þickia e því meira sem fleira herr undir þec. Ean bera ma sva til at meðan er þu starfar i at briota þetta folc undir þec, rise þeir vpp imote þer er aðr hafa gengit undir þec, oc eigir þu þui nest þeim at svara er aðr þöltiz þv sigrat bafa. Nv ferr þu yvir ána Tanaim, kann vera at þu finner nockot þa firir aðr þu fair vnnet Scithiam er allt her til hevir halldet sino frelsi at helldr vili veria sitt með semð, en lata raunarlaust með scomm oc svi virðing. En sva mattv til gta at Scithe ero sciotir á fete með fateki sitt, oc mon her þinom er dregr eptir ser naliga allt veralldar gull verða ecki auðvellt at henda þa þviat þeir mego vera fiarri yðr þa er þeir vilia sva, en þa er þer gletet at þeir se langt i brott kann vera at því nest kome þeir fram i herbuðom yðr sialfra. Ecke mantv þurfa her oc við borgir at briotaz eða kastala, þviat þessi þiöð hefir hvarke ser til varna, byggir hon i eydemore, her oc hvar þar er oðrom monnom man helldr obyggelect þyckia. Mette þer þyckia i annan stað litilræde við oss at fáz er því siðr hofum þat er þic mette til fysa at ver girnomz ecke at eiga nema þat eins er vér megem liva við, oc af því tak helldr heilt rað er ver vilom gefa þer konungr, hallt nv fast hamingionne meðan kostr geriz á, því at hon er harðla vellt þegar er hon vill sva sgr ecke halldet henne nauðigri, fer nv þa

sva i nyt þér hamingjonnar hollostv. at þv gerir enda nockorn á ufríðenom. takir hvíllð eptir langt erveðe. sgrir þic sialfr i hóf fyrr en hon late vellta hvelet vndir þer. oc þviat varir forellrar hava sva scrivat hana at hon se fottlaus. en hafe hendr oc venge. þa ggt þess meðan hon rettir at þér hendrnar. at þu takir oc vengena at eigi sliuge hon fra þer fyrr en þec vare. Nu ef sva er sem sumir kvílla. at þu ser guð en eigi maðr. þa byrir þér helldr at miðla monnom þat gott er þu malt gnogt til hava. en taka fra þeim þat litla er þeir hava aðr um at leica. Enn ef þu ert maðr sem ver. þa gleym allðregi þvi hvat þu ert. þviat úvitlect er at hafa sva fast hugenn a auðro at maðr mune eigi hverr hann er. Oc ef þu letr oss i fríðe sitia. þa monom ver vera vinir þinir. oc kollom ver at sv vinatta kynne tryggast at verða er þeir binda sin a millom er aðr hafe hvarigir yvir aðra komet. En þu þarst eigi þat at gíla at þeir verðe þér tryggvir. er þu þrengvir undir þec með ofresse þviat fyrri mon iorð vera stírnð sem himinn en sv vingan verðe með fullom trunað er fest verðr með nauðungu. þviat sa er hann þionar nauðigr hyggr iafnan slátt þott hann late stundom sagrt. Sva lycr þessi maðr sino grende er sendr hafðe veret af Scithis.

En Alexander konungr bregðr ecke gílan sinne at helldr fyrir orð hans. þviat þann næsta dag eptir letr hann slytia lið sitt yvir ána Tanaim. oc þott þat yrðe með mielom starfa oc mannhasca þa sgr hann þo yvir komit vm síðer liðe þvi er hann þottex með ser þurfa at hafa. Oc síðan ferr hann herscillde yvir landet. oc lettir eige fyrr en hann leggir undir sec

allt Scithiam. oc þo feck hann aðr mikit manntion. þviat víða var hart við honom numeð. Nu spyriaz þessi tíðende um heimenn at Alexander konungr hevir unnet Scithiam. oc þviat engi dæmi funduz til at nockor maðr hefðe fyrr undir sec lagt þetta land er þat fole byggir er varla sinnz hardara undir heim-solenne þa þyckir þat licliet flestum er spyria at ongom myne dúa við honom at risa. oc fyrir þessa soc gevaz margir i valld hans sialkrafu þeir er aðr hoðo ecke þat firir sér gílat. þat hellt þo mest til er flestir voro fusir at gevaz i valld Alexandri. at hann var miclo mildare en aðrir hoðingiar aullom þeim er til hans krupu. þviat þa ena saumo. er hann hafðe oc vndir sec lagt með styrkinom. hatt hann síðan i fullri ast við sec. eigi með hordom oc úgiarn-legom kraufom. helldr með konunglegre millde. hefðe hann hertekit frændr eða vini þeira er nv gerðuz hans menn. þa gaf hann þeim apr kauplaust eflir þvi sem þeir sialfir kynnv at beidaz. oc þvi gerðe hann sva at allir mette þat sia at eige geck honom grimleicr til er hann villde allar þjóðer undir sec leggja. helldr þvi at i ollom heiminom. villde hann óngan vera lata. sva at millde sem at ríke sinn iafningia.

NIENDE BOG.

Síðan er Alexander konungr hefir undir sec lagt Scithiam sem nv hevir sagt veret. þa stefnir hann með allan þer sinn ut til Indialandz. I þeire ferð gerez þat til tíðenda at vinir konungsens lataz nockorir oc af hans völdom eptir þvi sem meistare

Galterus visar til en eigi kveðr hann scyrt á með hveriom atburðum þat varð, en sva teor hann til orðz, at þeira dauðe sannade þat oc synde þeim er eptir þa lifðo, at vinátta konunga eða annarra höfðengia kann briggð at verða, einn af þeim er letoz var sa Klitus er geteð var i sidarra bardaga konunga Darij oc Alexandri, oc með enom voscustum var at telia, hans systir hafðe fgtt Alexandrum ser a briorste, þegar er Indi verða varir við at Alexander konungr nalgaz með her sinn taka margir þat rað, þviat þeir hafa spurt at hann hevur e sigr, hvar sem hann snerte við með þat frækna lið er honom fylgir, at þeir fara imot honom oc friða fyrir ser, gefa borgir sinar oc sialfa sec i valld hans, Ivirkonungr Indialanz sa er Porus het tekr annat rað, þviat iamsciott sem hann spyrr þesse tidende, heimtir hann at ser allan þann styrk sem hann ma fa, oc etlar sem hann gerir at risa við Alexandro, oc reyna hvart þat se sva torvellt sem sagt er ifra, Alexander fgr oc bratt niosn af hvat Porus tekr til raðs, oc hann verðr við harðla katr er nockorr scal til verða við at risa oc lia honom, enn efni til at sigraz vm sinn, þviat hann þvar ecke vm at hann myni liota sigri at raða oc nu scundar hann með her sinn imot Poro, oc nemr eige stað fyrr en hann kemr til ár þeirar er Ydaspes heitir, þat er mikitt vatnfall breitt yvir oc þo sva djupt at hvergi fgr ridet, þar var oc Porus þa komenn odromegin at anni með allan her sinn, þat er fra Poro at segia at hann var manna mestr, raustleicr hans for eptir vexte, hann var oc idrottamaðr, Fil einn var hann vanr at hava ser at reiðsciota, er miklu var stærri en aðrir filar, Vapn hans voro oc miclo meirr vondoð en flestra

annarra, Við á þessa er getet var varð Alexander at dveliaz mioc langa rið, þviat þar matte ecke yfir flytiaz nema á scipom, oc varð at þeim fyrst at leita, en þoat þau fengez oc Grickir leitade til at sèkia þat land er Porus varde með her sinn þa lengu þeir eigi sott sva drifv scoten þyct á.

Frá þvi er at segia at eyiar margar lago i anne, þat höfðo ungir menn ór hvaromtveggia herinom ser at scentan optlega, at þeir laugðuz vt til eyianna oc seylmðuz sidan, villdu sva reyna vapnfime sina, þessi leier bende þo firir annan harðara þann er bratt kom eptir oc her af gerðez, Ungir menn .ii. voro i her Alexandri, annarr het Nichanorr en annarr Simacus, þeir voro iasfir at alldri, vascleic, oc at vexte, langt fostbreðralag hafðe sva ramliga bundet þeira felagscap, at hvargi þottiz af odrom mega sia, hvatki sem firir þa var lagt, Vascleicr gaf oc þeim sva mikinn styrkleic, at þeir gtlvðu ser ecke vfert vera oc nv mega þeir eigi lengr yvir þegia hvat mikitt þeim býr i scape, Sva er sagt at Simacus kemr at male við Nichanorem felaga sinn, Er þat eigi segir hann undr mikitt, er slicr höfðenge sem konungr varr er Alexander, er alldrege for her til vsigr, scal eitt litit vatn lata nu við ser taca, Heilir sva hofumz at nocket þat er vm stundar sakir mætti vppi vera, oc þo at konungr þessi vill nv sova til allz þa freistum at tvoro ef vit faem nocket gort á vvinom varum til frama, latom ocr meira þickia vndir vm frggð, en langlive, Sva mglir Simacus, en Nicanor svarar á þessa lund, Sver ec við guðen at slict hefir mer lenge leikit i lund sem nv kvattv vpp, dveliom nv eeki leggiomz vt til eyianna með en lettustu vapn

occor. Vera kann enn at nockorir Indi se þar fyrir, sva gera þeir, margir ungir menn þeir er heyrð höfðu þessa reðu eða spurðu til taka sliet rað oc fylgðu þeim, oc nv koma þeir til eyiar einnar þar sem margir Indi voro fyrir, oc þeir stefndu þegar imote Grickiom, oc gera þeim harða scothrið, þar með scortir eige eggian af hvaromtveggiom. Simacus hafðe fyrre komet vpp i eyna en Nicanorr, oc nu reynir hann fullvel sverð sitt, oc drepr margan af Indiamonnom, eigi gerir Nicanorr oc minna af ser þegar er hann kemr á land. Margir aðrir af Grickiom beriaz oc vel, þoat þessir .ii. vere einkom vascastir, oc þviat þeir höfðu nv drepit alla Indos þa sem fyrir þeim höfðu verit i eyionne, þa mætte þeir vel hava snuiz aprt með mikinn sigr oc haldet heilo. En þat varð þeim sem gjarnt verðr gscunne, at opt verðr ofsaf til vansa, þar gambra þeir til þess i eyionne yfir sigre sinom at Indiamenn koma at þeim á uvert miclo fleire en þeir er fallit höfðu, oc leggja þegar fast at þeim, oc þviat Grickir voro moder aðr, oc marger mioc sarir, þa nigr brátt mannfallit i þeira lið, þar fellr sa maðr er Andromacus het, hann atti kyn sitt at telja til konunga, oc .xv. riddarar lataz þar sva vascir, at af þeira dauða syrgde lenge sidan Grickia herr. Oc nu kom þar at þeir .ii. stodo vpp af Grickiom Simacus oc Nicanorr, spiotscopt þeira voro nu brotin, oc ecke til varnar nema sverden ein, oc eigi spara þeir enn at neyta þeira, en sva hanga þyct á þeim scoten at þeir mego varla hrgraz fyrir, oc þa er þar komet at þeir venta ser ecke undankvomo, þa biðr hvarr annan at fyrri scyle na at deyja. En sva var asten heit orden með þeim at þetta villde hvarge audrom

veita þoat þeir mette sialvir raða, at sia annars dauða, keppiz ę hvarr fram fyrir annan, oc vill odrom hlifa en sialvom ser ecke, einn risi var i liðe þeira Indiamanna, hann þrife vpp tre eitt mikit er leget hafðe á vellenom, þar sem þeir höfðu barz, með þvi lyster hann þa felaga baða i senn, sva at þeir þurfu eige fleira, oc veitir á þa leið þat er þeim þotte mesto scipta at þeir fara baðer i senn til heliar, oc hallda sva sinom felagscap at hvarr sadmar annan iamvel þa er þeir deyja.

Porus konungr verðr við harðla katr er hann ser sina menn hava sigraz, en Alexander konungr qventir ser eigi at helldr sigrs þo at nockot drecke á fyrir honom helldr hvgsar hann þvi fastara hvernog hann myne fa komiz at Poru yvir ana er millum þeira var. Sa var einn maðr i Grickia her, er mioc var lier Alexandro at vexte, oc yvirliom, hann het Attalus, þat rað tcer konungr nv, at hann lgr þenna mann bera konungs scrud allt, oc biðr hana syna sec Indiamonnom fram við ána, til þess at Porus þyckiz sia þar Alexandrum konung, oc honom mege þat licliet þyckia sva sem hann er bvenn at hann myne nv litt i briotaz hvernug hann scyle komaz yvir ána. Sva gerir Attalus sem fyrir hann var lagt, en konungr ferr á braut fra herbudunom með nockot sva lið, oc þa er hann var kominn or augsyn, snyr hann aprt til arennar, oc þo sva slarre þvi sem herbudernar voro, at Indi mætte eigi sia ferð hans, en eigi varð honom þat torvellt þviat hamingian let enn eigi sein at ser at tgia honom, þviat nv leggr á sva mikinn miorkva, at varla matte sia fram af tam ser, oc þvi nest kemr hann at anne þar sem hann vissi ván til at scip noccor

mynde fyrir vera. Sa miorkvi mondi morgom þyckia vera gilldr fartalme, vist ef ukynnect vere fyrir þar er fara scyllde. Ecke þotte Alexandro þo sva. þviat hann talde þetta ggevo sina. Biðr hann þegar at fram scyle setia scipin þviat hann var ecke scipræddr. þoat litt mette sia leidina fyrir. hann letr oc alla hesta þa er þeir hauðo leida ut á scipin. oc þar komz hann yvir vm sider með þetta lið. taka þeir sidan at herkleðaz oc stiga því nest á hesta sina oc rida sem þeir mega mest af taka. oc nu lettir vpp miorkvanom. Porus setr þegar augon yvir ána. þviat honom var forvitni á hvat Alexander hafiz at. oc þar ser hann enn þann er hann etlar Alexandrum vera. oc nu er scant at biða. at einn af Indis kemr laupande oc segir Poru þau tidende. at þar ferr Alexander at honom með sitt lið. oc þoat hann true þesso trautt. þa ser hann þo eigi lenge dulz við. þviat gylltir scilldir er solen sceia á segia bratt til hvar Grickir fara. þoat þeir ette ean miog langt til herbuda Pori. oc nu teer Porus þat rað at hann sendir imot Alexandro .iiii. þusundir riddara. oc þar með .ecc. bogmanna þeira er fluttuz i vognum. oc sva leto drifa þyct orvar a Gricke. þegar er þeir komuz viðr. at varla matte sia fyrir heidan himin. Regn mikit hafde komit or miorkva þeim er verit hafde. oc var iorden blaut orðen mioc. on fyrir því bito vagnahvelen divpt i iordena. oc varð sein ferð þeira er oko. hestarnir vrðo oc helldr seinferir sem etla ma.

Nv lystr saman liðeno. oc scortir eigi op oc eggian með ludragang i liðe Grickia. En Indiamenn beria bumbur þar i mot. konungrenn sialfr riðr enn fram eptir venio á uvini sina. Grickir fylgia honom

oc hardla vel. geriz bratt mikit mannfall af hvarom-tveggjom. oc sva for þat sciott i vext. at tver af þeim þrim systrum er orlogom styra sa nv varla sva litt spunnet orlagsprað. sem ein slitr. Sa maðr geriz fyrstr til at rida imot Alexandro er Yulcon het. hann hevir fil at reiðsciota. sva lycr þeira scriptum. at Alexander leggr hann i gegnum með spiole. oc þat vinnr honom at fylv. Eptir þetta bryz Alexander konungr sva fast i gognum fylkingar Pori til þess at hann metti finna sialvan hann. at allt verðr fra at stockva. þat er fyrir verðr. oc sidan er hann ser Porum þar er hann sitr á filenom þeim enom miela er fyrr var getit oc gnevar yfir liðeno til at iafna sem einn harr turan yvir þeim borgarveggjom er vm hann standa. þa melir hann. Her hefi ec fyrir fundet vm sider þa mannaun er undraz ma hvilic er. oc minom áhvga er hofeleg. þviat nu eigum ver at beriaz við halftroll. oc þo við ágeta menn i odrvlagi. Sva melir hann oc snyz sidan i vinstra fylkingararm. þviat þar sekir Porus at i akafa. þessir af Grickiom fylgia konungenom nv fremst oc fastast er sva heita. Ariston oc Polidamas. Ariston drepr þann mann er Rvbicus het. Polidamas á vapnscripti við þann af Indiamonnom er Candeeus het. oc i því er Candeeus vill keyra spiot sitt á enom gerzea. þa riðr at honom einn af Grickiom sa er Glaucus het oc veitir honom þat er hann hafde oðrum etlat. leggr i gegnum hann oc rindr honom daudom til iardar. þesso nest erv Grickir komnir fram i miðiar fylkingar Pori. oc þa er hann ser þat. eggjar hann at fram scyle keyra mote riddara liðe Alexandri alla þa fila er þeir hava. oc nv teer lið hans helldr at losua. þat kyckvende er myclo

scinna á fotum en hestar. Grickir hafa þá lítt á hel. scioltaz þeir stundum at þeim er á filonom sitia. oc gefa þeim ecki göð slog. stundum vikia þeir undan at þeir mege forða ser við filonom er þeir fara at þeim. þat var oc Indiamonnn harða þungt þar er þeir haufðo handboga at iorðen var sva blant at bogahalsinn beit sva langt i iorðena niðr hvert sinn er hann þurfti at benda at þat matte varla gera. oc nv geriz flottakvrr i liðe Pori. þviat rzlzlan drotnar morgom meirr en boð. sumir eggia enn af kuppe at eigi scyle riufa fylkingina. þat var þo meire lute liðsens. er ser let lika at vndan vero halldet. þa fgr Porus enn tall hugenn i þa. at fylkingar hans þott þgr hefðe nockot losnat komaz vel i lag. oc nu lgr hann af nyio keyra fram filana á lið Grickia. rgeðeleg voro þau kyevende at sia. en var redelegra at heyra til þeira. eigi at eins lgrduz hestar Grickia við ascranleg lgrte þeira. iamvel vrðo margir menn i liðe þeira felmsfvllir við. loptet sialft scalf oc af otta fyrir þessa sauc. en þat ma þo tortryggva er syniz. Oc við þenna gny er varð af er Porus let keyra fram filana oc ogorleg lgrte þeira þa verðr þat at segia er þo er faheyrt i þesse saugu at lið Alexandri teer at losna. oc fysiz at flyia. oc þa er konungrina sialfr sinnr þat. þa teer hann at eggia sinamenn. oc fryr þeim hugar i audro lage. oc nv með eggian oc fryio fgr hann bratt skeket or þeim alla eðro. lata þeir nv drifa þyct á filonom. oc þeim er a bake sitia scot oc spiot. morgom gefr oc arðet sva úvarliga fram at ganga. at filarnir troða þa undir fotum ser. lataz þeir sva oc gefa sinom felogom á ser dæmi at þeir scyle meirr fyrir siaz.

Bardage þesse stod lenge með nielom iva hvarir

sigras mynde. þat ma raða at likendum þott meistare Galterus gete þess eigi i boc sinne. at lið Alexandri þat er hann hafðe eptir latet audromegin áriinnar. mon vel hava matt koma til þa er eigi voro fiandmennendir fyrir at taca við festum þeira. þvi nest taca Grickir þat rað at sumir scolo hlifa ser oc audrom. en sumir ganga at með bolauzar. oc skora lgrt á filonom þar til er þeir falla. oc sva þeir er þeim haufðo a baki setet. verðr nu mikit mannsPELL i liðe Pori. þynnaz fylkingar hans mioc. oc scamt er at biða at flotti kemr i liðet. oc sva sciliaz Indiamenn við sinn lanardrotten. at hann sitr eptir á fil sinom einn milli sinna fiandmanna nema sa með honum er styrðe filenom var oc eptir. Grickir lata driva scotvapn ollomegen at Poro. en hann vill alldregi flyia. lgrt hann sva sem hann haf. vii. manna fior. scytr oc imoti á Gricki hadom hondom. geriz nu þo sarr mioc. oc þa ser hinn er styrir filnum at konungr mon lataz bratt fyrir atsoen Grickia. teer hann þa þat rað vtan vilia konungsens at hann snyr filenom oc keyrir hann sem fastast. oc þa er hann geysiz fram verða Grickir fra at stókvá. þviat þeir þyckiaz betr hafa er eigi verða fyrir honom.

Nv riðr fram Alexander oc hleypir eptir Poro sem hann ma mest af taka. oc þegar er saman heimtir með þeim þa scytr Porus at honom titit oc hart. oc fyrir scotom hans. þa fellr hestrinn Bucifal undir Alexandro oc lgrt lif sitt sa hestr er einn saman var maclegr at bera sličan hofðengia. Var oc þat til marks hversv goðr konungi hafðe þott hestrinn at hann gaf nafn hans einni borg þeire er hann let gera sidan. Nv fgr hann ser hest annan. oc meðan hann sciptir hestum þa setr Porus vndan nockot. Broðer

hans hafðe gengit til handa Alexandro er Taxilus het. hann var oc konungr. þessi enn same Taxilus hellðr oc eptir Poru sem hann matte. oc eggjar fast at hann seyle gevaz vpp i valld Alexandri. segir at honom man reynaz sem auðrom gott at heita á mis- kvinn hans. En þat Porus vere meðdr mioc af blóðras þa vacnar hann þo við er hann kendi mal broður sins. litr nu við honom hellðr hermiliga oc melir. Ertu þar broðer. segir hann. skemðar fullr en tómr trvnaðar hevir svikit mic oc ríki mitt. se nu hvart ec scal hava rað þin. oc þa lętr hann fara spiót er hann hellt á. at einum ungum manne. er sott hafðe eptir honom. þat flygr ígegaum hann. oc þarf hann eigi fleira. en Porus hellðr enn undan. oc því nest fellr niðr fillenn undir honom. þvíat hann var sárr til ólives. Porus var þa oc sva máttfarenn. at hann matte eigi standa á fotr sína. oc þa kemr at Alexander etlar hann dauðan. biðr sína menn fletta hann. en fillenn teyr þa at veria hann oc bitr þa er at honom villdo starva. oc i þeire svipan glefsir hann i kleðu hans. oc slönguir honom á bac sér. oc leitar vpp at standa. en þa lago þo iðren hans ute. oc i því er hann costar vpp at rísa. gengr vindr ór filnum. en þegar er Alexander matte þeckia. at lif var með Poru. þa sigrar milldin með honom þa heipt er hann hafðe til hans haft. oc þa melir hann. Hvi vartu sva odr oc orr þar er þu hafðer spurt til at ver hafum alldrege úsigr faret. at þu þorðir at hallda við oss orrostu. þvíat þu spyrr mic segir Porus. þa scal ec með einorð svara þer. þar til er ec freistada við þic at keppa. var enge sa undir heimsolenne at ec etlada at til íafus myndi komuz við mec. oc víska ec at ec

atta mikit vndir mer þar til er ec reynda þinn krapf oc hamingio. en nu ma sia slic malalycoð sem orden er ockar i milli at þu ert mer miclo mattugre. Við þat uní ec þo at enge hefir her til diarflegarr við þer risit en ec. Vil ec þat rað eiga með þer Alexander. at þu stgriz eigi mioc af þessum atburð. mattv taca dgni á mer at verða ma sva at nockorr kome þer a kne. Enge mette sa mikill þyckiaz er hann þverr eigi seinna en hann vex. þegar er hamingian vill sva. Agiarann maðr syrgir meirr sinn scaða. en hann fagne adr af því en hann hefir fengit. oc því er kenligrá at klifa scenra en veggirnen visar oc fulla leggra. Ger sva vel Alexander. still heðan af framgangi þinom. hugsa sva at hann er valltr vinr. þvíat hon kann eigi staðug at vera. Sva melir Porus. en Alexandro finnaz mikit vm. er sa maðr er með aullo var yfirkominn hefir ecki scekez i hugenom. oc svarar sva diarflega. sem hann hafe sigraz i þeira sceptvm. oc nv gerir Alexander i mote því er flestir etloðo. oc gefr Poru grið. lętr alla stund a leggja at lęna hann. oc síðan er hann varð heill gefr hann honom apr ríki sitt. oc eycr þat mioc ór því sem adr hafðe veret sva at varla myndi Porus venta ser af honom meire smóðar þott hann hefðe veret adr iannan fullkominn vinr hans.

Síðan er Alexander hafðe laget Porum undir sec sem nu hefir sagt veret. þa þyckir honom sem allar uthalvor austríkkis myne lausar liggja fyrir heðan ífra. oc nv flytr hann her sinn til uthafsins sialfs. oc leggrr undir sec þer þioder er þar byggia. oc scatgilldir þa konunga er þar redo londom. fra því er at segia at þer þioder er Saudrache heita. þora þo at

risa við. oc lycia sec i borg einne sterkre. þeir er Alexander sækir til. hann hefir latet gera stiga sterka. oc sva breiða at margir mattu ganga vpp eptir i senn. oc síðan er þeir voro bornir at vegginnom. þa leita Grickir vpp at ganga. konungrenn sialfr komz fyrst á veggenn. oc þa lata borgarmenn drifa scotvagn at honom. or kastolom þeim er á vegginnom voro. sva þyct at hann sgr varla við halldiz þar er hann er staddr. en ongir komaz aðrir vpp. oc þa er Grickir sia at konungrenn mon lataz þar er hann er kominn. eða verða gevaz vpp i valld úvina sinna. ef þeir komaz eigi sciott til fulltings við hann. þa gefa þeir ecke gaum hasca þeim er fyrir var. oc nu teoz eigi betr til en sva at því meirr er þeir vilia scunda til fulltings við hann. því seinne verða þeir. sva margir geysaz þeir i senn vpp i stigana at þeir bresta i sundr hrapar nú hverr ofan þar er hann var aðr kominn. sciliaz þeir sva við Alexandrum at hann er einn eptir á vegginnom. oc þviat þeir venta honom ecke lifs. ef hann hefz þar lengr við. þa kalla þeir á hann oc biðia at hann scyle stedia ofan i fang þeim. hann teoz þo annat rað. oc þat er fستا mynde vara. þa er hann ma eigi við halldaz á borgarvegginnom. hleypr hann inn i borgena er full var af hans fiandmonnom. þviat hann villde sec eigi þat henda lata er. allregi hafðe fyrr orðet. at hans úvinir gte á bac honom at sia. þar hava menn allt um at reða. hvart Alexander konungr hafe meirr synt i þesso verke. rauscleic. eða rasan fire rað fram. iamt beðe segir meistare Gallerus er versat hefir soguna. þoat þat mege kalla hvart oðro gagnstaðlegt. en sva gette hamingian enn sins fostrsonar Alexandri. at hann kom standandi niðr i borgena.

hardiz hann oc þegar. sva at ecke var hegt at festa hendr á honom. sva hafðe hon oc fyrir honom buet. at eitt tre mikit þat er laurus heitir stöð ihia honom. snyr hann þar at herðunum. oc ma þa framan at eins at honom ganga. oc hlifir þar scioldrinn. borgarmenn sækia nu at honom sva margir sem við mego komaz. oc sciota at honom þviat ongir þora at ganga i hoggvascepte við hann. sva stöð mikit ognn af hans fregð er for um allan heim. mattu þeir oc þar scilia at hann stundaðe þat eina at hava sem flesta fire sec. þar er hann matte ecki venta ser undankvamo. þotte þeim oc veiðr i hende. villdv þeir því fara at sem getiligast. Scioldr hans var nu scufaðr allr af scotum. oc raufaðr víða. hiadmr hans geriz oc lamidr mioc af griote. oc fire møde sacir for hann eigi staðet vpp. þeir er nestir standa starfa þegar at honom er hann er fallenn. oc vilia fletta hann. en þeir fa þau erfúpislaun. at hann drepr af þeim tua með sverðe er hann helldr á. oc eptir þetta leiðez borgarmonnom at ganga sva ngr honom. Rennr nu sva möði af konungenom at hann sgr komiz á knéén. oc scamr er at biða. at or flygr at honom. oc hófir ena hogri síðuna. oc verðr hann safr mioc. oc ór sarino flytr sva mikit blöð at hann úmegnir bratt. Við leitar hann at kippa orenne á brott oc sgr eige. nigr hann nu aprt at því micla tre er stöð at baka honom. oc gefr vpp vagnin. sa enn indversci er sent hafðe scotet leyr þegar at. oc vill fletta konungenn enn sem enir fyrr. oc þa er konungr kende at hann hafðe hendr at honom þa mglir hann. Hofuðscomm. veiztu eigi at ec em konungr Grickia. oc i því er hann mglir sva. þrifr hann til sverðzins hia ser. oc leggr á þeim er yfir honom

stöð. oc léttr hann fa sliet grende sem ena fyrre. oc þa mēlr hann enn. sva samir Alexandro at bua fyrir aðr hann fare af heimenom. scalltv vera segir hann til ens dauða grendreki minn til heliar. oc bōða mina þangatkvamo. oc þa leitar hann enn við vpp at standa. oc fēr eige. þo gerir hann þat er hann ma. biðr nockorn af borgarmonnom eiga við sec hoggvascipte oc afla ser þess ággetes at hann hafe komit yfir Alexandrum.

Fra því er nu at segia. at flórir af Grickiom fa komiz vpp á borgarveggenn. þeir er sva ero nefndir. Pentestes. oc Timeus. Leuernacus. oc Aribolus. þessir ryðia ser gotu ecki veglilga. oc koma þar fram vn sīðer er konungr var fallenn undir treno. hverr þeira keppiz við annan at veria sinn lanardrotten sem bezt. oc þar latuz þeir .lii. fire fotum honom. en Aribolus stendr einn vpp. oc er þo sarr mioc. Borgarmenn bōða nu Grickiom ut af vegginum þau tīðende at konungr þeira se fallenn. en þeim bregðr eigi sva við þessa tīðinasognn sem opt kann verða. þa er menn missa hofðengia sinna at þeir felmtē fyrir otta sacir. hellðr keppaz þeir við at meirr at briota vegginn sem sciostat. oc scōra hann i sundr með bōl-auxum. en geva engi gaum hascanum er hek yvir hofde þeim. fa þeir nu brotet vegginn. oc komaz i borgena. er nu ecke gott at verða fyrir þeim. þviat hverr er Grickiom mētir. etla þeir at Alexandro myne nockot grand hava gort. oc sva ero þeir oder at þeir drepa hvert manz barn er i var staðenum. konung sinn finna þeir lifanda. oc þo saraa til olives eptir því sem flestir etla. Flytia þeir hann sīðan heim i her-buðer sinar. Ean beztī lēcnir sa er Tritolobus heitir

er til fenginn at grēða sār hans. oc þa er hann finnr at krokur stōð i sīðusare því er Alexander hafde fengit. þa þorir hann ongar atgerðir at hava. hann ser at hann fēr eigi á braut komet. nema mioc se scorit til. oc þyckir honom vsynt at konungenom dugē þat. þyckiz hann vita vīsan bana sinn ef konungr lēz af hans atgerðum. oc er konungr finnr at Tritolobus treystiz eigi vpp at bera þat sem honom byr i scape. þa mēlr hann. ef þu ser at eigi ma grēða þetta sār. þa scalltv minka meinlēti mitt. oc gera mer sciotan dauða með harðri lēcningo. Ver eigi rēðdr um þitt lif. ecke scal þec til saka þviat eigi fer þu við orlōgum minom gort. Við þessor orð konungs styrkiz mioc Tritolobus lēcnir i hugenom. oc kallar a monu hetta at scera til orvarennar ef konungr vill geva orlof til at honom se haldet meðan. segir eigi mono duga ef hann bregðr ser nockot við atgerðena. Eigi er þat fugrt segir Alexander til lēcnis at konungr late binda sec. eða hallða ser. þviat hans valld á iafnan frialst at vera. oc þo reðr Tritolobus til at scera oc kippir sīðan i brott orenne. En konungr bregðr ser ongan veg við. sva feltr mikit blōð ór sarino. at scamt liðr aðr úvit rennr á hann. oc allir þyckiaz þat sia vinir hans er yvir honom standa. at scomm suga mon fra honom verða. ef eigi staðnar blōðrasen. bratt fara nu þau tīðende um herenn allan. at konungr se kominn at bana. Oc við þetta geriz otte mikill i liðeno oc kveinsamligr kvrr. at hans myne við missa. eigi lettir því fyrr en lēcnir fēr stōðvat konungi blōðrasena. oc er þau tīðendi spyriaz at saunno at hann geriz lifvenn. þa fagnar allr herrenn eigi nu minnr en fyri scommo syrgði hann. scipaz

sidan í sveitir oc drecka fagnadaröl í þa minning er þeir spyria oc síá sinn herra heilan. er aðr þotte þeim latenn vera.

Síðan er Alexander var aprbate. oc þo eige sva at yvir vere groet sar hans. þa vill hann eigi lengr vm kyrt sitia. lysir hann yvir því at þa scal heria á þer þioder er byggva við vthafit sialft. í aðro lage vill hann eptir leita hvar qhen Nil sprettr vpp. er heidnir menn gatv margs til. en ongir vissv. þeir bręðr Porus oc Taxilus Indialöndz konungar scolo fa honom scip til þessar ferðar. enn er höfðingiar hersens vrðu varir við þessa radagorð konungs. þa ganga þeir fyrir hann. hertogi sa er Craterus heitir flytr með einorð þat er þeim byr ollom í scape oc melir sva. Gode herra. vita villdem ver hvar yðor agirne seyle stað nema. er yðr vinnz eigi at fullu heimr þessi yvir at vera. oc þoat þer villt nu eigi sia fyrir yðarri heilso er oss þyccir enn of litil vera. þa samir yðr þo vet. at sia rað fyrir yðrom monnom. þeim er oll heimsbyggðen hatar fyrir yðrar sacir. en giarna viljom ver at þu leidir oss enn í sva margan oc mikinn hasca sem þer licar. ef þu villt nu þyrma sialfum þer. eða hvern mon fyrir oss sia ef ver missum þin. Enge af guðunum hevir þer langlive heit. eða hvi villtv sialfan þec hafa í mikilli hętto. þott þu takir litet vpp þa er þu heriar a herfligar þioder þer er fatt gott hafa um at leika. ómaclect er þat at su miela fręgð er þu hevir fenget. firefariz sva at þu latez fire þeim. er litils ero verðir. eða vaxir eigi við þott þu verðer þfri. Slicet sama ręðir Tholomeus. oc aðrir höfðengiar. oc biðia þratt at konungr seyle þeckiaz þeira rað. Alexander konungr kann sinum monnom

miela þoc fyrir er hann finnr með þeim slikan goðvilia til sin. oc ansvarar sva þeira reða. Mioc em ec segir hann sculdbunnadenn við yðr. eigi fire þessa soc at eins er þer birtid mer í dag sva mioc yðra ast. at þer vilet meira virða mitt lif en yðart. helldr oc fire því. at þer hafet allan lover við lagt at esla mec fra vpphase mins rikis oc her til. en eigi syniz mer á þessa leid þat er þer havet rott. þviat eigi vil ec fire lid leggja þat er ec hefí vpp hafet at auka mitt riki. Hirde ec eigi um langlife. undir því þycke mer at fręgðen fare eigi í mold með mer. Vþrífuir menn oc þrongbriostader lata ser undir ongo iafumikit þiccia. sem at lifa lenge. en mer þyckir meira vert at vera yfirkonungr heimsens. oc hava sigr sem optast. en biða elli oc orvasa alldr oc ef ec tel allar giáfar þer er hamingian hevir mer gefet. oc þau fręgðarvere er vér hofum unnit. þa ma ec vist sva virða at ec hafa lenge lifat. Ver hofum sigrat Asiam oc ervm nu nalega komnir til heims enda. Giarna villda ec at guðen reiddiz mer eigi. þott ec męla þat er mer byr í scapi. heimr þesse er allz of þrongr. oc ofsitill einom lavarde. oc þat er upp at kveda er ec hefí raðet fire mer. at í annan heiminn scal heria þa er ec hefí þenna undir mec lagt allan. oc langar mec til at ver megem sia naturv þess heimsens. En þoat þer vilet eigi fylgia mer. þa man ec yrna fa aðra er susir monu beriaz undir minom merkiom. lidscortr man mer alldregi verða hvar sem ec vil heriað hava. oc ef hamingian vill. þa þycke mer vel. at ec enda minn alldr með ágęti í sliet starfi. Sva melir hann oc sidan biðr hann sina menn þa er honom fylgia scunda til her-scipanna er þa lagu buen. en allir svara sem eins

munni. at honom vili fylgia hvert er hann vill. oc því nest er blaset til brottlogu.

TIENDE BOG.

Alexander konungr helldr nu scipastoli sinom i utahafet sialft. en i annan stað er fra því at segia. at naturan minniz á þat er henne þiccir Alexander hava svivirt see oc heimenn þa er hann let at hann vere of þrongr oc of litill einom herra ivir at vera. oc því er hann etlaðe at rannsaka þa lute er hon vill leynda vera lata. oc þvíat henne liggir i mielv rvme þesse vanvirðing er Alexander hefir gort til hennar. þa gefr hon vpp alla þa scepno er hon hafðe aðr til tekot at semia. oc leggr leið sina til helvitis. oc hylr see með seye nockoro. Hvar sem hon ferr. þa riss oll scepnan vpp i mote henne. oc lytr sem sinne modor. Iorden. loptet. oc logrenna vepsama hana sem verðuct er. oc biðia at hon scyle siogaz lata oc yel fręvaz alla þa lute er hon hevir hverio þeira á hende folgit. þar imot męlr hon til þeira bliðlega. oc biðr at oll scepnan scyle vandlega varðveita þat logmal sem hon hevir hverre þeira sett. segir hon oc þeim er eptir spyria hvert hon gtlar at fara. oc fire hveria soc. en þat er at steypa ofsa konungs þessa er scelvir scepnona iamvel scenn sem iordena. oc nu byðr hon at iorden scyle opnaz i einhveriom stað. oc þar gengr hon niðr eptir þeim stig er liggir til myrkra heraðs.

Vte firir helvitis durum oc utan undir borgarveggionum byggia þęr droser er yfret valld hava her á iardriki þoat þer se þar oðalbornar. Ein af þeim

er Avaricia þat er agirne modor annarra lasta. sv er hennar iðn. at hon selr fengit se þar er sixt mege finnaz. hana þyrstir oc því meirr til gulz oc annarra auðefa sem hon sęr þau meiri. þar er oc Superbia. þat er drambsemi. hennar athofu er sv at scelkia isafnan at oðrom. þickiaz yfir ollom. vilia eigi vita sinn isafningia. þar byggvir oc Libido. þat er lostasemi. hon veltiz þar i vellanda leire oc brennar sarliga. Ebrietas á þar oc bygd. þat er ofdryckia hon kligir mioc oc sęr varla staðet á retta sętr. þar er oc Gula. þat er ofyllt með stora ropa oc stynfullan kvíð. þar er oc Ira. er var tunga kallar reide. hon gleymir sialfri ser. rasar ę þangat er ákefðen eggjar hana. þyrmir eigi ser helldr en oðrom. þar hefz oc vel við sa er leikr ser at lymscv oc prettum. Detractio sitr oc i þesse sveit. þat er áleitne. hon hevir illt lunderne lotet af illum tilbrigðum. þvíat ofunden er hennar modor. þat er hennar sysla at draga afleides þat er hon ma eigi dylia at oðrom here vel. oc minnka i sinne reðu þess lof er eigi ma leynaz. þar á bygd Adulatio. þat er úeinorð er opt sękir heim hoðingia. oc hefir i þesse ollð sva mikinn gang. at morgvm er engi lutr kerri. hon dreypir i eyron þeim smeyclego eptirmele. oc drepr sva ondina með dauðligv citri.

Sva er sagt at þa er naturan for þar hia sem þessar snotir salu utan undir borgarveggionum sem sagt var. at hon litr um oxl til þeira. oc helldr úbliðliga. oc síðan gengr hon i borgena stefnir til þeirar dyflizv er full er af eilifum eldi þeim er brennir syndugra manna salur. oc þo eigi með einom hętte. þvíat i þeim bruna kveltaz allir því meirr sem þeir hafa meira gort til aðlaga i þessum heime. en þeir er

litt hafa misgort eða ecke, oc fire þa eina sok eru þar at þeir hafa eigi veret reinsaðer af enne gaumlo synd. þa grandar þeim þesse elldr litt eða ecke svá sem solar hite þa er hann kann mestr verða á sumarit, gerir heilum manni ecke til angrs, en siukum er hann harðla þungr. Oc þa er myrkra höfðingenn þeckir at naturan sialf er kominn til hans herbergia þa gefr hann vpp systv sina þar er hann sopaz adr um í miðium heluitis loga oc keppiz við at auka kvalárnar, hann sciptir yvirlitum, þviat hann vill eigi scelfa naturuna, leggr nu niðr drekahofuð þat et ogorliga er hann bar adr, en teer nu vpp þa ena biortv engils ásiانو er naturan hafðe gefit honom, oc hann bar þar til er ofmetnaðrenn orði hann svá at hann villde iafuhatt sitia scaparannum, oc nu gengr hann imot henne, en þegar er naturan ser hann þa melir hon til hans. Heyrðu gleþa fader er refsar þat sama sem þu eggjar manninn til at gera, þic em ec komin at finna sv sama natura er þer leck þenna myrkrastað til herbergis þviat þu vart nockor at vera þott þv vgrir utlage gorr or hinnaríke fire þinn ofmetnað, en þat er mitt orende at bera fire þic þa kveinstafe er sameignir erv beðe gudum oc monnom. Oc veiztv hversv sá enn micle Alexander teer vm at briotaz með sinn ofsa er þrim sinnum hevir sigrat Darium konung, oc undir sec hevir lagt allt Asiam, oc enn ágeta konung Forum með ollo hans ríke, oc þo þickir honom eigi þorf vinna þviat nu stefnir hann í uthavet sialft, oc etlar ef honom byrniar at koma þar sem Nil sprettr vpp, oc heria sidan í paradisum, oc ef þu gelldr eigi varlvga við, þa man hann oc heria á yðr helvitis buana. Oc fire þvi gerðu svá vel fire minar sacir

oc þinar, hept hans ofsa oc hegann fyrr en sidarr, eða hver fregð er þer i at hava komet enom fyrsta manne á brott ór paradiso enn slegasti ormr ef þu scallt þenna mann lata fa með valde þana ynniliga stað oc innvirðiliga.

Oc er naturan hafðe svá mellt, oc fiandenn heitr giarnsamliga at fylla hennar vilia þa ferr hon i brott, oc þegar i stað kallar fiandenn með ogorligri roddv svá at heyrir vm allt hefuiti oc borgen seclfr af, oc biðr at oll hirð hans seyle saman koma i þeim stað er svá er battaðr at þar er plaxa nockor horðnoð af eilifv frosti, hvlit af snio þeim er eigi kann þiðna, her scolo kveliaz andir vandra manna, þa er þer koma ór elldinom, at þer missi alldregi frostz eða brvna, þat fylgir oc þessv at sa er hann vill g misgera meðan onden fylgir likamanum scal eigi mega deyia fra slikv kvalvm. Nu þa er myrkra höfðingiar kvomo saman i þessom stað er fra var sagt, þa kveðr ena forni fiandi ser hliods, oc biðr at allar salur seyle oc lata af þeim aumliga ym er þær ero vanar at hafa, oc sidan segir hann hvert grende naturan hevfr þangat haft oc optir þat melir hann svá, Hvat gllit ór felagar minir hvar stað man nema ofse konungs þessa er naturan hevfr fra sagt ef hann fer tom til at vinna slict á iardríki sem hann hevfr vilia til. Ecke kviðe ec þvi en heyrtr heve ec at hann ættele iamvel at koma á hendr oss, oc heria heðan salur þær er ver hofvm vudir oss dregit veit ec þo þat er meirr bitr á mic at seðaz mon á iardríki nockorr maðr vndarligar getinn oc vndarligar borenn en ec mega scilia, þesse man briota þessa ena sterkv borg, oc eyða vart ríki með einv tre þvi er of mikill timi

man fylgia. oc þviat þessi maðr man vera sterkvm sterkare þa varir mee at hann moné mikit herfang draga or hondum oss. En þat er nu til at sinne at þér dauðans drotnar gefit gaum at eigi gangi þessi maðr yvir yðr. raðet honom banarað at eigi sigri hann oss þott einhverr seyli sa verða. Varla hafðe annscotenn til lycða leitt sitt grende þa er Proditio stendr vpp oc annsvarar. þat er velen. Harðla litid starf segir hon at gera þat er þu byðr. Ec á þat eit er sva steret er. at enge lutr fgr halldet þvi nema hrosshofr. þat scal gefa Alexandro i vini at drecka. Oc til þess gefr nu vel oc hogliga þviat minn fostrson er Antipater heitir einn höfðengi i her Alexandri sa er þat scaplyndi hefir er mer licar. kann lata fagrt þoat hann hygge flátt ætlar á fund hans. þviat Alexander hefir stefat honom til sin i Babilon. oc vill enn hava hann i herferðum með ser. en honom leidez sa starfe. þviat hann teer at elldaz. Sia enn same man fvss oc fegenni taca við grende mino. oc ef sva er sem mer þickir. at af þeim gyðiom er notten hevir getet finnz engi mer matkare. þa scal ec fara vpp til iardrikis oc hafa þann hoflausa mann i heliv með citri mino. oc umstille fostrsonar mins. sva mglte hon en allr þingheimrenn þackar henne oc lovar hennar fyrirhyggiv er hon hevir við buez at sigra þann með dryck. er aðr varð alldregi sigraðr i bardaga. oc nv teer velen ser fiadrham oc flygr. Sva er sagt at hon komr vpp i Sikileyio. oc hvar sem hon flygr þa drypr eit af vngiom hennar. eigi nemr hon staðar fyrr en hon finnr lerisvein sinn Antipatrvn. oc sidan er hann hefir teket við hennar orende. oc hon hevir gevet rað til hversv með scal

fara sva at framgengt mege verða. þa ferr hon heim ofan til helvitis.

Nv er at segia fra Alexandro at hann fær andviðri stor er hann kemr i vthafet. sva at hann verðr aprt at snua scipastole sinom. Oc nu etlar hann til Babilonar. oc scipa þar rike sinu. en sidan ætlar hann at heria vestr i Africam. oc leggja sva undir sec vestrhalvf heimsens. oc eptir þat ætlar hann norðr hingat i Evrópam. oc sva fremi norðr yvir Mundio fiull. er hann hevir aðr kent Rumveriom at þiona Gricckiom. oc þat hevir hann i hvgr ser at vanda eigi fyrr heim til Griclandz. en hann se einvallzkonungr yvir ollom heiminom. Nv sender hann orð greifum er yvir Syrlande erv. at þeir seyle lata fella merkr til scipagerðar. oc þeir gera sem konungr byðr.

Nv er þar komet er meistare Galterus er versat hevir sogo þessa vill enn nockot reða vn tiltekiar Alexandri oc segir sva. Hvar ætlar ágirne þin enn mikle Alexander staðar at nema. hon man alldregi soðd verða þoat þu faer allan heimenn vndir þec laget. bleoðr ertu nu. þu vill enn buaz til hernaðar. en veizt eigi at þer er buenn sa dryckr er stoðva mon þorsta þinnar nielo ágirne. er þu hevir haft. þviat sa enn vande svikare Antipater er nu kominn til Babilonar. oc berr þar saman með sinum iafningiom þau rað er hann ætlar at þec seyle bita. Nv tekr hann at ásaka hamingiona. avitar hann oc iamvel guðen sialf. oc mglir sva. Hvi ervt er guðen sva oð orden. eða hvi villtv hamingia bregðaz þinom fostrsyne. oc þola þat at hann se svikinn. ef þu matt eigi gera við þvi er orlogen biöða at Alexander seyle bratt lataz. ger hann þo varan við sviken. oc

kom því við at helldr verði honom vapn en eitrt af scada. þviat með þeim hefir hann misgort mest. en dauða man sa þyckia veglegre. En vera kann at guðen fae eigi sigrat hann openberliga með vapnum. oc verði þau með citrinv at stelaz a hann. oc því er honom virðilegra at lataz helldr fyrir eitri. at þa ma sva virða at guðen þyckiz vanfer til at sigra hann prettalaust.

Nu er aprt at snua til sogunnar. oc fra því at segia aðr en Alexander latiz. at hamingian oc fregðen gerir hann einvallzhofðengia yfir heiminn. þviat siðan er spurðiz vm vestrhulfu heimsens. oc norðrhulfv. at hann hafðe undir sec laget allt Asiam. þa stoð aullom hofðengiom sva mikil ognn af honom. at allir villdu helldr þiona honom. en hetta til at risa við. Oc sva er sagt. at konungar vestan or Affrica. af Spani oc Sikiley. af Italia oc norðan vm siall. or Franz oc Saxlande taka allir eitt rað. oc leita sva at stoðva hernað Alexandri at þeir senda menn sina með ágetom sendingom til hans oc brefum þeim er þat vatta at þeir vilia allir honom þiona. oc þeir hofðengiar gera margir sina menn til hans með slikvm grendum. er undarlect ma þiccia at heyrtr hefðe nafn Alexandri. sva ungt var hans riki. Sendimenn konunganna stefna til Babilonar. oc vilia þar biða tilkvamo Alexandri. oc þa er Alexander spyr þesse tiðende at allr heimr vill til hans luta. oc sendemenn hofðengia biða hans i Babilone. þa scundar hann þangat með her sinn. Oc nu riðr hann i borgena með miclum pris. borgarlyðrenn gengr imot honom. með allre bliðu oc sinom bezta bunaðe. Siðan stefnir hann þing. oc letr þa sendemenn ná male sino. ganga þeir

fyrir hann. oc byria honom sin grende. oc þa er þeir hafa sannat með fogrom giofom er þeir hafa slutt. oc seint er at telia hvilicar veret hava. at allr heimr vill honom þiona. er sagt at hann hafe sva svarað. Guðunum se þock er oss hafa gevet iamvel at sigra þer borgir oc þau riki er ver hovom eigi set oc þat er oc yðor hamingia segir hann til sendemanna. eigi siðr en var er þer hafet gefez vpp i vart valld bardagalaust. Ef Darius konungr hefðe teket slict rað. þa scyllda ec hava miðlað honom sva mikit riki sem hann kynne sialftr at beiðaz. Ma þar taka sonn dæmi til er Porus konungr er at ec kann miðlr vera þeim er mer vilia þiona þo at þeir se tregir til. en þeir er þrautarlaust vilia minir menn geraz. scolo þat finna at ec vil vnna þeim frelsis fire sinn godvilia. en eigi þess at þeim þicke þreldome licet at þiona Alexandro. Siðan er hann hafðe sva mellt til sendimanna. þa roðir hann til riddara sinna. Margfalliga þock a ec yðr at kvnna. oc miclo godo a ec yðr at aumbana þviat þer hafit sva mikit starfat með yðrom hvatleik at oll iorð hefir þagnat i varv augliti. Verðuct er at ér hafit godan hofðengia yvir yðr. met ec oc sva at ec se maclegr at hava slika riddara vadir mer. Morgv siune hafit er þolat heitt eða kallt firir minar sakir. hafet ér oc mikit i aflat. þviat yðor stovrirkí er seint at telia. er sigrat havet Darium oc Porum oc iamvel risana sialfa. oc þviat nu er ner ecke við at briotaz i þessvm heiminn. þat er varr frami mege vaxa við. en oss hevur eigi at varr hvatleicr dofne af atferðarleyse. þa gerum sva vel oc leitum þeira er byggva annan heimenn. at var fregð oc kraptr late engis úfreistat þess er til fremðar se.

oc ver megem allan alldr lifa í loflegri frasogn þeira. er var storvirki vilia ritat hava. þat hofum ver lesat í fornum bocum. at fleiri se heimar en einn. oc vist uni ec þvi illa er ec scal enn eigi hafa sigrat einn til fullz. Vituð er þat at Rumveriar ritadu fyrir stundu til min með þeim manne er Emilius het oc kaulloðu mic þa konung sinn. en nu heve ec spurt at þeir vili við oss risa. oc þviat ec vil at fullgort se þat er auke yðra frægd. þa scal nu þessu nest hallda til Rumaborgar. oc briota hana niðr. en heria síðan í annan heim.

Sva mælr Alexander konungr. slitr síðan þingit. oc er þa komit at kveldi dags. þat geriz þa fyrst til tíðenda. at stíornurnar koma seinna vpp. oc gefa minna lios af ser en þeira natura er til. Oc þær stíornor er leiðsogumenn eru vanir at marka í hafe til stefnu sinnar. syna sec eigi á þessi nott. oc þvi þorðu þeir eigi at sigla er þa voro í hofnum staddir. Sva synde heimrenn af ser micla rygd fyrir dauða Alexandri. sem hann oc onnor secpna bende burð hans með storum undrum. þviat þann tíma er hann var fæddr fellv stíornur or loptenu. lamb eitt mælti á Egíptalande. oc hona klacðe dreka. arar .ii. borduz oc allan dag þann er hann var fæddr ivir holl fauður hans. Hvat hevur Alexander macedo þess gort segir meistare Galterus er guðen gremiaz honom. þann tíma er ágætt lif hans er sem lettast. þar er þau birtu firir gve hans með miclum stormerkivm. ec se segir hann. ef hann hefðe eigi sét ofsionum yvir mannligu eðli. oc þeget farselliga lute með litillæte. oc hefðe hann eigi verr boret bliðu hamingionnar. en beiseleic. þa er meire van at guðen hefðe hann eigi lateð firir

vapnum niga. oc enn síðr firir eitrinu er hverio vapne er grimmara. Fra þvi er nu at segia at notten liðr af. oc teer at morna. eigi fellr dogg a gras þann morgon. oc engir fuglar syngia. helldr syrgia þeir af þeim tíðendum er þeir vita at þenna dag muno framkoma. oc sva er sagt at dagstjarna have fyrst horvet af himninum þenna morgon. oc þar kom at sol rann vpp oc. þoat hon gerðe þat nauðeg. oc scamt hafðe hon faret aðr hon vill aptr snua oc setiaz. at hon sei eigi þau tíðende. er orlogen vilia at fram kome. aðr en hon gange til víðar. þo gengr solen um síðer eptir sinne venio. Nemðu staðar segir meistare Gallerus til solarennar. ef þu gengr þenna dag eptir venio. þa mon lios Grickia sloena aðr en þu setiz.

Nu erv komnar enar efsto stundir Alexandri. oc orlogen vilia nu fyr ongan mun at lengr frestiz sa gleppr er fram verðr at koma. Ríkuleg veizla var buen í holl konungsens. oc ilmæde hollen af enom dýrstom urtum. þar kemr saman mikill mugr. hertogar oc hirden. þar með sendimenn höfðengia af ollvm heiminum. þa hevur konungr tal við ena agetustu menn lenge dags. síðan reisir hann giofum meire menn oc minni alla þa er hann hafðe til sín boðet. Eptir þat letr hann bera vin í hollina. oc taca menn at drecka. oc íafnsciott sem konungi var vpp scenct. oc hann drack af kerinu. þa kennir hann at eitir fellr vm allan líkam hans. oc þegar verðr at bua rekiu hans. þviat miclu ferr sotten með meire akefð en hann mege vpp sitia. Nu geriz illr kurr í líðenu. þo venta margir at hamingian myne enn sem fyrr hialpa sinum fostrsyne. oc heptir þat harminn nockot. En síðan er eðr su er pulsus heitir. gaf af ser seyr merki. at

konungr atte scamt ulifast þá letr hann bua ser reckiú á miðiu hallargollino. drifr þangat at síðan herrenn sva hverr sem komaz ma. konungr litaz þá um. oc ser hversv hírðen stendr harmþruten ivir honom. oc þá megr hann. Hvar mon finnaz þá er ec fer af heiminum maclegr hóðenge slikum drengiom. Yfret lenge hefe ec nu raðet firir iardriki. hefir hamingian ecke sparast við mec til þessa heims metnaðar. leidez mer nu at ond min se lengr lucð i daudlegvm licam. þoat ec hafa veret her til mikils raðande. þviat heðan ifra man ec rada fyrir himinriki. oc samir mer eigi at drepa hende við þeire somð er ec em til kalladr. er herra Iupiter vill at ec scipa með honom leyndum lutum oc orlogom manna. Vera kann at Tipheus oc adrir iotnar vili enn freista at heria á himinbuana. oc þicke nu auðsottligra en fyrr er Iupiter geriz orvasi firir elli sacir at vinna ríki hans. ma oc vera at barðagauðet herra Mars ottiz at heya orrostu við iotna an minu fultingi. oc vili þvi sialfr Iupiter oc onnor himnaguden heimta mec til sin. at ec veria ríke þeira. oc hirðe þau meirr um sina naudsyn. en vilia minn. þoat ec villða eigi scilfaz við yðr goder drengir.

Sva melir hann. oc þá spyria hertogar oc adrir hóðengiar með miclum móde harmþrungens hugar. hveriom hann villde gefa eptir sec konungdomi ivir iardrike. en hann svarar. Vere sa konungr yðarr er bazt er til fallenn oc maclegastr at rada sva miclo ríke. Eptir þat er hann hafðe sva mælt missir hann malseas. oc þá dregr hann fingrgull af hende ser. oc ser hertoga þeim er Perdicas heitir. oc virðu margir af þvi sva. at hann villde þenna kiosa til konungs eptir sec. oc þegar eptir þat verða þau miclu tíð-

ende. at Alexander konungr letr lif sitt. oc sa harmr er margir hóðu nockot hvlit meðan er þeir ventv konunge lifs birtir sec nv með fullu. þviat þat ma vel gta hversv slícr hóðenge monde harmðaude vera sinvm monnum.

Eptir dauða konungs melir sva meistare Galterus i sinne boc. Sællt vgre mannkynet ef þat hefðe iafnan firir augum ser himnesca lute. oc ottaðez sina dauðastund. er optliga kemr þá er minzt varir. iafnel tignum sem útignum. en var hugsan oc astundan er su iðulegarr er salinne hagar til mikils hasca. þat er at alla með ollu kostgefe siar oc fregðar. oc suipulla somða er nu sinnaz auðuelliga við fentu falar. oc at ver faem þessa lute hírðum ver lit vñ hvað ver vinnu til. margr leggr lifet á oc letr fyrr en hann sinne þat er hann vill. Vera kann sva at agiarum vile sinne þetta allt er hann ferr at leita. oc maðrenn unir ser nu við fremð oc fe. við somð oc seþo. er hann hefir ser afat. Se herna. þá kemr sciotr dauðe. oc kippir fra mannum ollu þvi er hann hefir til stundat alla sina gñ. Slie demi gefr af ser þesse enn micle Alexander. er allr heimar þotte ser oflitill vera til at hafa valld ivir. oc nu vinnz honom sv iorð at ligia á. er hon er .v. fota long. Sa konungr er Tholomeus het. oc lesit er at hlötet hafi Egiptaland i lutsците eptir Alexandrum let flytia síðan líkama hans til þeiar borgar er Alexandria heitir. oc nafn hefir teket af hans nafne oc þar virðuliga um bua. Nu gengr sol i ggi segir meistare Galterus við orðen þesse tíðende. lycr hann þar at segia fra Alexandro magno. oc sva sa er snuct hefir i sina tungu.

ANHANG.

Alexanders Brev til Aristoteles om Indiens Undere.

Radandi kringlu allz heims ok matuogr herra, hinn mikli konungr Alexander, sendir Aristoteile meistara sinum quedio ok fullkomliga heilsu. Jafnan minniz ek þin næst modur minni ok systur, hinn kigrasti lærifadir, því at ek veit þik spektskyldan, því rita ek til þin vñ ríki konungs aa Indíalandi, ok um ótblulig kyn manna, ok orma, ok dyra, til þess at nockut mætti þat nalgaz idn þin. Enn þo at þu vissir verk vár, þau er ek veit at þer þickia god, þa atla ek þo at rita til þin þa luti sem ek saa ok heyrda aa Indíalandi ok minningar eru verdir. Þvíat þeir eru með margföldum háttum teliandi, er ek sá, ok óngum manni munda ek trua, þott mér segdi at þar væri sva mikil undr, ok hve margra malma, dyra, ok alldina iordin er þar modir, ok engian man er sva vitr at því mundi trua utan hann hefði sealfr sed, þat þacker ek röskleik ok stadfesti æskumanna Macedonium landa varra ok usígradum her varum er þeir varu i þeiri þolinmædi er konungr konunga kalladi þa. Enn af því biðr ek þik glediaz i mínu lofi hinn kigrasti lærifadir, at óngum manni man ek kunnigt

gðra valld ríkis míns, utan þer einum, ok Olimpiade modur minni. I fyrstu bok ritada ek þer um líos tungls, ok gang solar, um festing stíarnanna, ok birting loptzins, ok þa luti alla, senda ek þer skrifada. Enn nu sendir ek þer aull sannindi ferdar minnar ok frægdar.

At sígradum Dario Serklandz konungi i maio manadi vid aa þa er Ganges heitir þa skipada ek hófðingia yfir þat ríki. Enn þa luti er þar gorduz til tíðinda, tæda ek þer i fyrra brefi. Enn at augusto manadi komum ver aa Indíaland, ok at sígradum Poro konungi, hlutum mér stor vðæfi, ok sóðdumz þar af konungligri sælu. Enn at rita um hans otóluligan her, hafði hann lxxx þusunda ok eina þusund, utan allt fotgöngulid, ok var þat halfu meira, ok decc, vagna, ok cecc filu, ok baru allir kastala. Ok er mér komum i hóll Pori konungs, varu þar .cccc. stolpa gorvir af gulli einu. Enn veggirnir varu þaktir fingrar þyckum gullspöngum, vintre sa ek þar miok undarlíga gort af gulli einu, ok allt laufit var með gulli. Enn vinberin varu af þeim steini er solar taar heitir, enn sum or þeim steini er smaragdus heitir, hvílur allar varu af þeim steini er margarita heitir, ok með carbunculo, hurðirnir varu af fílsbeini, enn gluggarnir af cipresso, ok þeim vidi er erpe heitir. Enn fyrir utan um husit varu skrifut ótblulig fugla kyn, með ymissum hattum ok litum, sumir með gylltum klóm ok nefi. Bordker varu þar af hinum dyruztum gimsteinum sett, þadan for ek til þeirar hafnar, er Kaspíus heitir, þa var oss sagt at ormar ok villidyr mundu at oss ganga, or dólum ok heidum, þar tok ek halft annat hundrad leidsogumanna, at fara eftir Poro konungi.

er þa hafdi adr or bardaga komiz. ok forum ver um brennandi sanda Indialandz er Bastacen heita med ollum herinum. Leidsogumenn höfdu engin onnur klædi enn vidar lauf ok skogar ull, þeir leiddu oss i margan haska orma ok dyra. vard ek þa varr at ek hafdi hafnad radi vina minna Kaspiorum. er oss badu varliga fara. sva at yer yrdim eigi sviknir. þa höfdu ver sva mikla gnött gullz ok gimsteina at ver gátum varla med komiz. ok syndiz allr varr herr af gulli gloa. þa for sem mællt er. at sialldan er engis vant. þa kom at mer þorsti sva mikill. at ek matta varla þola. Zepirus riddari minn fann litit vatn i iardholu nokkurri. ok færði mer i hialmi sinum. þviat hann villdi helldr forða minu lifi enn sinu. Ek tok hialmian. ok kallada ek til min riddara mina. ok heltti ek nidr vatninu. ok forum ver enn aframm. rennanda vatn sáam vgr skamt fra oss. ok xl. fadma fra landi saa ek reyr vaxinn miok hafan sem pinus. þetta var ok þar haft til timbrs. Enn af þessi syn. stöðvadiz herrinn. ok gerði herbúdir sínar. Enn þetta vatn var beiskara enn þat vatn er oleborum heitir. þat matti hvarki nytta menn ne fenadr ann vada. Angrsamt var mer þa. þviat ek sa dumb kvikendi verr bera sinn þorsta en menn. Ek hafdi .m. storra fila. þeira er gull baru. ok cccc. vagna. ok m. karta. xx. þusundir riddara lids. ok cccc. þusuda fotgöngu lids. þa geck sva þorsti at lidinu at menn maattu varla lifa fyrir. Enn riddararnir sleiktu iarn sin. ok brugdu a oleo. ok villdu sva slöckva þorsta sinn. þeir varu sumir er drucku gang sinn. ok varu naliga adr at bana komnir. ok meirr angradi mik þeira pinslir enn minar. þa bad ek at allir skylldu þar

med vapnum ganga. þat undraduz þeir miok. þviat þeir vissu þar engis hers ván. þa fylgdum ver fram vatninu. ok komum at kastala einum er stod i midiu vatninu. ok görr var af reyr þeim er fyrr sogdum ver fra. þar sáum ver indverska menn nockura. ok badum þa visa oss til vatnz þess er dreckanda væri. Enn þeir saluz i husum sinum. þa lietum ver skiota örur nöckurum i kastalann. ok þa senda ek ccc. riddara med liettum vapnum. at svima yfir vatnit til kastalans. enn er þeir höfdu svimat fiordung af vatninu. komu upp at þeim nykrar sva storir sem filar ok gleyptu þa oss aseandum. þa liet ek kasta þeim i vatnit leidsogumonnnum hundrad. komu þau dyr med odrum smærum. ok veittu þeim verdugan dæða. þa vall allt vatnit med maurum. Ek sa at mer var engin frægd at beriaz med sma vatndyr. ok liet ek blasa til brotferdar ollu lidinu. ok at midium degi sá ek menn fara á vatninu a kringlotta skipi or reyr gert. ok spurdu ver þa eptir dreckanda vatni. Enn þeir sögdu eina tíðr med godu vatni vera langt fra oss. þar tokum mer oss lx. leidsögumanna. ok forum ver þa natt alla med þorsta ok erfidi þreyttir. þa lögduz at oss vargar ok steingeitr. lepartar ok gaupur. alla vega. ok þotti þa öngum manni mein at sinum vapnum. alla nattina bördumz ver med þessa flocka. ok mikinn luta annars dags. adr mer gatum þeim fyrirkomil. ok er nóu kom. þa komum vgr til þers vatnz er oss var til visat. miok þreyttir. um þat vatn var gort med storum ok fornum vidi. Ok er allr herrinn ok fenadr hafdi druckit sem villdi. þa varum ver hressir. ok settum herbúdir varar xxv. milna hvern veg. Sidan baud ek at höggva skyldi skoginn sva

at fleiri matti drecka senn ef vildi. filar varir ok hestar varu i midium herinum. þa letum ver gera ellda stora. enn um nattina er tungl kom upp. þa komu laupande dyr morg. þau scorpiones heita. hofud hefir þat sem geit. enn buk sem leo. hala sem ormr. ok gadd i aptan. Þetta kom sva mart. at varla matti tolu á koma. ok buit til ilgerda. her eptir komu aa ormar þeir er cerastes heita. ok sva vatnormar med ymissligum litum. sumir raudir. en sumir hvítir. sumir svartir edr rúndottir. ok alla vega matti heyra orma hvæsingar. þat gerdi morgum manni mikinn otta. þar drapum ver marga orma. þetta geck lengi um nattina. adr enn hinir smori ormar höfdu druckit. foru hinir stærri ormar i brott. ok falu sik i hellum undir iordu. ok því fagnadum ver. Ok sem leid at þridiu tid nætr. þa hugdumz var mundu nadir hafa. þa komu framm indverskir ormar miklir ok rædiligr. fuxadir sem hestar. enn digrir sem steinstolpar. holandi iordina med munninum. þeir réttu halsana med þrikvisladri tungu. ok eitrtöndrudum augum. med þa hördumz mer eina tid nætr ok letum þar xx. riddara ok xxxii. þræla. Enn eptir brottför þeira. komu krabbar sva storir sem yxn med mikilli mudlan. ok flokit men um halsinn. þeir liopu at oss. en ver drapum þa. þa tok herrinn at kvæda. ok var þa hin myrkazta nátt. þa komu villigellir einkar storir med freydanda munn. ok med þeim fleckottar steingeitr ok hrædiligr gaupur nybunar til orrosta. ok ledrblökur likar dufum at vexti. sva mart. at þær fellu a andlit ok augu ok aa hals monnum. þær höfdu tenn sva storar. at þær skemdu skotvapu manna. þa syndiz oss dyr eitt. meira enn fill. sva vaxit sem hestr. svart at lit. ok hafdi ij.

horn i enni. þat kalla Indi tenderanum. ok er þetta dyr hafdi druckit. þa saa þat aa herbudir varar. ok skapadi skeid at oss. þat varadiz eigi elld. þa setta ek mangard i moti þi. ok drap þat ok lamdi xxx. riddara minna fyrr enn þat yrði drepit. Enn fyrir lysing kom stormr ok himni. hvitr synum. ok þar med hagl sva vaxit sem frauka rigndi. þar komu med indverskar myss. er foru i herbudir varar. ok sva storar sem refar. ok bitu bufe vart til heliar. enn eigi med ollu til bana. Ok er komit var at degi. þa komu uglur þvilikar at vexti. gular at klom ok nefi. en svartar at lit. þær þöktu alla ströndina. ok gerdu oss ecki mein. helldr drogu þær fiska or vatnina med klóm ser. ok atu scallar. þa fugla lietum vef þar sealfruda vera. ok sva i brott fara. En leidsögumenn er oss leiddu i þenna lifshaska. þa lietum vef briota lærleggi þeira i sundr ok sva hendr. ok þar liggia. at þa er ormar kiemi þar. skyldu þeir þat hafa sem þeir höfdu oss ættal. þa var margrætt um. hve harda menn ek hafda er þeir þreytluz eigi i margfallðri raun. þadan let ek blasa til brottlögu ollu lidiau. ok stefnda ek rett imoti nordanvindi. þar samnaduz saman indverskir menn oss til motstöðu. Enn riddarar minir varu enn sem fyrr röskir til arædis. ok höfdum ver enn sigr ok sæmd. þadan forum mer i Bactria. i þá stadi er audir varu af monnum. þar var gnott gullz ok orma. ok allra gimsteina. þar varu fyrir nockurir varir menn. þat var skamt fra Serklandi. þar komu sendimenn Pori konungs. ok sogdu at hann vildi giarna finna mik. sem sannr vin. þa tok ek riddara bunad. ok lagda nidr konungs skruda. ok for ek med fa menn i þa borg er hann sat. Enn med

atburd. kalladi hann mik til sín, ok spurdi. Hvat gerir Alexandr konungr, edr hve gamall er hann. Enn ek svarada honum sva sem hadandi hann, gamall er hann, höfðingi varr, ok sitr inn vid elld ok bakar sik. Enn hann vard feginn er hann skyldi beriaz med mik, þvíat hann var ungr sealf, ok mælli. Hvi vill hann eigi lita aa alldr sinn, ok hvat hann má, ok feck hann mer eitt bref, ok bad mik fara Alexandro konungi. Enn ek sagdi at nöckurn tíma villdi hann mikit gefa til, at þetta bref hefði eigi skrifat verit. Sidan for ek til lids mins. Enn af því sendir ek ydr þessi dæmi, at þer minniz hversu lægt var hans dramb, þvíat litlu sidarr, bördumz mit, ok feck ek þann sigr sem ek æska. Enn þa er ek hafda yfir komit Porum konung, ok eignaz hann, ok hans ríki, þa gaf ek honum aprt allt saman, lif ok goz, ok vard hann því sva feginn at hann gaf mer meira gull ok gimsteina enn ver gatum med komiz, ok sealf hann for med mer i austanvert ríki sitt, þagat sem fremzt hafði komiz Hercules, ok Liber, þar liet ek gora likneski eptir þeim or brenda gulli sem adr höfdu verit skurdgod.

þadan forum ver yfir audar heidar, þar varu nogir filar ok ormar, ok forum ver þadan til siofar, ok hafda ek atlat at fara umhverfiss heiminn, med skipaher. Enn þeir er þar varu, sogdu haft þar vera bædi grunt ok myrkt, ok at ðngir menn þorðu at sigla, framn yfir fotspor þeira Hercules ok Liber, þvíat þeir varu næstir gudunum, þadan for ek i eystra lut, ok sydra Indialandz, at rannsaka þar landzkost ok i einum stad, fann ek eyri eina þurra, ok reyrvaxna, ok þar or liop eitt dyr at oss, med baki

sva hördi sem iarnad vgeri, tveggja feta var háarr kambrinn, a halsi hafði þat höfud sem vargr. Enn annat höfud hafði þat aa briosti sem nykr, enn klær sem a því dyri er ermedrelles heitir, þat er med storum tönnum, ok löngum halsi, þat red þegar a oss ok drap fyrir oss c. riddara, enn ver bördum þat med hömrum ok sleggjum, þvíat hvarki bitu þat spiot ne gallak. þadan forum ver i yztu Indialandz skoga, ok skipadam herbudir ix, mílna langt ok breitt, þa var sagt at ver þyrstim at vakta oss fyrir filum, þa baud ek varum mánnum, at fara eptir þeim med vapnum, ok reiddu med ser reinanda svin, ok forum mer med spiotum ok skotum, at drepa þau dyr, þa sam mit Porus konungr mikinn fiolda fila, med ymissum litum, ok sagdi Porus konungr, at þau dyr væri temiandi, ok i orrostu hafandi, en sum vgeri ægi ridandi. Sidan liet ek reinsa at þeim svinin, en filarnir urdu sva odir ok villausir at riddarar varir drápu af docece. Tokum ver þa i nog, tennr ok bein, ok sva horn. Enn er dagr kom, þa forum ver i onnur Indialandz herud. Ok aa einni heidi, sáam ver karla ok konur, lodin sem dyr med ymissum litum, níu feta hafa, aa allra klæda, þat folk heita Indiani, ok lifir medr ráu fisk ok vatn, ok eru i tiornum, af þeira nafni heitir Indialand. Enn þa er mer villdum tala med þau, steypuz þau i vatnit, sem selar. þar varu þeir menn er cenocephali heita, þeir hafa hundz höfud ok geyia, þeir foru at oss, ok villdu rada aa oss. Enn a litilli stundu urdu þeir sva ræddir med hoga vára, at þeir vissu ægi hvar þeir skyldu hafa sik, þadan forum mer i þa hina miklu auda er liggv vid sioinu, ok þadan vendum mer aprt, þa liop aa hvass

vindr. sva at ver urdum allir ræddir. ok bad ek herinn i brott fara. því at ek ætlada at guds reidi mundi yfir koma. ef ver værim þar lengr. þa komum mer i dal einn. þar kom frost mikit ok sniorr. sva storr sem ullarreyfi væri. ok lietum mer þa gora elda stora. ok troda snioinn sem vidr komz. þa kom regn sva mikit at sa sniorr vard at öngu. þar eptir komu elldingar storar sva at allar heidar þottu brenna. ok hafda ek þa yfir komit fotspor Hercules ok Liber. þa liet ek setia imoti elldingunum heilög klædi. ok badum þa fyrir oss. því næst fengum ver hæga nátt. þa skein sol eptir i heidi iij. daga. ok heck þo yfir oss svart sky. þa liet ek iarda d. riddara minna er dait höfdu i snionum. þadan forum mer vestr aa Blaland. i kastala þann er Hercules ok Liber höfdu i verit. er öngum lifanda manni dugdi sidan i at koma. reynda ek þat sva. at allir minir menn þeir er fornarlaust gengu inn. do þegar. þadan for ek til Piciaten. Enn þa er ek hafda ridit langa vegin. mætta ek tveimr gömlum monnum ok spurda ek ef þeir vissi nockur undr i þeiri bygd. Enn þeir sögdu mer at x. daga leid var til þess er þu munt sia þa luti er þer munu undarligir þickia. ok er sa vegr miok vatnlaus. ok þar mætta ek sea .ij. tre. tungls ok solar. þau er taladi aa indversku ok girzku. Solartre med karlligri raust. enn manatre med kvensligri. ok er ek heynda sva undarliga luti sagda. hugda ek at þeir mundu gabba mik. ok ætlada ek at lata pina þa til bana. Enn þeir varu stöðugir i ser. ok redu því minir menn mer. at fara ok sia þersu luti. ok reid ek þa med xxx. þusunda riddara. Enn Porum konung senda ek med allan meginherinn til Piciaen. Mer fengum i

þessarri varri ferd mikinn mannhaska af vatnleysi. ok þar med af morgum orinum. dyrum. ok möðkum. Ok þa komum mer i þa bygd er oss var til visat. þar varu bædi konur ok karlar. klætt gaupuskinnum. ok steingeitahudum. þeir toludu a indversku. þar var reykelsti sva nogt. at heck af hverium kvisti ok med þat lifdu þar bygdarmenn. Ok er ver komum i þann skog. er fyrræfnd tre stodu i. þa sáim ver svartan mann gamlan tentan sem hund. ok meirr enn x. fota háfan. hann hafdi gullhringa i eyrum. ok hengu nidr or gimsteinar. hann var byskup þess stadar. hann heilsar mer ok spurdi hvi ek var þar kominn. enn ek sagdi at ek vildi sea tre solar ok mána. hann baud oss nidr at leggja belti. ok vapn vár. yfirklædi ok skokklædi. ok bad. þa inn ganga sem reinir vgrí. ok fyrir utan kvenna ást ok losta. Næst honum geck ek inn med ccc. riddara. hann sagdi æigi lofat vera at koma til solartres fyrri enn sol kiemi upp. ok æigi til manatrés fyrri enn tungl kiemi upp. for ek þa vida um gardinn. ok var þar hinn sætazti ilmr. hvert tre. þar þar nogt balsamum. Enn er ek liet spretta berkinum til tressins. þa rann þar ut sva sætr dryckr. sem ek hefir sætaztan druckit. ok þar drack ek i nog. ok allir þeir er med mer varu. Enn i midium skoginum. stodu þau hin helguztu tre. lik cipresso .c. feta haa. þersi tre kalla Indiar beblonas. þau eru lycklaus sem sef. þetta undrada ek. ok sagda ek þar æigi mundu skorta regn sem þersi tre uxu. En kennimadrinn sagdi þar alldri koma regn innan gardz. ok engin dyr. æigi ormr ne fill. æigi örn ne fugl. ok sva sagdi hann at þau tre gretu bædi. þa er sol ok tungl vendu aptir sinum rásam. Baud hann oss a kuc

at falla, ok stoeka at kyssa, ok bidia til solar ok mána. at þau giöfi undsvör spurðum lutum. Þa spurda ek hvart þau mundu svör veita á indversku, edr girzku. Byskup svaradi hvartveggja svarar solartreit, enn mánatre hefr upp aa girzku, enn lykr aa indversku. Enn þa er mer töludum þetta saam ver at solargeisli kom á tretoppian, þa mælti byskup. Bidit nu, ok spyrit hvers þer vilit, þa spurda ek ok bad ek, at ek skylda sigrat faa allan heiminn, ok koma heill heim til modur minnar ok systra minna. En treit svaradi þegar raustliga á indversku, þu Alexander usigradr. Einn skalltu drottinn vera allz heimsins, enn ecki skalltu til fostrlandz þins koma. Ok er tulkar sogðu hvat treit hafði sagt, þa gretu allir. Ok at kveldi þess dags fórum ver til monatressins ok med mer Perdicas, ok Diomedes, þa spurda ek treit hvar ek skyldi lifit láta. Enn þegar manaskin kom á treit, þa svaradi þat a girzku, þu hefir nu fullan þinn alldr, þviat aa odru sari i marcio manadi, muntu andaz i Babilon, ok man sa svikia þik sem þik varir sizt, þa gretu allir er vid varu staddir. Sidan forum mer i brott, ok til vatnz þess er fellr i vestr, betr enn milu breitt, ok þadan forum ver til siofar, þar varu fyrir indverskar þiodir, klæddar dyrahudum, þær gafu oss blauta kyrtla af siodyrakalfa skinnum gerva, þar drogum ver madka digrari manz læri, hverium mat betri, þar varu fiskar undarliga storir, þar varu ok þeir fiskar er taka skyldi med kerulldum þeim er ger varu af silsbeini, til þess at ægi skyldu konur þær sem foru i vatninu, ok lifa med rá fiska, bita þau edr briota, þær varu vanar at taka ukunna karlmenn, þa er svima i því vatni, ok draga til grunnz, ok hallda þeim þar til

þers er þeir hafu bana, edr draga þa upp i reyr, ok nauðga þeim at eiga skipti med sik, ok at citr þat sem af þeim kemr komi á linu karladannunum, til þers at þar af deyi þeir. Tvær tokum mer af þeim ungar meyjar ok einkar fagrar at aaliti. Ok i því vatni varu morg þau undr er ek vil ecki af segia, I vatnit fellr áá su sem heitir Boreum flumen, þar kemr upp or sealfum árbackanum, sva liggr hon til vestanvindr, utayrdingr, ok nordanvindr, þadan forum mer apr i Serkland til Babilonar. Enn hver svik ek feck þar, edr hvern dauda, þa hirtir ek ecki minum eptirkomendun at syna. Heilsa mædr mina, ok syst minar, kjerliga, væntir ek meistari, at þetta skrifa ek sidarst til ydvar a minum dogum. Valet.

ANMÆRKNINGER.

Pag. 2 Linje 13 var sagt *saal. B*; *A* har her uden *Teit* fejl-
agtigen; var oc sagt. — 28 *atleri B*; *A* har *atlere*,
heilket maaske kunde være ligesaa rigtigt, da ätt oc
ætt ofte vezle.

- 3 16 *vllan A*; *vllan B*. — 19 *fyrir* brugðnu oc blodraudo
litar apte, *saal. A*; *fyrir* brugðinni oc blodlaussi litar
hätta *B*; *Mester Gallerus's latinske Digt* har her:
Ergo ubi flammato vidit Philippida vultu
(*Accusabat enim occultam rubor igneus iram*)
Flugitat, unde animus incanduit, unde doloris
Materiam traxit?

*Den første Læsemaade stemmer temmelig nøie med den
latinske Original, og Vanskeligheden ligger kun i Ordet
litarapt, hvis Betydning dog efter Sammenhængen og
Latinea ikke kan være teitløs: hans Vrede kunde ikke
følges formedelst hans forandrede Ansigtfarve (rubor
igneus). Kunde litarapt staa for litarhapt (litr, hapt)
den ligesom fastholdte, stadige, regelmæssige Teint,
eller være forskreiet for litvarp, analogt med litverpr,
som skifter Farve, og litverpast at skifte Farve? Den
anden Læsemaade viser sig strax som vægte baade paa
Grund af det vrigtige Tillægsord blodlaussi, og Hun-
kjønsordet hätta, der saavidt vides ellers ikke forekom-
mer for hätt.*

- 4 13 *haverseliga saal. A*; *haverskligna B*. — 19 *manna - domi*,
saal. B; *radu manna mun A*, hvor det andet til hverke
svarende Led er udeglemt. — *Fegirndinne - rangdomino*;

*Ordfølgen er: mest af rangdomino veðr þu kent
fegirndinne, de fleste af dine uretfærdige Domme blive
dog skrevne paa din Pengebegjærligheds Regning. Til
Sammenligning anføres her det tilsvarende af det la-
tinske Digt:*

*Si lis incidit te iudice, dirige libram
Judicii, nec flectat amor, nec munera palpent,
Nec moveant stabilem personæ acceptio mentem;
Muneris arguitur accepti censor iniquus:
Munus enim a norma recti distorquet acumen
Judicia et tetra involvit caligine mentem.*

- Pag. 5 L. 21 *akallæga, skrevet akuplega i A*; *akalligna B*. — 30
gnægra til en vilian at gefa, A; *eigi illunogt at gefa*
sem vilian B. — 31 *fættiz A*; *þverri B*.
- 6 29 *scallattu A*; *eigi scaltu B*.
- 8 12 *all, saal. B*; *all, feilskr. A*. — 22 *adr var oc A*; *oc*
maugler, og som det synes med rette, i B.
- 9 3 *at samþyektum A*; *at samþyekianda B* — 20 *mart*
arøðissart A; *snorpt arøðis B* — 21 *at tvoro undar-*
lect A; *af ollu undarligaz B*.
- 10 18 *eigi varð Alexandr (bör læses Alexandro) meira*
fyrir o. s. v., det faldt ham ikke vanskeligere o. s. v.
- 12 3 *þá lættu, saal. rettet*; *lættu eigi A, dog er eigi senere*
udstrøget; *lat þu eigi (borgina heila standa) B*. *Lat-*
neu har:
*At si tanta tibi cives torquere voluntas,
Soli parce solo, divis ignosce locorum!*
— 22 *or festum A*; *or lægi B* — 23 *þiøðsynliet akall*
A; *geysiligt kall B*.
- 14 4 *Troia rettet, Troia A*; *þat er sagt at þar hafð stadið*
Troia fyrum B.
- 16 32 *hneigja, rettet for hnegia A*; — *storgettinga A*; *stor-*
höfðingia B.
- 17 10 *væniz B*; *væniz A, dog synes Strogen over u at være*
tilføiet af en nyere Haand. — 19 *bilife, saal. laade A*
og B.

- Pag. 19 L. 2 þeyge A; þo traut B — 18 var honom mikit um A; fystiz hann B.
- 20 10 teppa A; stemma B.
- 21 7 aukendr feilskr. A; aukendr B.
- 22 19 Cignus A; Tignus B; skal eæve Cydnus, s. *Curtius III. 5.*
- 23 26 silleytt, saal. B; silleytt A ved *Skriefeifil* — 29 all-drege *rettet*, alldrege A.
- 24 5 þa ferr (*feilskr. for ferr d. e. far*) nu — minn, (*da Darius's Har er os saa nær*) saa faar man ikke an-bragt nogen sen *Løgedom, Helbredelse for min Sygdom d. e. da man der anseendes en hærtig Kær* — 7 herkiu A; hlacka B. — 24 n kyrdóm A; i kyrdóm B.
- 25 32 konungr hufði brotit, tilf. efter B, mgl. i A.
- 26 18 Alexander, saal. *rettet*, Darius A. — 30 gerצר A; girצר B.
- 28 13 holinóm, saal. B; holminóm, *feilskr. A.* — 20 hol-enóm *rettet*, hogenóm A; B har na hauginóm ok aa vellinóm *istf. n. v. vt ilra h.* — 24 þegðe A; matti eigi B.
- 30 7 þat folk, saal. B; þat mgl. A. — varir spennu A; ydir taka B.
- 31 3 veriaz — flottumómom A; beriaz i stad ok hafa usigr B — 15 hefr A; hefr B — 16 er nu okómim at eins A; er ukómim at eins til þeirra B. — 21 Vapn vapn Grickir A; vapniz Girkir. vapniz Girkir B.
- 32 9 til rasar A; til skrautz B.
- 33 8 biðr, saal. *rettet ifólge* B, som har biðr; bitr A. — 10 þrongr A; þrbngir B — 14 slikom sva A; sva mgl. B — 18 þeir late oc ecke seín at ser A; eigi latu þeir sein at ser B — 27 ýskt A; eskt B — 31 tæmðot A; tæmðot B.
- 35 3 ann ec, ec mgl. A; tilf. efter B. — 14 hagleic *rettet*, hagleit A; hagleik B — 9 fleiri A; skyrri B — 28 skrifat saal. B; skripat A.
- 37 18 riðlax A; riðaz B — 20 vaslegir *rettet*, vaslegir A;

- hellzi vaskligir B. — 32 um rið, um tilf. efter B; mgl. A.
- Pag. 38 L. 16 Hircani *rett.* for Hirtani.
- 39 5 hefr A; hefr B — 24-25 velborenn *rettet*, verborenn A; valhorinn B.
- 40 11 Grickiom *rett.* for Serkiom, *heilhet staar baade i A og B* — 13-14 þirpio þeim er i stóð A; þirabio þeim steini er þar var i settr B; *maaske pyritis eller porphyrites* — 25 aulboga *rettet*, aulbogg A — 31 ú gista A; á mgl. B.
- 41 19 vebranda saal. B; ebranda A; *hellige Brande, Fahlr. Den latinske Original lyder her saaledes: Seminat in Persis leti genus omne cruentas Executens Bellona faces: gemit ille recluso Guttare, trajecto jacet ille per ilia ferro.* — 25 sprauclar A; spradkar B.
- 42 17 elif *rettet*, elif A; eylif B. — 22 ciapel A; zappel B; *middelholtydsk* schapel *Krauds*, lörschapel *Laarbærkrauds*, *oldfransk* chapel for chapeau. — 25 akostom hans A; ordum hans aköflam B.
- 44 13 ferr flint A; verdr flint B. — 17 komno herfangino, saal. B; komnom herfanginóm A.
- 45 1 seð *rettet*, seð A; sekt B. — 5 gamlan saal. B; gamal A. — 13 óveno A; uvenio B.
- 46 32 flaca A; fleka B.
- 47 24 afnaka mgl. B. — 27 megam A; megin B.
- 48 5 leggia saal. B; legia A. — 14 þeir at tilf. B; mgl. A. — 15 Ecke gerir A; ok gðra B. — 22 faðer tilsat efter *Gisning, aabent Ram i A; son B.*
- 50 10 rike sino A; riki sitt B.
- 52 4 grnar ekrur A; græmir akrar B. — 24 undraðiz *rett.* *oerensstemmende med* B; undroðoz A. — 26 völde A; olli B.
- 53 28 efter i þeim ba tilf. A er siðan, som uden *Triel* er en *feilagtig Anticiperen af de Lin. 29 ligelydende Ord.*
- 54 2 halfrökkvið, halewörkt, tuswörkt; *Ordet forekommer*

ogsaa i den ældre Edda 81 b, Lín. 13: er rekvíð var, da det var bleven mørkt; da man nu ogsaa har et Præs. rökkur det mørkner (f. Ex. eigi verð þat allt at regni, er rökkur í lúpi, íkhe bleiver alt til Regn, som ser sort ud i Luften) saa kunde maaske disse Former være Leevninger af et reduplicerende Verbum rökkva, Præs. rökkur (Præt. rjók), Partic. rökkvinn, analogt med höggva. — 9 þurdagastefs A; þurdagatinn B. — 13 sofsa A; dofna B. — 14 mart A; fast B. — 18 stórar ár sael. B; stór ár A.

Pag. 55 L. 2 rymmaðr A; hrumadr B. — 18 ofríke mikils loga A; mikilleika logans B.

- 56 15 og 27 drótingona A; dróttningina B.
- 57 1 kveika A; kveikja B. — 9 klóde sin oc rýskt sec A; hár ok klædi B. — 12-13 at firekoma því i þinne tíð-endsoga, ef emm o. s. v. Nól ikke med at tilintetjære ved dine Efterretninger det, som (eg. heis noget endnu) er tilbage af, saal. A; i B har Afshriceren forstaaet Stedet anderledes, han har nemlig taget fyrirkoma: Betydningen anbringe, fremkomme med, og derfor bortkastet i því og ef, og læst at segja mer tíðindin, emm o. s. v. — 23 hoðom saal. A; þadum B. — 28 liopomz A; liop B.
- 58 12 kono saal. rettet, kona A.
- 60 13 xxx^a A; med þrimr tígum B. — 32 er eigi var A; er sva var B, vel rígtigere.
- 65 28 þeir aðrir mæltu, saal. A, hvor kanske mæltu vilde være rígtigere, dog kan det følgende hverr være Subjekt for mæltu, og þeir aðrir betragtes som Apposition.
- 66 9 þetr bern A; bæta B. — 30 aftaka saal. rettet, at taka A. — 31 Athlas rettet, Athals A; Atlans stakadi B; foran Athals staar i A et Mærke, der henviser til Margen, hvor Afshriceren af Saganen har tilføiet med mindre Bogstaver: [f]abulosum est.
- 67 8 liope A; hlypi B. — 23 at fara scipino A; fara at skipinu B; storme sael. B; storma A. — 24 hovuð- bendum A; hbfúftogum B.

Pag. 68 L. 2 meta við A; meta svðr med B. — 13-14 for þeira - Bracta har B Baktrianorum — 26 laðruna A; ríns- manna B.

- 70 4 sannaðe rettet, sanaðe A; syndi B. — 9 torbreytlegr A; torsottligr B. — 13 Tíbris A; Tiberis B. — 18 þer erv vpp loknar A; þeim er upplökít B. — 22 þiapel A; zappel B, sml. Pag. 32 Lín. 22 — 32 stao rettsyne A; sinni rettsyni B. Hæd der her og þaa næste Síde er trykt med Petit, er i Codex tilskrevet i Margen med Hencisningstega til Texten, og med samme Haand som det óerige skjönt mindre Bogstaver.
- 71 15 læt A; hlát B.
- 72 7 tekr A; rekr B.
- 74 2-3-4-5 scyle þeir-kerranum styra A; skyllðu þeir undan vikia ok lata hina laupa a glæ. en vikia sidan aptr. ok vinna þeim slikt ilt sem þeir megu B.
- 75 12 at gulle ok g. saal. A for af g. o. g.
- 76 19 dykr saal. laude A og B; og dette er sikkert den rette gamle Form af Ordet (ikke dýnkr); saal. ogsaa Cd. Mss. Arn. Magn. 359 qv. fol. 5 b (Bárðar Saga Snæfellsáss) heyrðu þeir dýki mykla. — 21 her faldur i A en Lakune af 2 Blade der er udfyldt efter B.
- 79 5 her burde man maaske for er þo læse en þo.
- 81 24 ser hann sina meum flyia, saal. B; for flyin býr maaske læses fylgia; Alexander ser sine Mand fremdeles følge efter Perserne, uagtet deres Vaaben vare blevene slæve og de selv udmattede; han holder dem derfor tilbage og angiver som Grund, at Natten stunder til (sakar um þat er natin alguz). Curtius IV 16; Alexander, instantibus suis, impune abeuntem hostem sequi permitteret; hebetia tela esse et manus fatigatas, tantoque cursu corpora exhausta, et præceps in noctem diei tempus conuulsus est.
- 82 15 med de Ord en beriaz begynder atter A. — 16 bardaganum rettet, bardanum A.
- 83 3 eings, saal. rígtig A; de óldste og bedste Haand-

- skrifur adakille nöiagtiga de to Ord einga og einka; einga, eneste, Angelsax. änga, Olddt. einago, Oldsvensk änga; einka, fortrolig, særdeles, intim (jef. S. 124), er Gen. Plur. af det ubrugelige Subst. eink, hvoraf ogsaa einkar, einkum; einka vin, intim, fortrolig Ven (ilt er at eiga þræl fyrir einka vin), einga vin, eneste Ven. — 24 Forom nu þú sem ek kom að á i, saal. A; Snum nu i B.
- Pag. 84 L. 3 røma A; roma B. — boren vån A; þeim orvænt B. — 27 harda saal. A; hardla B.
- 85 1 a sialvum - við hann A; at egin bryti båg med Alexandro B. — 25 af staðnum, af tilsat efter B; vgl. A. — 30 spakleik rett. for spaklek.
- 86 1 iammikenn þris A; iufmikilli virðing B. — 5 lovat A; lofandi B; i annan stað se þat, saal. B; i annat stað se ur. A. — 13 segir hann A; segir hann meistariu B.
- 87 3 staðe rettet, staða A. — 16 orscamma A; örskamma B. — 18 kveycir A; kvækir B.
- 88 6-7 sannliga proba A; þeckia ok profa sannliga B. — 27 Susa tilf. efter Gising; aaben Plads for Naevet i A; Tyrus B. — 28 ígr þar A; fær hann þar B.
- 89 15 flaka A; fleka B; saal. ogsaa i det følgende.
- 90 14-15 hlíða bakslotto A; hægligan bakslott B.
- 92 13 verðr gaguleiðet A; var gaguleiði B.
- 93 20 limona A; liomana B; den sidste Læsemaade synas at burde foretrækkes.
- 94 31 oss saal. B; ser A.
- 95 5 ofarsöld saal. B; farsöld A. — 24 veðr, saal. rettet ifølge den latinske Original: Pectore femineo vernalis certior aura est. Mollior est adamas; verðr feilskr. A. — 25 adamas rettet for smáðs.
- 97 6 Bracta A; Baktria B; og saal. ogsaa i det følgende. — 14 dreangiligan A; eigi drengiligan B, maaske rigtigere. — 15 verðr A; væri B. — 29 reiðe A (Lat. Orig. dignis laudibus efferre); riti B.
- 98 25 áttungar rettet for áttung.

- Pag. 99 L. 16-17 þu neyta þeir sva þeirur gulo (gula B) a. s. e. Latinen har: Narbazones igitur soeleri jam tempora nactus Opportuna suo: „Scio, rex, que dixero,“ dixit, „Displicitura tibi. — 23 eiga saal. B; eigu A.
- 100 20 heillt rettet for heilt.
- 101 32 leggja rettet for legja.
- 102 3 sva openb. saal. B; öopenberlega A.
- 103 3 grizko forkortet i A, kunde derfor ogsaa læses girzko.
- 105 9-10 sem alla aðra tilf. B; vgl. A. — 16 morgu, saal. A; löngu B.
- 106 20 Gricki rettet for Grickin.
- 107 2 sa otte en saal. A, hvor en staar for er.
- 108 25 røma A; roma B. — 26 hvern haaca, med disse Ord begynder 1ste Blad af C.
- 109 8 iamþiokvar, saal. synes ogsaa C at have, skjönt noget utydeligt; jafnþyckvar B. — 13-14 halvan þriðin tog (tog C) mila A og C; halfa fimtundu mila B. — 23 sporana saal. rettet; sporara A; Ordet er ogsaa feilskrevet i C, der synas nemlig at staa sporare, dog ere de sidste to Bogstæver utydelige, og kunde maaske læses na.
- 110 3 at segia saal. C; segia A. — 5 forillaz saal. A og C. — 6 allamvneinn saal. C; allamvunnenn A; for þeir mone for. at etin við all. har B; þeim ægi allamuninn. — 6-7 Bessus sva m. v. b. at h. oc á. sem at svikum. saal. A og C; þeir Bessus verit infaskeleggir til orrostu sem til annarra svika B. — 28 kvíðu saal. A; at kvíða C. — 29 þviat, med dette Ord ender 1ste Blad af C.
- 112 11 rauva A; riuva B. — 15 hafðe rett. for höfðu.
- 114 8 stvnder rett. for stvndar.
- 113 3 hvartveggia rett. for hvatveggia. — 6 mestri i miclo saal. A; mestri i virðing i minu B. — 14 en þer A; ef þer B. — 15 tilstundan A; velgörungu B. — 18 svelga A; svelgia B. — 22 Nummus rett. for mummus.
- 116 24 forellrum rett. for ferellrum. — 26 lege A; leidi B. — 30 auklum A; öklum B.

- Pag. 117 L. 8 þriðjunga rett. for þriðjunga. — 21 sara A; sár þeirra B.
- 120 17 langt rett. for lang.
- 121 10 Caucasus saal. B; Caucasus A. — 12 orvameð saal. A; orvameði B; A's Læsewaade er maaske blot Skriftefíl for orvameðli eller orvameð, da Ordet ellers forekommer som Masc. i disse to Former: orvameðli, orvameðr. — 29 bucr saal. rettet, býcr A; bukr B.
- 123 7 þetta merð fjar; merð staar formodentlig her i Betydningen Masse, stor Mængde (saaledes bruges Ordet endnu paa Söndur i enkelte Forbindelser); man kan vel ikke saa let tænke paa nogen Skriftefíl for þessi merð (d. e. merð). — 21 ellenz saal. rettet, ellenz A; elldzins B.
- 124 31 Lechalaunum A; Latharium B.
- 126 6 flyia til, til tilsat efter Gising; mgl. i A.
- 127 6-7 hallda þvi-i sino male, saal. A; hagu þvi mali val, er hann vill suara fyrir sik B. — 27 her begyndur 2det Blad af C med de Ord: i forrindum við. — 30 fylgt at (sc. þvi, heri, i denne Sag) hans raðe, saal. A; fylgt hans rað C.
- 128 15 vmet A; vrn C.
- 129 5 einorð A; einurð C. — 7-8 til hans saal. C; hans mgl. A.
- 130 i margföldom rettet, marföldom A; margfaulldum C. — 15-16 hitt minnr A; þat miðr C. — 16 þann A; þat C. — 20 einn, med dette Ord ender 2det Blad af C, og Fortsættelsen følger paa 3die Blad, der begyndur med hverr mestr kappi o. s. v. — 25 neckor A; nacqvar C.
- 131 11 þessi mædr A; sia mædr C. — 18 Svifþið A; Svidið C. — 19 þesse en sama A; sia en sama C. — 25 flytiaz saal. C; flyiaz A. — 28 grende A; eyrende C.
- 132 7 piadir A; pyndir C. — 11 þickiz oc er. vera saal. baade A og C; Meningen maan være: þickiz vera oc er. — 13 etall ryðr saal. A og C. — 15 lusse A; hlasse C. — 16 örugga A; örugga C. — 18 barx A; barðx C.

- 19 lattv A; lat C. — 22 þessi þið A; sia þið C. — 31 á varo lunde A; i varu landi C.
- Pag. 133 L. 1 neckorn A; nauccurn C. — 2-3 undrumz ver mioe A; undrum ner mioe C. — 5 seliaz saal. C og B; seliaz A. — 13 Scithiam er, med disse Ord ender 3die Blad af C. — 24 eydemore A; hreysum B.
- 134 5 scrivat A; markat B. — 19 ofrefle rettet, ofrafle A.
- 136 30 idrottamaðr, saal. synes A at have, men meget utydligt og usikkert; foruitri B, heilhen sidste Læsewaade maaske burde været optaget i Texten. — 31 aðrir filar, saal. synes A at have; ne einn annarra B.
- 138 27 eigi spara saal. rettet; eiga spara A.
- 141 25 einn af, saal. rettet; einarst, temmelig tydeligt A.
- 142 4 flonom er þeir fara at þeim, meget utydligt og usikkert i A. — 9-10 þviat r. d. m. m. en bud, af det sidste Ord sees kun Bogstavet ð, man skulde i Folge den latinske Original her vente konungs bud ell. lignende: Cum ducis imperio metus acrior imperat illis. — 11 liðsens rettet for liðens.
- 144 3 oc eggjar, med disse Ord begyndur 3de Blad af C. — 11 oc seal A; iak seal C. — 19 glefsir A; glepsir C. — 30 einorð A; einurð C.
- 145 10 foran þinn seadu indættur C; er hann ser. — 26 lagat A; lagt C. — Saudrache, skal være Oxydrache, jef. Curt. IX 4.
- 146 22 þa er, med disse Ord ender 3de Blad af C. — 28 rauscleic A; raustleik B.
- 149 20 þo A; þa B.
- 153 5 skelkia isfan ut odrom, spotte over, drive Spot med; saaledes bör ogsaa Ordet forklarex i Verset Gautreks Saga Fornald. Sögur III 37 (Muncks og Ungers Oldn. Læseb. S. 12), hvor skelkja og skop druga blive Synonymmer. I Codex Arn. Magn. 619 ge. S. 144, 17 aufores Stedet af Brecc til Galaterne 6,7: Farer ikke vild, Gud lader sig ikke spotte, saaledes: Nollit errare, Deus non irridetur; hirdið gigi at villa Crist, þviat gud

hætr eigi skiseldj iasc. — 9 kligir, *saal*. A og B; *Ordet kleder altsaa kligja (kligön) föle Kvalme, have Tilbörlighed til at kaste op; saaledes endnu i Bergensstift hann klier (kllidde), og i Tholemarken det afledede kligta, med samme Betydning, hvor det oprindelige g kommer til Syne; paa Island bruges nu klia (kliadi) som impersonalt m. Acc., hvilket sikkert rettest burde skrives kligja.* — 16 lunderne *rettet*, lundarne A.

Pag. 135 L. 11 plaxa neckor hörnuð A; flati næckurr hörnuð B.

- 156 10 steret *rettet*, stere A.
- 158 18 *efter Saxlande tilføier* B: Danmorsk Suiþiøð ok Englandi.
- 159 20 aumbuna A; launa B. — 21 hvatleik *rettet*, hvatleik A.
- 160 3 at fleiri *rettet*, oc fleiri A. — 19 heimrenn A; himinnun B; dauða *tilf.* *efter* B, *søgl*. A. — 27 er sem lettast A; skein sem fagrligast B.
- 161 3 dogg a gras *saal*, B; dogg a dag A.
- 162 3 *efter de Ord sva hverr sem komaz ma indskyder* B: Alexandr konungr kallar til sin ritara sina. ok segiz vilja senda eitt bref meistara sinum Aristotile adr hann ferr af heiminum. þat var sva latanda sem her segir, *herpaa følger det her som Anhang trykte Brev, 'og dernæst: Epir þat er Alexandr konungr hafði skrifat til meistara sins slikt er hann vildi. ok hefir nockut verit af sagt litr hann um sik o. s. v.*
- 163 13 sa er snuet hefir i sina tangu, *saal*. A; B *derimod har istedenfor dette: Brandr byskup Jonsson. er andri þessi sögu ok latiau ok i norrænu. þa var lidit fra upphafi heimsins er Alexandr konungr andadiz iiii þusundir ok nju hundrat (Arne Magnússon's Rettelse for tigr) ok einn vetr. hann hafði þa er hann andadiz xxxiii aar. ok einn manad. þa varu til higatburdar vars herra Jesu Christi ec. ix tigr ok ix vetr.*

ORDREGISTER.

- a, -at, *nægtende*: vara d. e. var eigi 3²²; 44⁴; era d. e. er eigi 5²; 108²²; skallattu 6.
- aþilok, n. pl. Døð, Eendeligt. 36.
- aþtartal, n. Slægtregister. 20²².
- aþtleri, m. Vanslægtning, Udsked i Slægten. 2.
- áfali, n. Uheld, Ulykke. 82.
- áfelli, n. Uheld. 57.
- afþógg, m. Afkuggen; hönd mæklig afþóggs, som fortjener at hugges af. 34.
- afþaga, ulovligen, imod Lovene. 153.
- afþamur, m. Overmagt, (Forskjel i Styrke). 110.
- afleiðis, af Veien, bort; dragu a. skaffe tilside, fjerne. 153.
- afleitligr, afstikkende, fel af Udseende. 96.
- afreksverk, n. Heltegjerning. 30.
- afrækja (ki) oftere afrækjaz, forsømme, negligere, m. *Dat.* 4²⁴; *sím*. m. *Acc.*
- ágirni, f. Havesyge, Begierlighed. 93.
- áhlæup, n. Aufeld. 3.
- áhugi, m. Lyst, Higen. 141.
- ákafi, m. Iver, Heflighed; í ákafa, heftigen. 44.
- ákall, n. Raab, Skrig. 32.
- ákæfð, f. = ákafl, Iver, Heflighed. 24.
- áköst, n. pl. Bebreidelser. 42²².
- aldrlag, n. Død. 98.
- alþýða = alþýða, f. Almue, Menigmand. 21.
- áleitni, f. det at vælte sig ind paa, ville til Livs. 153.
- algyltr, forgylt over det hele. 21⁴.
- alsveittr, ganske vaad af Sved. 22.
- altari, n. Alter. 20.
- ánaudungr, som er i Trældom. 96.
- andróði, m. Roen imod Vinden. 119.
- andstreymr, som strømmer imod; a. órlög, ugunsig Skjebne. 69.

andvaki, arvg., sövnlös. 71.
 angra (að) bedröve. m.
 Acc. 31.
 annáll, m. Annal, Aarvog. 29.
 aptan, hagtíl, bugved. 168.
 aptrbati(a), som kommer sig,
 bliver frisk. 150.
 ár, n. Aar; god Aaring. 41.
 áratala, f. Tidsregning, Aar-
 tal. 117.
 arðr, m. Plov. 52.
 arfræningr, m. som bliver
 herövet sin Arv. 105.
 arkarsmið, f. Opbyggelsen af
 Arken. (Ork, f.). 64.
 armr, m. Arm; Flói, fylkingar
 a. 32.
 ásaka (að), anklage, be-
 skyld, einn. 68.
 ásjánn, f. Aasyn, Ansigt. 68.
 áskranligr, gyselig, forfær-
 delig. 142.
 ástmaðr, m. afholdt, elsket
 Person. 59.
 ástundan, f. Stræben, Trag-
 ten. 163.
 at = er, rel. pron.: flest alt
 at hann fái. 104².
 atburðr, m. Vink, Tegn med
 Haanden? 170¹.
 atogggjan, f. Tilskyndelse,
 Eggen.
 atferðarleysi, n. Uvirksom-
 hed. 159.
 atgerð, f. det at gjøre ved,
 istandsætte, helbrede, Kur, 24.

149; atgerðalauss, som man
 ikke gjør noget ved. 25¹.
 atkvæði, n. Bestemmelse. 26.
 atkall, n. Opfordring. 64.
 atlaga, f. Angreb (eg. til Sós).
 122.
 áttungar, m. Slægtning; pl.
 Forfædre. 98.
 auðiti, adj. n. forundt af Skjeb-
 nen; compar. auðnara; hyggð
 er manni nókkurs at auðnara,
 at hann 19, mene I at Nogen
 mon blive mere begunstiget
 af Skjebnen derved, at han;
 láta auðna bíða, vente paa
 Skjebnens Bestemmelse. 21.
 a uð k ý f i n g r, m. Rigmand.
 52², mods. óreigi (af auðr,
 Rigdom, og maaske kúfr, m.
 Topmaal).
 auðsýnn, ósýnn, ósýnn, indly-
 sende. 104.
 auðvelligr, d. e. auðveldigr,
 let. 67.
 auga, n. Óse; hinum vex eitt
 i auga, han lader sig forknytte,
 forskrække af noget. 109; 125.
 auki, m. Forøgelse, Tilskud;
 sœmdarauki. 14.
 aumr, uylkelig, elendig. 125.
 aumligr, d. s. 129.
 ausa (eys, jós) óse; ausa
 moldu (Dot.) i höfuð sér. 57.
 austrhálf, f. Asien. 49.
 austriki, n. Orienten, Öster-
 landens. 145.

áverki, m. Saar. 38.
 bæði; með móður hans ok
 systur, er bæði var ok kona
 hans. 45², som baude var
 (det, af hans Søster) og hans
 Kone.
 bágr, m. kun i Udtr. brjóta
 bág við einum, søtte sig op
 imod. 49. (bágr, adj. van-
 skelig, slem; jœanfór seinn,
 hræðr).
 á bak, bagefter; jafnan kemr
 lagn á bak vindi. 15.
 bak'a (að) bage, varme. 170.
 bakki, m. Bakke. 28.
 —————
 Anfalli i Ryg-
 baksletta, f. }
 bakslétr, m. } gen, Overfald
 } bagfra. 27.
 } 44. 90.
 bál, n. Baal. 123.
 bardagastef, n., s. stef.
 barki, m. Barke, Strube. 41.
 barnsbein, n., frá blautu
 barnsbeini, frá den spæde Barn-
 dom af. 71.
 bárufall, n. Bølgegang. 50.
 beiddr, opfordret, udasket,
 af ophidset. 80¹.
 bein, n. Ben; hafn ekki bein
 i hendi, ingen Kraft have (ikke
 have Ben i Næsen). 29.
 beinn, lige; et beinast, 30.
 den korteste Vei; beint fyrir
 dyrunum, 120, lige for Døren.
 beiskr, bitter, besk; forbi-
 tret. 122.
 beita (beitta) hest fyrir vagn,
 sprænde for. 20.
 benda fyrir, antyde forud,
 behøve. 33.
 bera á sik, hænge paa sig
 (om Klæder, Stads). 34².
 bera á, vise, lægge for Dagen;
 raun þar á, 14; bera einn i
 róg, bagtale. 25; bera af einum
 (högg o. desl.), afsparere. 40;
 bera einn álli, overvælde. 71;
 ván þikkir borin, 84, det synes
 at være ude med Haabet
 om at; bera fyrir bórð, 105,
 kaste over Bord, hlut ens fát-
 tokja, negligere den Fattiges
 Part.
 berkja, hovere, hovmode sig.
 24². (Angl. Saxisk heorcan,
 Engl. bark, at gjó). Af maaske
 digrbarkliga, hovmodigen.
 bið, n. pl. Töven, Dvalen,
 Venten. 118; 119; 129.
 biðandi, pl. biðendr, m. som
 hier, venter. 119; biðendr byr
 eiga, en bráðir andröða.
 bik, n. Beg. 29.
 bilifi, n. yppigt Levnet. 17;
 34; 45. (Dette Ord er maaske
 det Angl. Sax. bíleofa, m.
 Levnetsmidler, og har antaget
 en noget fra den oprindelige
 modificeret Betydning, hvilket
 oftere er Tilfælde ved Ord
 optagne af andre Sprog).
 birti, f. Klarhed, Skin. 35.

blámen, Maurer. Bláland, Mauritánien. 51.
blautr, blóð; blóðagög. 34.
blekkiligr, bedragelig. 36.
blekkja (blekta) bedrage, forlede. 36; 129.
bleyðimaðr, *m.* = bleyða, *f.* Kujón. 33.
blinda (að) blinde, beröve Synet. 35.
blóðrás, *f.* Blóðflod, Blóðad-tømmelse. 144.
blómgaðr, med Blómster, i Blómster. 13.
blótskapr, *m.* Afgudsdyrkelse. 20.
börn, *f.* goðrbörn, som lader sig bevæge ved Bønner. 11.
bærna (ð) bede. 33.
bogaháls, *m.* Bachals. 142.
boginn, bóiet, krummet. 8. (*af det poet. Verbum bjaga*, baug, bóie).
bögmaðr, *m.* Bueskytte. 21.
bogna (að) bóie sig, blive krum. 57.
holóxi, *f.* Tømmetroxe. 93.
borgarveggr, *m.* Stadsmur. 10.
bréfa (að) nedskrive, optegne. 36.
bregða (brá) einum einu, bebreide En noget. 25¹²; þessu næst kom grátr upp, så er nakkvatnsvá brá til bernskunnor, som for en Del hidrörte

fra hans Ungdom (*eg.* slægtede Ungdommen þau). 3.
bréka (að) bede idelig, gnole (þau Börneviis). 114.
bresta (brast) gaa itu; flóttinn brostr (i lið), 41, man begynder at flygte.
breyshr, skröbelig, svagelig; breyshleikr, *m.* 106.
breytni, *f.* Adfærd. 103.
brigðr, foranderlig, ustadig. 136.
brigla (að) einum einu, bebreide En noget. 1.
brjóst, *m.* Bryst; h. á fylkingu, den forreste Del af Fylkingen. 26; Værn. Brystværn; setja sik hr. fyrir fylking. 82.
brjóta (braut) bryde, nedbryde, br. borg; brjótaz við, anstrenge sig, bestræbe sig for. 90.
broðir, *m.* Brodd; Spids; broðr lifs, Livs Flor. 39; fylkingar broðr. 32; i farar broðri, 56, i Spidsen for de Reisende, Fremrykkende.
brottför, *f.* Bortreise. 54.
brottlaga, *f.* Opbrud. 169 (eg. til Skibs om at lægge Skibene fra hinanden).
bruni, *m.* Brand, Brænden. 153.
brýna, (ð) bryne, skjærpe. 33.
brynhattr, *m.* Stormhue. 78.
brynhosa, *f.* Staalhose. 43.

brýnn, brýn, brýnt, jömfaldende, öiensynlig. 7.
búa með konu, have Omgang med. 58.
búi, *m.* Beboer; helvitis búar. 154.
búinn, rustet, færdig; vel búit með vápnum. 9; at svá búna, 2, under nærværende Omstændigheder, for Öieblikket.
bukkr, *m.* Buk. 76; 90.
bukl, *s. z.* skjaldarbukl.
bumba, *f.* Tromme. 140.
búsmali, *m.* Faar. 112.
bylja (buldi) gjenlyde, drøne; byll = bylr. 35².
byrjar (að) anstaar, sømmer sig. 45².
böl, *s.* Ulykke; svá skal böl bæta, at bóða meira. 57; þera böl til batnaðar, lade Ondt Ondt fordrive. 99.
börkr, *m.* Bark; spretta berkinum, skjære Barken op. 173.
dælligr, venlig, god at komme til rette med. 33.
dagleið, *f.* Dagsreise. 120.
dagstjarna, *f.* Morgenstjerne. 161.
dalverpi, *s.* liden Dal, Forbygning. 41.
daudakyn, *s.* Dødsmande. 48.
daudamaðr, *m.* Mand som forijener Dóden. 106.
daudasök, *f.* Aarsag i Dóden. 129; Forsælse som forijener Dóden.
dauddagi, *m.* Dødsmaade. 7.
dauffligr, kjedelig. 56.
detta (dat) fulde; fyrr en á detti dauðinn sjálf, för end Dóden rammer dem. 90.
digna (að) tabe Modet, blive forknyt. 41; 87.
diki, *m.* Dige. 67.
djúpsettir, skarpsindig, klog. 8.
dofinn, doven. 71.
dofna (að) blive doven, slöv. 159.
draga á, formörke, fordunkle; dregr á tunglit, Maanen formörkes. 54; at ekki sé þat, er á dragi vára særmd, at der ikke skal være noget, som kan fordunkle vor Hæder. 68; dr. til dráps, 46, bringe til Dóden, være Aarsag i at En bliver dræbt.
drekka (drekta) *s. a.* drukne, *m.* Dat. 48.
drengr, *m.* Mod, Sjelsstyrke. 107.
drenghskapr, *m.* Færd, der anstaar en brav, tapper Mand. 44.
drep, *n.* Pest, Ödelæggelse. 86.
drepa (dráp) hendi við einu (eg. slaa med Haanden imod) stóde fra sig, forsmaa. 75; 162.

dreyma (d) impers. mik dreymir, jeg drømmer. 30.
 dreypa (t) lade dryppe. 153.
 dreyrjarn, blodbegjerlig. 31.
 drós, f. Pige (*oftest i Poesi*). 70; 152.
 dróttinsviki, m. som forraader sin Herre, Forræder. 106.
 dúfa, f. Due. 168.
 duga; fát er svá ilt, at einugi dugi 46, fua Ting ere saa slette, at de jo due til noget.
 drótna (að) beherske, einnum. 142.
 dul, f. Indbildskhed. 29.
 dumbr, stum, umælende. 166.
 dvergma, m. Gjealyd, Ekko, 35. 67.
 dýflissa, f. underjordisk Fængsel. 94.
 dykr, m. Dunk, Lyd som af noget der falder. 76.
 dyljax við eitt, benagte noget. 140.
 dynja (dandi) dróne, larme; styrte frem, d. á hæla einum, i Hælene paa. 11.
 dýrt er látanda dróttins orð, 128, sin Herres Ord maa man hædre, Tjeneren maa udføre sin Herres Bud.
 efaðsamlig, tvivlsom, 5, (eindr for eð, Tvivl) skrívers ogzua efaðarsamlig.
 efað i, være i Uvished om. 31^a.

efstr, överst; sidst, enar efsta stundir. 161.
 eggjan, f. Eggen, Tilkyndelse. 42.
 ei, altid, stæde; ei ok eistedse og altid. 120.
 ei d. e. eigi, 54¹³; 677; 121²².
 eiga (atta) undir sér, have Tillid til sig selv, stole paa sig selv. 145^a.
 einarðarlaus, uoprigtig, trolds; e. hlátr. 71. (einórð, f. Troskab; Oprigtighed.)
 eingu, eneste, (*maa ikkeforvezes med einka, jef. Anm. til Pag. 83^a.)*
 einka, særdeles, fortrinlig; einka vin, intim, fortrolig Ven. 124.
 einkar, overmaade, einkar stórr, 168.
 einkum, specielt, netop, fornemmelig. 21; 101.
 eins = at eins, alene, ikkun. 133.
 einórð, f. Oprigtighed, Lige-fremhed. 150.
 einvalalið, n. udvalgte Troppe. 92. (einval, n. Udvalg.)
 einvald, n. Enevælde, Herredømme. 118.
 eit, n. Gift eitrtandræðr, giftglödende (sandr, n. Hl.) 168.
 ekra, f. epplóiet Land. 52.

eldax (d) blive gammel. 156.
 elding, f. Lymid. 41.
 eljuulauss, kraftlös, manglende Arbeidsdygtighed. 100.
 elligr d. e. eldigr, af Hld. 65.
 emk d. e. em ok, 29⁹.
 en = ef, 96²; = er, pron. ved. 107². 145¹¹.
 endadagr, m. sidste Dag. 103.
 endalykt, f. Ende. 93.
 endimark, n. Grændse. 62.
 endrbæta (tt) forbedre, sætte i Stand igjen. 51.
 eptirfór, f. Forfølgelse. 109.
 eptirlæti, n. Eftergivenhed (*af eptirlátr.*)
 eptirmelli, n. Smiger. 71. 153.
 erendreki, n. Ærendsvend. 148.
 etja, (atta) við einn, kjæmpe med. 110.
 eyðimörk, f. öde Strækning. 23. 133.
 eymd, f. Elendighed, Jammer. 95.
 fá (fékk) faa. fáz við, kjæmpe med. 22. 52.
 faðma (að) favne, omslutte. 86.
 fættax, tage af, blive faa. 53^a.
 fágætr, sjelden (eg. som sjelden faacs.) 56.
 fagnaðaröl, n. Glædesgilde. 150.
 falla (fél), ekki má falla við um haminguleysi mitt, 110, Intet kan blive til Forandring for min Ulykke.
 falr, föl, falt, hvad der er tilfals, kan kjøbes. 61.
 fals, n. Falskhed, Bedrag. 74.
 faug, n. hvad man berer paa øngung, Dragt, Byrde; taka i f. sér, pantage sig, tage sig over. 86.
 fara at, bære sig ad. 4.
 farsæld, f. Lykke. 15.
 fartalmi, m. hvad der forsinke Reisen, Marschen. 61.
 fasta (að) faste. 53.
 fastr á fótum, þræll, Træl bunden til sit Fødested. 119.
 fátæki, n. Fattigdom. 61.
 faxaðr, med Manke (fax, n.) 168.
 fégirnd, fégirni, f. Pengegriskhed, 4. (*af fégjarn.*)
 féhirzla, f. Pengekiste; Skat.
 feigð, f. nærforestaende Død. 72.
 feiglig, som har Udscende af at være viet Döden (feigr). 30⁹.
 felmta (t) forvirres af Frygt. 148.
 felmsfullr, forberdet. 113^a.
 felmt, m. Frygt. 44^a.
 ferhyrdr, firkanet. 109.
 ferliki, n. fæl, styg Skabning. 95.

- festing, *f.* Befæstning, Firma-
ment. 165.
festr, *gen. og pl.* festar, *f.*
Toug; låta skipor festum, 21²²,
løse Skibene.
feykja (kt) bringe til at
fyge (fjuka), veire hen; *istr.*
fare afsted som en Vind. 40¹².
fill, *m.* Elefant. 52.
fimir, flink, behændig; Grikk-
num ferr fint upp at loka
fehiralum, det gaar raskt fra
Haanden for Grækerne. 44.
fingr, *m.* Finger. fingrar þykk
gullspöng. 165.
fjallaklofi, *m.* Fjeldkløft, Pas
mellem Fjeldene. 26¹¹.
fjærhlutr, *m.* Gods, Eiendele.
21.
fjærlát, *n.* Tab af Gods, Penge.
123.
fjærlæggr, fjerntiggende. 60.
fjördungr, *m.* Fjerdedel, Fjer-
ding. 167.
fjölheidi, *f.* megen, idelig
Bøden, Overhæng. 91.
fjögla (að) forøge. 152.
fjörgjafi, *m.* som skjenker
En Livet. 98.
fjörraud, *n. pl.* Anslag mod
Ens Liv, Forrøderi. 127.
fjöttra, (að) lænkebinde, lægge
i Lænker. 107.
flaki, *m.* skraaløbende Plan-
kebeklædning mod Skud eller
Stenkast. 46.
- flár, flá, flátt, underfundig,
lumsk. 102.
flati, *m.* en Flade. 186.
fleki, *m.* — flaki.
fletta (tt) berøve, plyndre,
cinu cinu, 24⁶; fengu flett
af liði hans þat hválf, lík rev-
et af. 89.
fleygja (gð) lade flyve, ka-
ste; *istr.* flyve afsted, ile
afsted i flyvende Fart. 43. 47.
flöa (flöða) flyde, flyde over.
43.
flókinn, urede, forviklet. 168.
flugá, *f.* Flue; gina við þessi
flugú 9²⁵, lade sig besnære,
forlokke.
flugdreki, *m.* flyvende Drage.
37.
flugskjótr, hurtig som Fug-
lens Flugt, overmande hurtig.
53.
fœla (ld) beskyld for Tan-
belighed. 22¹.
forellrar, *m. pl.* Forfædre.
83.
forellri, *n.* Forfædre, Aner.
17¹³.
foriflax (ld) undlade, af-
holde sig fra. 110⁵.
forkóllr, *m.* Formand, An-
fører. 127.
fórna (að) offre, skjenke. 26.
96.
fórnarlaust, uden Offer, Gave.
172.

- fornskáld, *n.* Digter fra Old-
tiden. 86.
forvitni, *f.* Nysgjerrighed.
14²⁰.
fötgöngulið, *n.* Fødfolk. 9.
fötgöngumenn — fötgön-
gulið.
fótr, *m.* Fod; á fötu, tilføds.
43.
frægð, *f.* Berømmelse, Hæder.
7¹².
fræva (að) gjørefrugtbar. 152.
frakkar, *m. pl.* Frankerne,
de Franske. 86.
framaleysi, *n.* Mangel paa
Hæder. 118.
framaverk, *n.* Heltednød. 98.
frameggjan, *f.* Fremskyn-
delse, Eggen. 5.
framengt, *adj. n.* som faar
Fremgang, lykkeligt Udfald.
32¹².
framvæmd, *f.* Forfremmelse,
7¹²; Opfyldelse. 16¹².
framreið, *f.* Fremriden. 76.
frauki, *m.* frauca rigndi? 169.
frekr, *adv.* frekkliga, fordrings-
fuld, ublu. 2.
fremd, *f.* Nytte, Gavn; til frem-
dar i vópnaþkipti. 21¹¹.
fremi; fara svá fr., da først
drage hjem (nl. efter at have
tøvet den korte Stund for at
fuldstændiggjøre Seieren.) 118.
157.
frest, *n. især pl.* Frist, Opsæt-
telse, 7¹⁴, á þriggja náttu fresti.
24.
frestar (að) opsætte, forhale.
105; 113.
fræði, *f.* Klogskab, Visdom.
8. (fróðr.)
frækiligr — frækaligr, tap-
per, kjæk. 79.
frost, *m.* Frost. 155.
frygja, *f.* Eggen, Ophidsen. 142.
fullsæfðr, fuldkommen dys-
set i Slummer; fuldkommen
død. 41²⁰.
fyliskni, *n.* Skjulested. 11¹⁷.
Skrives ofte fylsi.
fyrir, *m. acc.* ved, gennem,
ved Hjælp af; fyr lækningina
ved Helbredelsen, 24¹¹; fyrir
mik, ved mig, 29²⁰; fyrir orm-
ian. 63¹⁷.
fyrirheit, *n.* Løfte. 62.
fyrirhyggja, *f.* Betsæksom-
hed, Klogskab. 156.
fyrirkoma, *n. n.* tilintetjøre,
m. Dat. 6. 57. 167.
fyrirláta (léi) forlade. 95.
fyrirmuna (man, munda)
misunde, forneme, einum eins.
25. 114. 116.
fyrirsögn, *f.* Tilsagn, For-
udsigelse. 52.
fyrirtölur, *f. pl.* — for-
tölur, Overtalelser, Opmuntring.
118.
fyrkoma, *s.* fyrirkoma.
fyrmuna *s.* fyrirmuna.

fyrnaz, blive gammel, ældes. 116.
 fyrst i stað, for det første. 32^a.
 föðurleifð, *f.* Fædrenavr. 13. (leifa).
 föðurligr, faderlig. 48.
 fóng, *n. pl.* Kræfter, Leilighed, Evner; þegar fóng eru á, 6', naar Leiligheden, Evnerne ere forhaanden.
 fóruneyti, *n.* Følgeskab. 111.
 fó (gáða) lægga Mærke til; bryða sig om. 6^{1a}.
 gabba (að) narre, drille. 172.
 gaddr, *m.* Pigg. 168.
 gætiliga, varsomt, forsigtigen. 109.
 gælumaðr, *m.* Vogter, Varetager. 25.
 gaflak, *n.* Kastespyd. 40.
 gagna leiði, *n.* korteste Vei, Gjenvei. 92.
 gagnstaðligr, som er imod, modstridende. 99. 146.
 gagnstigr, *m.* Gjensti. 109.
 gagnsær, gjennemsigtig. 116.
 gandra (að) hovere. 138.
 ganga, þeim gekkz hugr við, de bleve grebne af Medynk. 126.
 gangr, *m.* 65; Yndest, 124^{2a}. 2) Urin. 166.
 gapa (pt) gabe. 37.
 gaumr, *m.* gefa gaum eins,

lægge Mærke til, give Agt paa. 146.
 gaupa, *f.* Gaupe, Los, felis lynx, 167. 168. gaupuskinn, *n.* 173.
 gaupn, *f.* den hule, indvendige Haand; sjá i gaupnir sér, sidde og se ned for sig (som en der er i dybe Tanker). 115.
 gegn, passende, bekvem; 30^{2a}, hverr stefnir þat er gegn þótti, at sem fyrst o. s. e. hver tager den Retning der forekommer ham den korteste, for at han saa snart som muligt o. s. e.
 gegna, þat er viti gegnir, det som er fornøftigt. 6^{1a}.
 geisa (að) fare, tage, afsted med Heflighed. 7^a.
 gera s. göra.
 gerð, *f.* Maade, Manér, Façon. 121.
 gerða (ð) forsyne med Gjerde (gårde), omgærde, indeslutte. 32^{2a}. 117.
 gerningar, *f. pl.* Troldoms-kunster, Hexeri. 1.
 geta (gat) gjætte; hann gat eigi fjarri, 109, han gjættede temmelig nær, han tog ikke meget fejl af.
 gildingr, *m.* Gilding, Eunuch. 57.

gerzkr = girzkr = grikskr. 26^{2a}.
 geysa (st) drive frem med Heflighed; geysaz fare hetigen frem, 32¹. geystur heftig, 37^{2a}. 67^a.
 gin, *n.* Gab, Svælg. 37.
 giptusamligr, lykkelig, *g.* heill. 13^a.
 Girkir = Grikkir, Græker; girzkr (gerzkr) grusk.
 glær, *m.* poet. Havet, Søen. hlæupa á glæ, *Ann.* til Pag. 73, løbe afsted til ingen Nytte, spille sin Umage.
 glata (að) ødelægge, *m.* Dat. 42^{2a}.
 glefsa (st) snappe efter, gribe med Munden. 144.
 gler, *n.* Glas. 116.
 gleypa (t) sluge, opluge. 167.
 gljúfr, *n. pl.* Bjergkløft, 92.
 gløpumadr, *m.* Forbryder. 107.
 gluggi, *m.* Vindue. 165.
 glutranarsamr, ødsel, ryggestól, 6^{1a}, glutra, øde, glutran, *f.*
 glygg, *n.* Hul, Anbning. 39^{2a}.
 glys, *n.* Glimmer. 34. *Cd. Ara. Magn. 619 qv. Pag. 108²*: Liot þotte honum veraldar glys, oc litls virði hann mote guds astum þessa heims dyrd.
 gnæfa (fö) kneise. 141.
 gnegg, *n.* Gnegen, Vrinsken. 67.
 gneisti, *m.* Gaist. 120.
 gnögr, *Comp.* gnögr, tilstrækkelig = gnögr. 5^{2a}.
 gnótt, *f.* Overflødighed, Mangel. 45.
 grandlauss, retskaffen, uskyldig. 106.
 greifi, *m.* Greve. 45.
 gremja (gramda) opirre, forlørne, 42; gremjaz, vredes paa. 160.
 greyskapr, *m.* Lumpenhed, Nederdrægtighed. 46.
 grjóflaug, *f.* Stenflugt, Stenkasten. 46.
 grunnr, *m.* Bund, Grund. 174.
 grýta (tt) kaste ihjel med Stene. 130.
 grýtt, stenet, fuld af Sten. 81.
 guð, *n.* = goð, hedensk Gud. vinguð.
 guðlasta (að) bespotte Gud. 77.
 gula, *f.* Vind; gunstig Leilighed. 99. *jev. Ann.*
 gullnisti, *n.* Guldsmykke. 44.
 gullofinn, guldvævet, guldvirket. 8. (vefa).
 gullroðinn, forgyldt. 40^{2a}.
 gyðja, *f.* Gudinde. ástargyðja. 6.
 göfugligr, herlig, gev udseende. 15^{2a}.

göra (rd) sende; Alex. hafði gört riddara stau til borgar-
mannna 47; gera orð á, gjöra
bekjend, omtale. 129.
hvöða (dd) spotte. 170.
hætur, *f. pl* graa Haar. 87.
hætta (hætta) resikere, ud-
sette for Fare, *n. Dat.*
hafa vel við sik, pleie sig
godt, 69¹³, hafa við, opholde
sig, dvæle, 146 (hólfz for
hefiz.)
haferskligr (*alm. haferskr*)
beleven, dannet, hövisk, 412.
(*form. dannet af midt. hö-*
fesch af hof analogt med det
franske courtois af cour, hvor-
af oldn. kurtis; haferskr
med a for ö turde saaledes
maaske være en senere Ver-
bet hæfa tillempt Form.)
haga (að) indrette, ordne, *m.*
Dat.; h. einum til skjöllegs
döð, 129; sálinni hagar til
háka, geraader Sjelen til
Skade. 163.
hagi, *m.* Græsgang. 31²⁶.
hagligr, bekvem, tjenlig. 83.
hagstæðr, som staar gunstug,
føiellig, byrr h. 67.
hald, *n.* Anseelse. 19²², i miklu
haldi, i stor Anseelse.
haldinn, anseet, boldt for;
hverr skyli h. vera vilja af
sinum verkum, 88, enhver

skulde ville ansees, agtes for
sine egne Gjæringer.
hálfetinn, halvspist, halv-
fortæret. 95.
hálf, halv; hálfu meiri, dob-
belt saa meget. 112. 165.
hálffrókkvit, *s. Ann. til Pag.*
54².
hálftröll, *n.* Halvtrold. 141.
halla (að) sætte i en skraa
Stilling, hælde, *m. Dat. Obj.*
h. sér frá réttum dómi, 4.
háls, *m.* Kjak Maad; göðir
hálsar. 97¹⁵.
háls, *m.* langagtig, smalt Fjeld.
93.
hamargnipa, *f.* Klippeblok.
63.
handgenginn, som er traadt
i Tjeneste i Kongens Hird. 27.
hardrétti, *n.* slem Behandling,
haard Medfart. 82.
harmþrunginn, sorgom-
spændt. 82. 162.
harmþrúttinn, sorgopfyldt.
162.
hata (að) hade. 42.
hátta (að) mage, indrette det.
104.
hegat == higat == hingat,
hid.
hegatarðr == hingatarðr,
m. Fødsel til Verden. 65. til
higatarðar vasa herra, 186.
hegna (ð) straffe, præla
sina, 29. 126.

hégómi, *m.* Forfængelighed,
Daarskab. 19²⁶.
hégómligr, forfængelig, in-
tetsigende. 19.
heiðr, klar, ren; varla má
sjá fyrir (*af. Pileregen*) heið-
an himin. 36.
heill, *adj.* hel, suad; halda
heilu, komme helskindet der-
fra. 138.
heill, *f.* Lykke, Held; með
nyjum heillum. 100.
heill, *n.* Varsel, Omen. 13².
heilsa, *f.* Sundhed, Helbred.
164.
heilsubið, *n. pl.* Forventnin-
gen af bedre Sundhestilst., 24.
heilsudrykkir, *m.* Sundheds-
drik, Lægedomsdrik. 24.
heimanfylgja, *f.* Medgift. 60.
heimkynni, *n.* Hjemstav. 95.
heimleiðis, þaa Hjemveien.
117.
heimsligr == heimskligr,
taabelig. 6. 18.
heimsól, *f.* Verdenssol; undir
heimsólinni, under Solen, 135.
144.
heimta (t) hente, 60; kræve,
fordre, 2; heimtir saman með
þeim, de komme nær hinan-
den, 143.
heipt, *f.* Had. 144.
hel, *f.* Död; hafa einni helju,
ombringe. 123; berjja i hel,
saa ihjel, 129.
heldri, hellere, bedre; i hel-
dra lagi, bedst, helst. 92¹⁶.
helga (að) hellige. 43.
heljarmaðr, *m.* == dauða-
maðr. 109.
hella (ld) hælde, udgyde,
m. Dat. 3², 34².
herbúðir, *f. pl.* Leir. 4.
herðar, *f. pl.* Skuldre. 147,
snýr þar at herðunum, læner
Ryggen derimod.
herhorn, *n.* blæsende Instru-
ment til Krigsbrug. 35.
herleiðing, *f.* Fangenskab.
66.
hermiliga, með Vrede, Har-
me. 144.
hérna, *forstærket* hér. 65. 16².
herskapr, *m.* Krigstog. 6.
hersporar, *m. pl.* Fodangler.
74.
heyja (háða, hátt) orrostu,
bardagu, söku, bestaa Kamp,
kæmpe. 36. 74.
himinbúi, *m.* Himmelboer.
106.
himinn, *m.* Himmel; taka him-
in höndum, opnaa den størst
mulige Lykke. 118.
hirða (ð) gjemme, forvare,
44; hirða um, bryde sig om,
være omhyggelig, 50².
hirta (t) == hirða. 81. 124. 147.
hirting, *f.* Revselse; með
heilri hirtingu, 129, með ven-
lig Tilrettevisning.

hjá, hos; i Sammenligning med, 41^r.
 hjáverandi, værende tilstede, nærværende. 119.
 hlakka (að) hovere, *Asm. Pag. 24^r*.
 hleypa (i) lade løbe, falde ned, hl. ofan stóru grjóti, 92.
 hlið, f. Side, leggja fyrir hlið, 151, tilsiðe sætte, lade fare.
 hlífð, f. Beskyttelse. 46.
 hljóð, m. Lyd; kveðja sér hljóða, fordre Lyd, opfordre til Taushed for at Ens Tale kan høres. 97.
 hlykklauss, uden Krumning, Bøining. 173. (hlykk, m.)
 hnúga (hneig), bóio sig, bukke; synke, fyrir vápnum. 161.
 hæg, bekvem, let, 91. 172;
 hæg, hægri, høre. 32.
 hœla (d) rose, berømme, m. *Dat.*; hœlaz, rose sig, braute. 98.
 hœna, f. Høne. 160.
 hœta (tt) true, einum einu, En med noget. 47^a, 62.
 hœf, n. Maadehold; or hœfi, mere end tilbørligt. 54.
 hœflauss, umaadelig, uden Maadehold. 156.
 hœgliga, bekvemt. 121, *Comp.*
 hœglig; til þess gefr hœgliga, der frembyder sig en god Leilighed. 156.
 hœl, n. Hulhed; ganga á h.

om et Skudvaaben, trænge ind i de indvortes Dele. 76.
 hola (að) hale, udhale. 168.
 hól, m. Bakke, Høi. 28.
 hollasta, f. Hylding, Hyldest. 101.
 hopa (að) vige, trække sig tilbage; h. á hæl d. s. 51^a.
 hofa (ð) á einn, se paa. 131.
 hosa, f. Strømpe. 44.
 hræddr, m. Skræk, Forfærdelse. 32^a. (*sef. bágr, seina, nógr.*)
 hræðiligr, forfærdelig, frygtelig. 37.
 hrapa (að) styrte ned. 76. 146.
 hrapan, f. Skynding, Hæshed. 40^a.
 hrár, rar, meðr (d. e. við) hrán fisk. 171.
 hreina (d) skríge, (*om Sein*) 171. *ellers hrina* (hreina).
 hreinlifi, n. kyskt. Levnet. 57.
 hress, rask, kvik. 167.
 hrísa (að) gribe, rive til sig. 93.
 hrósshöfr, m. Hestehov. 156.
 hrummaðr, svag, skröbelig. 55.
 hrútr, m. en Bæk; i hrútslíki, i en Bøks Skikkelse. 51.
 hrygð, f. Bedrøvelse. 160.
 hryggva (gð) bedrøve. 60.
 hugarreikan, f. Sindsuro, fluctuatio animi. 55.
 hugat (af hyggja), hánun er

hugat um þat, det ligger ham paa Hjerte. 21. 114.
 hugrakkr, modig, kjøk. 33.
 hugsan, f. Tænken, Pønsen. 163.
 hugsi, eftertænkson, 15^a; 70^a.
 hugsjkja (kt) gjøre bedrøvet (hugsjúkr). 6.
 hungri, m. Hunger. 83. (*Idet gamle Sprog og endnu i Norge er dette Ord Masculin; paa Island Neutrum.*)
 hungra (að) ispers. m. Acc. hunger, er sulten. 47.
 hvæsing, f. Hvæsen. 168.
 hvæsa (st), hvæse.
 hválf, n. et Hvelv, hvelvet. Tag, 116; Skandsklædnin- gen hvorunder Kongen befandt sig. 89.
 hvárigr, ingen af to; hvárigir ingen paa nogen af Siderne. 74.
 hvatki, hvad som helst, hvad end, hvatki sem. 137.
 hvatliga, hurtigen. 120.
 hvatvetna, hvadsomhelst; Alt; hvetveta grimmari, gro- sommeere end Alt. 23^a.
 hvellr, klingende, som giver Klang fra sig. 70.
 hvelpr, m. Hvelp, Uage af et Dyr, 31^a; leóns hvelpr. 3.
 hverfa (hvafi) forsvinde, gaa bort. 30. 161.
 hvergi, enhver. 141^a.
 hvernog, = hverneg, hvor- ledes. 58.
 hvessa = hversu.
 hvetvetna = hvasvetna; fyr hvetvetna fram, fremfor Alt. 62^r.
 hvíksögur, f. pl. løgnagtige Fortællinger. 4^r.
 hvíla, f. Seng. 165.
 hvöt; f. Tilskyndelse. 119.
 hyggja (hugða) af einu, glem- me, eg. holde op at tænke paa. 95.
 hylla (hylda) gjøre gunstig stemt, søge at vinde Ens Yndest, hyld; hyllaz einn at (eg. hylla einn at sér) efter- trængte Ens Venskab, Yndest. 85.
 hyski, n. Familie. 21^a.
 hófðatal, n. (Hovedernes Tal) overlegent Antal. 75.
 hófuðbændur, f. pl. Hoved- toug, Venter. 67.
 hófuðborg, f. Hovedstad. 97.
 hófuðfeðr, m. pl. Patriarcher. 64.
 hófuðskómm, f. stor Skam. 147.
 hófuðsvörð, gen. -svardar, m. Hovedhud med Haarene; standa yfir hófuðsvörðum eins, 106. 116. overvære Ens Halsbyggelse, forsaarsage Ens Død (svörð, m. loddent Skind,

höfuðvörðr, *m.* Livdrabant. 103.
 höggfæri, *n.* det at være sna-
 nær, at man kan bruge Hug-
 vaaben mod hinanden. 33²⁹.
 höggvaskipti, *n.* Udvealing
 af Hug. 147.
 hölztí, helztí, for meget, alt-
 for; overmaade, særdeles. 37²⁹.
 41¹.
 hönd, *f.* þat kemr at hendi,
 indtraffer, hender, 28; eiga
 fyrir höndum, have i Vente,
 114; fela einum eitt á hendi,
 anbetro, anbefale. 152.
 iðr, *n. pl.* Indvoldene. iðra-
 verkr, *m.* Smerte i Indvol-
 dene. 23²².
 ifi, *m.* Tvivl, Uvished. 142.
 illgerð, *f.* ond Gjerning, For-
 trued. 168.
 illvirki, -ja, *m.* Ugjernings-
 mand. 108.
 indverskr, indisk. 147.
 innilliga, nöingtígen. 65.
 innvirðiligr, ypperlig, her-
 lig. 155.
 innvörðr, *pl.* -verðir, *m.*
 Livgarde. 72; 106.
 innýfli, *n. pl.* Indvold. 34¹.
 iskaldr, iskold. 51.
 jafnvirði, *n.* lige Værd; som
 kan handle op med. 98.
 jarðhola, *f.* Jordhule. 166.
 járna (að) beslaa med Jern.

játa (ú) bekjende. 130.
 jóreykr, *m.* Stóvskyer, der
 hæve sig op under Hestebo-
 vene. 31²² (jör, *m.* Hest).
 kafna (að) kvæles. 50.
 kambur, *m.* Kam. 171.
 kardináli, *m.* Kardinal. 114.
 karlligr, mandig. 172.
 karlmannliga, mandhaftígen.
 29²³. verit k., forsvarer *m.*
 karrtr, *m.* Lastvogn, Arbeids-
 vogn. 107. 166.
 kaup s. verða.
 kerald, *n.* Kar. 174.
 kerra, *f.* Vogn, Karre. 20.
 kippa (pt) *m.* Dat. snappe,
 nappe, rive bort. 23; 147.
 klattr, *n.* Tab, Skade. 6²².
 klekja (klnakta) klemekke, ud-
 klække. 160.
 klligja (gð) have Kvalme, *s.*
Ann. Pag. 153².
 klytja (að) klöve, lægge Kløv
 paa. 44.
 knésbót, *f.* Knæhase. 73.
 knútr, *m.* Kaude. 19.
 kœnlig, klog, flink. 145.
 kólna (að) blive kold. 41.
 koma fyrir ekki, komme til
 ingen Nytte, ikke nytte. 52;
 komaz fyrir einu, forekomme,
 komme i Veien for, hindre,
 53; koma yfir, overvinde, 82.
 148; koma hart niðr, komme
 i en slem Stilling. 51.

kostgæfa (fð) anvende Flid,
 bestræbe sig for. 42².
 kostgæfi, *n.* Flid, Umage. 163.
 kotkari, *m.* simpel Mand, 37;
 52. (kot, *n.* ussel Hytte.)
 krabbi, *m.* Krabbe, Krebs.
 168.
 kreista (st) kryste, klemme,
 2; 44; 130.
 kringlötttr, rund. 167. (kring-
 la, *f.* Kreds.)
 krjúpa (kraup) böie Knæ,
 knæle. 135.
 krökör, *f.* Pil med Hage eller
 Krog. 149. *jeft. eldr. Gulapl.*
§ 240, ef madr er lostian
krököru eða krökspjoti, ok
þarf at skera til.
 kröf, *f.* Krav, Fordring. 3.
 kveika, *f.* Tilskyndelse, Inci-
 tament; úhrain ástar kv. 57.
 kveikja (kt) *s.* kveykja. 128.
 kvein, *n.* Klyuken, Jamren.
 23.
 kveina (að) klynke, jamre
 sig. 52.
 kveinsamligr, jammerlig,
 ynkelig. 149.
 kveinstafir, *m. pl.* Klager,
 Klagemaal. 154.
 kvelda (að) blive Aften. 81.
 kvelja (kvalda) plage, pine.
 153.
 kvetjari, *m.* Piner, Bøddel.
 78.
 kvensligr kvindesgúg, kvin-
 delig. 34; 172. (*eg. for* kven-
 disligr.)
 kverkr, *pl.* kverkr, *f.* Strube,
 Hals. 77.
 kveyka, *f.* = kveika. 114.
 kveykja (kt) tænde; oplam-
 me, vække. 56; 87.
 kvíða (kviidda eller kveidd)
 frygte. 15. 110.
 kvíða, *f.* Kvíde, Frygt. kvein
 ok kvíða. 95.
 kvíðr, *gen.* kvíðar, *m.* Mave.
 153.
 kvikláttr, rask, fyrig. 39¹¹.
 kvikna (að) oplives. 56.
 kvitta (að) fortælle som et
 Rygte. 134.
 kvöl, *pl.* kvalar, *f.* Pinsel,
 Kval. 130.
 kyrð, *f.* Rolighed; hafaz á
 (*alm.* i) kyrðum, forholdo
 sig rolig. 24²⁴.
 kyrkja (kt) kvæle, strube. 48.
 kyssa (st) kysse. 44.
 laðrúnar, *m. pl.* Røvere
 (*fremmedt Ord*) = rans-
 menn. 68.
 lækna (að) læge, helbrede.
 145.
 lær, *n.* Laar. 43.
 lærisveinn, *m.* Læresvend,
 Discipel. 64.
 lærleggr, *m.* Laarben. 169.
 lag, *n.* Lag, rette Stilling, hvori
 noget befinder sig; leggja or
 lagt. 67.

mætiligr, ypperlig, værdifald. 93.
 magn, *n.* = megin, Styrke;
 magna rikis, Kjernen af Riget. 53.
 maka (að) smøre, salve; *fg.* 119.
 málalutr, *m.* Sagernes Stilling. 113.
 málalykt, *f.* Udfald af en Sng. 145.
 málugr, snaksom. 67.
 mann, *Nom. for* mædr. 164.
 manndýrd, *f.* fortrolig, herlig Egenskab. 87.
 mannaokstr, *m.* herlig Egenskab, Dyd. 87.
 mannligr, menneskelig; mannligt eðli. 45.
 mannraun, *f.* Strabadser, Møjsommeligheder. 61.
 manntjón, *n.* Ódeleggelse, Tab af Folk. 48.
 mannvirki, *n.* Menneskeværk, 48. at ósku or miklu *m.* til en Askebob fra et prægtig Værk.
 margræddr, som der tales meget om. 169.
 marka (að) mærke, notere, antegne. 64; 65.
 marmari, *m.* Marmor. 116.
 matfóng, *n.* pl. Føde, Madvarer. 31.
 máttfarinn, udmattet. 144.
 máttugr, mægtig. 55.

með = við. 76²⁴, skelfr með vápnaganginn; 77, berjaz með; falla með skotit; taka með.
 meginherr, *m.* Hovedher, Hovedstyrken. 172.
 mein, *n.* Men, Skade; skal oss eigi verða mein at drambi Grikka, vi skulle ikke have noget Men af Grækernes Overmod. 98.
 meinlæti, *n.* Pine, Smerte. 149.
 meinlauss, som ingen Skade gjør, menlös. meinleysi, *n.* 106.
 meizl, *n.* Lemlæstelse, Læsion; var meizla ván af þeim er o. s. v. 73, de kunde vente at blive lemlestede, som udsattes for dem.
 meta (mat) við eian, henholde sig til, være af samme Mening. 68.
 miðjarðarsjár, *m.* Middelhavet. 117.
 miðnætti, *n.* Midnat. 51.
 miðr, mindre; hann treystix miðr en var, 29¹², han er mindre tillidsfuld en (han) var, *d. e.* end tilforn.
 mila, *f.* Mil. 109.
 minnaz (ni) *m.* Gen. erindre, huske. 164.
 mislyndr, ustadig, vægelsindet. 54.

mismæla (t) snakke galt, forsnakke sig. 102.
 missa, *f.* Savn, Tab. 56.
 mjólk, *gen.* mjólk, *f.* Melk. 31.
 mjörkvi, *m.* mørk Taage. 139.
 möðr, *m.* Mod; Fortrydelse, Harme. 3; 118.
 møða (dd) trætte, bekymre. 58.
 møðiligr, kummerlig, møjsommeligt. 82.
 møld, *f.* Muld, Jord. 57.
 möldryk, *n.* Støv paa Landeveien. 109.
 mörd, *n.* Skjulen, Dølgen; Mord; þetta mörd fjár, 123, *s. Anm.*
 mörna (að) det bliver Morgen; mjök var morgun, det led langt paa Morgenen. 72.
 mötgangr, *m.* Modstand, Gjensidighed. 10.
 muðlan, *f.* Tyggeredskaaber, Mund. (muðla, vulte om i Munden, tygge). 168.
 múll, *m.* Maltesel. 21³².
 munnr, *m.* Aabning, Munding. 55.
 munnr, *n.* Mund. mæla fyrir munnr sér, tale ved sig selv. 2. 105.
 munnr, *m.* fyrir óngun mun, paa ingen Maade. 115.
 munuðlifi, *m.* yppig, vellystigt Levnet. 87.

mús. *pl.* múss, *f.* Mus. 169.
 musteri, *n.* Tempel. 17.
 múta, *pl.* mútur, *f.* Bestikkelse, Stikpenge. 105; 115.
 mütugjarna, som gjerne tager imod Stikpenge. 4.
 mygja (gð) betvinge, kue, einum. 70.
 mjúks (kt) gjøre myg (mjúkr), lindre. 5.
 myrkvastofa, *f.* Fængsel. 61.
 nær, nær, næsten; nær hafði ná, 124, det var nær ved.
 nálæg, nærliggende. 13.
 námágr, *m.* Nærbesvogret. 91.
 nara (rð) healeve et døsig, virksomt Liv. 100.
 náttá (að) blive Nat. 68.
 náttúraðr, med det eller det Naturel, de eller de Naturgaver. 100.
 nauðakostr, *m.* haarde Vilkaar. 116.
 nauða (að) nøde, tvinge, *m.* Dat. 175.
 nauðungliga, i Nød. 99.
 nauðung, *f.* Tvang. 44.
 nauðreki, *m.* Kvægdriver, (nom, *n.*) 52.
 návista, *f.* Nærværelse; 59; 119.
 neisa, *f.* Vanere, Skam.
 neisuligr, vanerende, forsmødeligt. 18.
 nema viðr, gjøre Modstand. 46.

nenna (m) nemme, bryde sig om. 46¹⁴.
 nennulauss, doven, som in-
 tet nemmer, gæder. 100.
 niga s. hniga.
 niðra (að) fornædre, m. *Dat.*
 10²¹. niðran, f.
 niðri, mede; låta liggja niðri,
 ikke tage Notice af, ikke be-
 røre. 35²⁷.
 njósnaumaðr, m. Speider. 30.
 nógr, tilstrækkelig; i nóg, nok,
 tilstrækkeligen. 171. 173.
 nón, n. Klokken 3 om Efter-
 middagen. 167.
 norðrhalfa, f. Europa; n.
 heims, d. s. 76.
 nýbúinn, nylig, just færdig.
 168.
 nýdubbaðr til riddara. 7²⁰.
 nylig slagen til Ridder. (*dubba*
betyðer ellers i Alm. forsyne,
udruste med det fornødne:
dubba einn til kornskurðar,
Nicolaus Erkebisps Saga; hann
dubbar David með sjálfs síns
klæðum, Stjórn.)
 nýjung, f. Nyhed, ny over-
 ordentlig Begivenhed. 83. 113.
 nykr, pl. nykrar, m. Flodhest,
 Nók. 167. 171.
 nýlega, nyligen. 115.
 nýt, pl. nytjar, f. Nytte, unus-
 fructus; koma nýjum á, an-
 vende til Nytte, bruge, be-
 nytte. 112.

nytsamligr, nyttig, fordel-
 agtig. 27.
 nókkur, adv. nogensteds. 130.
 154; n. lands eða lagar, 107.
 nogensteds paa Land eller
 Vand.
 óðalborinn, ódelsbaaren.
 152.
 ódauðligr, uodødelig. 20²⁵.
 ógir, m. Havet. 67; sól gengr
 í ógi, gaar ned. 163.
 óða (dú) bringe i Raseri, op-
 bringe. 2.
 óra (ó) gjøre gal, rasende.
 154.
 órsl, n. pl. Galskab, Raseri.
 77.
 óska, f. Ungdom. 129.
 óskja (skt) ønske, m. *Gen.*
 14. 170.
 ofdrykkja, f. Fylderí, Drak-
 kenskab. 6.
 ofylli, f. Frandseri. 153.
 ofn, m. Ovn. 55.
 ofriki, n. Overmagt, Vold,
 Tyranni. 55.
 ófærr, udygtig. 27².
 ófsa (að) hovmode sig; opt
 verðr ófsat til vansa, Hovmod
 staar for Fald. 138.
 ofsjón, f. Overmod; sjá ofsjón-
 um yfir mannligu eðli, hov-
 mode sig over den menne-
 skelige Natur, d. e. mere end
 det sømmer sig den. 160.
 ógrynni s. úgrynni.

ógurligr, rædsom, frygtelig.
 76.
 óhægr, vanskelig, 4. (hægr,
 let).
 ok, n. Aug. 6.
 ólifat, som man endnu ikke
 har levet, som man endnu har
 tilbage at leve i. 42⁷.
 óminnishöfgi, m. Døsighed,
 Søvnhed som virker Glem-
 sel. 72.
 óp, n. Skrig, fagnadróp. 13.
 óptínumm = opt, mangen
 Gang. 86.
 órar, f. pl. Galskab, Vildelse;
 þat er órunum næst er vesla
 botnar, 4¹¹, naar en ringe
 Person kommer til Hæder og
 Værdighed, lader han sig let-
 test forvilde.
 orka (að) formaa; udrette, ud-
 virke, m. *Dat.* 12¹⁰.
 orna (að) blive varm. 51.
 orskamma, skamløs, ublu.
 87.
 orskurðr, -ar, m. Kjendelse,
 Dom. 55.
 óskbarn, n. udkaaret Barn,
 Adoptivbarn. 45⁸.
 ótaligr, utallig. 14⁷.
 ótöluligr = ótaligr. 164.
 óvænn, styg, hæsliq; gefu
 óvænn framgang. 45¹².
 partr, m. Port, Afdeling. 89.
 pati, m. Rygte, Efterretning.
 17²².

pína (d) pine; pína tilsagna,
 ved Tortur tvinge til Bekjen-
 delse. 129-30.
 pístarfæri, n. Torturredekab.
 130.
 plaxa, f. fladt Sted, Plaine.
 155. (*Middellat. plagin, ital.*
pinggia.)
 port, n. Port. 49.
 prettalaust, uden Rænker,
 Kneb. 158.
 prettr, pl. prettir, m. Kneb.
 List. 68.
 prisa, m. Pris, Berømmelse. 86.
 prísumd, f. Fængsel.
 próba (að) prøve, undersøge,
 6²⁷. 96²⁰. (*alm. prófa.*)
 prýðiligr, prydelig, skjón.
 98.
 purpuri, m. Purpur. 93.
 pynða (að) udpine, udsue.
 Ann. Pag. 152⁷.
 pýta (tt) gjøre til Skjõe
 (píta.) 87.
 ráða af, bringe af Dage. 128.
 ráðlauss, raadløs, raadvild.
 101.
 ráðleysi, n. Uforstand. 101.
 ráðning, f. Tugtelse; er hann
 kemr á þann aldr, er hann
 tekr (*imperz.*) undan t. 7⁸.
 den Alder, hvori Manden for-
 lader Riset d. e. bliver voksen.
 ráða einum, tugte, piske.)
 ráðningarsvipa, f. Tugt-
 sessvøbe, Ris. 18.

ræðuligr, raadelig, klog. 104.
 ræðvandr, kræsen i at antage Raad. 4.
 ræðvendi, *f.* Retskæfhenhed, Ærbarhed. 58.
 ræðilligr *s.* hræðiligr.
 rænfangi, *n.* Bytte, ranet Gods. 83.
 rangðæmi, *n.* Uretferdighed i at dømme. 4.
 rangsýni, *n.* Uretferdighed. 101.
 rangyndi, *n. pl.* Forurettelser. 34²².
 ranaþaka (að) ransage, undersøge. 6.
 rapa, rapan *s.* hrapa, hrappn.
 rár *s.* hrár.
 rás, *f.* Løb; hafa á rás, tage til Bens, løbe afsted. 31. 39.
 rása (að) styrte, fare afsted, *r. fram.* 23¹²; rásandi bardag-afst. 24.
 rasan, *f.* Styrtten frem; rasan fyrir ræð fram, Faren frem uden Overlæg, Fremfusenhed. 146.
 rata (að) i, geraða i, falde i. 83.
 raufa (að) rive Hul þaa, rive op. 34. 112.
 raufari, *n.* Røver. 62.
 raunvegr, meget sen, træg. 17²⁰.
 refr, *m.* Ræv. 169.

reiða (reiða) fremføre, *r.* slikra manna frægd ok frama. 97.
 reifabarn, *n.* Svøbearn.
 (reifr, *m.* *oftere Plur.* reifar, Svøb.) 2.
 reiðskjoti, *m.* Ridehest. 136.
 reifa (ð) gjofum, begave, 161.
 (*form. af reifr, glád; sjeldnere skrives dette Ord reyfa.*)
 reina *s.* hreina.
 reinlifi *s.* hreinalíf.
 reita (tu) opirre, irritere. 55.
 rétta við, komme sig, komme til sig selv igjen. 22. 57.
 réttliga, med Rette, retteligen. 6.
 réttisýni, *n.* (*eller alm. f.*) Retferdighed. 4²¹. 70²².
 rétttrúadr, rettroende. 48.
 réttýndi, *n. pl.* Ret og Skjól, Retferdighed. 70.
 reykelsti, *n.* Røgelse. 14.
 reykr, *gen.* reykjar, *m.* Røg. 88.
 riða (að) rokke, vinkle. 76.
 riða (reið) knytte, binde sammen. 19²³.
 riðlax (að) saman, rykke sammen i Smaahobe (riðull, *m.* en liden Hob). 37¹⁸.
 riða *s.* hriða.
 ríkisvöndr, *m.* Scepter. 100.
 ríkmannligr, prægtig, som en mægtig Mand. 85.
 ríkr, mægtig, vældig; mildin

gökk ríkt með hánum, Mildheden beherskede ham. 56.
 ró = ero, eru. 6²⁴.
 rósaligr, kjæmpægtig. 67.
 risi, *m.* Rise, Jætte, Kjæmpe. 7²¹.
 ritari, *m.* Skribent. 66.
 ríkuligr, prægtig, rigelig. 161.
 ró, *f.* Ro. 73.
 rømma (d) ytre Bifald ved, *r.* eitt, 84. = róma.
 róma (að) ytre Bifald ved. 99.
 rómr, *m.* lydelig Ytren af Bifald. 98.
 ropi, *m.* Røben. 153.
 rótaklumba, *f.* Kølle, Klubbe gjort af en Trærod. 77.
 rófinn, bustet, stridhaaret. 3.
 rugla (að) forstyrre, bringe i Uorden, ryste op i, *m. Dat.* 50.
 rúm, *n.* Rum; hánum liggir i miklu rómi, han legger megen Vægt þaa. 152.
 rúmfast, *adj. n.* Mangel paa Rum. 13³.
 rúmlendr, med stort, vidt Terrain. 32¹².
 rúmnaðr *s.* hrúmnaðr.
 rúmr, rummelig. 68.
 ruþla (að) plyndre, herøve. 93.
 ryðr, *m.* Rust. 132. (*alm. n.*)
 ryggð; ryggva *s.* hrygg, hryggva.

ryskja (skt) rive, raske i Haaret. 57.
 rúnd, *f.* Skjold; reisa *r.* við einum, udæske, sætte sig opimod. 7². 19².
 rúndóttir, randet. 168.
 róskaði, *f.* Raskhed, Kjekhed. 89.
 saðdr, møt. 157.
 sæborg, *f.* Söstad. 47².
 sæll, salig, lykkelig. 22.
 sæta (tu) meira riði, være klogere, fornuftigere. 96.
 sætligr, vedbørlig, tilbørlig. 114.
 saka (að) skade; beskylde; anføre som Anrsag. (*Overs. af lat. causari.*) 81²².
 sakargipt, *f.* Beskyldning, Anklage. 54.
 sakbitinn, skyldig i Brøde. 25²¹.
 sakvörn, *f.* Undskyldning. 75.
 sama (samdi, samat) sømme, være passende. 125.
 samþykkja *s.* samþykkja.
 sameigna, -in, -it, fælles. 113. 154.
 samferir, samstemmende, harmonerende. 95.
 samhuga, *adj.* samdrøgtig, enig. 101.
 samling, *n.* Selskab, Samfund. 119.
 samþykkja (kt) give sit Samtykke til, samtykke i, *s.* eitt. 130.

sandbára, *f.* Sandbølge. 51.
 sandfok, *n.* Sandfog. 50.
 sandhaf, *n.* Sandhav. 50.
 sandr, *m.* Sand. 50.
 sannkendr, med Sandhed sigiet, beskyldt for. 124.
 sannligr, rimelig. 91.
 sannreyndr, som i Sandhed har lagt for Dagen, er overbevist om: at einu. 120.
 sannyndi, *n. pl.* Sandheden. 98.
 saurga (að) smadse, tilføle. 27.
 saxa (að) hugge i Smaastykker. 76.
 sef, *n.* Siv. 173.
 segja eptir einum, angive som Ophavsmand. 125.
 seilax (ld) til, række Haanden ud efter. 133.
 seinførr, som kommer sent frem. 140.
 seinn, *m.* Senhed, Langsomhed; láta sein at sér, vise Sendrægtighed, Langsomhed, 33¹⁰; (i enkelte Talemaader bruger man Masculiniformen af Adj. som Substant. sml. berjóta bág við; jef. hræddr, nógr). Rigtigere læser man dog maaske seinat i ét Ord (af seina *m. D.* forsinke) de lade sig ikke forsinke.
 sem, *pron. relat.* 30¹²⁻²².
 setja (setta) sætte; impers. *m.*

Acc. moldrykit setr, Støvet lægger sig. 109.
 setning, *f.* Indretning; Beliggenhed. 89.
 síðklæddr, síðklædt, med side Klæder. 15²⁰.
 síðr, mindre; at síðr vænta þeir, at hann —, at þeir mæla at hann o. s. v. 84, saa langt fra vente de, at han —, at de meget mere tro, at han o. s. v. síðvenja, *f.* Sædvane. 1.
 sífella, *f.* uafbrudt Række; i sífella, vedvarende, bestandigen. 70.
 sífleyttir, som altid flyder med, følger. 23²⁰.
 sigraz (að) vinde Seier. 45.
 sigrsæll, seiersæl, seiterrig. 97. sigrsæli, *f.* 119.
 sigrmark, *n.* Seierstega. 13.
 sigrvegari, *m.* Seirvinder. 30².
 sigrvænligr, seierspaende. 37.
 sili, *m.* Sæle. 19¹².
 sinn, *n.* Gang: um sinn, engang. 101²².
 sjá við einu, vogte sig for.
 sjálfkrafa, frivilligen, godvilligen. 5²².
 sjuufaldr, syvdobbel. 35¹⁵.
 skakkborinn, ungtfødt. 29².
 skallattu = þú skalteigi. 6²⁰.
 skammfylli, *f.* Skamfuldhed. 80; 104.

skammþamliga, skammeligen, haanligen. 30².
 skara (að) lægge paa hinanden i Lag (som Tagsten); skara skjöldum. 47.
 skarð, *n.* Skaar; Tab; skarð varð ú líði Grikkja. 51.
 skattgilda (ld) gjøre skatkyldig. 98.
 skeðja (skadda) skjære, sk. hári sinn, 68; skade, skamfere, saare.
 skeið, *n.* Tid; um miðsumars skeið, 22; Löb, skapa sk. tage Tilspfang, lave sig til at løbe. 169.
 skeleggir modig, dristig, 4; jafnskeleggir, *Ann. til Pag.* 110⁵.
 skelfa (d) gjøre bange, frygtom. 127.
 skelfr, bange. 76.
 skelkja (i) spotte. *s. Ann. Pag.* 153.
 skella (ld) lade smække, smække; hugge af, sk. af. 40²⁴.
 skemdarlauss, hæderlig. 48.
 skemma (md) forkerte, 34; bortakjemme, spolere. 78.
 skemr, *adv. compar.* kortere. 15; lengr en skemr, 105⁵; længere end kortere, saalænge som muligt.
 skepna, *f.* Element, Naturelement. 152.
 skeyti, *n.* Píl, Kustespyd. 121.
 skipastóll, *m.* Floude. 52.
 skiphræddr, bange paa Vandet. 140.
 skirr, ren, klar; skirt vatn. 22²⁰.
 skjaldarbukl, *n.* halvbrudt, ophøiet Beslag paa Midten af Skjoldet, 40²². (*swiddellatin.* buccula.)
 skjaldmey, *f.* Skjoldmø. 124.
 skjaldsveinn, *m.* Vanhænder, draget, Skjoldsvend. 123.
 skjálfa (skelf, skal) skjælve. 49.
 skjól, *n.* Skjul, Skjulested. 90.
 skora (að) hugge, skjære i. 143. 148.
 skotfæri, *n.* Skudvidde. 33¹⁷.
 skotpeningr, *m.* Reispenge. 18².
 skraut, *n.* Stads, Prag. *Ann. til Pag.* 32.
 skrimsl, *n.* Skromsel, Van-skabning. 94.
 skræfa, *f.* elendig Person, Usling. 30²².
 skrúði, *m.* = skrud, *n.* prægtige Klæder. 169.
 skúfaðr, bebrømmet, frynsset. 147. (skúfr, *m.* Brem.)
 skuldalið, *n.* Familie, Tyende. 21.
 skuldþundinn, forpligtet, forbunden. 151.

skuldugr, *alm.* skyldugr, skyldig. 57.
 skylda (skylda *ell.* skyldaða) nöde, forpligte. 59.
 skyldr, pligtig, forpligtet. 28.
 skylmaz (d) legte (for Ölvelæ). 137.
 skyn, *n.* Skjón, Fornuft. 121. (meire skyn, *f.* eller *Skrífeil* for meira skyn.)
 skýssi, *n.* Troid, Utsæke. 42²⁷; úlykkelig Omen.
 skömmum, kört, en kort Tid, (af skummr, *analogt* med löngum).
 slag, *n.* Slag, Stöd. 46.
 sleggja, *f.* Slaghammer, Slegge. 171.
 slenskapr, *m.* Kraftløshed, Afmægt, 34; slenskaparmaðr, *m.* kraftløs, daarlig Mand. 42.
 slétta, *f.* Sleite. 63.
 slíðra (að) stikke i Balgen. 44.
 sljófa (að) sløve. 81. 126.
 sljör, sljó, sljótt, slöv, sljó sverð, 34¹⁰; sendrægtig; hves-sir sljóva, 33; sljólga, *æde.* slægd, *f.* List, Sluhed. 69.
 slöngva, *pl.* slöngur, *f.* Slynge. 21.
 smáborinn, af lav Byrd. 4.
 smálátr, ydmyg, modt. stórlátr. 6.
 smáleitr, som ser lidem, ubetydelig ud. 52.
 smali, *ss.* Faar, smalasveinn, *m.* Faurehyrde. 31.
 smám ok smám, lidt efter lidt. 23¹¹.
 smáþarmar, *m. pl.* Smaatar-me. 41.
 smeltr, emalleret. 83².
 smeykligr, glat, slibrig. 153.
 smíði, *n.* Arbeide. 64.
 smyrja (smurða) smøre; sm-sár með gjöfum. 5.
 snæða (dd) spise. 13¹².
 snerta (snari) snerte, røre, komme nær ved. 136.
 snjöhvitr, snehvid. 20.
 snjósamr, snefuld, *sn.* vetr. 41²².
 snjör, *m.* Sne. 155.
 snót, *f. poet.* Pige. 153.
 snúa (snera, snúra) vende, sno; oversætte. 163. 185.
 sollinn, svullen, hoven; sollinreiði, 3. (*Partic. af* svella, svall.)
 söltinn, sulten. 31.
 sómasamligr, hæderlig, værdig. 48.
 spá, *f.* Spædom. 65.
 spásaga, *f.* Propheti. 65.
 spara (sparda, sparat) spare. 21.
 sparr, sparsom; sparliga, *æde.* 34¹².
 spektíngur, *m.* Vismand, Philosoph. 2; 55.
 spektiskyldr, *eg.* Vidoms-

pligtig, *d. e.* som ex professo *er* Vismand, Philosoph. 164.
 speni, *m.* Patte. 31²⁷.
 spennaz (nt) omspænde, indslutte. 24².
 spjótaðr udrustet med Spyd. 21.
 spjótskapt, *n.* Spydskæft. 79.
 spori, *m.* Spøre. 43.
 spræðka (að) = sprökla, *s.* *Ann. Pag.* 41.
 sprökla (að) sprælle. 41²⁵.
 spyja (spjó) udspy, kaste op. *m. Dat.* 44.
 staðfestaz (st) tage fast Bopæl, ned sætte sig. 94.
 staðinn, trøffen, overrumplet, 68. (stands einn, træffe En, komme over En).
 staðna (að) standse, blive staaende. 22.
 staðr, *m.* alt kom i einn stað niðr, alt gik ud paa detsamme (*nl.* Forudforkyndelsen af Christi Fødsel). 65; i annan stað, paa den anden Side, 69¹²; i alla staði, i enhver Henseende, 104.
 staðugr, *d. e.* stødugr, fast, stadig. 39²⁷.
 stakn (að) = stakra. 80.
 stakra (að) vække. 66.
 stara (að) stürre, se opmærksomt. 121.
 starfa (að) arbeide, st. at einum, give sig i Færd med, kaste sig over, simle om. 147.
 starfi, *m.* = starf, *n.* Arbeide. 156.
 steðja (að) hoppe, springe. 146.
 stef, *n.* Termin; bardagastef. 54.
 stemma (md) standse, stoppe. 22; 45.
 stigi, *m.* Stige. 146.
 stigr, *m.* Vei, Stí. 20²⁹.
 stírdna (að) stívne, blive stív. 22²⁵.
 stjarna, *f.* Stjerne, stjörnu-gangr, *m.* 42²; stjörnuídrött, *f.* Stjernekunst. 42².
 stofn, *m.* Grundlag. 119.
 stóra (ð) gjøre stor, stolt; støraz, hovmode sig. 36.
 stórgettingar, *m. pl.* Høvdinge. 16²⁹.
 stórlátr, overflódig, gavmild (*eg.* som viser sig fra en stør-artet Side, læv stórlígu). 70.
 stórmenni, *n.* Stormænd; *egs.* collect. samtlige Stormænd, Magister. 127.
 stórmerkí, *n.* stort Tegn, Under. 160.
 stórtákni, *n.* stort Tegn, Nisræk. 64.
 stórvirki, *n.* Stordaad.
 stórvirði, *n. pl.* hovmodige Ord. 18³⁰.
 strandhógg, *n.* Strandhug. 13.

strengleikr, *m.* Strengeinstrument; Sang, 112.
 stúfr, *m.* Stump, Stykke. 409.
 stund, *f.* Tid, um stundar sakir, for en Tid, 99.
 stuttur, *Compar.* styttri, kort. 121.
 stygga (gð) stöð, fornæmne. 95. 125.
 stynfullr, fuld af Suk, Stønnen (stynr, *m.*) 153.
 styrjöld, *f.* Krig. 179.
 styrkna (að) blive stærk. 23.
 stöðugr, stadig, fast. 172.
 stökkva (kt) jage, *m.* Dat. 26.
 stöng, *f.* Stang. 88.
 stöpull, *m.* Tuarn, Kirkeisarn. 299.
 stult, *gen.* -ar, *m.* Sult. 312.
 sundra (að) sondre, splitte ad. 32.
 sundreitr, forskjellig. 68.
 sundrþykki, *n.* Uenighed. 6.
 svá, overflødig ved sikr: með slíkum svá fortölum, 331;
 slíkt svá kveini, 549.
 svæfa (ð) berolige, stille. 127.
 svarf, *n.* kritisk Öieblik, Yderlighed. 403.
 sveðja (svaða) glide. 404.
 svefja (svaffa) dysse i Slummer. 71.
 svefninni, *n.* Sovekammer. 152.
 svefnsumr, tilbøielig til Søvn;

mér hefr orðit svefnsumt, jeg er bleven søvrig. 73.
 sveimr, *m.* urolig Bevægelse frem og tilbage, Travlhed. 117.
 svelga, svelgja (svalg) slugge, nedsvælge. 114.
 svelgr, *gen.* svelgs, svelgjar, *m.* Hvirvel. 50.
 svíða (sveid) svie, afsvie. 121.
 svig, *n.* Krumning, Böining; få sv. á, fåa Bugt med. 89.
 svikræði, *n.* pl. svigefulde Anslag. 62.
 svima (að) svømme. 167.
 svimra (að) *impers.* *m.* Acc. blive svimmel. 78.
 svipa, *f.* Svøbe. 182.
 svipligr, öieblikkelig, kortvarig. 115.
 svipull, forføgelig, flygtig. 163.
 svivirðliga, skjændigen, paa en vænrende Maade.
 sýkn, uskyldig. 259.
 sýn, *f.* Synet, Synsandsen, 392; hvad man ser, et Syn, 90.
 sýni, *n.* Skue, Syn; sem mest sýni meg til vera, 85. (hva ordner Folket i Fylkingar saaledes) som det kunde frembyde det største Skue; til sýnis, til skue.
 syrgja (gð) sørge. 138. engir fuglar syngja, heldr s. þeir, 161.

sýsla (að) sysle, forrette; s. at, udføre. 123.
 söðla (að) sadle. 69.
 söngfæri, *n.* pl. musikalske Instrumenter. 71.
 tó, *pl.* tær, *f.* Taa; varla mátti sjá fram af tóm sér, frem for Fødderne af sig. 139.
 taka upp, fáa som Løn, Betaling, 114. takaz, løbe af, hende, 299. taka við einum, gjøre Modstand. 120.
 táknaðmigligr, underbar. 117.
 tala, *f.* Tal, Antal; i goða tölu. 282.
 talaðr, som kan tale, vel t., best talaðr. 59.
 tannung, *f.* Tømmelse. 119.
 tár, *m.* Tårer. 116.
 taumalag, *n.* Styrelse, Regimente, 699. (taumr, *m.* Tømme.)
 temprá (að) temperere, moderere. 6. 43.
 tendra (að) tænde, antænde. tendrur ljós. 55.
 tengdalið, *n.* Beslægtede. 45.
 tenn = tenar, *Pl.* af tönn, *f.* Tand. 3.
 tentr, som har Tænder. 173.
 teppa (pt) stoppe, t. einum stig. 209.
 tigl, *n.* Teglsten. 292.
 tiglveggr, *m.* Teglstensmur. 86.
 tignarbragð, *n.* værdigt

Ydre, Udseende = reverentia. 70.
 tilbrigði, *n.* pl. Herkomst, det man har at slægte paa, (hannum bregðr til). 153.
 tilfýsi, *f.* Tilskyndelse. 115.
 tilkváma, *f.* Ankomst. 85.
 tilsetning, *f.* Foranstaltning. 104.
 tilsettr, bestemt, t. tími. 119.
 tilstandan, *f.* Stræben. 114.
 tiltekja, *f.* Foretagende. 157.
 tilverki, *m.* Fortjeneste. 389.
 tíma (ð) hændte; tímaaz, gaa godt, lykkes, gaa fra Haanden. 122. 126.
 tímalýsi, *n.* Ulykke, Modgang. 57.
 tími, *m.* Lykke, Medgang. 59.
 tíræðr, som bestaar af tí, regnes efter tí, hundráð tírætt (*d.* e. 100) *mads.* h. tólfrætt (*d.* e. 120.) 117.
 tjóa (að) gavne, hjælpe, 5. 78.
 tjörn, *f.* et lidet Vand, Tjern. 167. 171.
 tól, *n.* Redskab, Instrument. 11. 90.
 tómsund, *f.* Fritid; Leilighed, 249.
 torbhreytligr, vanskelig at fáa Bugt med. 70.
 torføriligr, vanskelig at befære. 54.
 torføruur, *f.* pl. uforenkommelige Veie. 209.

torleidi, *n.* slem Vei. 50.
 torsóttligr, vanskelig at udføre. 89.
 torsóttir, vanskelig at söge, vanskelig at komme hen til eller frem paa. 50.
 tortryggva (gö) ikke stole, tro paa, *m.* Acc. 58.
 torveldr, vanskelig. 45.
 trautt, vanskelig, med Nöd og neppe. 36.
 tregr, doven, dansk. 105.
 trétoppr, *m.* Tratop. 174.
 tungl, *n.* Maaen. 105.
 turna, *m.* Taarn. 63.
 turna einu um, vende op ned paa, kuldkaete, 22⁹. 42⁹.
 tvifaldr, dobbelt. 81.
 tvítungdr, tvetunget. 4.
 tvoro, at tvoro = at vora = at hvora = at hváru, 90¹. 30⁹. 137². alligevel. (af hvárr, hver af to, *alts. eg.* i hvert af de to Tilfælde.)
 tógr = togr, tigr, *m.* Antal af Ti. 109¹⁴.
 úáran, *n.* Uaar. 41².
 údömi, *n.* exempellös Ting, ful Begivenhed. 114.
 úeinörd, *f.* Falskhed, Mangel paa Oprigtighed. 153.
 úeirinn, uskaansom, 4, (eira skaane, spare, *m.* Dat.)
 úfurir, *f.* pl. Uheld. 55.
 úfurr, u fremkommelig. 51;
 udygtig til at færdes. 61.

áfæruvegr, *m.* u fremkomme-
 lig Vei. 51.
 áfrægd, *f.* Skam. 27.
 ugla, *f.* Ugle. 169.
 úgrynni, *f.* ell. *n.* uhyre Mængde. 19; fyrirsakir úgrynni fjár, 122⁹. af úgrynni fjár því er, 87.
 úkvæði (-a) maullös, verða ú við, 108.
 úlatlign, flinkt, dygtigen (latr). 33¹⁹.
 úlfaldr, *m.* Kamel. 24.
 úlifismaðr, *m.* Ugjerningsmand, som har forjænt Döden. 124.
 ull, *f.* Uld. 166. ullarreyfi, *n.* Skind med Ulden paa. 172.
 úmætr, uden Værd, som ingen Pris kan sættes paa. 128.
 úmögna (d) *impers. m.* Acc. blive almægtig. 147.
 úmerktr, som man ikke fæster nogen Lid til. 71.
 úminnigr, som glemmer, ikke erindrer. 71.
 umliðinu, forbigangen, foregæende. 6.
 umstilli, *n.* Foranstaltning. 156.
 undauk váma, *f.* det at komme bort, derfra. 138.
 undir, *prop.* under; láta sér meira þykkja u, um frægd u um langlif, 137, lade sig være mer magtpaaliggende, lægge

mere Vægt paa Æren end et langt Liv, 151; leita ráðs u einn, söge Raad hos, 68.
 undirhyggja, *f.* Underfundighed. 71.
 upphæð, *f.* Hóide. 51.
 upphafsmaðr, *m.* Ophavsmand. 123.
 uppi, vera u leve, være til. 115.
 upplöst, *n.* Opspind, Løgn, 118. (af Talem. ljústa einu upp, opdigte. s. Fagskrifna S. 172.)
 upprás, *f.* Opgang; i sólar upprás, 19¹.
 uppspretta, *f.* Kilde. 11. 124.
 úráð, *n.* taabelig Raad eller Beslutning, 27; Udand. 124.
 uruggr = óruggr. 61. 74.
 usigr, *m.* Tab, Nederlag. 55.
 úskelfr, uforfærdet. 28.
 úskóp, *n.* pl. ublid, haard Skjebne. 129.
 úspakligr, urolig, uredsommelig. 13.
 úsparr, som ikke spares paa, overflödig. 87.
 ústöðugr, ustadig. 12¹.
 úsýna, uset; tvivlsom. 149.
 útal, *n.* utallig Mængde. 41⁹.
 útalligr, utallig. 194.
 úthaf, *m.* Oceanet, Verdenshavet. 117.
 úthálfa, *f.* Udkaet. 83.
 útlagdr = útlagr, fredlös, landsforvist. 96.
 útlagi, *m.* en Fredlös, Forvist. 154.
 útlendr, udenlandsk. 13².
 útvegr, *m.* Udvei. 96.
 úvigr, udygtig til Kamp. 39¹².
 úvigligr, ukrigrersk. 33-34.
 úþakkaemr, utaknemelig. 36.
 úþrífina, uanpasselig, lumpen. 100. 106.
 vaða (öð) gaa, skride, vada fram. 5.
 vaði, *m.* Fare, Skade. 166.
 vægð, *f.* Skaansel, vægðarlausa, skaansellös, 18.
 vættir, vætter, pl. vættir, *f.* Væsen, 132; ekki vætta, ikke et Væsen, ingen. 7⁹.
 vág, *f.* Vægtskaal, Vægt. 46.
 vagn, *m.* Vogn.
 vakta (að) vogte, tage i Agt v. sik fyrir. 171.
 val, *n.* Valg, Udvalg; drengival. 8⁹.
 val = vel. 2⁹.
 valdr, *n.* Magt; pl. völd; ken-
 na einum völd af, beskyldte for, sigte at En er Aarsag i. 23².
 valdr eins, skyldiginøget. 130.
 válk, *n.* Omstulen, Strahæ-
 zer. 105.
 vallgröina, græsbevoet, 28.
 (völfr).

vælsöngva, *f.* Blide, Kæstemaskine. 36. 47.
 valtr, völt, valt, ustadig, ómskiðfelg. 36¹¹.
 vanafli, svag, ósmægtig.
 vanförr, udýgig, óde of Stand til. 158.
 vængi, *m.* Kind. 37²⁴.
 vænmegna (að) betage Kræft og Styrke. 6.
 vænsi, *m.* Skade. 138.
 vænstilli, *n.* Umanðelighed, Tøseløshed. 45.
 vænvirðing, *f.* Ringeggt. 38. 152.
 vænvizka, *f.* Vankundighed. 115.
 væpnabrák, *n.* Vaabenbrag. 20.
 væpnagangr, *m. d. s.* 76.
 vara (ð) *impers. m. Acc. anc. formode*; þat er festa myndi vara, hvad de færreste kunde anc. 146.
 varhugi, *m.* Varsomhed; gjalda v. við, tage sigi Vare. 154.
 værkunnarleysi, *n.* Uskaansomhed. 95.
 værligr, værlig, som hörer til Forsaret; hennar skaplyndi (*Dat.*) er værligt veðr vísara, Forsarsveiret er þaslideligere end hendes Sind. 95.
 værna (að) einum eiss, nægte, forbyde En noget. 129.
 værnarlauss, forsvarslús. 84.
 væst, knapt, neppe. 122.
 væpnfimi, *f.* Vaabenfærdighed. 4. 8.
 vætn, *n.* hann fær eigi halðit vætni, kan ikke holde sine Tæser tilbage. 115.
 vætnfall, *n.* Vandmasse. 136.
 vætnleysi, *n.* Vandmangel. 173.
 væxinn, voksen; beskaffen. 169.
 væxtisamr, grødefuld. 41²².
 væbrændr, *m.* Fakkel, 41. *s. Ann. Pag. 41²².*
 væðsetja (-setta) pantsætte. 105.
 væfja (vafða) vikle, vikle om. 43.
 væfr, væfar, *pl.* væfr, *m.* Væv; vævede Stoffer, Tøier. 85. 123.
 væggirni, *f.* Ærgjærrighed. 145.
 væi, *Interj. ve*; vei verði þeim. 61.
 væita (tu) leðe Vand; væita sjáinn i gegnum háva háls. 93.
 væli, *f.* Kunst, 49¹²; Svig, Bedrag. 156.
 væla (t) svige, bedrage. 126.
 vælla (vall) syde, koge, 51; mylre. 167.
 vælta (valt) vælte; v. i, styrte i. 95.
 værðn, hánúm værð eigi at því kaupi, 7¹³, det blev ikke

noget af den Spekulation (*eg. Kjøb*) for ham.
 værðr, værd, værdig; hánúm þótti mikils um (*nl. Grav- indskriften*) vært, 14²², hann sætte megen Pris paa den.
 værka (að) arbeide, virke, udrette; þat er hann hefir til værkat, 106, 116, hvad han har arbeidet for, hvad han fortjener for sit Arbeide.
 værkakaup, *n.* Betaling for Arbeide. 63. *ellers* værkaup.
 værkfæri, *n. pl.* Arbeidsredskaber. 52.
 værversá (að) værsificere, behandle poetisk. 30²².
 væsöld, -aldar, *f.* Elendighed. 95.
 væðfarar, *f. pl.* Behandling. 57.
 væðförunn, som færer viden om. 11²².
 væðlendr, som har udstrakte Lande. 17.
 væðr, *m.* Skov; sól gengr til væðar, 51, gaar ned.
 væðrbórði, *m.* Fare; láta einn væra á væðrbórði, lade En staa i Stikken. 128.
 væðrnaám, *n.* Modstand. 11²².
 væðtakna, *f.* Modtagelse; goðr væðtakna, god, villig til at tage imod. 79.
 vægvöllr, *m.* Kampmark, Kampplads. 43.
 vækingr, *m.* en Viking, Røver. 98.
 vækja (veik) vige; *trans. bóie*, före tilside, *m. Dat.* 55.
 væil, *n.* saga eit i vil einum, til Behag for, for at indsnaigre sig hos. 30²².
 væild, *f.* Gunst, Velvilje. 9.
 væildarlið, *n.* Fortrolige, 13²², hvad man nu kunde kalde Stab.
 væilla (it) forville. 87.
 væilligölr, -galtar, *m.* Vildsvin. 53.
 væilnaðr, *m.* Gunst, Behagelighed. 57.
 væilna, *f.* Veninde. 92.
 væindæðar, *f. pl.* Pøerne. 22²².
 væindr, *m.* Luft; v. gengr ör flaum, Elefanten opgiver Aanden. 144.
 væirðiligr, hæderlig. 113.
 væirkt, *f.* Hæder, Ære, virkta vel, særdeles vel. 47.
 væirkulig, omhyggeligen. 79.
 væit, *n.* Besøg; á vit eins, nema þeir riði skjótt á vit sin, med mindre de strax gjorde ham sin Opvartning. 10²².
 væita (veit, viss) vende imod (om en Retning); ef óðruvis veit við, 106, hvis det peger andensteds hen, forholder sig anderledes.
 væitlaust, ustraffet. 62.
 væitneskjin, *f.* Underretning. 88.

vitræn, *f.* Aabenbaring. 16^a.
 vitraz (að) aabenbare sig.
 16¹¹.
 vizka, *f.* Forstand, Kløgt. 43.
 völdi = olli, *Præt. af valda*. 52.
 vón = ván. 56.
 vöndr, *gen. vandar, m. Vaand*, Stok. 59.
 vörn, *f.* Forsvar; til varmar, til Forsvar. 46.
 vörr, *pl. varrar, f. Læbe*. 94.
 yfirbragð, *n.* Ansigt; gera þat y. á, foregive at, anstille sig som om. 102.
 yfirfór, *f.* Reisen over; þar sem landit er þetta yfirfarar. 92.
 yfirkomina, overvunden. 90.
 ýkja, *f.* Overdrivelse. 22¹.
 ýla (d) hyle. 31. ýling, *f.* Hylen.
 ymr, *m.* Susen, Surr. 124.
 ynniligr, yndig, elskelig. 155.
 ýrina = ærina, tilstrækkelig.
 ýskja (skt) ønske, = æskja. 33².
 yxu, *m. pl. Óxne, yxnalokkr*, *m.* 37.
 þagt = þagat *Partic. af þega*, *te*.
 þannug = þann veg, den Vei, derhen, 20²; saaledes, paa den Maade, 16. *ogs. skrevet þannoc, þannok*. 51.

þekja (þakta) bedække. 85.
 þengut = þangut, *did.* 14².
 þess, *gen. af þat*, saaledes. 70¹.
 þeygi, 19², = þó eigi, dog ikke.
 þeyta (tt) bluse, *þ. lúðra sína*, bluse i. 35¹. (*eg. lade þjóta*).
 þíðni (að) *v. n.* smelte. 155.
 þingheimr, *m.* samtlige Tilstedeværende paa et Thing. 156.
 þjapel, *n.* Krands. 70; *skreot eiapl* 42², *þef. Ann.*
 þjóðsýnlig, 12², aabenbar, synlig for alle (*þjóð herforstærkendé*), *overf. fra Synet paa Hørelsen*: sterk, forherdelig; *þ. ákall* = geysiligt á. (*om trent analogt lat.*) incoeditus, *eg.* ikke skjult: incoeditum et truncis sustulere clamorem Curtius.)
 þjófligr, hvad der hører til en Tyv, anstaar en saadan. 69.
 þjokkr = þykk; jamþjokkvar, lige tette. 109.
 þjónn, *m.* en Tjener. 71.
 þoran, *f.* Dristighed. 15².
 þorna (að) tørre, tørres. 95.
 þorparaligr, tølperagtig. 119.
 þorri, *m.* Mængde, i *Forbind.* med mikill, *mestr*. 28¹.
 þorsti, *m.* Tørst. 51.

þræta (tt) til, stræbe efter, anstrænge sig for. 69.
 þræfoikr, *m.* Stivsind, Uboelighed. 119.
 þrár, vedholdende, tra; biðja þrátt, bede vedholdende. 150.
 þrautarlaus, uden Besvær, let. 159.
 þrif, *n. pl.* Lykke, Velgaaende. 103.
 þrifa (að) gribe, tage fat á. 81. = þrifa (þreif).
 þrifaz (þreif) trives. 42¹.
 þrikvislaðr, tregrenet. (kvísl, *f.* Forgrening). 168.
 þrota (að) mangle, ikke forslaa, ikke strække til; *impers. m. Acc.* ráðin þrotar fyrir þánum. 105.
 þrútna (að) svulme, hovne op. 10².
 þróngbrjóstaðr, trangbrystet, smæverbjertet. 151.
 þrónglendi, *n.* trangt Terrain. 68.
 þrónglendi, som har et trangt Terrain, 32². *móds.* ruslendi.
 þróngr, þróng, þróngt, *pl.* þróngvir, -var, trang. 20.
 þróngva (ngó) trænge sammen, 53; *Præs.* þróngr, 33². 41²; *álm.* þróngvir.
 þúfa, *f.* Tue; opt velt til þúfa miklu hlasi, 132.
 þungförr, som har vanskeligt for at fare, færdes. 122.

þurftugr, trængende. 4.
 þykk, tyk, *tet.* 36.
 þykt, *f.* Tykkelse. 35¹¹.
 þyrna (d) spare, skaaene, *m. Dat.* 83.
 þyrnafullr, fuld af Torne, Tidsler. 52. (*þyrnir, m.*)
 þörf, *f.* hvad der behöves, er tilstrækkelig; vinnþörf, være tilstrækkelig. 32².
 ökkla, *pl. öllu, n.* Ankel; Fodstykke paa en Söle. 116.
 ölbogabót, *f.* Albuleden. 40².
 ölbogi, *m.* Albuc. 24.
 öldungr, *m.* Olding. 8².
 ömbúna (að) gjengjældte. 159.
 ö. einum einu.
 önd, *f.* Aand, Sjel. 52.
 öreigi, *m.* en Fattig, som in-tet eier, 5².
 örendi, *n.* Tale, 10²; Erende, Udfald af et Erende. 148.
 örendr, död, livlös. 38².
 örlagsþráðr, *m.* Skjebnens Traad. 79. 141.
 örylndr, gavmild. 5.
 örmul, *n. pl.* Levninger, Ruder. 93.
 örskot, *n.* Pileskud. 13¹.
 örtönd, *ögr.* man ikke kan haabe, *tekte*. 22¹.
 örtönd, *ögr.* man kan haabe, *tekte*. 53.
 örtönd, *ögr.* man kan haabe, *tekte*. 53.
 örtönd, *ögr.* man kan haabe, *tekte*. 53.
 örtönd, *ögr.* man kan haabe, *tekte*. 53.

örvasi (n) skrúbelig, affeldig. Örvilunz (að) fortvívle over,
78. 162. mistvívle om. 110.

Bettelser.

31¹⁵, 39⁶ áras l. á ras; 32²⁸ oc l. oc; 42²¹ nyttsalmegr l. nyttsamlegr; 142¹ scinna l. scinna; 215a stara (að) l. stara (ð).

Tillæg til Anmærkningerne.

139¹² en A. k. q. s. e. a. h. s. þó at nockot drecke á fyrir honum, han opgiver ikke Haabet om Seieren, skjönt det gaar ham noget imod. Drekka á, eg. drikke til, klinka med, propinare, bruges ogsaa om Bølgerne, naar de skulpe op imod og styrte over Fartölet, saal. Verset i Friðþjófs Saga (Fornald. Sögur II, 75 og 492).

Mjök drekkir á mik;
mér mun klökkva,
ef ek skal sökkva
í svana brennu

d. e. stærkt drikker Havet mig til (heftigt slaar Söen ind over mig); Pigen vil jamre sig, hvis jeg skal synke i de bratte Bølger (eg. Svanesnes Bakke). Heraf ogsaa det i Kongspeilet (Pag. 53; Eldr. Udg. Pag. 231) forekommende aðrykkir, Styrtesöer. Udtrykket i nærværende Saga maa altsaa forståes metaphorisk, Bølgernes Slag overført paa Skjebnens.

Tillæg til Ordregisteret.

ægja (gð) indj. Dat. Ann. 110⁶.

